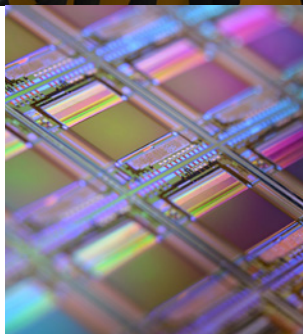

Ευρωπαϊκή
Επιτροπή

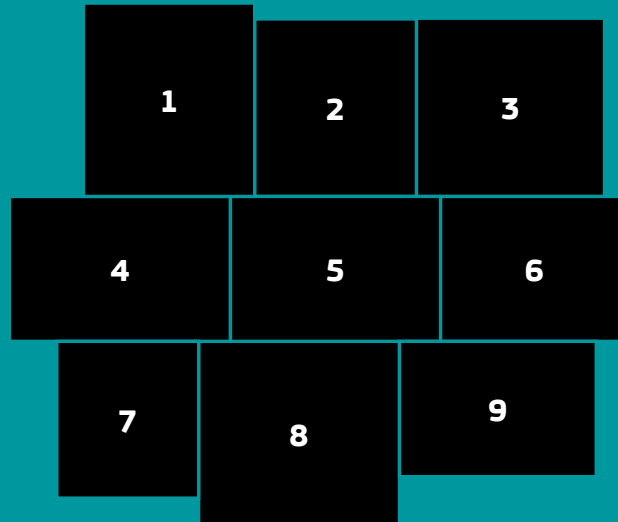
Η ΕΕ

ΤΟ 2021

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Στο εξώφυλλο

1. Το νέο πανό του NextGenerationEU αποκαλύπτεται στην πρόσοψη του κτιρίου Berlaymont, έδρας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 9 Μαΐου 2021.
2. Ένας συμμετέχων περπατά προς την είσοδο του χώρου όπου διεξάγεται η COP26, Γλασκόβη, Ηνωμένο Βασίλειο, 3 Νοεμβρίου 2021.
Αρχιτέκτονες: Buro Happold Ltd. Engineers, Richard Horden, Building Design Partnership Ltd
3. Η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στη μονάδα παραγωγής εμβολίων της Pfizer, Πουρ-Σιντ-Άμαντς, Βέλγιο, 23 Απριλίου 2021.
4. Από αριστερά προς τα δεξιά: ο κ. Σαρλ Μισέλ, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ο κ. Ντάβιντ Σασόλι, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και ο κ. Αντόνιο Κόστα, πρωθυπουργός της Πορτογαλίας και ασκών την Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην κοινωνική σύνοδο κορυφής του Πόρτο για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, Πόρτο, Πορτογαλία, 7 Μαΐου 2021.
5. Η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατά την έναρξη της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης, Στρασβούργο, Γαλλία, 9 Μαΐου 2021.
6. Εργαζόμενος του rescEU ο οποίος συμμετέχει σε ομάδα Ευρωπαίων πυροσβεστών που επιχειρούν για την κατάσβεση θερινών πυρκαγιών στην Εύβοια, Ελλάδα, 12 Αυγούστου 2021.
7. Τον Μάρτιο του 2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε την Ψηφιακή Πυξίδα, το όραμά της για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της Ευρώπης έως το 2030.
© Unsplash/Laura Ockel
8. Παιδί που κρατά ένα λουλούδι στα χέρια του ενόψει της Ημέρας της Γης, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 9 Απριλίου 2021.
9. Η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν (δεξιά), πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, υποδέχεται την κ. Κριστίν Λαγκάρντ, πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, στο κτίριο Berlaymont, έδρα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 9 Φεβρουαρίου 2021.

Η ΕΕ το 2021

ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Η δημοσίευση έγινε σύμφωνα με το άρθρο 249 παράγραφος
2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Διαδραστική έκδοση της παρούσας δημοσίευσης, η οποία περιέχει συνδέσμους προς διαδικτυακό περιεχόμενο, είναι διαθέσιμη σε μορφότυπο PDF και HTML:
<http://europa.eu/general-report/el>

Η ΕΕ το 2021 — Γενική Έκθεση για τη Δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας
Συντακτική υπηρεσία & στοχευμένη προβολή
1049 Βρυξέλλες
ΒΕΛΓΙΟ

Η ΕΕ το 2021 — Γενική Έκθεση για τη Δραστηριότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 21 Φεβρουαρίου 2022 με στοιχεία εγγράφου C(2022) 959.

Print	ISBN 978-92-76-38934-7	ISSN 1608-7267	doi:10.2775/85754	NA-AD-22-001-EL-C
PDF	ISBN 978-92-76-38911-8	ISSN 1977-3439	doi:10.2775/491530	NA-AD-22-001-EL-N
HTML	ISBN 978-92-76-38815-9	ISSN 1977-3439	doi:10.2775/931943	NA-AD-22-001-EL-Q

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση της παρούσας έκδοσης.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2022

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2022

Η πολιτική περαιτέρω χρήσης εγγράφων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βασίζεται στην απόφαση 2011/833/ΕΕ της Επιτροπής, της 12ης Δεκεμβρίου 2011, για την περαιτέρω χρήση εγγράφων της (ΕΕ L 330 της 14.12.2011, σ. 39).

Εάν δεν ορίζεται διαφορετικά, η περαιτέρω χρήση του παρόντος εγγράφου επιτρέπεται βάσει άδειας Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Αυτό σημαίνει ότι επιτρέπεται η περαιτέρω χρήση εφόσον αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι τυχόν αλλαγές.

Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή στοιχείων τα οποία δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ενδέχεται να απαιτείται άδεια απευθείας από τους κατόχους των σχετικών δικαιωμάτων.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Όλες οι φωτογραφίες © Ευρωπαϊκή Ένωση, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

Πρόλογος

Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν

ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ελπίζω το 2021 να μείνει στη μνήμη όλων ως το έτος κατά το οποίο η Ευρώπη άρχισε να ατενίζει πέρα από την πανδημία, προς ένα καλύτερο μέλλον. Το έτος κατά το οποίο η Ένωσή μας προμηθεύτηκε εμβόλια για όλους τους πολίτες της. Το έτος κατά το οποίο ξεκίνησε η οικονομική ανάκαμψη. Το έτος κατά το οποίο το NextGenerationEU, το σχέδιο ανάκαμψής μας, άρχισε να μεταμορφώνει την Ευρώπη σε μια πιο πράσινη και πιο ψηφιακή ήπειρο. Σημειώσαμε σημαντική πρόοδο το 2021, και αυτό έγινε δυνατό μόνον επειδή η Ευρώπη επέλεξε να το πράξει ενωμένη.

Ο εμβολιασμός αποτέλεσε το εφελτήριο. Χάρη στις βάσεις που θέσαμε στις αρχές της κρίσης, όχι μόνο διασφαλίσαμε αρκετές δόσεις εμβολίων για όλα τα κράτη μέλη μας, αλλά και εξαγάγαμε ή διαθέσαμε πάνω από 1,7 δισεκατομμύρια δόσεις σε διάφορες χώρες του κόσμου. Στα τέλη του 2021 η ΕΕ ήταν ο μεγαλύτερος χορηγός εμβολίων κατά της COVID-19 παγκοσμίως. Θα συνεχίσουμε να μοιραζόμαστε και να εξάγουμε τα εμβόλιά μας, επειδή γνωρίζουμε ότι δεν θα αντιμετωπίσουμε τη νόσο COVID-19 παρά μόνον αν την καταπολεμήσουμε παντού.

Το ψηφιακό πιστοποιητικό COVID που εφαρμόσαμε εγκαίρως για το καλοκαίρι επέτρεψε τα ταξίδια σε ολόκληρη την ΕΕ, και επίσης έχει υιοθετηθεί από περισσότερες από 60 χώρες και εδάφη. Βοήθησε τον τουριστικό τομέα, καθώς και τις επιχειρήσεις και τις πολιτιστικές δραστηριότητες που εξαρτώνται απ' αυτόν, να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις της πανδημίας.

Το 2021 θέσαμε επίσης τις βάσεις ώστε να μην αιφνιδιάσουν ξανά τον κόσμο μελλοντικές πανδημίες. Κατά την παγκόσμια σύνοδο κορυφής με θέμα την υγεία, στην οποία υπήρξα συνοικοδέσποινα τον Μάιο στη Ρώμη, ηγέτες απ' όλο τον κόσμο συμφώνησαν σε κοινές αρχές για την αντιμετώπιση της νόσου COVID-19, καθώς και για την

πρόληψη μελλοντικών πανδημιών και την προετοιμασία γι' αυτές. Αναλαμβάνουμε ήδη δράση με βάση τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την πανδημία. Η νέα Ευρωπαϊκή μας Αρχή Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Υγειονομικής Ανάγκης (HERA) θα μας διασφαλίσει τις θεραπείες και τον ιατρικό εξοπλισμό που χρειαζόμαστε σε περίπτωση εμφάνισης απειλών κατά της υγείας.

Κατά την αντιμετώπιση της πανδημίας και των επιπτώσεών της, δεν χάσαμε ποτέ από τα μάτια μας τους στόχους που είχαμε θέσει στην αρχή της θητείας μας: εξακολουθήσαμε να εργαζόμαστε για να καταστήσουμε την Ευρώπη πιο πράσινη και πιο ψηφιακή, και έναν τόπο ισότητας και ευκαιριών για όλους. Το NextGenerationEU έθεσε τους στόχους αυτούς στο επίκεντρο της οικονομικής ανάκαμψης. Δισεκατομμύρια ευρώ έχουν ήδη αρχίσει να διοχετεύονται στα κράτη μέλη μας, τα οποία έχουν προτείνει επίσης φιλόδοξα προγράμματα μεταρρυθμίσεων για τον μετασχηματισμό των οικονομιών τους. Το NextGenerationEU επενδύει όχι μόνο στην ανάκαμψη της Ευρώπης, αλλά και στη μακροπρόθεσμη ευημερία της —από την ψηφιοποίηση των οικονομιών μας και τη διασφάλιση ότι οι Ευρωπαίοι θα διαθέτουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για τις θέσεις εργασίας του μέλλοντος έως τη θέσπιση των αναγκαίων μέτρων για την επίτευξη του στόχου μας για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050.

Το νέο μας νομοθέτημα για το κλίμα, το οποίο μετατρέπει τους στόχους μας σε έννομες υποχρεώσεις, θα διασφαλίσει την επίτευξή του. Το 2021 καθορίσαμε τις δράσεις που σχεδιάζουμε να αναλάβουμε κατά τη διάρκεια αυτής της καθοριστικής δεκαετίας για τον πλανήτη μας. Ωστόσο, η Ευρώπη δεν μπορεί να επιλύσει την κλιματική κρίση μόνη της. Ενώ σημειώθηκε πρόοδος στην COP26 στη Γλασκόβη, το έργο όλων των χωρών απέχει πολύ από την

ολοκλήρωση. Οφείλουμε στα παιδιά μας και στα εγγόνια μας να κάνουμε ό,τι μπορούμε για να αντιμετωπίσουμε την επικίνδυνη κλιματική αλλαγή.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο θέσαμε τους νέους στο επίκεντρο όλων των ενεργειών μας —από το NextGenerationEU έως την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Για τον λόγο αυτόν, στην ομιλία μου για την Κατάσταση της Ένωσης πρότεινα να ανακηρυχθεί το 2022 Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας, με δραστηριότητες και πρωτοβουλίες για τη στήριξη αυτής της γενναίας γενιάς που θυσιάσε τόσο πολλά κατά τη διάρκεια της πανδημίας.

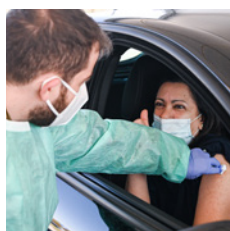
Δεν μπορούμε να της δώσουμε πίσω τον χρόνο που έχασε, αλλά μπορούμε να της επιτρέψουμε να συμβάλει στη διαμόρφωση ενός καλύτερου μέλλοντος για την ΕΕ. Οι νέοι αποτελούν ήδη ένα σημαντικό μέρος των συμμετεχόντων στη Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης, που δρομολογήθηκε τον Μάιο —της μεγαλύτερής μας μέχρι σήμερα άσκησης συμμετοχικής δημοκρατίας. Άνθρωποι όλων των ηλικιών και από κάθε γωνιά της Ένωσής μας συμμετέχουν σε αυτό τον σημαντικό διάλογο.

Προτού ολοκληρώσω, δεν μπορώ να μην αναφέρω ότι στις αρχές του 2022 η Ευρώπη έχασε έναν καλό άνθρωπο και έναν σπουδαίο Ευρωπαίο: τον φίλο μου Ντάβιντ Σασόλι, πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ο Ντάβιντ ήθελε η Ευρώπη να επιδιώκει πάντα περισσότερα: περισσότερη δημοκρατία, περισσότερα δικαιώματα, περισσότερη αλληλεγγύη, περισσότερη υπευθυνότητα, περισσότερη αξιοπρέπεια για όλους τους Ευρωπαίους. Η μνήμη του θα μας καθοδηγεί το έτος αυτό, και η Ένωσή μας θα τιμά πάντα την κληρονομιά του Ντάβιντ Σασόλι.

Ζήτω η Ευρώπη!

Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν

Περιεχόμενα

1

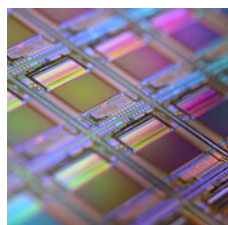
Η απάντηση
της ΕΕ στην
COVID-19

σελίδα 8

2

Δημιουργία μιας
πιο πράσινης
και κλιματικά
ουδέτερης
Ευρώπης

σελίδα 30

3

Μια Ευρώπη
έτοιμη για την
ψηφιακή εποχή

σελίδα 58

4

Προστασία
των πολιτών
και των
ελευθεριών

σελίδα 73

5

Διάσκεψη για
το μέλλον
της Ευρώπης

σελίδα 94

6

Ενίσχυση
της οικονομίας

σελίδα 96

7

Οικοδόμηση
μιας δίκαιης
και κοινωνικής
Ευρώπης

σελίδα 108

8

Πρώθηση
των ευρωπαϊκών
συμφερόντων και
αξιών στον κόσμο

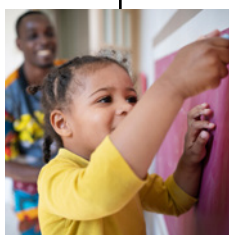
σελίδα 121

9

Θεσμικές
εξελίξεις

σελίδα 149

Εμβολιασμός κατά της COVID-19 μέσα από το αυτοκίνητο στο Μιλάνο, Ιταλία, 23 Μαρτίου 2021.

Η απάντηση της ΕΕ στην COVID-19

Εισαγωγή

Το 2021 η Ευρωπαϊκή Ένωση, έχοντας περάσει μια από τις μεγαλύτερες δοκιμασίες στην ιστορία της την προηγούμενη χρονιά, άρχισε να στρέφει το βλέμμα προς το μέλλον, κάνοντας τα πρώτα βήματα ανάκαμψης μετά την πανδημία COVID-19.

Η ΕΕ ενέτεινε τη δράση της προκειμένου να αυξηθεί η παραγωγή εμβολίων και να στηριχθούν τα κράτη μέλη και οι χώρες-εταίροι στην προσπάθειά τους να επιταχύνουν τον εμβολιασμό. Η πρωτοβουλία που ανέλαβε στις αρχές του 2020 με τη στρατηγική της ΕΕ για τα εμβόλια —επενδύοντας σε πολλά και διαφορετικά εμβόλια— στέφθηκε από επιτυχία. Είχε ως αποτέλεσμα την ευρεία διαθεσιμότητα εμβολίων το 2021, παρά το βραδύτερο από το αναμενόμενο ξεκίνημα λόγω των αρχικών προβλημάτων σε επίπεδο παραγωγής και εφοδιασμού ενός από αυτά.

Στις 31 Αυγούστου 2021, μετά τον εμβολιασμό μεγάλης κλίμακας στα κράτη μέλη, η ΕΕ έφθασε σε ένα κρίσιμο ορόσημο καθώς είχε εμβολιαστεί τουλάχιστον το 70 % του ενήλικου πληθυσμού της. Έως το τέλος του έτους το ποσοστό αυτό είχε αυξηθεί στο 79,8 %. Ωστόσο, καθώς η πανδημία αναζωπυρώθηκε στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο προς το τέλος του έτους, η αναχαίτιση της εξάπλωσης του ιού παρέμεινε βασική προτεραιότητα. Η Επιτροπή πρότεινε κοινή και συντονισμένη ενωσιακή προσέγγιση για να αντιμετωπιστεί αυτή η πρόκληση σε όλα τα κράτη μέλη —αρκετά από τα οποία επανεισήγαγαν περιορισμούς— και, παράλληλα, συνέχισε τις προσπάθειές της για την αύξηση της εμβολιαστικής κάλυψης και άρχισε να χορηγεί αναμνηστικές δόσεις.

Κατά τη διάρκεια του έτους, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάστηκε με τα κράτη μέλη για να ενισχύσει τις ικανότητές τους όσον αφορά τη διενέργεια διαγνωστικών εξετάσεων και την ιχνηλάτηση επαφών, καθώς και για την εφαρμογή της αλληλούχησης ολικού γονιδιώματος (η οποία αποδείχθηκε καθοριστικής σημασίας κατά την εξάπλωση της παραλλαγής Όμικρον). Η Επιτροπή

συνέχισε επίσης να επενδύει στην έρευνα και στην καινοτομία ώστε να αναπτυχθούν νέα, βελτιωμένα εμβόλια και καλύτερες θεραπείες για την COVID-19. Το ψηφιακό πιστοποιητικό COVID της ΕΕ, που δρομολογήθηκε τον Ιούλιο, επιτρέπει πλέον στους πολίτες να ταξιδεύουν με μεγαλύτερη ασφάλεια σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέραν αυτής. Έως το τέλος του 2021 είχαν εκδοθεί ένα δισεκατομμύριο πιστοποιητικά.

Εν τω μεταξύ, η ΕΕ κινητοποιήθηκε με στόχο την υλοποίηση του άνευ προηγουμένου σχεδίου ανάκαμψης της Ευρώπης. Ο μακροπρόθεσμος προϋπολογισμός της ΕΕ (1,211 τρισ. ευρώ), σε συνδυασμό με το NextGenerationEU, το προσωρινό μέσο που σχεδιάστηκε για την τόνωση της ανάκαμψης (800 δισ. ευρώ), είναι η μεγαλύτερη δέσμη κινήτρων που χρηματοδοτήθηκε ποτέ από την ΕΕ, υπερβαίνοντας συνολικά τα 2 τρισ. ευρώ. Από τη μεριά τους, τα κράτη μέλη κατάρτισαν εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, τα οποία προβλέπουν επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας και την επιτάχυνση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας βρίσκεται στο επίκεντρο του NextGenerationEU, και θα διαθέσει 723,8 δισ. ευρώ σε επιχορηγήσεις και δάνεια για τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων των κρατών μελών. Έως το τέλος του έτους η Επιτροπή είχε αξιολογήσει θετικά 22 εθνικά σχέδια χρηματοδοτικής αξίας άνω των 445 δισ. ευρώ, τα οποία εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μέσω του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, η Επιτροπή εκταμίευσε 54,3 δισ. ευρώ με τη μορφή προχρηματοδότησης σε 20 κράτη μέλη και κατέβαλε την πρώτη πληρωμή ύψους 10 δισ. ευρώ στην Ισπανία. Παρότι ο ρυθμός ανάκαμψης μπορεί να διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών, αναμένεται ότι οι οικονομίες όλων των χωρών της ΕΕ θα επανέλθουν έως τις αρχές του 2023 στα προ της κρίσης επίπεδα.

Με βάση τα διδάγματα που αντλήθηκαν στην αρχή της πανδημίας, οι πρώτες προτάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης Υγείας επικεντρώθηκαν στην ετοιμότητα για την αντιμετώπιση κρίσεων. Όταν εγκριθούν, η ΕΕ θα αποκτήσει τα μέσα που θα της επιτρέψουν την καλύτερη πρόληψη και αντιμετώπιση μελλοντικών πανδημιών και άλλων διασυννοριακών απειλών κατά της υγείας, ενισχύοντας παράλληλα την ανθεκτικότητα των συστημάτων υγείας. Η έναρξη λειτουργίας τον Σεπτέμβριο της νέας Αρχής Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Υγειονομικής Ανάγκης (HERA) αποτέλεσε σημαντικό βήμα προόδου για την προστασία της υγείας των πολιτών στην ΕΕ, ολοκληρώνοντας την Ευρωπαϊκή Ένωση Υγείας. (Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. κεφάλαιο 4.)

Η ΕΕ εργάστηκε επίσης για την ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας κατά της πανδημίας, κυρίως μέσω της διοργάνωσης της παγκόσμιας συνόδου κορυφής της G20+ με θέμα την υγεία στη Ρώμη της Ιταλίας τον Μάιο και της πρωτοβουλίας «Επιταχυντής πρόσβασης στα εργαλεία κατά της COVID-19» (ACT-A), η οποία αποσκοπεί στην ταχύτερη ανάπτυξη διαγνωστικών εξετάσεων, θεραπειών και εμβολίων για την COVID-19, στην ταχύτερη παραγωγή διαγνωστικών εξετάσεων και εμβολίων για την COVID-19, καθώς και στην ισότιμη πρόσβαση σε όλα αυτά. Η παγκόσμια σύνοδος κορυφής για την υγεία ενέκρινε τη Διακήρυξη της Ρώμης, στην οποία καθορίζονται κοινές αρχές για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, καθώς και για την πρόληψη μελλοντικών πανδημιών και την απαιτούμενη προετοιμασία. Η Επιτροπή, τα κράτη μέλη και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ιδίως η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, ενεργώντας ως «Ομάδα Ευρώπη», ενίσχυσαν τη χρηματοδότηση και τη δράση σε άλλες ηπείρους. Έως τις 4 Ιανουαρίου 2022 η «Ομάδα Ευρώπη» είχε μοιραστεί με χώρες-εταίρους 380 εκατομμύρια δόσεις εμβολίων, εκ των οποίων τα 255,4 εκατομμύρια είχαν ήδη παραδοθεί, κυρίως μέσω του COVAX (του εμβολιαστικού πυλώνα της πρωτοβουλίας ACT-A). Ο συνολικός στόχος είναι να διαμοιραστούν 700 εκατομμύρια δόσεις έως τα μέσα του 2022.

Επέκταση των μέτρων αντιμετώπισης της κρίσης

Το 2021 η Ευρωπαϊκή Ένωση συνέχισε και ενέτεινε τις προσπάθειές της για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κρίσης, έχοντας θεσπίσει συνολικά από την έναρξη της πανδημίας περισσότερα από 2 326 μέτρα για την παροχή στήριξης.

Η ενεργοποίηση για πρώτη φορά της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, η οποία επιτρέπει στα κράτη μέλη να παρεκκλίνουν προσωρινά από τους αυστηρούς δημοσιονομικούς κανόνες, παρέμεινε σε ισχύ το 2021, καθιστώντας εφικτή την παροχή σημαντικής δημοσιονομικής στήριξης. Κατά τη διάρκεια του έτους, η Επιτροπή εξακολούθησε να αξιοποιεί την πλήρη ευελιξία των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, ανταποκρινόμενη στις ανάγκες σε επίπεδο πολιτικής, για τη στήριξη μιας οικονομίας που έχει πληγεί σοβαρά από τις επιπτώσεις της πανδημίας. Από την έναρξη της πανδημίας και μέχρι το τέλος του 2021 είχε εκδώσει περισσότερες από 730 αποφάσεις, εγκρίνοντας σχεδόν 900 εθνικά μέτρα τα οποία είχαν κοινοποιηθεί από τα κράτη μέλη και θα λάμβαναν συνολικά χρηματοδότηση ύψους 3,17 τρισ. ευρώ. Κατά τη διάρκεια του 2021 το επίκεντρο της προσοχής μετατοπίστηκε σταδιακά από την επείγουσα ανάγκη να εξασφαλιστεί η επιβίωση των πληττόμενων επιχειρήσεων στη διευκόλυνση της ταχείας, εύρωστης και βιώσιμης ανάκαμψης. Η έκτη τροποποίηση του προσωρινού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις, που εγκρίθηκε τον Νοέμβριο του 2021, αντικατοπτρίζει αυτή τη μετατόπιση, καθιστώντας δυνατή τη συντονισμένη σε επίπεδο ΕΕ και σταδιακή κατάργηση της στήριξης, ενώ παράλληλα προβλέπει μέτρα για την επιτάχυνση της ανάκαμψης. Με αυτούς τους πιο ευέλικτους κανόνες και τη συνεχή προσαρμογή τους, καθώς η κρίση δίνει τη θέση της στην ανάκαμψη, η Επιτροπή βοήθησε τα κράτη μέλη να περιορίσουν τις επιπτώσεις της οικονομικής ύφεσης που επέφερε η πανδημία, να διατηρήσουν μια εύρυθμη και ανταγωνιστική ενιαία αγορά και να προετοιμάσουν το έδαφος για την ανάκαμψη.

Η χρήση πλάσματος για τη θεραπεία της νόσου COVID-19 έχει αποδειχθεί πολλά υποσχόμενη. Στη φωτογραφία, άνδρας που έχει αναρρώσει από την COVID-19 δωρίζει πλάσμα για τη θεραπεία ασθενών που πάσχουν από τη νόσο. Στο πλαίσιο του μέσου στήριξης έκτακτης ανάγκης χορηγήθηκαν 36 εκατ. ευρώ σε 24 έργα σχετικά με το πλάσμα σε 14 κράτη μέλη και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Στήριξη και βοήθεια έκτακτης ανάγκης

Τα κράτη μέλη μπόρεσαν να στηριχθούν στον προϋπολογισμό της ΕΕ για την αντιμετώπιση των πολυάριθμων επιπτώσεων που είχε η πανδημία στην υγεία. Το 2021 χρηματοδοτήθηκε ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών στον τομέα της υγείας χάρη στο μέσο στήριξης έκτακτης ανάγκης, το οποίο χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της εξασφάλισης εμβολίων μέσω συμφωνιών προαγοράς με παρασκευαστές.

Τον Ιανουάριο η Επιτροπή ανακοίνωσε τα 24 έργα που επιλέχθηκαν με σκοπό τη δημιουργία νέων προγραμμάτων, ή την επέκταση ήδη υφιστάμενων, για τη συλλογή πλάσματος από δωρητές που έχουν αναρρώσει από τη νόσο COVID-19. Το 2021 η ΕΕ διέθεσε επιπλέον 65 εκατ. ευρώ από τον προϋπολογισμό της για την αγορά εξοπλισμού ατομικής προστασίας και φαρμάκων, για την κατάρτιση επαγγελματιών της υγείας ώστε να αποκτήσουν δεξιότητες εντατικής θεραπείας και για τη διεξαγωγή διαγνωστικών εξετάσεων σε άτομα που κατοικούν σε δυσπρόσιτες περιοχές. Επίσης, κινητοποίησε άλλα 100 εκατ. ευρώ για την άμεση αγορά περισσότερων από 20 εκατομμυρίων ταχείων δοκιμασιών αντιγόνων, που παραδόθηκαν σε 25 κράτη μέλη από τον Φεβρουάριο και μετά.

Συνολικά, από την έναρξη της πανδημίας ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της Ένωσης έχει συμβάλει στην παράδοση άνω των 30 εκατομμυρίων δόσεων εμβολίων και άνω των 200 εκατομμυρίων ειδών ιατρικού εξοπλισμού στα κράτη μέλη της ΕΕ και σε άλλες χώρες. Το 2021 η ΕΕ απέστειλε επίσης ιατρικές ομάδες έκτακτης ανάγκης όχι μόνο σε κράτη μέλη —και συγκεκριμένα, στη Ρουμανία και τη Σλοβακία— αλλά και εκτός των συνόρων της, στη Γουινέα, την Παπούα-Νέα Γουινέα και την Τυνησία. Η ΕΕ ανέπτυξε περαιτέρω το στρατηγικό απόθεμα ιατρικού υλικού

rescEU σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη και χρηματοδότησε την αγορά πρόσθετου εξοπλισμού ατομικής προστασίας, μονάδων εντατικής θεραπείας και συμπτωκωτών οξυγόνου. Μέσω του rescEU, η ΕΕ κατάφερε να καλύψει την έλλειψη 6 εκατομμυρίων ιατρικών ειδών έκτακτης ανάγκης απαραίτητων για την αντιμετώπιση της COVID-19 στη Λετονία και στη Ρουμανία, καθώς και στο Μαυροβούνιο, τη Βόρεια Μακεδονία και τη Σερβία στα Δυτικά Βαλκάνια. Παρέδωσε πάνω από 3,4 εκατομμύρια προστατευτικές μάσκες, 2,5 εκατομμύρια ζεύγη γαντιών, 150 000 ποδιές και άλλα μέσα ατομικής προστασίας, όπως προσωπίδες, γυαλιά και μέσα προστασίας των ποδιών. Κατά τη διάρκεια του έτους, η ανθρωπιστική αερογέφυρα συνέχισε να παρέχει στήριξη, συμπεριλαμβανομένων βασικών ιατρικών εφοδίων, σε ορισμένες από τις πλέον ευάλωτες κοινότητες του κόσμου.

Περίπου 305 ρομπότ απολύμανσης παραδόθηκαν σε νοσοκομεία σε όλα τα κράτη μέλη. Για την αγορά αυτών των ρομπότ, τα οποία μπορούν να απολυμάνουν συνήθη δωμάτια ασθενών με υπεριώδη ακτινοβολία σε μόλις 15 λεπτά, διατέθηκαν έως και 12 εκατ. ευρώ.

Η ΕΕ χορήγησε 43 εκατ. ευρώ στα κράτη μέλη για την έκδοση των ψηφιακών πιστοποιητικών COVID, και επιπλέον 7 εκατ. ευρώ για την ανάκληση πλαστών πιστοποιητικών. Χορηγήθηκαν 2,5 εκατ. ευρώ για την ανάπτυξη της εφαρμογής του ενωσιακού ψηφιακού εντύπου εντοπισμού επιβατών, με σκοπό τη διευκόλυνση της ιχνηλάτησης επαφών όταν οι ταξιδιώτες εκτίθενται σε λοιμώδη νόσο κατά τη διάρκεια του ταξιδιού. Το 2020 και το 2021 διατέθηκαν επίσης συνολικά 220 εκατ. ευρώ για τη χρηματοδότηση της μεταφοράς εξοπλισμού για τον εμβολιασμό κατά της COVID-19 και θεραπειών, καθώς και για τη στήριξη της μεταφοράς ασθενών και της ανάπτυξης ιατρικών ομάδων.

Διαγνωστικές εξετάσεις και παρακολούθηση της νόσου COVID-19

Τον Ιανουάριο η Επιτροπή καθόρισε τα βασικά στοιχεία των ολοκληρωμένων διαγνωστικών στρατηγικών τα οποία πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για τη χάραξη των εθνικών, περιφερειακών ή τοπικών προσεγγίσεων όσον αφορά τις διαγνωστικές εξετάσεις, όπως το πεδίο εφαρμογής τους, τις ομάδες προτεραιότητας, τις ικανότητες και τους πόρους διεξαγωγής τους, καθώς και τα στοιχεία που δείχνουν σε ποιες περιπτώσεις ενδείκνυται ταχεία δοκιμασία αντιγόνων. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να εντείνουν την αλληλούχηση του γονιδιωματός και χορήγησε 110 εκατ. ευρώ για στήριξη μέσω του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC). Για να καθυστερήσει την εξάπλωση νεοεμφανιζόμενων ανησυχητικών παραλλαγών, το ECDC συνέστησε στα κράτη μέλη να θέσουν σε εφαρμογή τις απαιτούμενες ικανότητες που θα τους επιτρέπουν να αλληλουχούν αριθμό δειγμάτων ο οποίος να εξασφαλίζει την ανίχνευση ανησυχητικής παραλλαγής σε επίπεδο επιπολασμού 1 %.

Τον Μάρτιο η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση για την ανίχνευση της COVID-19 μέσω της παρακολούθησης των λυμάτων. Στη σύσταση ζητεί από τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν συστήματα επιτήρησης των λυμάτων και να φροντίζουν ώστε τα σχετικά δεδομένα να παρέχονται άμεσα στις αρμόδιες υγειονομικές αρχές.

Στήριξη της απασχόλησης και διαφύλαξη των μέσων βιοπορισμού

Η πρωτοβουλία για τη δημιουργία του «μέσου προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης» (SURE), η οποία δρομολογήθηκε το 2020 για την προστασία των θέσεων εργασίας και τη στήριξη των οικογενειών που πλήττονταν από την πανδημία, αποτέλεσε σημαντικό μοχλό της αντίδρασης της ΕΕ στην κρίση COVID-19. Στο πλαίσιο αυτής της πρωτοβουλίας, μεταξύ Οκτωβρίου του 2020 και Μαΐου του 2021 η Επιτροπή δανείστηκε 89,64 δισ. ευρώ, τα οποία χορήγησε υπό μορφή δανείων σε 19 κράτη μέλη. Το 2022 αναμένεται να συγκεντρωθούν και να εκταμιευθούν επιπλέον 4,62 δισ. ευρώ ήδη

SURE: 94,3 δισ. ευρώ

8,2 δισ. ευρώ
Βέλγιο

5,3 δισ. ευρώ
Ελλάδα

305 εκατ. ευρώ
Λετονία

5,9 δισ. ευρώ
Πορτογαλία

511 εκατ. ευρώ
Βουλγαρία

21,3 δισ. ευρώ
Ισπανία

957 εκατ. ευρώ
Λιθουανία

4,1 δισ. ευρώ
Ρουμανία

2 δισ. ευρώ
Τσεχία

1 δισ. ευρώ
Κροατία

504 εκατ. ευρώ
Ουγγαρία

1,1 δισ. ευρώ
Σλοβενία

230 εκατ. ευρώ
Εσθονία

27,4 δισ. ευρώ
Ιταλία

420 εκατ. ευρώ
Μάλτα

630 εκατ. ευρώ
Σλοβακία

2,5 δισ. ευρώ
Ιρλανδία

603 εκατ. ευρώ
Κύπρος

11,2 δισ. ευρώ
Πολωνία

Τα ποσά είναι στρογγυλοποιημένα.

εγκεκριμένης στήριξης. Τα άλλα κράτη μέλη μπορούν να υποβάλουν αιτήσεις για στήριξη στο πλαίσιο του μέσου SURE, το οποίο μπορεί ακόμη να παράσχει χρηματοδοτική συνδρομή ύψους σχεδόν 6 δισ. ευρώ.

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση σχετικά με τον αντίκτυπο του εν λόγω μέσου, η οποία επιβεβαιώνει την επιτυχία του στην άμβλυνση των επιπτώσεων της κρίσης μέσω της χρηματοδοτικής συνδρομής για συστήματα μειωμένου ωραρίου εργασίας και μέτρα για τους αυτοαπασχολούμενους. Το 2020 το SURE στήριξε 31 εκατομμύρια άτομα —22,5 εκατομμύρια μισθωτούς και 8,5 εκατομμύρια αυτοαπασχολούμενους. Ο αριθμός αυτός αντιπροσωπεύει πάνω από το ένα τέταρτο του συνολικού αριθμού των απασχολούμενων στα 19 δικαιούχα κράτη μέλη.

1,5 έως 2,5 εκατομμύρια επιχειρήσεις επωφελήθηκαν από το SURE, γεγονός που τους επέτρεψε να διατηρήσουν τους εργαζομένους τους.

Εκτιμάται ότι τα κράτη μέλη έχουν εξοικονομήσει πάνω από 8 δισ. ευρώ σε πληρωμές τόκων χρησιμοποιώντας το SURE αντί να εκδίδουν τα ίδια κρατικούς χρεωστικούς τίτλους.

Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να βοηθήσει τα κράτη μέλη να διατηρήσουν και να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας με στόχο τη δίκαιη, συμπεριληπτική και ανθεκτική ανάκαμψη από την κρίση λόγω της COVID-19. Τον Μάρτιο η σύσταση της Επιτροπής για την αποτελεσματική, ενεργό στήριξη της απασχόλησης παρείχε καθοδήγηση στα κράτη μέλη σχετικά με ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας. Σκοπός αυτής της σύστασης ήταν να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις της πανδημίας, να καλυφθούν οι ελλείψεις δεξιοτήτων που εμποδίζουν την οικονομική ανάπτυξη κατά τη διάρκεια της ανάκαμψης και να βοηθηθεί κάθε άτομο να προσανατολιστεί στο πλαίσιο της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Στόχος είναι η σταδιακή μετάβαση από τα μέτρα έκτακτης ανάγκης για τη διατήρηση της απασχόλησης κατά τη διάρκεια της πανδημίας σε νέα μέτρα για μια ανάκαμψη που θα δημιουργεί πολλές θέσεις εργασίας.

Τον Αύγουστο η Επιτροπή έλαβε μέτρα για τη στήριξη των γεωργών που επλήγησαν από την πανδημία και τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να λάβουν υψηλότερες προκαταβολές στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής. Στήριξε επίσης τον αγροδιατροφικό τομέα, εξασφαλίζοντας αυξημένη ευελιξία και θεσπίζοντας ειδικά μέτρα για την αγορά που στόχευαν στον αμπελοοινικό τομέα και στον τομέα των οπωροκηπευτικών.

Στοχεύοντας στην ασφαλή επανέναρξη των δραστηριοτήτων στον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα, τον Ιούνιο του 2021 η Επιτροπή δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ παρέχοντας συντονισμένη προσέγγιση σύμφωνα με τις ειδικές εθνικές, περιφερειακές και τοπικές συνθήκες. Τον Νοέμβριο δημοσίευσε διαδικτυακό οδηγό σχετικά με την ενωσιακή χρηματοδότηση για τον πολιτισμό, ο οποίος καλύπτει περίπου 20 προγράμματα της ΕΕ στα οποία τα κράτη μέλη και ο πολιτιστικός τομέας μπορούν να υποβάλουν αίτηση χρηματοδότησης.

Γραμμή παραγωγής στην έδρα της φαρμακευτικής εταιρείας Reig Jofre, Σαν Ζουάν Ντεσόν, Ισπανία, 26 Μαρτίου 2021.

Ιατρικός βοηθός ανοίγει κουτί εμβολίων της BioNTech/Pfizer κατά της COVID-19 σε αυτοσχέδιο εμβολιαστικό κέντρο στον τερματικό σταθμό 5 του αεροδρομίου του Βερολίνου-Βραδεμβούργου, Γερμανία, 25 Μαρτίου 2021.

Στρατηγική της ΕΕ για τα εμβόλια

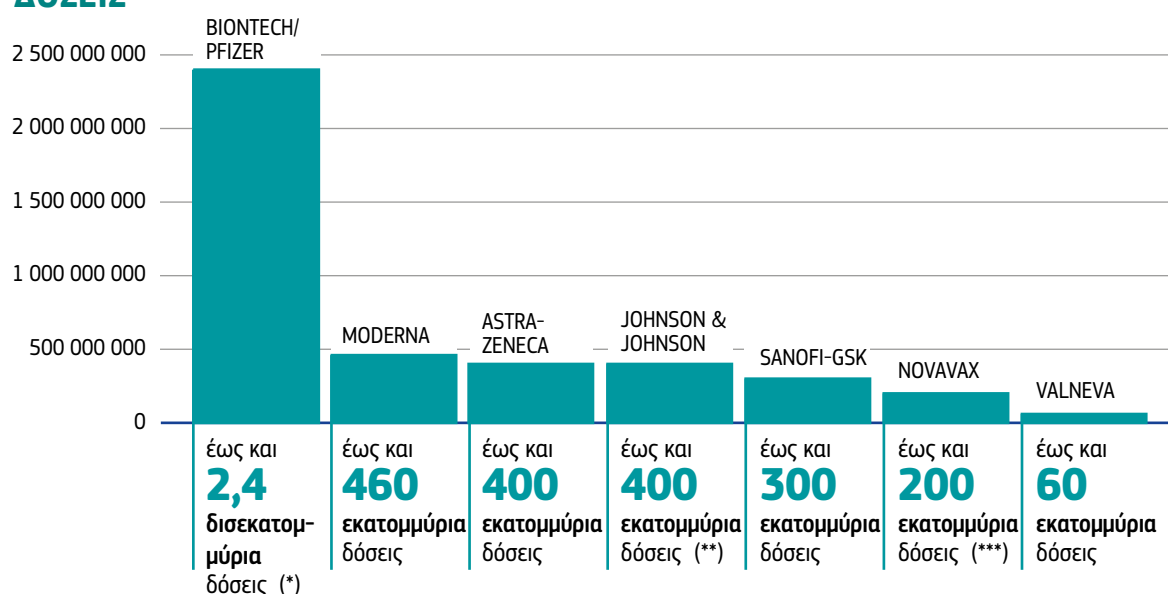
Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δημιουργήσει, από κοινού με τα κράτη μέλη, ένα ευρύ και διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο με δισεκατομμύρια δόσεις ασφαλών και αποτελεσματικών εμβολίων κατά της COVID-19 από πολλούς παρασκευαστές. Μέχρι το τέλος του 2021, πέντε από τις οκτώ εταιρείες με τις οποίες είχαν υπογραφεί συμβόλαια αγοράς εμβολίων είχαν παραδώσει ασφαλή και αποτελεσματικά εμβόλια· το ίδιο μπορεί να συμβεί με δύο ακόμη εταιρείες, ενώ μία σύμβαση έχει εγκαταλειφθεί. Η στρατηγική της ΕΕ για τα εμβόλια είχε ως αποτέλεσμα να παραδοθούν στα κράτη μέλη κατά το εν λόγω διάστημα σχεδόν 1 δισεκατομμύριο δόσεις, και αντίστοιχος αριθμός δόσεων να εξαχθεί σε άλλα μέρη του κόσμου.

Οι προπαρασκευαστικές εργασίες την πρώτη περίοδο της πανδημίας είχαν ως αποτέλεσμα να παραδοθούν εκατοντάδες εκατομμύρια δόσεις εμβολίων κατά της COVID-19 μετά την έγκριση και αδειοδότηση στα τέλη του 2020 του πρώτου εμβολίου, το οποίο αναπτύχθηκε από την BioNTech/Pfizer.

Το 2021 η Επιτροπή χορήγησε άλλες τέσσερις άδειες κυκλοφορίας υπό όρους για τα εμβόλια που αναπτύχθηκαν από τις εταιρείες Moderna, AstraZeneca, Janssen Pharmaceutica NV και Novavax, μετά τη θετική αξιολόγηση της ασφάλειας και της αποτελεσματικότητάς τους από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (EMA). Αρκετά άλλα εμβόλια βρίσκονται σε διαφορετικά στάδια αξιολόγησης από τον οργανισμό. Μετά την απόσυρση του εμβολίου της CureVac από την κυλιόμενη διαδικασία επανεξέτασης του EMA στις 11 Οκτωβρίου, η σύμβαση με τη συγκεκριμένη εταιρεία εγκαταλείφθηκε και δεν αποτελεί πλέον μέρος του χαρτοφυλακίου εμβολίων της ΕΕ.

Η επιστημονική αξιολόγηση των εμβολίων της Valneva και της Sanofi από τον EMA βρισκόταν ακόμη σε εξέλιξη στο τέλος του 2021. Εάν ο EMA εκδώσει θετική επιστημονική γνώμη για τη χορήγηση άδειας κυκλοφορίας υπό όρους από την Επιτροπή, θα τεθούν και τα εμβόλια αυτά στη διάθεση των κρατών μελών.

ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΕΜΒΟΛΙΩΝ ΤΗΣ ΕΕ — ΕΩΣ ΚΑΙ 4,2 ΔΙΣΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΔΟΣΕΙΣ

(*) Δικαίωμα αγοράς 900 εκατομμυρίων δόσεων επιπλέον.

(**) Απαιτείται μία μόνο δόση.

(***) Δικαίωμα αγοράς 100 εκατομμυρίων δόσεων επιπλέον.

Επομένως, από τα μέσα του 2020 η Επιτροπή έχει εξασφαλίσει το δικαίωμα αγοράς έως και 4,2 δισεκατομμυρίων δόσεων εμβολίων μέσω συμφωνιών προαγοράς και συμφωνιών αγοράς. Σε αυτό το πλαίσιο, κάλυψε μέρος των αρχικών δαπανών αξιοποιώντας το μέσο στήριξης έκτακτης ανάγκης. Η χρηματοδότηση αυτή, μετά από ανοικτή πρόσκληση σε φορείς ανάπτυξης εμβολίων, θεωρήθηκε προκαταβολή για τα εμβόλια που αγοράζουν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των συμφωνιών προαγοράς. Το χαρτοφυλάκιο αποτελείται από πολλά υποσχόμενα εμβόλια που έχουν επιλεγεί από την Επιτροπή, για τα οποία οι παρασκευαστές έχουν λάβει χρηματοδότηση για το αρχικό στάδιο ανάπτυξης, καθώς η Επιτροπή προτίθεται να αγοράσει δόσεις αμέσως μετά την έγκριση των εμβολίων από τον EMA.

Παρόλο που αναμενόταν ότι ο ρυθμός παραγωγής και παράδοσης το πρώτο τρίμηνο του έτους θα ήταν σχετικά χαμηλός, η κατάσταση επιδεινώθηκε λόγω της αδυναμίας μίας εταιρείας να τηρήσει τα προβλεπόμενα στη σύμβασή της. Τον Φεβρουάριο η Επιτροπή συγκρότησε ειδική ομάδα με σκοπό αφενός να συμβάλει στην αύξηση της ικανότητας

παραγωγής εμβολίων στην ΕΕ —λειτουργώντας ως υπηρεσία μίας στάσης για τους παρασκευαστές που χρειάζονται στήριξη— και αφετέρου να εντοπίσει και να εξαλείψει τα σημεία συμφόρησης στην παραγωγική ικανότητα και στις αλυσίδες εφοδιασμού. Η Επιτροπή στήριξε επίσης τα κράτη μέλη όσον αφορά τη διάθεση εμβολίων, προετοιμάζοντάς τα για ευρείας κλίμακας εμβολιασμό —από τη δημιουργία υποδομών ψυχρής αλυσίδας που διασφαλίζουν την αποθήκευση των εμβολίων στη σωστή θερμοκρασία μέχρι τον καθορισμό ομάδων προτεραιότητας στον εμβολιασμό και την οργάνωση εκστρατειών επικοινωνίας.

Από τον Απρίλιο του 2021 και μετά οι παραδόσεις στην ΕΕ αυξήθηκαν σημαντικά, όπως αναμενόταν. Έως τα μέσα Ιουλίου είχαν παραχθεί στην ΕΕ πάνω από 1 δισεκατομμύριο δόσεις εμβολίων, ενώ είχαν παραδοθεί στα κράτη μέλη 500 εκατομμύρια εμβόλια, αρκετά ώστε να επιτευχθεί ο στόχος του εμβολιασμού του 70 % των ενηλίκων μέχρι το τέλος του καλοκαιριού. Ο στόχος αυτός είχε επιτευχθεί έως τις 31 Αυγούστου 2021.

Η εξέλιξη του εμβολιασμού κατά της COVID-19 στις αρχές του 2022

981 εκατομμύρια
δόσεις παραδόθηκαν

79,8 %

**του ενήλικου πληθυσμού της ΕΕ έχει
εμβολιαστεί πλήρως**

Πηγή: Παραγωγοί εμβολίων και δεδομένα του Ευρωπαϊκού
Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων.

Μετά την αναζωπύρωση της πανδημίας το φθινόπωρο του 2021 και την εμφάνιση της παραλλαγής Όμικρον στο τέλος του έτους, τα κράτη μέλη ενέτειναν τις προσπάθειές τους προκειμένου να περιορίσουν τη μετάδοσή του, κυρίως μέσω της επαναφοράς μέτρων όπως η κοινωνική αποστασιοποίηση και οι διεθνείς ταξιδιωτικοί περιορισμοί και μέσω των εθνικών τους προγραμμάτων εμβολιασμού. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνεργάστηκε με τα κράτη μέλη και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων για τη χάραξη συντονισμένης προσέγγισης στα θέματα αυτά. Η Επιτροπή συνεργάστηκε επίσης με τα κράτη μέλη για την αύξηση της εμβολιαστικής κάλυψης με την αντιμετώπιση της επιφυλακτικότητας απέναντι στον εμβολιασμό, της εσφαλμένης πληροφόρησης και της παραπληροφόρησης.

Το ποσοστό εμβολιασμού συνέχισε να αυξάνεται καθ' όλη τη διάρκεια του 2021, ενώ ο EMA συνέστησε τη χορήγηση μιας σειράς εμβολίων σε εφήβους και παιδιά ηλικίας άνω των 5 ετών. Έως το τέλος του έτους, όλα τα κράτη μέλη είχαν αρχίσει να παρέχουν επιπλέον δόσεις σε ιατρικά ευάλωτες ομάδες, και αναμνηστικές δόσεις στον γενικό πληθυσμό.

Ανάπτυξη θεραπειών για την COVID-19

Για να εξαλειφθεί η πανδημία, τα εμβόλια δεν αρκούν. Ακόμη και με αυξημένα ποσοστά εμβολιασμού, μέτρα όπως η χρήση μάσκας και η κοινωνική αποστασιοποίηση ήταν συχνά αναγκαία το 2021. Οι θεραπείες για την COVID-19 είναι απαραίτητες προκειμένου να αποφευχθούν ή να μειωθούν οι νοσηλείες, να επιταχυνθεί η ανάκαμψη και να σωθούν ζωές. Τον Μάιο του 2021 η Επιτροπή πρότεινε μια στρατηγική της ΕΕ για τα φαρμακοθεραπευτικά μέσα κατά της COVID-19, η οποία έχει ως στόχο να στηρίξει την ανάπτυξη και τη διαθεσιμότητα των απαραίτητων θεραπειών, όπως αυτές για τη «μακρά COVID». Αυτή συμπληρώνει τη στρατηγική της ΕΕ για τα εμβόλια και βασίζεται τόσο στη φαρμακευτική στρατηγική για την Ευρώπη όσο και στη συνεργασία της Επιτροπής με τον EMA για τη στήριξη της έρευνας, της ανάπτυξης, της παρασκευής και της διάθεσης θεραπειών.

Τον Οκτώβριο η Επιτροπή δημιούργησε ένα χαρτοφυλάκιο με τις 10 πιο ελπιδοφόρες θεραπείες για τη νόσο COVID-19. Ο κατάλογος αυτός βασίστηκε στον έλεγχο από ομάδα ανεξάρτητων επιστημονικών εμπειρογνομώνων 82 υποψήφιων φαρμακοθεραπευτικών μέσων σε προχωρημένο στάδιο κλινικής ανάπτυξης. Τα εν λόγω φαρμακοθεραπευτικά μέσα περιλαμβάνουν διάφορες κατηγορίες προϊόντων για διαφορετικά στάδια και επίπεδα σοβαρότητας της νόσου, και θα χορηγηθούν σε ασθενείς σε ολόκληρη την ΕΕ το συντομότερο δυνατόν, εφόσον επιβεβαιωθεί η ασφάλεια και η αποτελεσματικότητά τους από τον EMA.

Έως το τέλος του 2021 η Επιτροπή είχε εγκρίνει πέντε από τα φαρμακοθεραπευτικά μέσα του

καταλόγου για χρήση στην ΕΕ, μετά την αξιολόγησή τους από τον EMA. Τα μονοκλωνικά αντισώματα Ronapreve, Xenvudy και Regkirona έλαβαν άδεια προκειμένου να χορηγηθούν σε ασθενείς που βρίσκονται στα αρχικά στάδια της νόσου, ενώ δύο φάρμακα που κυκλοφορούσαν ήδη στην αγορά —οι ανοσορρυθμιστές RoActerna και Kineret— έλαβαν άδεια για χορήγηση σε νοσηλευόμενους ασθενείς με COVID-19.

Η Επιτροπή στηρίζει τα κράτη μέλη ώστε να έχουν πρόσβαση σε φαρμακοθεραπευτικά μέσα και έχει συνάψει δύο συμβάσεις κοινής προμήθειας για την αγορά μονοκλωνικών αντισωμάτων. Συνεχίζονται επίσης οι διαπραγματεύσεις για ορισμένα άλλα προϊόντα που βρίσκονται υπό αξιολόγηση από τον EMA.

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», η Επιτροπή έχει επενδύσει 119 εκατ. ευρώ σε 45 έργα έρευνας και καινοτομίας στον τομέα των φαρμακοθεραπευτικών μέσων και των θεραπευτικών επιλογών για την COVID-19, μέσω του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας, της πρωτοβουλίας για τα καινοτόμα φάρμακα και άλλων διαύλων. Επί του παρόντος, η Επιτροπή υποστηρίζει τρεις κλινικές δοκιμές —τις δοκιμές REMAP-CAP, Discovery και EU-SolidAct— οι οποίες έχουν αποφέρει σημαντικά αποτελέσματα όσον αφορά τις υπό ανάπτυξη θεραπείες.

Αντιμετώπιση νέων παραλλαγών

Η εμφάνιση νέων παραλλαγών, ορισμένες από τις οποίες είναι πιο μεταδοτικές, επέτεινε την πολυπλοκότητα και τις προκλήσεις της πανδημίας. Η HERA έφερε σε επαφή ερευνητές, εταιρείες βιοτεχνολογίας, παρασκευαστές και δημόσιες αρχές σε ενωσιακό και παγκόσμιο επίπεδο με σκοπό την

προετοιμασία ενόψει νέων παραλλαγών. Παρότι η πρώτη γενιά εμβολίων που εγκρίθηκαν στην ΕΕ ήταν σε μεγάλο βαθμό αποτελεσματική κατά των πρώτων παραλλαγών, ενδέχεται μελλοντικές παραλλαγές να αποδειχθούν πιο ανθεκτικές στα εμβόλια. Αυτό απαιτεί συνεχή επαγρύπνηση και παρακολούθηση των μεταλλάξεων της COVID-19. Η HERA παρέχει θωράκιση έναντι τέτοιων παραλλαγών, καθώς και κίνητρα για την ανάπτυξη νέων και προσαρμοσμένων εμβολίων, για την επιτάχυνση της διαδικασίας έγκρισης των εμβολίων αυτών και για τη διασφάλιση της αναβάθμισης των ικανοτήτων παρασκευής.

Τον Ιούνιο η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση σχετικά με τη σύσταση ευρωπαϊκής ομάδας εμπειρογνομόνων για τις παραλλαγές του ιού SARS-CoV-2, στην οποία συμμετέχουν κορυφαίοι επιστήμονες στον τομέα της COVID-19. Η ομάδα αυτή συνέβαλε καθοριστικά στην εξέταση των δεδομένων που αφορούν τις νεοεμφανιζόμενες παραλλαγές και στην καθοδήγηση ως προς την αναγκαιότητα προσαρμοσμένων εμβολίων με βάση διαθέσιμα επιστημονικά στοιχεία. Η ομάδα εμπειρογνομόνων κινητοποιήθηκε άμεσα όταν ξέσπασε η κρίση της παραλλαγής Όμικρον, διερευνώντας τρόπους να δοθεί η δυνατότητα κοινής πρόσβασης σε δείγματα του ιού, καθώς και για την οργάνωση των επιστημονικών ικανοτήτων και την ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων, με τη χρηματοδοτική στήριξη της HERA.

Το 2021 η Επιτροπή αύξησε τη χρηματοδότηση της έρευνας για τις παραλλαγές παρέχοντας 30 εκατ. ευρώ επιπλέον σε διάφορα έργα που υλοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας 2020», και επίσης δρομολόγησε το πανευρωπαϊκό δίκτυο δοκιμών εμβολίων VACCELERATE. Το δίκτυο αποτελεί καταλύτη για την επιτάχυνση της δεύτερης και της τρίτης φάσης των δοκιμών εμβολίων κατά της COVID-19 στην ΕΕ, φέρνοντας σε επαφή όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη που συμμετέχουν

στην ανάπτυξη εμβολίων και παρέχοντας μια πανευρωπαϊκή πλατφόρμα για τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή κλινικών δοκιμών.

Στο πλαίσιο του προγράμματος έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας Ευρώπη» κινητοποιήθηκαν 120 εκατ. ευρώ για 11 νέα ερευνητικά έργα. Το μεγαλύτερο μέρος του ποσού αυτού θα στηρίξει κλινικές δοκιμές για νέες θεραπείες και εμβόλια, παράλληλα με την ανάπτυξη μεγάλης κλίμακας ομάδων και δικτύων κατά της COVID-19, συμπεριλαμβανομένων εργασιών που πραγματοποιούνται εκτός ΕΕ. Άλλα έργα θα ενισχύσουν και θα διευρύνουν την πρόσβαση σε ερευνητικές υποδομές, όπως η πλατφόρμα δεδομένων COVID-19.

Ασφαλής επανεκκίνηση της Ευρώπης

Τον Μάιο, καθώς η υγειονομική κατάσταση είχε βελτιωθεί και ο εμβολιασμός είχε αρχίσει να επιταχύνεται σε ολόκληρη την ΕΕ, η Επιτροπή πρότεινε στα κράτη μέλη να χαλαρώσουν σταδιακά τους ταξιδιωτικούς περιορισμούς. Τον Ιούνιο το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν πρόταση κανονισμού της Επιτροπής για τη θέσπιση του ψηφιακού πιστοποιητικού COVID της ΕΕ, με σκοπό τη διευκόλυνση των ταξιδιών με ασφάλεια εντός της ΕΕ. Τον ίδιο μήνα το Συμβούλιο εξέδωσε επικαιροποιημένη σύσταση σχετικά με τους περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία. Το πιστοποιητικό εφάρμοσαν το 2021 όλα τα κράτη μέλη, μαζί με την Ελβετία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία. Με βάση το σύστημα του ψηφιακού πιστοποιητικού COVID της ΕΕ, το Συμβούλιο επικαιροποίησε τις συστάσεις του για τους ταξιδιωτικούς περιορισμούς. Οι συστάσεις προέβλεπαν επίσης μέτρα για τον περιορισμό του κινδύνου εισόδου νέων παραλλαγών στην ΕΕ: θεσπίστηκε μηχανισμός «φρένου έκτακτης ανάγκης» για να μπορούν τα κράτη μέλη να κινητοποιούνται

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΨΗΦΙΑΚΟ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ COVID ΤΗΣ ΕΕ;

Το ψηφιακό πιστοποιητικό COVID της ΕΕ συνιστά ψηφιακή απόδειξη ότι ένα άτομο:

- ✓ έχει εμβολιαστεί κατά της νόσου COVID-19,
- ✓ έχει υποβληθεί σε τεστ με αρνητικό αποτέλεσμα ή
- ✓ έχει αναρρώσει από τη νόσο COVID-19.

- ➔ Ψηφιακή και/ή έντυπη μορφή
- ➔ Με κωδικό QR
- ➔ Δωρεάν
- ➔ Στην εθνική γλώσσα και στα αγγλικά
- ➔ Ασφαλές και προστατευμένο
- ➔ Έγκυρο σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ

γρήγορα και να θεσπίζουν προσωρινά όρια για τους ταξιδιώτες από πληγείσες χώρες.

Το ψηφιακό πιστοποιητικό COVID της ΕΕ υπήρξε πολύ αποτελεσματικό. Χάρη στην ταχεία έγκρισή του από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, άρχισε να εφαρμόζεται σε μόλις 3 μήνες και πριν από την έναρξη των θερινών διακοπών τον Ιούλιο. Η ΕΕ έχει διαμορφώσει κοινό πλαίσιο για την έκδοση, τον έλεγχο και την αποδοχή των πιστοποιητικών. Πολλά κράτη μέλη θέσπισαν εθνικούς νόμους για την περαιτέρω χρήση των πιστοποιητικών σε εθνικό επίπεδο. Το σύστημα αυτό συνέβαλε στο να παραμείνουν ανοικτά τα καταστήματα, οι υπηρεσίες και οι επιχειρήσεις και έδωσε τη δυνατότητα στους πολίτες να συμμετέχουν σε πολιτιστικές, αθλητικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις. Βοήθησε επίσης τον τομέα του τουρισμού, διευκολύνοντας την επαλήθευση των εγγράφων που εμφανίζουν οι ταξιδιώτες από τις αρχές και τις αεροπορικές εταιρείες και παρέχοντας τη βεβαιότητα στους πολίτες ότι τα έγγραφά τους θα γίνονται δεκτά όταν ταξιδεύουν στην ΕΕ.

Η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, επιδεικνύει το ψηφιακό πιστοποιητικό COVID της ΕΕ για έλεγχο πριν από την εναρκτήρια συνεδρίαση της σλοβενικής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λιουμπλιάνα, Σλοβενία, 1η Ιουλίου 2021.

Μέχρι το τέλος του έτους είχαν εκδοθεί περισσότερα από 1 δισεκατομμύριο πιστοποιητικά από τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου. Το ψηφιακό πιστοποιητικό COVID της ΕΕ αποτελεί επίσης παγκόσμια επιτυχία: 33 τρίτες χώρες (και εδάφη) είχαν προσχωρήσει έως το τέλος του 2021 στο σύστημα του ψηφιακού πιστοποιητικού COVID της ΕΕ, βάσει αποφάσεων ισοδυναμίας της ΕΕ. Ο ιστότοπος Re-open EU λειτουργεί, μαζί με την εφαρμογή του για κινητά, ως κόμβος πληροφοριών σχετικά με τα υγειονομικά και ταξιδιωτικά μέτρα σε όλα τα κράτη μέλη, την Ελβετία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν και τη Νορβηγία.

NextGenerationEU: το σχέδιο ανάκαμψης της ΕΕ στην πράξη

Το 2021 τέθηκε σε εφαρμογή το ιστορικό σχέδιο ανάκαμψης NextGenerationEU της ΕΕ, με αποτέλεσμα από το καλοκαίρι και μετά να αρχίσουν να διοχετεύονται κεφάλαια στις οικονομίες των κρατών μελών, γεγονός που σηματοδοτεί την έναρξη

της μεταπανδημικής εποχής. Το NextGenerationEU όχι μόνο θα συμβάλει στην αποκατάσταση των ζημιών που προκλήθηκαν από την πανδημία, αλλά θα επιτρέψει επίσης στα κράτη μέλη να επενδύσουν στο μακροπρόθεσμο μέλλον και την ανθεκτικότητα της ΕΕ, με ιδιαίτερη έμφαση στην επιτάχυνση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Παρέχει μια μοναδική ευκαιρία να εξέλθουμε ισχυρότεροι από την πανδημία, να μετασχηματιστούν οι οικονομίες της ΕΕ και να δημιουργηθούν ευκαιρίες και θέσεις εργασίας.

Πυρήνας του NextGenerationEU είναι ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ο οποίος συστάθηκε τον Φεβρουάριο του 2021 και παρέχει έως και 723,8 δισ. ευρώ (σε τρέχουσες τιμές) με τη μορφή επιχορηγήσεων και δανείων για τη στήριξη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων σε όλα τα κράτη μέλη. Ο μηχανισμός είναι ένα μέσο που βασίζεται στις επιδόσεις, έτσι τα κονδύλια εκταμιεύονται μόνο αν έχουν επιτευχθεί ικανοποιητικά αποτελέσματα όσον αφορά τα ορόσημα και τους στόχους που

NEXTGENERATIONEU: ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

723,8 δισ. ευρώ

● 338,0 δισ. ευρώ σε επιχορηγήσεις

● 385,8 δισ. ευρώ σε δάνεια

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Καθαρές τεχνολογίες και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ

Ενεργειακή απόδοση κτιρίων

ΕΠΑΝΑΦΟΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΦΟΔΙΑΣΜΟΣ

Βιώσιμες μεταφορές και σταθμοί φόρτισης

ΣΥΝΔΕΣΗ

Ανάπτυξη γρήγορων ευρυζωνικών υπηρεσιών

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ

Ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης

ΚΛΙΜΑΚΩΣΗ

Υπολογιστικό νέφος δεδομένων και βιώσιμοι επεξεργαστές

ΕΠΑΝΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Εκπαίδευση και κατάρτιση για την αύξηση των ψηφιακών δεξιοτήτων

Συνεισφορά του NextGenerationEU σε άλλα προγράμματα
83,1 δισ. ευρώ

REACT-EU

50,6 δισ. ευρώ

ΤΑΜΕΙΟ ΔΙΚΑΙΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

10,9 δισ. ευρώ

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

8,1 δισ. ευρώ

INVESTEU

6,1 δισ. ευρώ

ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ ΕΥΡΩΠΗ

5,4 δισ. ευρώ

RESCEU

2,0 δισ. ευρώ

Όλα τα ποσά εκφράζονται σε τρέχουσες τιμές.

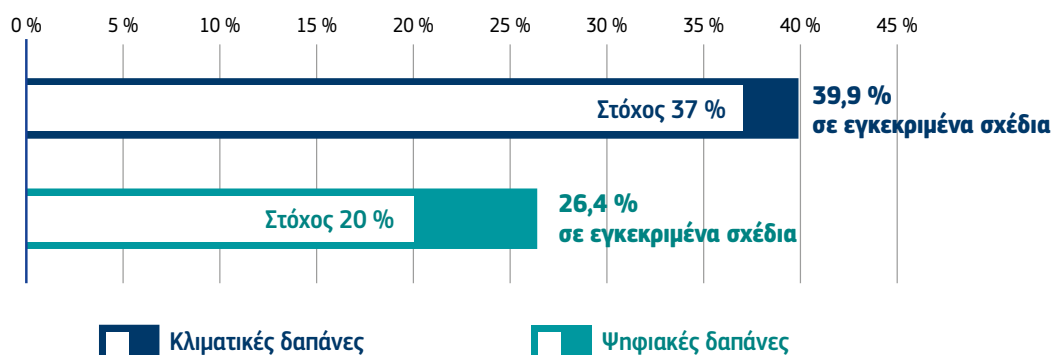
Σύνολο: 2,018 τρισ. ευρώ (σε τρέχουσες τιμές)

Το NextGenerationEU εντάσσεται στη μεγαλύτερη δέσμη μέτρων χρηματοδότησης στην ιστορία της ΕΕ. Σε συνδυασμό με τον μακροπρόθεσμο προϋπολογισμό για την περίοδο 2021-2027 συμβάλλει με κονδύλια άνω των 2 τρισ. ευρώ (σε τρέχουσες τιμές) στην οικοδόμηση μιας πιο πράσινης, πιο ψηφιακής και πιο ανθεκτικής Ευρώπης.

έχουν συμφωνηθεί. Προκειμένου να επωφεληθούν από αυτό τον μηχανισμό, τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή εθνικά σχέδια στα οποία να καθορίζουν τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις που προτίθενται να πραγματοποιήσουν έως το τέλος του 2026, τα οποία στη συνέχεια πρέπει να εγκριθούν από το Συμβούλιο.

Όλα τα σχέδια πρέπει να επιτυγχάνουν δεσμευτικούς κλιματικούς και ψηφιακούς στόχους, συμπεριλαμβανομένου ελάχιστου ποσοστού δαπάνης 37 % για επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις στον τομέα του κλίματος και ελάχιστου ποσοστού δαπάνης 20 % για την ψηφιακή μετάβαση. Στην πράξη, τα κράτη μέλη δεσμεύονται να υπερβούν

Τα κράτη μέλη έχουν καταβάλει σχεδόν το 40 % των προγραμματισμένων δαπανών σε μέτρα για το κλίμα και πάνω από το 26 % στην ψηφιακή μετάβαση στο πλαίσιο των 22 σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που έχουν εγκριθεί μέχρι στιγμής. Οι προβλέψεις αυτές υπερβαίνουν τους συμφωνηθέντες στόχους του 37 % για τις κλιματικές δαπάνες και του 20 % για τις ψηφιακές δαπάνες.

Η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παρουσιάζει την αξιολόγηση της Επιτροπής για το εθνικό σχέδιο ανάκαμψης της Πορτογαλίας στο πλαίσιο του NextGenerationEU, Λισαβόνα, Πορτογαλία, 16 Ιουνίου 2021.

Ο κ. Γιοχάνες Χαν, Ευρωπαίος επίτροπος Προϋπολογισμού και Διοίκησης, συμμετέχει στην τελετή «Ring the Bell» με την ευκαιρία της εισαγωγής του πρώτου πράσινου ομολόγου NextGenerationEU στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου, 19 Οκτωβρίου 2021.

αυτούς τους στόχους, καθώς σχεδόν το 40 % των δαπανών πρόκειται να κατευθυνθεί σε επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις στον τομέα του κλίματος, ενώ το 26,4 % προορίζεται για την ψηφιακή μετάβαση. Αυτό θα βοηθήσει την ΕΕ να επιτύχει τον στόχο της για κλιματική ουδετερότητα έως το 2050 και θα τη θέσει σε πορεία ψηφιακής μετάβασης, δημιουργώντας παράλληλα θέσεις εργασίας και δίνοντας ώθηση στη συμπεριληπτική ανάπτυξη.

Έως το τέλος του 2021, στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας η Επιτροπή είχε αξιολογήσει θετικά 22 από τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συνολικής αξίας άνω των 445 δισ. ευρώ (από τα 723,8 δισ. ευρώ που είναι διαθέσιμα). Τα σχέδια αυτά εγκρίθηκαν στη συνέχεια από το Συμβούλιο. Τα εθνικά σχέδια αξιολογήθηκαν με βάση 11 κριτήρια, όπως τον βαθμό στον οποίο αντιμετωπίζουν τις προκλήσεις που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των απαιτούμενων μεταρρυθμίσεων για την τόνωση της ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς, τα κράτη μέλη μπορούν να

βασίζονται στη στήριξη της Επιτροπής με την κινητοποίηση του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης. Η στήριξη αυτή παρέχεται σε ευρύ φάσμα τομέων, όπως η πράσινη μετάβαση, η υγειονομική περίθαλψη, τα δημόσια οικονομικά, η ψηφιοποίηση της εκπαίδευσης και των δημόσιων υπηρεσιών, το επιχειρηματικό περιβάλλον και ο χρηματοπιστωτικός τομέας.

Μέχρι σήμερα η Επιτροπή έχει διαθέσει 54,3 δισ. ευρώ σε 20 κράτη μέλη στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, είτε με τη μορφή προχρηματοδότησης είτε ως απάντηση στο πρώτο αίτημα πληρωμής από κράτος μέλος. Τον Δεκέμβριο η Ισπανία έλαβε 10 δισ. ευρώ, αφού η Επιτροπή την αξιολόγησε και επιβεβαίωσε ότι η εν λόγω χώρα είχε φθάσει τα ορόσημα και είχε πετύχει τους στόχους που είχε θέσει.

Οι πληρωμές ακολούθησαν την επιτυχή προσφυγή της Επιτροπής στις κεφαλαιαγορές. Για τη χρηματοδότηση του NextGenerationEU, το εν λόγω θεσμικό όργανο, εξ ονόματος της ΕΕ, θα δανειστεί περίπου 800 δισ. ευρώ από τις χρηματοπιστωτικές αγορές έως το τέλος του 2026. Χάρη στην υψηλή

αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας της ΕΕ, η Επιτροπή είναι σε θέση να δανείζεται με ευνοϊκότερους όρους απ' ό,τι πολλά κράτη μέλη της, προς όφελος των εν λόγω κρατών και του προϋπολογισμού της ΕΕ. Η Επιτροπή θα επιδιώξει να συγκεντρώσει το 30 % των κεφαλαίων με την έκδοση πράσινων ομολόγων NextGenerationEU και θα χρησιμοποιήσει τα έσοδα για τη χρηματοδότηση πράσινων πολιτικών.

Τον Απρίλιο του 2021 η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα χρησιμοποιήσει διαφοροποιημένη στρατηγική χρηματοδότησης για την άντληση των αναγκαίων κεφαλαίων. Μετά την έγκριση από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ της απόφασης για τους ίδιους πόρους —το νομικό εργαλείο που επιτρέπει τον δανεισμό—, η Επιτροπή προέβη στην πρώτη έκδοση τον Ιούνιο του 2021. Μέχρι το τέλος του έτους είχε συγκεντρώσει συνολικά 71 δισ. ευρώ σε ομόλογα της ΕΕ, και επιπλέον κεφάλαια σε βραχυπρόθεσμα γραμμάτια της ΕΕ. Σε αυτά περιλαμβάνονταν το πρώτο πράσινο ομόλογο NextGenerationEU ύψους 12 δισ. ευρώ —η μεγαλύτερη έκδοση πράσινου ομολόγου που έχει πραγματοποιηθεί ποτέ στον κόσμο. Το ομόλογο εκδόθηκε μετά την έγκριση τον Σεπτέμβριο του 2021 ενός προηγμένου πλαισίου για τα πράσινα ομόλογα NextGenerationEU, το οποίο εγγυάται σε όσους επενδύσουν σε αυτά ότι τα κεφάλαια που θα κινητοποιηθούν θα διατεθούν σε πράσινα έργα.

Κάθε δάνειο που λαμβάνεται στο πλαίσιο του NextGenerationEU θα έχει αποπληρωθεί έως το

2058. Για να διευκολύνει την αποπληρωμή —και για να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων πολιτικής της ΕΕ όσον αφορά τα έσοδα του προϋπολογισμού— η Επιτροπή πρότεινε την εισαγωγή νέων πηγών εσόδων στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Τον Ιανουάριο του 2021 θεσπίστηκε εισφορά με βάση τα μη ανακυκλωμένα απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών, η οποία θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή πρότεινε τη θέσπιση τριών νέων ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της ΕΕ, με βάση:

- τα έσοδα από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών·
- τους πόρους από τον προτεινόμενο μηχανισμό συνοριακής προσαρμογής άνθρακα της ΕΕ και
- το μερίδιο των υπολειπόμενων κερδών των πολυεθνικών εταιρειών που ανακατανέμεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με την επικείμενη οδηγία για την εφαρμογή της παγκόσμιας συμφωνίας για την ανακατανομή των φορολογικών δικαιωμάτων.

Τα έσοδα αυτά θα συμβάλουν επίσης στη χρηματοδότηση του Κοινωνικού Ταμείου για το Κλίμα, το οποίο έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να διασφαλίσει ότι η μετάβαση σε μια οικονομία απαλλαγμένη από ανθρακούχες εκπομπές θα είναι προς όφελος όλων. Η Επιτροπή θα προτείνει και νέους ίδιους πόρους έως το τέλος του 2023.

Πρωτοβουλία REACT-EU

7,7 δισ. ευρώ

→ **συνδρομή προς τα νοσοκομεία**

για την εξασφάλιση ιατροτεχνολογικών προϊόντων, εξοπλισμού ατομικής προστασίας, αναπνευστήρων και διαγνωστικών μέσων

11,5 δισ. ευρώ

→ **στήριξη προς τις επιχειρήσεις** σε όλους

τους τομείς της οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έχουν πληγεί περισσότερο, όπως ο πολιτισμός, ο τουρισμός και οι υπηρεσίες εστίασης

4,1 δισ. ευρώ

→ **άμεση στήριξη σε πολίτες,**

συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων, μέσω της εφαρμογής και της υποστήριξης προγραμμάτων διατήρησης της απασχόλησης

Ορισμένα παραδείγματα χρηματοδότησης μέσω REACT-EU.

Στο πλαίσιο του NextGenerationEU, η πρωτοβουλία REACT-EU (Συνδρομή στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης) αποτελεί συνέχεια και επέκταση των μέτρων για την αντιμετώπιση της κρίσης και την αποκατάσταση των συνεπειών της τα οποία προβλέπονται στην Πρωτοβουλία Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορονοϊού και στην

Πρωτοβουλία Επενδύσεων για την Αντιμετώπιση του Κορονοϊού+, και λειτουργεί ως γέφυρα προς το μακροπρόθεσμο σχέδιο ανάκαμψης. Χάρη σε αυτά τα στοιχεία της, η πρωτοβουλία REACT-EU θα συμβάλει στην πράσινη, ψηφιακή και ανθεκτική ανάκαμψη της οικονομίας.

Η χρηματοδότηση αυτή, ύψους 50,6 δισ. ευρώ, είναι εντελώς νέα. Συμπληρώνει τη χρηματοδότηση που εξακολουθεί να είναι διαθέσιμη στο πλαίσιο των προγραμμάτων της περιόδου 2014-2020, και πρόκειται να προστεθεί στις πιστώσεις συνοχής για την περίοδο 2021-2027. Τα χρήματα θα διατεθούν στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και στο Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους.

Το μέσο ανάκαμψης NextGenerationEU παρέχει επίσης στήριξη σε αγροτικές περιοχές της ΕΕ, με ποσό ύψους 8 δισ. ευρώ, το οποίο διανεμήθηκε μέσω των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής. Η χρηματοδότηση αυτή έχει επιτρέψει στα κράτη μέλη να στηρίξουν την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση στις αγροτικές περιοχές.

Η ενωσιακή πολιτική συνοχής στην πρώτη γραμμή της ανάκαμψης

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

Το ταμείο έχει στηρίξει την αγορά εμβολίων για πάνω από τον μισό πληθυσμό της Πορτογαλίας και έχει πληρώσει για την εγκατάσταση νέων συστημάτων ΤΠ στον τομέα της υγείας στη Σλοβενία. Χρηματοδοτεί την αγορά νέου ιατρικού εξοπλισμού για να βοηθήσει τις περιφέρειες να καταστούν ανθεκτικότερες σε μελλοντικές κρίσεις στον τομέα της υγείας στην Τσεχία, και επίσης στηρίζει μικρές επιχειρήσεις στη διαχείριση της ψηφιακής μετάβασης στη Σουηδία.

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Άνθρωποι σε όλα τα κράτη μέλη έχουν λάβει κατάρτιση, καθοδήγηση και επαγγελματικό προσανατολισμό ώστε να έχουν περισσότερες πιθανότητες να διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας τους ή να βρουν νέες. Στην Ιταλία, οι επιχειρήσεις έχουν λάβει επιδοτήσεις προσλήψεων για τη στήριξη της απασχόλησης των γυναικών και των νέων. Το ταμείο έχει υποστηρίξει επίσης τις υπηρεσίες παροχής οικονομικών συμβουλών και στέγασης για αστέγους.

Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους

Στην Αυστρία και τη Ρουμανία, τα παιδιά που έχουν ανάγκη έχουν λάβει δωρεάν σχολικά είδη. Στην Εσθονία, στη Γαλλία, στο Λουξεμβούργο και σε άλλα κράτη μέλη, έχει παρασχεθεί σε όσους έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη επισιτιστική βοήθεια (όπως ζεστά γεύματα) και βασική υλική βοήθεια (όπως προϊόντα υγιεινής).

Καταπολέμηση της παραπληροφόρησης σχετικά με την COVID-19

Το 2021 η ΕΕ συνέχισε να καταπολεμά τη διάδοση ψευδών πληροφοριών και την παραπληροφόρηση σχετικά με την COVID-19, είτε αυτή προερχόταν από το εσωτερικό της ΕΕ είτε από τρίτες χώρες. Οι ενέργειές της περιλάμβαναν την παρακολούθηση πληροφοριών από ευρύ φάσμα πηγών και την κατάρριψη αφηγημάτων συνωμοσίας που αφορούσαν, μεταξύ άλλων, τις επιπτώσεις των εμβολίων ή υπονόμευαν την εμπιστοσύνη στον εμβολιασμό. Όλες οι δράσεις της υλοποιήθηκαν σε στενή συνεργασία με τον EMA, τα κράτη μέλη και διεθνείς εταίρους, όπως η G7 και το NATO. Τα συμπεράσματα δημοσιεύονταν τακτικά από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και την Επιτροπή.

Λόγω της αυξανόμενης παραπληροφόρησης σχετικά με την πανδημία εντός της ΕΕ, η Επιτροπή δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες αποβλέπουν στην ενίσχυση του κώδικα δεοντολογίας για την παραπληροφόρηση, ώστε να καταστεί αποτελεσματικότερος ως εργαλείο για την αντιμετώπιση των ψευδών ή παραπλανητικών πληροφοριών, και προτείνουν ευρύτερη συμμετοχή. Τον Ιούλιο η Επιτροπή και τα σημερινά συμβαλλόμενα μέρη του κώδικα απήχυναν έκκληση για την προσχώρηση περισσότερων εταιρειών και οργανισμών προκειμένου να ενισχυθεί περαιτέρω η μάχη της ΕΕ κατά του επιβλαβούς αυτού φαινομένου. Έκτοτε έχουν συμμετάσχει στην κατάρτιση ενισχυμένου κώδικα πρακτικής, ο οποίος αναμένεται την άνοιξη του 2022, 26 υποψήφια συμβαλλόμενα μέρη.

Η εξωτερική δράση περιλάμβανε εργασίες για την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα οφέλη του εμβολιασμού, για παράδειγμα μέσω εκστρατειών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπως η εκστρατεία #VaccToNormal, η οποία παρουσιάζει προσωπικές μαρτυρίες εμβολιασμένων ατόμων από όλο τον κόσμο. Οι προσπάθειες επικεντρώθηκαν στη δημόσια διπλωματία σε γειτονικές της ΕΕ χώρες —ιδίως στα Δυτικά Βαλκάνια— και σε ολόκληρο τον κόσμο, προκειμένου να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε έγκυρες πληροφορίες. Η ΕΕ παρέιχε επίσης στήριξη σε ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης και δημοσιογράφους εντός και εκτός της επικράτειάς της. Επιπλέον, η Επιτροπή χρηματοδότησε ερευνητικά έργα με αντικείμενο την ακρίβεια των πληροφοριών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και σε άλλα μέσα ενημέρωσης, καθώς και την παραπληροφόρηση σχετικά με τον κορονοϊό.

Τον Οκτώβριο η Επιτροπή συγκρότησε ομάδα εμπειρογνομόνων για την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού μέσω της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Η γενική αποστολή της ομάδας αυτής είναι να συμβάλει στην κατάρτιση πρακτικών κατευθυντήριων γραμμών για εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές. Με τον τρόπο αυτό θα υποστηριχθεί ο στόχος του σχεδίου δράσης της Επιτροπής για την ψηφιακή εκπαίδευση, το οποίο αποσκοπεί στη διασφάλιση της καλύτερης δυνατής ψηφιακής εκπαίδευσης για κάθε μαθητή και μαθήτρια στην ΕΕ.

Δραστηριοποίηση σε παγκόσμιο επίπεδο

Εμβόλια

Από την έναρξη της πανδημίας η ΕΕ βρίσκεται στην πρώτη γραμμή όσον αφορά την παγκόσμια αλληλεγγύη. Παρέμεινε πιστή στη δέσμευσή της να μεριμνά ώστε ασφαλή εμβόλια να φθάνουν σε όλες τις γωνιές του κόσμου, μαζί με μέσα ατομικής προστασίας, αναπνευστήρες και άλλο εξοπλισμό, κυρίως μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ. Έως το τέλος του 2021 η ΕΕ είχε εξαγάγει ή διαμοιραστεί 1,7 δισεκατομμύρια δόσεις εμβολίων σε 165 χώρες, κάτι που αντιπροσωπεύει τα δύο τρίτα του συνολικού αριθμού δόσεων που παρήχθησαν στην ΕΕ. Το γεγονός αυτό καθιστά την ΕΕ, από την πρώτη κιόλας μέρα παραγωγής των εμβολίων, τον μεγαλύτερο εξαγωγέα εμβολίων στον κόσμο.

Τον Φεβρουάριο του 2021 ο COVAX, ο μηχανισμός παγκόσμιας πρόσβασης σε εμβόλιο κατά της COVID-19, άρχισε να παραδίδει τα εν λόγω εμβόλια σε διάφορα μέρη του κόσμου, με στόχο να διασφαλιστεί η δίκαιη και ισότιμη πρόσβαση όλων των χωρών σε αυτά. Η «Ομάδα Ευρώπη», η οποία αποτελείται από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, τα κράτη

μέλη και τα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, είναι ένας από τους κύριους συνεισφέροντες στον COVAX, κινητοποιώντας πάνω από 3 δισ. ευρώ προκειμένου να βοηθήσει τον μηχανισμό να αγοράσει 1,4 δισεκατομμύρια δόσεις έως το τέλος του 2021, εκ των οποίων έχουν παραδοθεί πάνω από 981 εκατομμύρια δόσεις σε 144 χώρες και εδάφη.

Ως συμπληρωματικό της άμεσης απόκτησης δόσεων από τον COVAX μέτρο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιούργησε ενωσιακό μηχανισμό διαμοιρασμού εμβολίων προκειμένου να βοηθήσει τα κράτη μέλη να μοιραστούν τα εμβόλια τους με τρίτες χώρες είτε άμεσα είτε μέσω του COVAX. Η ΕΕ στηρίζει τους εταίρους της όσον αφορά τις στρατηγικές εμβολιασμού τους και την κατανομή των προμηθειών, καθώς και την αύξηση της τοπικής παρασκευής εμβολίων. Τα κράτη μέλη είχαν δεσμευτεί να μοιραστούν πάνω από 200 εκατομμύρια δόσεις έως το τέλος του 2021, στόχο τον οποίο ξεπέρασαν κατά πολύ, καθώς παρείχαν σε τρίτες χώρες 380 εκατομμύρια δόσεις, εκ των οποίων 255,4 εκατομμύρια δόσεις είχαν παραδοθεί έως το τέλος του έτους (87 % μέσω του COVAX).

© Quantik, 2021

Ιβোরιανή νοσοκόμα ετοιμάζει σύριγγα για τη χορήγηση εμβολίου κατά της COVID-19 στην αρχή της εκστρατείας εμβολιασμού της χώρας, Αμπιτζάν, Ακτή Ελεφαντοστού, 1η Μαρτίου 2021.

Κατά την παγκόσμια σύνοδο κορυφής της G20+ για την υγεία, οι βιομηχανικοί εταίροι δεσμεύτηκαν επίσης να διαθέσουν έως το τέλος του 2021 1,5 δισεκατομμύρια δόσεις εμβολίων σε χώρες χαμηλού εισοδήματος χωρίς κέρδος και σε χώρες μεσαίου εισοδήματος με χαμηλό κόστος. Με την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας, η ΕΕ ανταποκρίθηκε επίσης στις επείγουσες ανάγκες λόγω COVID-19 στις πλέον ευάλωτες χώρες δημιουργώντας το ανθρωπιστικό αποθεματικό ασφάλειας COVAX.

Επιπλέον, τον Νοέμβριο η πρόεδρος της Επιτροπής κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν ανακοίνωσε ότι έως τα μέσα του 2022 η ΕΕ θα μοιραζόταν με τις πλέον ευάλωτες χώρες συνολικά 700 εκατομμύρια δόσεις εμβολίων, εκ των οποίων 200 εκατομμύρια θα πληρωθούν με κονδύλιο από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Οι προσπάθειες αυτές συμπληρώνονται από την πρωτοβουλία «Ομάδα Ευρώπη» με σκοπό τη στήριξη της τοπικής παρασκευής και της πρόσβασης σε εμβόλια, φάρμακα και τεχνολογίες υγείας στην

Στήριξη από την πρωτοβουλία «Ομάδα Ευρώπη» για την παραγωγή εμβολίων, φαρμάκων και τεχνολογιών υγείας στην Αφρική και για την εξασφάλιση πρόσβασης σ' αυτά

Μια νέα πρωτοβουλία «Ομάδα Ευρώπη» σχεδιάζει να κινητοποιήσει

1 δισ. ευρώ

για να συμβάλει στην:

τόνωση της προσφοράς μέσω:

- της υποστήριξης της δημιουργίας περιφερειακών κόμβων παραγωγής
- της επικέντρωσης στις χώρες με το υψηλότερο δυναμικό.

παγίωση της ζήτησης μέσω:

- της παροχής βοήθειας στις αφρικανικές χώρες ώστε να συντονίσουν τις ανάγκες τους.

παροχή πρόσβασης σε εμβόλια και φάρμακα μέσω της ενίσχυσης του ευνοϊκού περιβάλλοντος.

Αφρική. Η πρωτοβουλία αυτή υποστηρίζεται με ποσό ύψους 1 δισ. ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς αναπτυξιακής χρηματοδότησης, και μέσω της συνεργασίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων και του Αφρικανικού Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νόσων.

Παγκόσμια σύνοδος κορυφής για την υγεία

Τον Μάιο η πρόεδρος της Επιτροπής κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν και ο Ιταλός πρωθυπουργός κ. Μάριο Ντράγκι συνδιοργάνωσαν την παγκόσμια σύνοδο κορυφής της G20+ για την υγεία στη Ρώμη, όπου οι ηγέτες εξέφρασαν την υποστήριξή τους αφενός στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, αναγνωρίζοντας τον ηγετικό και συντονιστικό ρόλο του στην αντιμετώπιση της COVID-19, και αφετέρου στο ευρύτερο παγκόσμιο θεματολόγιο για την υγεία. Οι ηγέτες υπέγραψαν τη Διακήρυξη της Ρώμης για την

Πιθανά παραδείγματα:

προετοιμασία έναντι μελλοντικών πανδημιών και την πρόληψή τους.

Οι 16 αρχές της διακήρυξης επιβεβαιώνουν τη δέσμευση των ηγετών για παγκόσμια αλληλεγγύη, ισότητα και πολυμερή συνεργασία· αποτελεσματική διακυβέρνηση· ανθρωποκεντρική προσέγγιση· αξιοποίηση επιστημονικών και τεκμηριωμένων πολιτικών και οικοδόμηση εμπιστοσύνης· προώθηση της βιώσιμης χρηματοδότησης της υγείας σε όλο τον κόσμο. Η δήλωση απορρίπτει τις απαγορεύσεις εξαγωγών και περιέχει δέσμευση να διατηρηθούν ανοικτές και λειτουργικές οι παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, με στόχο τη διαφοροποίηση της παγκόσμιας ικανότητας παρασκευής εμβολίων.

Οι αρχές της Διακήρυξης της Ρώμης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις εν εξελίξει εργασίες στο πλαίσιο της G7 και της G20, συμπεριλαμβανομένης της πρόσφατης συγκρότησης κοινής ειδικής ομάδας της G20 για τα χρηματοοικονομικά και την υγεία, ώστε να εξασφαλιστεί επαρκής χρηματοδότηση για την πρόληψη και για δράσεις ετοιμότητας και αντιμετώπισης. Η ΕΕ ηγήθηκε των προσπαθειών που οδήγησαν στη λήψη απόφασης στην ειδική σύνοδο της Παγκόσμιας Συνέλευσης Υγείας τον Νοέμβριο και τον Δεκέμβριο για σύσταση διακυβερνητικού οργάνου διαπραγμάτευσης με στόχο την ενίσχυση της πρόληψης, της ετοιμότητας και της αντιμετώπισης σε περίπτωση πανδημίας.

Τον Σεπτέμβριο η ΕΕ και οι Ηνωμένες Πολιτείες, στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματός τους για την καταπολέμηση της παγκόσμιας πανδημίας, ανέλαβαν κοινές δεσμεύσεις όσον αφορά τον διαμοιρασμό εμβολίων, την ετοιμότητα, τον εφοδιασμό (συμπεριλαμβανομένων των φαρμακοθεραπευτικών μέσων), τη βιώσιμη χρηματοδότηση και την περιφερειακή παραγωγή εμβολίων.

Μετριασμός των επιπτώσεων της πανδημίας

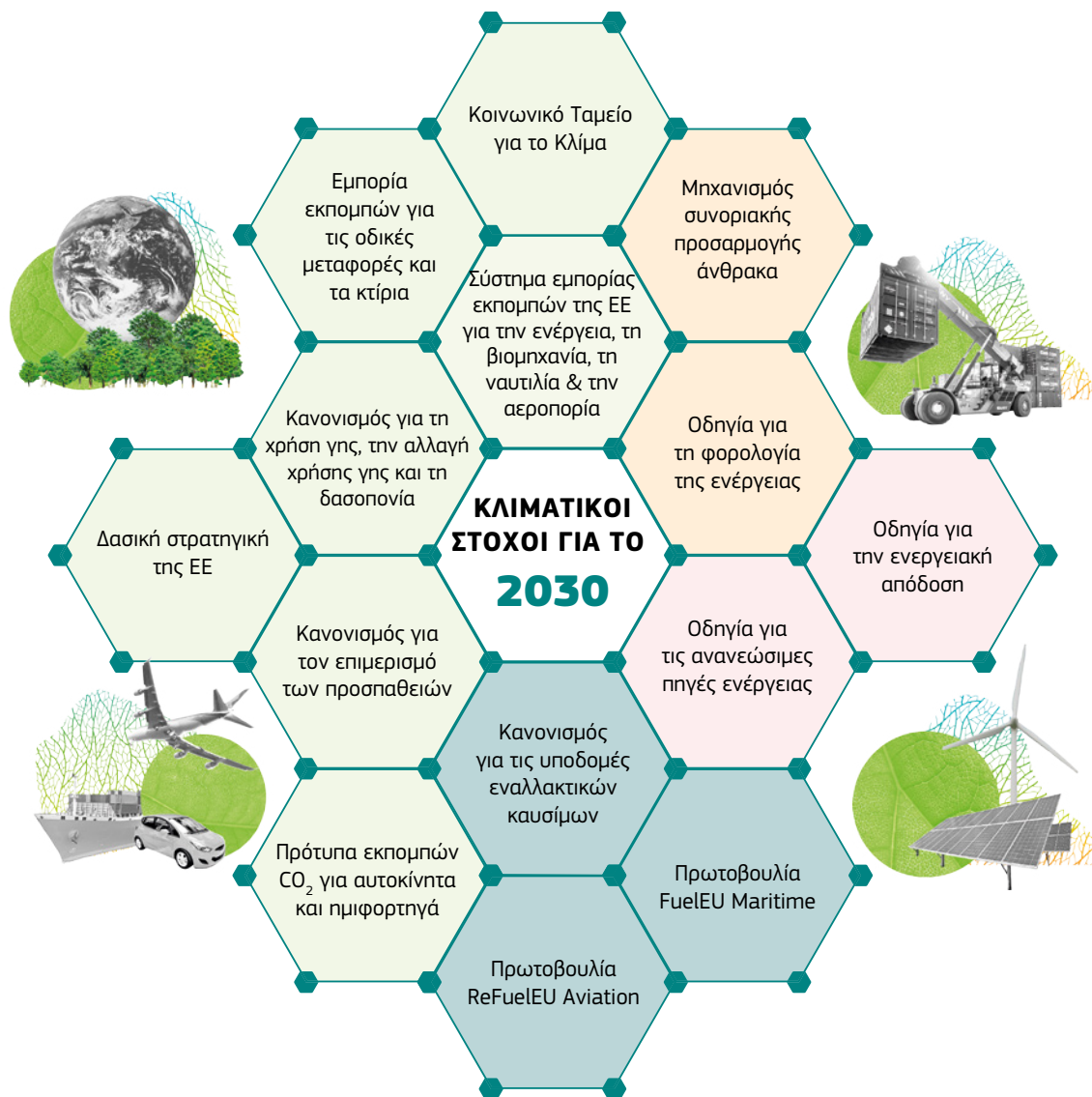
Η προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη» έχει στηρίξει περισσότερες από 130 χώρες-εταίρους ανά τον κόσμο, παρέχοντάς τους ευέλικτη χρηματοδότηση. Από την έναρξη της πανδημίας έως το τέλος του 2021, η «Ομάδα Ευρώπη» κινητοποίησε πάνω από 46 δισ. ευρώ για την αντιμετώπιση των ανθρωπιστικών αναγκών, τη βελτίωση των συστημάτων υγείας, ύδρευσης και αποχέτευσης και τον μετριασμό των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας.

Το 2021 η ΕΕ ενέτεινε τη δράση της για την παγκόσμια ανάκαμψη. Η Επιτροπή κατέβαλε προσπάθειες να φέρει σε επαφή διεθνείς παράγοντες, δημιουργώντας νέους συνασπισμούς και πρωτοβουλίες συνεργασίας με στόχο την καταπολέμηση της COVID-19 και τη δρομολόγηση μιας βιώσιμης παγκόσμιας ανάκαμψης. Τον Φεβρουάριο η πρόεδρος της Επιτροπής κ. φον ντερ Λάιεν συμμετείχε στην εκστρατεία της Global Citizen «Ένα σχέδιο ανάκαμψης για τον κόσμο». Η εκστρατεία αυτή, που διήρκεσε έναν χρόνο, ήταν διαρθρωμένη γύρω από πέντε προτεραιότητες: συμβολή στον τερματισμό της COVID-19· αναχαίτιση της επισιτιστικής κρίσης· επανεκκίνηση της διαδικασίας μάθησης παντού· προστασία του πλανήτη· και προώθηση της καθολικής ισότητας.

Από την έναρξη της πανδημίας έως τον Ιούλιο του 2021 η ΕΕ χορήγησε πάνω από 4,35 δισ. ευρώ στα Δυτικά Βαλκάνια και στην Τουρκία, και πάνω από 3,41 δισ. ευρώ στις περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Γειτονίας, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι άμεσες ανάγκες στον τομέα της υγείας και να μειωθούν οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της κρίσης. Στη χρηματοδότηση αυτή περιλαμβάνονταν προγράμματα και επιχορηγήσεις για τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας και της διανομής εγκεκριμένων από την ΕΕ εμβολίων κατά της COVID-19, καθώς και στήριξη για την επιτάχυνση των εκστρατειών εμβολιασμού. Έως το τέλος Δεκεμβρίου είχαν παρασχεθεί πάνω από 77 εκατομμύρια δόσεις εμβολίων μέσω του μηχανισμού COVAX στα Δυτικά Βαλκάνια και στις περιοχές της Ανατολικής και Νότιας Γειτονίας, ενώ σχεδόν 32 εκατομμύρια δόσεις είχαν διαμοιραστεί τα κράτη μέλη με χώρες-εταίρους (είτε απευθείας είτε μέσω του COVAX) με τη στήριξη της ΕΕ.

**Δημιουργία
μιας πιο πράσινης
και κλιματικά
ουδέτερης Ευρώπης**

↑
Οι νομοθετικές προτάσεις που υπέβαλε η Επιτροπή θα εξασφαλίσουν τα εργαλεία για τον βαθύ και δίκαιο μετασχηματισμό της οικονομίας της ΕΕ που προβλέπεται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.

Υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας

Το 2021 η ΕΕ συνέχισε να καταπολεμά την κλιματική αλλαγή μέσω μιας φιλόδοξης πολιτικής εντός των συνόρων της και μέσω στενής συνεργασίας με διεθνείς εταίρους. Τον Φεβρουάριο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε τη νέα στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η οποία καθορίζει τους τρόπους αντιμετώπισης από την Ευρωπαϊκή Ένωση των αναπόφευκτων επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής καθώς και τους τρόπους εξασφάλισης ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή έως το 2050. Το πρώτο ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα εγκρίθηκε τον Ιούνιο από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα κράτη μέλη, κατοχυρώνοντας νομοθετικά τους στόχους για το σύνολο της οικονομίας όσον αφορά τη μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990, και την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

Τον Ιούλιο και τον Δεκέμβριο, η Επιτροπή υπέβαλε σειρά προτάσεων για να μπορέσει η ΕΕ να εκπληρώσει τις φιλοδοξίες της για το κλίμα, αναθεωρώντας υφιστάμενες πολιτικές και προωθώντας νέα μέτρα. Οι νομοθετικές προτάσεις για την υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας καλύπτουν ευρύ φάσμα τομέων πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων του κλίματος, της ενέργειας, των μεταφορών και της φορολογίας. Καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ θα επιτύχει τον στόχο της για το 2030, ο οποίος είναι πλέον νομικά δεσμευτικός. Οι προτάσεις κοινοποιήθηκαν στη σύμβαση-πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή ως συμβολή της ΕΕ στην επίτευξη των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού.

Τα οφέλη της δράσης για το κλίμα είναι σαφή: πρόληψη ή μετριασμός της κλιματικής έκτακτης ανάγκης· ένας υγιέστερος πλανήτης για τις μελλοντικές γενιές·

καθαρότερος αέρας· πιο δροσερές και πιο πράσινες κωμοπόλεις και πόλεις· υγιέστεροι πολίτες· μείωση της χρήσης ενέργειας και των λογαριασμών· μεγαλύτερη ενεργειακή ανεξαρτησία· νέες τεχνολογίες και βιομηχανικές ευκαιρίες· και περισσότερος χώρος για τη φύση. Τέλος, η πράσινη μετάβαση θα δημιουργήσει νέου τύπου θέσεις εργασίας. Σε συνδυασμό με τις κατάλληλες πολιτικές, θα μπορούσε να δημιουργήσει περίπου 1 εκατομμύριο θέσεις εργασίας στην ΕΕ έως το 2030, και 2 εκατομμύρια έως το 2050, και να ενισχύσει την παγκόσμια ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, καθώς πολλές άλλες χώρες αναζητούν κλιματικές λύσεις.

Παρόλο που τα οφέλη των κλιματικών πολιτικών της ΕΕ υπερτερούν σαφώς του κόστους της μετάβασης μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, ενέχουν τον κίνδυνο βραχυπρόθεσμα πρόσθετης πίεσης στα ευάλωτα νοικοκυριά, τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τους χρήστες των μεταφορών. Ως εκ τούτου, οι πολιτικές έχουν σχεδιαστεί κατά τέτοιον τρόπο ώστε να κατανέμουν δίκαια το κόστος της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και της προσαρμογής σ' αυτήν, προκειμένου να διασφαλίζεται μια δίκαιη μετάβαση για όλους. Αυτός είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους η πρόταση της Επιτροπής για το νέο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών στις

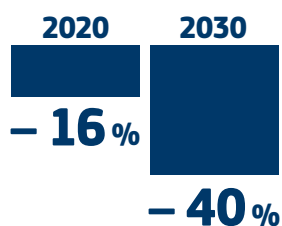
οδικές μεταφορές και στα κτίρια συνοδεύεται από ένα Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα. Οι δυνητικά σημαντικές κοινωνικές επιπτώσεις εξετάζονται περαιτέρω στην προτεινόμενη σύσταση για τη διασφάλιση δίκαιης μετάβασης προς την κλιματική ουδετερότητα (βλ. κατωτέρω).

Αναθεώρηση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ

Το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ αποτελεί την πρώτη μεγάλη αγορά ανθρακούχων εκπομπών παγκοσμίως. Θέτει έναν περιορισμό — ανώτατο όριο— στην ποσότητα ορισμένων αερίων του θερμοκηπίου που μπορούν να εκπέμπονται από τους καλυπτόμενους τομείς. Αυτό το όριο μειώνεται με την πάροδο του χρόνου, με αποτέλεσμα να μειώνονται οι συνολικές εκπομπές. Οι εταιρείες που συμμετέχουν στο σύστημα αγοράζουν δικαιώματα εκπομπών σε πλειστηριασμούς ή τα λαμβάνουν μέσω δωρεάν κατανομής. Επιπλέον, μπορούν να εμπορεύονται δικαιώματα εκπομπών μεταξύ τους ανάλογα με τις ανάγκες. Κάθε χρόνο, κάθε εταιρεία πρέπει να παραδίδει επαρκή αριθμό δικαιωμάτων για την πλήρη κάλυψη των εκπομπών της, διαφορετικά επιβάλλονται υψηλά πρόστιμα.

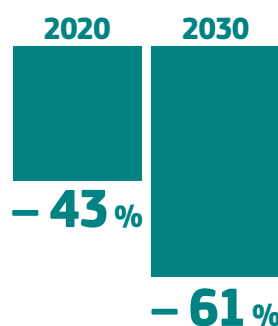
ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΚΠΟΜΠΩΝ

ΣΤΟ ΥΠΑΡΧΟΝ
ΣΥΣΤΗΜΑ
ΕΜΠΟΡΙΑΣ
ΕΚΠΟΜΠΩΝ
ΚΑΙ ΣΕ ΤΟΜΕΙΣ
ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΥ
ΤΩΝ
ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΩΝ
σε σύγκριση με το 2005

ΤΟΜΕΙΣ ΕΠΙΜΕΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΩΝ

περιλαμβάνονται:
οδικές μεταφορές
στέγαση
γεωργία
κ.λπ.

ΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΑΡΧΟΝΤΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΕΚΠΟΜΠΩΝ

περιλαμβάνονται:
ενεργειακός τομέας
ενεργοβόρες βιομηχανίες
πτήσεις εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού
Χώρου
ναυτιλία (μετά το 2022)

Πέραν της υπαγωγής των τομέων αυτών στον κανονισμό για τον επιμερισμό των προσπαθειών, η Επιτροπή πρότεινε ένα νέο σύστημα εμπορίας ειδικά για τις εκπομπές από τις οδικές μεταφορές και τα κτίρια. Το ανώτατο όριο στο νέο σύστημα θα μειώνεται ετησίως, ώστε να επιτευχθούν μειώσεις των εκπομπών κατά 43 % έως το 2030 σε σύγκριση με το 2005.

Από την έναρξη λειτουργίας του συστήματος, το 2005, οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου έχουν μειωθεί κατά περίπου 43 % στους καλυπτόμενους τομείς (παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, ενεργοβόρες βιομηχανίες και αεροπορικές μεταφορές εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου), που ευθύνονται για το 41 % των συνολικών εκπομπών της ΕΕ. Τον Ιούλιο του 2021, στο πλαίσιο της νομοθετικής δέσμης για την υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, η Επιτροπή πρότεινε έναν νέο στόχο: τη μείωση κατά 61 % των εκπομπών από τους τομείς του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών έως το 2030 σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, η Επιτροπή προτείνει την εφάπαξ μείωση των συνολικών δικαιωμάτων εκπομπών και την αύξηση του ποσοστού μείωσης σε 4,2 % ετησίως, από 2,2 % που προβλέπει το ισχύον σύστημα.

Η Επιτροπή πρότεινε επίσης έναν μηχανισμό συννοριακής προσαρμογής άνθρακα. Ο μηχανισμός, ο οποίος είναι συμβατός με τους κανόνες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, θα διασφαλίσει ότι η φιλόδοξη κλιματική δράση στην Ευρώπη δεν θα οδηγήσει σε «διαρροή άνθρακα», δηλαδή δεν θα ωθήσει τις επιχειρήσεις να μεταφέρουν την παραγωγή τους σε χώρες με λιγότερο αυστηρούς κανόνες για τις εκπομπές. Η σταδιακή εφαρμογή του, παράλληλα με τη σταδιακή κατάργηση των δωρεάν δικαιωμάτων στο πλαίσιο του ισχύοντος συστήματος εμπορίας εκπομπών, θα διασφαλίσει ότι ορισμένα προϊόντα έντασης άνθρακα που εισάγονται στην ΕΕ —όπως το τσιμέντο, ο σίδηρος και ο χάλυβας, το αλουμίνιο, τα λιπάσματα και η ηλεκτρική ενέργεια— θα κοστίζουν το ίδιο με τα αντίστοιχα προϊόντα που παράγονται στην ΕΕ.

Η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση και για την ενίσχυση του αποθεματικού για τη σταθερότητα της αγοράς. Το αποθεματικό αυτό βελτιώνει την ανθεκτικότητα του συστήματος σε σοβαρούς κλυδωνισμούς, καθώς δεσμεύει ορισμένα δικαιώματα εκπομπών τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την προσαρμογή της προσφοράς δικαιωμάτων σε πλειστηριασμό. Στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών, η Επιτροπή πρότεινε τη σταδιακή κατάργηση της δωρεάν κατανομής δικαιωμάτων στις αεροπορικές εταιρείες που εκτελούν πτήσεις στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, με στόχο τον πλήρη πλειστηριασμό δικαιωμάτων για τον τομέα. Επιπλέον, εισηγείται την εφαρμογή του παγκόσμιου συστήματος αντιστάθμισης και μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές στις πτήσεις προς και από τον ΕΟΧ.

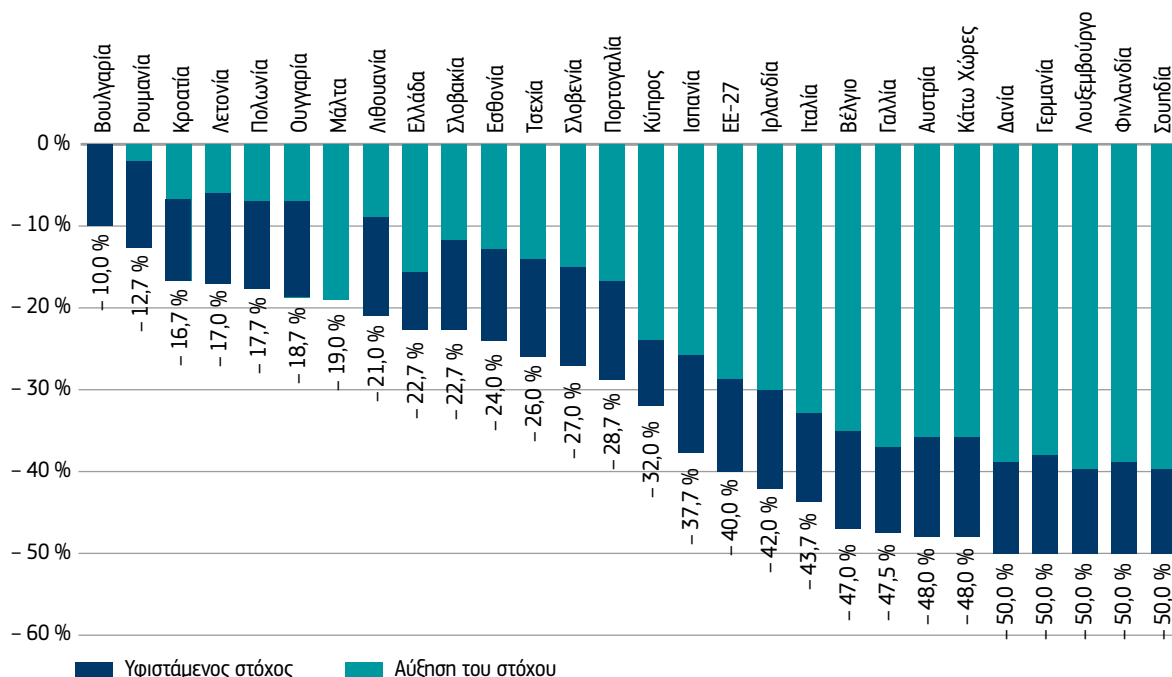
Προκειμένου η ΕΕ να επιτύχει τον στόχο της για μείωση των εκπομπών έως το 2030, οι τομείς που βρίσκονται επί του παρόντος εκτός του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών πρέπει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για απανθρακοποίηση. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή πρότεινε την επέκταση της εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών στις θαλάσσιες μεταφορές και τη θέσπιση χωριστού συστήματος εμπορίας για τους τομείς των οδικών μεταφορών και των κτιρίων.

Επιπλέον, τον Ιούλιο η Επιτροπή πρότεινε να αυξηθεί η χρηματοδότηση της κλιματικής καινοτομίας, αυξάνοντας σημαντικά το μέγεθος του Ταμείου Εκσυγχρονισμού και του Ταμείου Καινοτομίας. Τα εν λόγω ταμεία, χρηματοδοτούμενα από δικαιώματα που τίθενται σε πλειστηριασμό στο πλαίσιο του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών, στηρίζουν αντίστοιχα τα κράτη μέλη χαμηλότερου εισοδήματος κατά τη μετάβασή τους στην κλιματική ουδετερότητα και χρηματοδοτούν καινοτόμες τεχνολογίες χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών απαραίτητες για την προώθηση της πράσινης μετάβασης.

Δίκαιη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα

Βασική δέσμευση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας είναι η μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία με δίκαιο τρόπο, χωρίς να μένει κανείς στο περιθώριο.

Τον Ιούλιο προτάθηκε ένα νέο Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα, το οποίο θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να στηρίξουν κατά τη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα τους ευάλωτους πολίτες που εξαρτώνται περισσότερο από τα ορυκτά καύσιμα. Η Επιτροπή προτείνει τη χρηματοδότηση του ταμείου μέσω του προϋπολογισμού της ΕΕ με ποσό που ισοδυναμεί, καταρχήν, με το 25 % των αναμενόμενων εσόδων από το νέο σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών για τους τομείς των οδικών μεταφορών και των κτιρίων, κινητοποιώντας 72,2 δισ. ευρώ για την περίοδο 2025-2032. Το εν λόγω ποσό θα βοηθήσει τα κράτη μέλη να στηρίξουν τα ευάλωτα νοικοκυριά και τις πολύ μικρές επιχειρήσεις, να επενδύσουν στην ενεργειακή απόδοση και στην ανακαίνιση των κτιρίων και να χρηματοδοτήσουν την κινητικότητα μηδενικών και χαμηλών εκπομπών. Έως ότου γίνει αισθητός ο αντίκτυπος των επενδύσεων αυτών στη μείωση του κόστους και των εκπομπών, το ταμείο θα είναι επίσης σε θέση να χρηματοδοτεί την προσωρινή άμεση εισοδηματική στήριξη για ευάλωτα νοικοκυριά.

Αναθεωρημένοι στόχοι μείωσης των εκπομπών στο πλαίσιο του κανονισμού για τον επιμερισμό των προσπαθειών

Πηγή: Παράρτημα του εγγράφου COM(2021) 555 – Μειώσεις εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των κρατών μελών δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 1, 14 Ιουλίου 2021.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε κατευθύνσεις πολιτικής για να ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αναλάβουν δράση για μια δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα. Η προτεινόμενη σύσταση του Συμβουλίου καλύπτει τις σχετικές εργασιακές και κοινωνικές πτυχές της μετάβασης. Δίνει ιδιαίτερη προσοχή στην αντιμετώπιση των αναγκών των ατόμων και των νοικοκυριών που εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τα ορυκτά καύσιμα και ενδεχομένως θα επηρεαστούν περισσότερο από την πράσινη μετάβαση. Επίσης, καλεί τα κράτη μέλη να κάνουν την καλύτερη δυνατή χρήση της δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης και να συνεργαστούν στενά με τους κοινωνικούς εταίρους. Η πρόταση περιλαμβάνει μέτρα και κατευθύνσεις για:

- τη στήριξη της ποιοτικής απασχόλησης και τη διευκόλυνση της μετάβασης από μια θέση εργασίας σε άλλη,
- την προώθηση ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση,
- τη διασφάλιση δίκαιων συστημάτων φορολόγησης και κοινωνικών παροχών,
- τη διευκόλυνση της οικονομικά προσιτής πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες,
- τον συντονισμό των πολιτικών και την υιοθέτηση προσέγγισης με βάση το σύνολο της οικονομίας, και
- τη βέλτιστη χρήση της δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης.

Αναθεώρηση νομοθεσίας για τομείς που δεν καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών

Για τους τομείς που δεν καλύπτονται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών, ο κανονισμός της ΕΕ για τον επιμερισμό των προσπαθειών θέτει δεσμευτικούς στόχους για μείωση των ετήσιων εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου έως το 2030, τόσο για την ΕΕ όσο και για τα κράτη μέλη της. Η προσπάθεια μείωσης των εκπομπών επιμερίζεται μεταξύ των κρατών μελών σύμφωνα με τον πλούτο του καθενός, με βάση το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, και λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική απόδοση.

Τον Ιούλιο η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για θέσπιση από την ΕΕ υψηλότερου στόχου για τη μείωση των εκπομπών, από 29 % που προβλέπεται σήμερα, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2005, σε 40 %. Οι προτεινόμενοι εθνικοί στόχοι για μειώσεις των εκπομπών κυμαίνονται από 10 % έως 50 %, επίσης σε σύγκριση με το 2005.

Τα δάση και οι γεωργικές εκτάσεις καλύπτουν συνολικά πάνω από τα τρία τέταρτα της χερσαίας έκτασης της ΕΕ. Η ορθή διαχείριση και η ανθεκτικότητα των δασών είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας, καθώς απορροφούν το διοξείδιο του άνθρακα (CO₂) από την ατμόσφαιρα. Τον Ιούλιο η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για αύξηση της απορρόφησης του άνθρακα κατά 310 εκατομμύρια τόνους CO₂ έως το 2030, καθώς και για την επίτευξη

κλιματικής ουδετερότητας στον τομέα της χρήσης γης, της δασοκομίας και της γεωργίας σε επίπεδο ΕΕ έως το 2035.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για τους βιώσιμους κύκλους άνθρακα. Η ανακοίνωση καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ μπορεί να αυξήσει την απορρόφηση του άνθρακα από την ατμόσφαιρα μειώνοντας την εξάρτησή της από τον ορυκτό άνθρακα, αναβαθμίζοντας την ανθρακοδεσμευτική γεωργία για την αποθήκευση περισσότερου άνθρακα στη φύση και προωθώντας βιομηχανικές λύσεις για τη βιώσιμη και επαληθεύσιμη απορρόφηση και ανακύκλωσή του.

Στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Παρόλο που η ΕΕ καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να μετριάσει την κλιματική αλλαγή, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε διεθνές επίπεδο, πρέπει να προετοιμαστεί για να αντιμετωπίσει και τις αναπόφευκτες συνέπειές της. Από τα θανατηφόρα κύματα καύσωνα και τις καταστροφικές πλημμύρες έως τα υποβαθμισμένα δάση και τις ακτογραμμές που διαβρώνονται από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, η κλιματική αλλαγή έχει ήδη κάνει αισθητή την παρουσία της.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή ενέκρινε τον Φεβρουάριο μια νέα στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η οποία καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο μπορεί η ΕΕ να καταστεί ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή έως το 2050. Η στρατηγική αποσκοπεί σε μια εξυπνότερη, ταχύτερη και πιο συστημική προσαρμογή, καθώς και στην εντατικοποίηση της διεθνούς δράσης. Στόχος της είναι να μετατοπίσει την εστίαση από τον σχεδιασμό στην υλοποίηση μέσω της ανάπτυξης και της εφαρμογής λύσεων σε κλίμακα.

Για παράδειγμα, η Climate-ADAPT, η ευρωπαϊκή πλατφόρμα γνώσεων για την προσαρμογή, θα γίνει πιο προσβάσιμη για όλους, ενώ ήδη διαθέτει ένα ειδικό παρατηρητήριο για την παρακολούθηση και την πρόληψη των απειλών κατά της υγείας που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή. Ένα άλλο παράδειγμα είναι η δρομολόγηση αποστολής στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη» για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Αυτή η εμβληματική πρωτοβουλία θα φέρει στις περιφέρειες της ΕΕ τις πλέον πρόσφατες τεχνολογίες προσαρμογής,

λύσεις που βασίζονται στη φύση και βέλτιστες πρακτικές, ώστε οι εν λόγω περιφέρειες να γίνουν ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή.

Ενίσχυση της βιωσιμότητας των κτιρίων μας

Μετά τη στρατηγική «Κύμα ανακαινίσεων» του 2020, η φιλοδοξία της Επιτροπής να διπλασιάσει τον ρυθμό ανακαινίσεων κτιρίων σε ολόκληρη την ΕΕ αντικατοπτρίζεται σε μια σειρά νέων πρωτοβουλιών. Ειδικότερα, η αναθεώρηση της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων που προτάθηκε τον Δεκέμβριο έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι η ΕΕ θα κάνει σημαντικά βήματα για την απανθρακοποίηση του κτιριακού δυναμικού της. Η αναθεώρηση διασφαλίζει ότι η κατανάλωση ενέργειας των κτιρίων στην ΕΕ θα μειωθεί με την αναβάθμιση της ενεργειακής τους απόδοσης μέσω ριζικών ανακαινίσεων. Η πρόταση καθορίζει ελάχιστα πρότυπα ενεργειακής απόδοσης και απαιτεί να αναβημιστεί το 15 % του κτιριακού δυναμικού κάθε κράτους μέλους από G σε τουλάχιστον F έως το 2030. Στο πλαίσιο της αναθεώρησης, η Επιτροπή πρότεινε επίσης όλα τα νέα κτίρια να είναι μηδενικών εκπομπών από το 2030, και τα νέα δημόσια κτίρια από το 2027.

Η πρόταση της Επιτροπής για μια νέα οδηγία για την ενεργειακή απόδοση περιλαμβάνει έναν πιο φιλόδοξο στόχο όσον αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας έως το 2030 σε ολόκληρη την οικονομία, για παράδειγμα μέσω της ανακαίνισης δημόσιων κτιρίων. Η πρόταση οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας καθορίζει επίσης έναν νέο δείκτη αναφοράς απαιτώντας τη χρήση ενέργειας που θα προέρχεται κατά 49 % από ανανεώσιμες πηγές στα κτίρια έως το 2030, και απαιτεί ετήσιες αυξήσεις της ποσότητας ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που χρησιμοποιείται για θέρμανση και ψύξη. Το προτεινόμενο νέο σύστημα εμπορίας εκπομπών για τα κτίρια περιλαμβάνει τα καύσιμα θέρμανσης. Το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα, που χρηματοδοτείται από το νέο σύστημα, θα παρέχει χρηματοδοτική στήριξη για ανακαίνιση σε ευάλωτα νοικοκυριά και πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Τέλος, δεδομένης της δυνατότητας των ανακαινίσεων να λειτουργήσουν ως εφαλτήριο οικονομικής ανάκαμψης, ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της ΕΕ δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα των κτιρίων, ενώ πολλά κράτη μέλη έχουν συμπεριλάβει τις επενδύσεις για τις ανακαινίσεις και την ενεργειακή απόδοση στα οικεία εθνικά σχέδια ανάκαμψης.

Η κ. Κάντρι Σίμσον (κέντρο), Ευρωπαϊκή επίτροπος Ενέργειας, επισκέπτεται νέο υδροηλεκτρικό σταθμό στο Μπρέζιτσε, Σλοβενία, 20 Σεπτεμβρίου 2021.

Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους

Το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους, που δρομολογήθηκε το 2020, αποσκοπεί στην επιτάχυνση του μετασχηματισμού της κοινωνίας μας και οικονομικών τομέων όπως οι κλάδοι των κατασκευών και της παραγωγής προϊόντων που συνδέονται με τον τρόπο ζωής, παρέχοντας στους πολίτες πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες που είναι κυκλικά, οικονομικά προσιτά και χαμηλότερης έντασης άνθρακα. Με τον τρόπο αυτό συμβάλλει στη μετουσίωση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας σε απτή αλλαγή επί του πεδίου, βελτιώνοντας την καθημερινή ζωή στα κτίρια και στους δημόσιους χώρους, αλλά και σε ό,τι αφορά τη σχέση μας με τη μόδα και τα έπιπλα. Το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους προσδίδει πολιτιστική διάσταση στην Πράσινη Συμφωνία και περιλαμβάνει ομάδες από αρχιτέκτονες, σχεδιαστές και καλλιτέχνες με στόχο τη βέλτιστη αξιοποίηση της συμβολής τους στον μετασχηματισμό.

Εμπνεόμενη από έργα βάσης στο πλαίσιο τοπικών κοινοτήτων σε ολόκληρη την Ευρώπη και πέραν αυτής, η Επιτροπή συνέλαβε και διαμόρφωσε την ιδέα της πρωτοβουλίας του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους, η οποία δημοσιεύτηκε τον Σεπτέμβριο του 2021. Η φάση του από κοινού σχεδιασμού του έργου, η οποία διήρκεσε από τον Ιανουάριο έως τον Ιούλιο, προσέλκυσε περισσότερες από 2 000 συνεισφορές. Ενωσιακά προγράμματα —συμπεριλαμβανομένου του προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη», του LIFE, του προγράμματος για την ενιαία αγορά και του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη»— θα παράσχουν περίπου 85 εκατ. ευρώ σε έργα του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους κατά την περίοδο 2021-2022. Επιπλέον, η πρωτοβουλία θα ενσωματωθεί σε πολλά άλλα ενωσιακά προγράμματα, όπως το Erasmus+ και το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης. Η Επιτροπή θα δημιουργήσει επίσης ένα Εργαστήριο για το Νέο Ευρωπαϊκό Μπάουχαους με στόχο τη συνδημιουργία, την παραγωγή πρωτοτύπων και τη δοκιμή νέων εργαλείων, λύσεων και συστάσεων πολιτικής από κοινού με την κοινότητα.

Δημιουργώντας, μεταξύ άλλων, έναν «αιωρούμενο» άγριο κήπο στην καρδιά της Βαρκελώνης ή ένα σπίτι «μηδενικών αποβλήτων» στη Σλοβενία, οι νικητές των πρώτων βραβείων

του Νέου Ευρωπαϊκού Μπάουχαους κατέδειξαν ότι η βιωσιμότητα μπορεί επίσης να είναι όμορφη και χωρίς αποκλεισμούς. Οι 20 νικητές ανακοινώθηκαν τον Σεπτέμβριο.

Ενέργεια για μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία

Με βάση τις διάφορες στρατηγικές που ανακοινώθηκαν το 2020 —για την ενοποίηση του ενεργειακού συστήματος, τις υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, το υδρογόνο και τις εκπομπές μεθανίου κ.ά.— η Επιτροπή έλαβε ορισμένα μέτρα το 2021 για τη μετατροπή των ιδεών αυτών σε ενωσιακή νομοθεσία. Τον Ιούλιο και τον Δεκέμβριο υπέβαλε προτάσεις για την αναδιτύπωση των κανόνων της ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ και την επιτάχυνση της μετάβασης στην καθαρή ενέργεια.

Η Επιτροπή έχει προτείνει οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας να ανέλθουν στο 40 % του ενεργειακού μείγματος της ΕΕ έως το 2030. Το εν λόγω ποσοστό είναι διπλάσιο από αυτό του 2020 και αρκετά μεγαλύτερο σε σχέση με τον προηγούμενο στόχο του 32 %. Τα στοιχεία της Eurostat επιβεβαίωσαν ότι η ΕΕ πέτυχε άνετα τους στόχους της για το 2020.

Η πρόταση του Ιουλίου για την αναθεώρηση της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας περιλαμβάνει μέτρα που στοχεύουν τομείς (όπως οι μεταφορές και τα κτίρια) όπου η πρόοδος ήταν βραδύτερη από την αναμενόμενη. Ομοίως, η πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση αποσκοπεί στη συλλογική μείωση της κατανάλωσης ενέργειας κατά 9 % επιπλέον του ποσοστού για το οποίο έχουν ήδη δεσμευτεί τα κράτη μέλη στα εθνικά τους σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα που αφορούν την περίοδο 2021-2030, και προτίθεται να διπλασιάσει σχεδόν την ετήσια υποχρέωση ενεργειακής απόδοσης.

Τον Δεκέμβριο υπήρξαν περαιτέρω εξελίξεις όσον αφορά τη δέσμη μέτρων για την υλοποίηση της Ευρωπαϊκής

Πράσινης Συμφωνίας, με προτάσεις για την απανθρακοποίηση του τομέα του φυσικού αερίου και τη δημιουργία μιας αγοράς υδρογόνου. Οι εν λόγω προτάσεις για την ενωσιακή αγορά φυσικού αερίου διευκολύνουν τη μετάβαση από τα ορυκτά καύσιμα προς τα αέρια από ανανεώσιμες πηγές ή με χαμηλές ανθρακούχες εκπομπές. Επιπλέον, επικεντρώνονται στη δημιουργία μιας λειτουργικής αγοράς υδρογόνου μεσοπρόθεσμα, ενώ παράλληλα προωθούν και άλλες τεχνολογίες καθαρών αερίων.

Η ΕΕ, ως κινητήρια δύναμη πίσω από την παγκόσμια δέσμευση για το μεθάνιο, στην οποία προσχώρησε μαζί με 110 χώρες κατά τη διάσκεψη COP26 στη Γλασκόβη, συνέβαλε επίσης στη δημιουργία ενός διεθνούς παρατηρητηρίου εκπομπών μεθανίου για τη μέτρηση των εκπομπών και την παρακολούθηση της προόδου. Τον Δεκέμβριο υποβλήθηκε η πρώτη νομοθετική πρόταση για τη μείωση των εκπομπών μεθανίου στην ΕΕ.

Το 2021 έγινε επίσης αναπροσαρμογή των ενεργειακών ετικετών της ΕΕ για ορισμένες οικιακές συσκευές (από πλυντήρια ρούχων έως λαμπτήρες). Αυτό δείχνει ότι οι ετικέτες συμβάλλουν στην προώθηση της καινοτομίας στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης, καθώς οι κατασκευαστές επιθυμούν να ανήκουν στην υψηλότερη κατηγορία που διατίθεται στην αγορά, ενώ και οι καταναλωτές επηρεάζονται από τις ετικέτες όταν αγοράζουν προϊόντα.

Στη δέση μέτρων για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία συμπεριλήφθηκε επίσης τον Ιούλιο μια πρόταση για την

αναθεώρηση της οδηγίας της ΕΕ για τη φορολογία της ενέργειας. Στόχος είναι η φορολόγηση των ενεργειακών προϊόντων να αντικατοπτρίζει καλύτερα τον αντίκτυπο που έχουν στο περιβάλλον και να υπηρετεί τους στόχους της ΕΕ όσον αφορά την κλιματική αλλαγή. Η αναθεώρηση θα εξαλείψει τα υφιστάμενα μειονεκτήματα των προϊόντων και των τεχνολογιών καθαρής ενέργειας και θα εισαγάγει υψηλότερα επίπεδα φορολογίας για τα πιο ρυπογόνα καύσιμα. Με τον τρόπο αυτό θα διαμορφωθούν οι κατάλληλες ενδεικτικές τιμές για τα ενεργειακά προϊόντα, κάτι που θα ενισχύσει την πράσινη καινοτομία και τις επενδύσεις σε βιώσιμη, καθαρή ενέργεια.

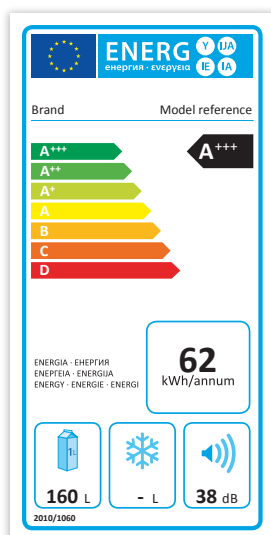
Ως άμεση αντίδραση στο παγκόσμιο φαινόμενο των εξαιρετικά υψηλών τιμών ενέργειας, η Επιτροπή εξέδωσε τον Οκτώβριο ανακοίνωση με εργαλειοθήκη μέτρων, στην οποία ανέφερε βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες πρωτοβουλίες τις οποίες μπορούν να αναλάβουν τα κράτη μέλη και η ΕΕ για να μετριάσουν τις επιπτώσεις τόσο για τα νοικοκυριά όσο και για τις επιχειρήσεις. Έως τον Ιανουάριο του 2022 τα περισσότερα κράτη μέλη είχαν θεσπίσει μέτρα που περιλαμβάνονται στην εργαλειοθήκη. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή έδωσε συνέχεια στην ανακοίνωση με νομοθετικές προτάσεις για τη βελτίωση της χρήσης της αποθήκευσης. Στη συνέχεια, καθόρισε ένα ευνοϊκό πλαίσιο για κοινές αγορές αποθεμάτων αερίου, καθώς και διατάξεις για την ενίσχυση της αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών μελών.

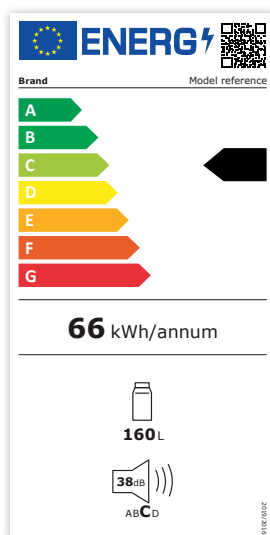
Σύγκριση παλαιάς και νέας ενεργειακής ετικέτας για ψυγείο χωρίς καταψύκτη

Πώς να αναγνωρίσετε ένα προϊόν με αναπροσαρμοσμένη ετικέτα

Σημερινή ενεργειακή ετικέτα

Νέα ενεργειακή ετικέτα

Ο κωδικός QR σας δίνει πρόσβαση σε περισσότερες πληροφορίες για το μοντέλο

Η αναπροσαρμοσμένη τάξη ενεργειακής απόδοσης γι' αυτό το ψυγείο, που θα ήταν A+++ στην προηγούμενη ετικέτα

Η ετήσια κατανάλωση ενέργειας αυτού του ψυγείου υπολογίζεται με βελτιωμένες μεθόδους

Ο όγκος του ψυγείου σε λίτρα (L)

Η στάθμη θορύβου σε ντεσιμπέλ (dB) και με χρήση κλίμακας τεσσάρων τάξεων

Βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα

Στο πλαίσιο της νομοθετικής δέσμης του Ιουλίου για την υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, η Επιτροπή πρότεινε νέους κανόνες για την παροχή κινήτρων και την αύξηση της χρήσης καθαρών καυσίμων στους τομείς των αεροπορικών μεταφορών και της ναυτιλίας (ReFuelEU Aviation και FuelEU Maritime). Οι κανόνες θα συμβάλουν όχι μόνο στη μείωση των εκπομπών από αυτούς τους δύο τομείς, αλλά και στην προώθηση της καινοτομίας και της οικονομικής δραστηριότητας στην ΕΕ μέσω της τεχνολογικής προσαρμογής και της ανάπτυξης εναλλακτικών καυσίμων.

Για την επίτευξη των στόχων όσον αφορά την απανθρακοποίηση των μεταφορών, η βιομηχανική βάση της ΕΕ πρέπει να αναπτύξει νέες ικανότητες προμήθειας, παραγωγής και αποθήκευσης, καθώς και δίκτυα διανομής —και όλα αυτά σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Για να συμπληρώσει τις νομοθετικές προτάσεις που υποβλήθηκαν το 2021, η Επιτροπή δρομολόγησε επίσης τη συμμαχία αξιακής αλυσίδας για τα ανανεώσιμα καύσιμα και τα καύσιμα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, η οποία αποσκοπεί στην ενίσχυση της προσφοράς και της οικονομικής προσιτότητας αέριων και υγρών καυσίμων από ανανεώσιμες πηγές ή με χαμηλές ανθρακούχες εκπομπές στις μεταφορές, με έμφαση στους τομείς των αεροπορικών μεταφορών και της ναυτιλίας.

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Σιδηροδρόμων το 2021 τονίστηκε ο καίριος ρόλος που διαδραματίζουν οι σιδηρόδρομοι στην κοινωνία μας, συνδέοντας ανθρώπους και επιχειρήσεις σε ολόκληρη την ΕΕ με

έναν από τους πιο βιώσιμους και ασφαλείς διαθέσιμους τρόπους μεταφοράς. Το Έτος Σιδηροδρόμων ανέδειξε επίσης τις προκλήσεις που συνδέονται με την προσπάθεια αύξησης των ατόμων που μετακινούνται με τρένο, των επιχειρήσεων που μεταφέρουν τα προϊόντα τους μέσω των σιδηροδρόμων, καθώς και των ατόμων που εργάζονται στον σιδηροδρομικό κλάδο.

Ένα από τα σημαντικότερα γεγονότα του έτους ήταν το ταξίδι του Connecting Europe Express σε ολόκληρη την ήπειρο, κάτι που απέδειξε την ισχύ και τις δυνατότητες του σιδηροδρομικού τομέα της Ευρώπης. Το ταξίδι επιβεβαίωσε την ανάγκη να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες προκειμένου οι σιδηρόδρομοι να διαδραματίσουν τον ρόλο που τους αρμόζει στην πράσινη μετάβαση. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε σχέδιο δράσης για την τόνωση των διασυνοριακών επιβατικών σιδηροδρομικών μεταφορών μεγάλων αποστάσεων, και προετοιμάζει νέους κανόνες για τους σιδηροδρομικούς εμπορευματικούς διαδρόμους [(βλ. επίσης Q & A: Sustainable and Smart Mobility Strategy (Ερωτήσεις & Απαντήσεις: Στρατηγική για βιώσιμη και έξυπνη κινητικότητα)]. Αυτό το σχέδιο θα συμβάλει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των διασυνοριακών σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών με τη βελτίωση της διαχείρισης της χωρητικότητας των σιδηροδρομικών υποδομών και τη μεγιστοποίηση της χρήσης των υφιστάμενων σιδηροδρομικών υποδομών, συμπληρώνοντας τις συνεχιζόμενες προσπάθειες του κλάδου για αύξηση της ταχύτητας, της ακρίβειας και της αξιοπιστίας των σιδηροδρομικών εμπορευματικών μεταφορών.

Η κ. Αντίνα Βαλεάν, Ευρωπαϊκή Επίτροπος Μεταφορών, με το Connecting Europe Express, Βουκουρέστι, Ρουμανία, 17 Σεπτεμβρίου 2021.

Η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (αριστερά), και η κ. Κάια Κάλας, πρωθυπουργός της Εσθονίας, σε αυτοοδηγούμενο λεωφορείο, Τάλιν, Εσθονία, 5 Οκτωβρίου 2021.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή υπέβαλε προτάσεις για την αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών, για την αναθεώρηση της οδηγίας για τα ευφυή συστήματα μεταφορών, καθώς και για ένα νέο πλαίσιο της ΕΕ για την αστική κινητικότητα.

Το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών αποτελεί ένα ενωσιακής κλίμακας δίκτυο σιδηροδρομικών μεταφορών, εσωτερικών πλωτών οδών, θαλάσσιων μεταφορών μικρών αποστάσεων και οδικών μεταφορών. Συνδέει μεγάλες πόλεις, λιμένες, αερολιμένες και τερματικούς σταθμούς. Είναι ζωτικής σημασίας για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, καθώς διασφαλίζει την αποδοτική μεταφορά αγαθών και επιβατών. Με τα προτεινόμενα μέτρα, το δίκτυο θα καταστεί πιο οικολογικό, αποδοτικό και ανθεκτικό.

Η έξυπνη κινητικότητα καθιστά τις μεταφορές ασφαλέστερες και πιο βιώσιμες. Η αναθεώρηση της οδηγίας για τα ευφυή συστήματα μεταφορών θα λάβει υπόψη την εμφάνιση νέων επιλογών οδικής κινητικότητας, εφαρμογών κινητικότητας και συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας. Θα τονώσει την ταχύτερη ανάπτυξη νέων, ευφυών υπηρεσιών, προτείνοντας τη διάθεση σε ψηφιακή μορφή ορισμένων κρίσιμων δεδομένων για τις οδικές μεταφορές, τις μετακινήσεις και την κυκλοφορία, όπως τα όρια ταχύτητας, τα σχέδια κυκλοφορίας ή τα οδικά έργα.

Η πρόταση για το νέο πλαίσιο αστικής κινητικότητας αντιμετωπίζει ορισμένες από τις προκλήσεις κινητικότητας που απορρέουν από την έντονη δραστηριότητα στις πόλεις —συμπεριλαμβανομένης της συμφόρησης, των εκπομπών και του θορύβου— προς όφελος των χρηστών των μεταφορών και όλων των ανθρώπων γύρω τους.

Καθαρότερα και ασφαλέστερα οχήματα

Τα επιβατικά αυτοκίνητα και τα ημιφορτηγά ευθύνονται από κοινού για το 15 % περίπου των

συνολικών εκπομπών CO₂ στην ΕΕ και, ως εκ τούτου, η συνεργασία αυτών των τομέων είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων για μείωση των εκπομπών. Απαιτούνται πιο φιλόδοξα πρότυπα εκπομπών CO₂ για τα καινούργια αυτοκίνητα και ημιφορτηγά, ώστε να αυξηθεί ο αριθμός των οχημάτων μηδενικών και χαμηλών εκπομπών στους δρόμους της ΕΕ. Στο πλαίσιο της δέσμης για την υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, η Επιτροπή πρότεινε τον Ιούλιο τη θέσπιση πιο φιλόδοξων στόχων για τις εκπομπές CO₂ για τα νέα αυτοκίνητα και ημιφορτηγά από το 2030 και μετά:

- μείωση των εκπομπών των αυτοκινήτων κατά 55 % έως το 2030,
- μείωση των εκπομπών των ημιφορτηγών κατά 50 % έως το 2030,
- μηδενικές εκπομπές από καινούργια αυτοκίνητα έως το 2035.

Για να ενισχύσει τον οικολογικό προσανατολισμό του στόλου μεταφορών της Ευρώπης, η Επιτροπή πρότεινε έναν κανονισμό για τις υποδομές εναλλακτικών καυσίμων, ώστε σε κάθε κράτος μέλος να υπάρχει επαρκής δημόσια ικανότητα φόρτισης και ανεφοδιασμού, η οποία να μπορεί να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις ενός αυξανόμενου στόλου αυτοκινήτων και φορτηγών μηδενικών εκπομπών. Ο κανονισμός θα διασφαλίσει επίσης την κάλυψη ολόκληρης της ΕΕ όσον αφορά τις υποδομές φόρτισης, οι οποίες πρέπει να βρίσκονται ανά σταθερά διαστήματα κατά μήκος των κύριων διαδρόμων μεταφορών, ούτως ώστε οι οδηγοί να μπορούν εύκολα να επαναφορτίσουν ή να ανεφοδιάζουν τα ηλεκτρικά τους οχήματα ή τα οχήματα που λειτουργούν με κυψέλες καυσίμου υδρογόνου σε ολόκληρη την ΕΕ. Σύμφωνα με τους προτεινόμενους κανόνες, τα αεροσκάφη, τα πλοία και οι φορτηγίδες θα έχουν πρόσβαση στην παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στους μεγάλους λιμένες και αερολιμένες.

Παγκόσμια δράση

Η διάσκεψη COP26 για την κλιματική αλλαγή πραγματοποιήθηκε στη Γλασκόβη στις 1-13 Νοεμβρίου. Κατά την έναρξη της διάσκεψης, η ΕΕ έθεσε τρεις στόχους.

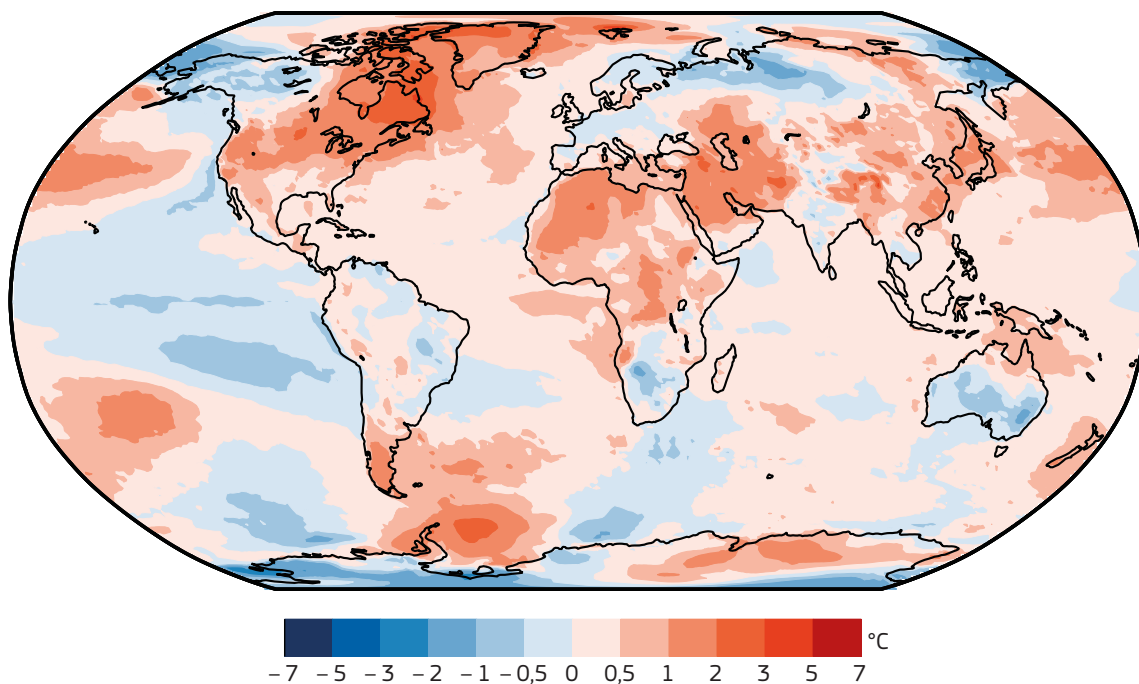
- Πρώτον, να αναληφθούν δεσμεύσεις για τη μείωση των εκπομπών κατά τη διάρκεια της τρέχουσας δεκαετίας, ώστε να παραμείνει εφικτός ο στόχος για περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη στους 1,5 °C.
- Δεύτερον, να επιτευχθεί η παροχή ετήσιας χρηματοδότησης στις αναπτυσσόμενες και ευάλωτες χώρες ύψους 100 δισ. δολαρίων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

→ Τρίτον, να επιτευχθεί συμφωνία σχετικά με το εγχειρίδιο κανόνων της συμφωνίας του Παρισιού.

Σημειώθηκε τελικά πρόοδος σε όλους τους παραπάνω στόχους.

Στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού, 195 χώρες έθεσαν ως στόχο τη διατήρηση της μέσης αύξησης της θερμοκρασίας του πλανήτη αρκετά κάτω από τους 2 °C και όσο το δυνατόν πλησιέστερα στους 1,5 °C. Πριν από την COP26, ο πλανήτης όδευε προς μια επικίνδυνη αύξηση της θερμοκρασίας κατά 2,7 °C. Με βάση τις νέες ανακοινώσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της διάσκεψης, οι εμπειρογνώμονες εκτιμούν ότι τα πιθανά σενάρια

ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ 2021 ΚΑΙ 1991-2020

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Πηγή δεδομένων: Πρόγραμμα ERA5.

Πηγή: Υπηρεσία Copernicus της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την κλιματική αλλαγή/ECMWF.

Θερμοκρασία του αέρα σε ύψος 2 μέτρων το 2021, σε σύγκριση με τον μέσο όρο της περιόδου 1991-2020

Ο κ. Φρανς Τίμερμανς, εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, ενημερώνει εκπροσώπους της νεολαίας για τις διαπραγματεύσεις της COP26 στο περίπτερο της Επιτροπής, Γλασκόβη, Ηνωμένο Βασίλειο, 8 Νοεμβρίου 2021.

θέτουν πλέον τον πλανήτη σε τροχιά αύξησης της θερμοκρασίας μεταξύ 1,8 °C και 2,4 °C. Στα συμπεράσματα της διάσκεψης, τα μέρη συμφώνησαν να επανεξετάσουν έως το τέλος του 2022 τις δεσμεύσεις τους, αν υπάρξει ανάγκη, για τον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη στους 1,5 °C έως το τέλος του αιώνα, διατηρώντας τις υψηλές φιλοδοξίες της συμφωνίας του Παρισιού.

Προκειμένου να τηρηθούν αυτές οι υποσχέσεις, οι συμμετέχοντες/-ουσες στην COP26 συμφώνησαν επίσης για πρώτη φορά να επισπεύσουν τις προσπάθειες για σταδιακή μείωση της παραγωγής ενέργειας με καύση άνθρακα, καθώς και των αναποτελεσματικών επιδοτήσεων των ορυκτών καυσίμων, και αναγνώρισαν την ανάγκη στήριξης για τη διαχείριση μιας δίκαιης μετάβασης.

Επιπλέον, ολοκλήρωσαν τις τεχνικές διαπραγματεύσεις σχετικά με το εγχειρίδιο κανόνων της συμφωνίας του Παρισιού, το οποίο καθορίζει τις απαιτήσεις παρακολούθησης από όλα τα μέρη της προόδου σε σχέση με τους στόχους τους για μείωση των εκπομπών. Το εγχειρίδιο κανόνων καθορίζει μεταξύ άλλων τον τρόπο με τον οποίο θα λειτουργήσουν οι διεθνείς αγορές ανθρακούχων εκπομπών για τη στήριξη της περαιτέρω παγκόσμιας συνεργασίας για τη μείωση των εκπομπών.

Όσον αφορά τη χρηματοδότηση για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, οι ανεπτυγμένες χώρες συμφώνησαν να διπλασιάσουν το συλλογικό μερίδιο της στήριξης σε άλλες χώρες για την προσαρμογή τους στην κλιματική αλλαγή εντός του ετήσιου στόχου των 100 δισ. δολαρίων για την περίοδο 2021-2025, και να επιτύχουν τον υφιστάμενο στόχο της παροχής 100 δισ. δολαρίων ετησίως σε αυτές το συντομότερο δυνατόν. Τα μέρη δεσμεύτηκαν επίσης να δρομολογήσουν μια διαδικασία με στόχο να συμφωνήσουν σχετικά με τη μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μετά το 2025. Επιπλέον, η διάσκεψη αποφάσισε να καθιερώσει διάλογο μεταξύ των μερών, των εμπλεκόμενων φορέων και των σχετικών οργανώσεων για τη στήριξη

των προσπαθειών αποτροπής, ελαχιστοποίησης και αντιμετώπισης των ζημιών που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή.

Η ΕΕ ανέλαβε επίσης μια σειρά άλλες δεσμεύσεις και προσυπέγραψε ορισμένες επιπλέον ανακοινώσεις στο πλαίσιο της COP26.

- Την παγκόσμια δέσμευση για το μεθάνιο, η οποία δρομολογήθηκε από την ΕΕ και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Πάνω από 100 χώρες, που αντιπροσωπεύουν το 70 % της παγκόσμιας οικονομίας και σχεδόν το ήμισυ των ανθρωπογενών εκπομπών μεθανίου, έχουν πλέον δεσμευτεί για μείωση των παγκόσμιων εκπομπών μεθανίου κατά τουλάχιστον 30 % έως το 2030, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 2020.
- Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να διαθέσει 1 δισ. ευρώ σε διάστημα 5 ετών για τη στήριξη της παγκόσμιας δέσμευσης για τη χρηματοδότηση των δασών. Η ΕΕ θα βοηθήσει τις χώρες εταίρους να προστατεύσουν, να αποκαταστήσουν και να διαχειριστούν με βιώσιμο τρόπο τα δάση σε όλο τον κόσμο. Πάνω από 100 ηγέτες/-ίδες, που αντιπροσωπεύουν περίπου το 85 % των δασών του πλανήτη, υποσχέθηκαν να θέσουν τέλος στην αποψίλωση των δασών και να την αντιστρέψουν έως το 2030.
- Η ΕΕ, μαζί με τη Γαλλία, τη Γερμανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τις Ηνωμένες Πολιτείες, δρομολόγησαν τη σύμπραξη δίκαιης ενεργειακής μετάβασης με τη Νότια Αφρική για την επιτάχυνση της απανθρακοποίησης της οικονομίας της Νότιας Αφρικής, με έμφαση στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας. Με αρχική δέσμευση ύψους 8,5 δισ. δολαρίων (περίπου 7,4 δισ. ευρώ) για την πρώτη φάση χρηματοδότησης, η σύμπραξη θα βοηθήσει τη χώρα να επιτύχει τους φιλόδοξους στόχους εκπομπών που καθορίζονται στην επικαιροποιημένη εθνικά καθορισμένη συνεισφορά της.

- Η ΕΕ ανακοίνωσε τη δωρεά 100 εκατ. ευρώ στο Ταμείο Προσαρμογής των Ηνωμένων Εθνών, γεγονός που την καθιστά τη μεγαλύτερη χορηγό με συνολικό ποσό 351,6 εκατ. δολαρίων.
- Η σύμπραξη μεταξύ της Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και του προγράμματος Catalyst του δικτύου Breakthrough Energy (σύμπραξη ΕΕ-Catalyst) θα κινητοποιήσει έως και 820 εκατ. ευρώ (1 δισ. δολάρια) κατά την περίοδο 2022-2026, με σκοπό την επιτάχυνση της εφαρμογής και της εμπορευματοποίησης καινοτόμων τεχνολογιών που θα συμβάλουν στην υλοποίηση των φιλοδοξιών της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και στην επίτευξη των κλιματικών στόχων της ΕΕ με ορίζοντα το 2030. Κάθε ευρώ δημόσιων πόρων αναμένεται να μοχλεύσει 3 ευρώ ιδιωτικών κεφαλαίων. Οι επενδύσεις θα κατευθυνθούν σε έργα με έδρα στην ΕΕ που εμφανίζουν μεγάλες δυνατότητες σε τέσσερις τομείς: το καθαρό υδρογόνο, τα βιώσιμα καύσιμα αεροσκαφών, την άμεση δέσμευση από τον αέρα και την αποθήκευση ενέργειας για μεγάλα χρονικά διαστήματα.

Χρειάζεται ακόμη πολλή δουλειά για να περιοριστεί η υπερθέρμανση του πλανήτη στους 1,5 °C. Η ΕΕ θα επιδιώξει τώρα να υλοποιήσει το συντομότερο δυνατόν τις υποσχέσεις της διάσκεψης της Γλασκόβης και θα συνεχίσει να συνεργάζεται με τους διεθνείς εταίρους της για την υλοποίηση της συμφωνίας του Παρισιού.

Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για τη βιοποικιλότητα

Η πρόεδρος κ. φον ντερ Λάιεν συμμετείχε εικονικά στις 26 Ιανουαρίου 2021 στο θεματολόγιο του Νταβός — μια διαδικτυακή εκδήλωση που συγκεντρώνει ηγέτες/ιδες επιχειρήσεων, κυβερνήσεων, διεθνών οργανισμών,

της κοινωνίας των πολιτών και της ακαδημαϊκής κοινότητας—, όπου δήλωσε ότι η σύνοδος κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για τη βιοποικιλότητα στο Κουνμίνγκ «θα πρέπει να είναι όπως η COP21 για το κλίμα. Επειδή χρειαζόμαστε μια συμφωνία σαν αυτή του Παρισιού για τη βιοποικιλότητα». Η ΕΕ ηγείται των προσπάθειών και συνεργάζεται με ομοιόεταίρους για την επίτευξη συμφωνίας κατά τη 15η σύνοδο της διάσκεψης των μερών της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα (COP15) στο Κουνμίνγκ της Κίνας, για ένα φιλόδοξο παγκόσμιο πλαίσιο για τη βιοποικιλότητα μετά το 2020 με στόχο την ανάσχεση και την αντιστροφή της απώλειας φυτών, ζώων και οικοσυστημάτων του πλανήτη. Το πρώτο μέρος αυτής της συνόδου κορυφής πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2021 και ανέδειξε την εν γένει ισχυρή δέσμευση σε ολόκληρο τον κόσμο, γεγονός που αντικατοπτρίζει την αυξανόμενη ευαισθητοποίηση σχετικά με την επείγουσα ανάγκη αντιμετώπισης της οικολογικής κρίσης. Η δήλωση του Κουνμίνγκ πρέπει να μετουσιωθεί σε συγκεκριμένη συμφωνία που έχει προγραμματιστεί να εγκριθεί την άνοιξη του 2022, κατά τη δεύτερη φάση της διάσκεψης.

Πράσινη Συμμαχία ΕΕ-Ιαπωνίας

Τον Ιούνιο η ΕΕ και η Ιαπωνία ανακοίνωσαν την πρόθεσή τους να δημιουργήσουν μια πράσινη συμμαχία για την επιτάχυνση της μετάβασης των οικονομιών τους στην κλιματική ουδετερότητα, την κυκλικότητα και την αποδοτική χρήση των πόρων. Τόσο η Ιαπωνία όσο και η ΕΕ συμμερίζονται τον στόχο να καταστούν κλιματικά ουδέτερες έως το 2050. Πρόκειται για την πρώτη πράσινη συμμαχία για την ΕΕ, και η ενισχυμένη συνεργασία με την Ιαπωνία θα βοηθήσει την ΕΕ να δημιουργήσει έναν παγκόσμιο συνασπισμό με στόχο μηδενικές καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου.

Βιώσιμη παραγωγή και κατανάλωση

Το νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία, που εγκρίθηκε το 2020, αποτελεί βασικό πυλώνα της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Το σχέδιο αφορά ολόκληρο τον κύκλο ζωής των προϊόντων, από τον σχεδιασμό και την κατασκευή έως την κατανάλωση, την επισκευή, την επαναχρησιμοποίηση, την ανακύκλωση και την επαναφορά των πόρων στην οικονομία, με στόχο να αλλάξουμε τον τρόπο με τον οποίο παράγουμε και καταναλώνουμε.

Η Επιτροπή έχει λάβει μέτρα για να διασφαλίσει ότι η ΕΕ δεν θα «εξάγει» τις προκλήσεις που

αντιμετωπίζει όσον αφορά τα απόβλητα σε τρίτες χώρες. Η πρόταση του Νοεμβρίου για διεξοδική επανεξέταση των κανόνων της ΕΕ για τις μεταφορές αποβλήτων θα ωφελήσει την κυκλική οικονομία με διάφορους τρόπους, τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ.

- Πρώτον, η πρόταση θα βελτιώσει τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ για τα απόβλητα που προορίζονται για ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση, ώστε να τονωθεί η αγορά δευτερογενών υλικών και η κυκλική οικονομία (αποστολές εντός ΕΕ).

- Δεύτερον, θα μειώσει τις εξαγωγές αποβλήτων και θα εγγυηθεί ότι τα απόβλητα θα μεταφέρονται εκτός ΕΕ μόνο εάν η διαχείρισή τους γίνεται με περιβαλλοντικά ορθό τρόπο στις χώρες προορισμού.
- Τρίτον, η πρόταση θα αντιμετωπίσει τις παράνομες μεταφορές μέσω της βελτίωσης του συστήματος επιβολής και κυρώσεων και μέσω της αύξησης της διαφάνειας στην αλυσίδα εφοδιασμού αποβλήτων.

Η Επιτροπή έχει προτείνει οριακές τιμές για την παρουσία έμμενων οργανικών ρύπων στα απόβλητα με σκοπό την εξάλειψη ή την ελαχιστοποίηση των εκπομπών τους. Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλιστούν κύκλοι καθαρών υλικών και η εμπιστοσύνη στις αγορές δευτερογενών πρώτων υλών και στα προϊόντα όπου αυτές χρησιμοποιούνται. Επιπλέον, θα εξασφαλιστεί το υψηλότερο δυνατό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.

Βιώσιμα συστήματα τροφίμων

Τον Ιούλιο η Επιτροπή, από κοινού με 65 εμπλεκόμενους φορείς του κλάδου, δρομολόγησαν τον κώδικα δεοντολογίας της ΕΕ για υπεύθυνες επιχειρηματικές και εμπορικές πρακτικές στον τομέα των τροφίμων, ένα από τα παραδοτέα της στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο». Ο κώδικας έχει δύο στόχους: να εμπνεύσουν οι ενώσεις της ΕΕ τα μέλη τους ώστε να υλοποιήσουν συγκεκριμένους σκοπούς, στόχους και δράσεις, στην υπηρεσία της αποτελεσματικής μετάβασης στη βιωσιμότητα και να αναλάβουν οι πρωτοπόρες επιχειρήσεις φιλόδοξες δεσμεύσεις που θα

καλύπτουν τομείς όπως η καλή μεταχείριση των ζώων, η μείωση της περιεκτικότητας των τροφίμων σε ζάχαρη και αλάτι και η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

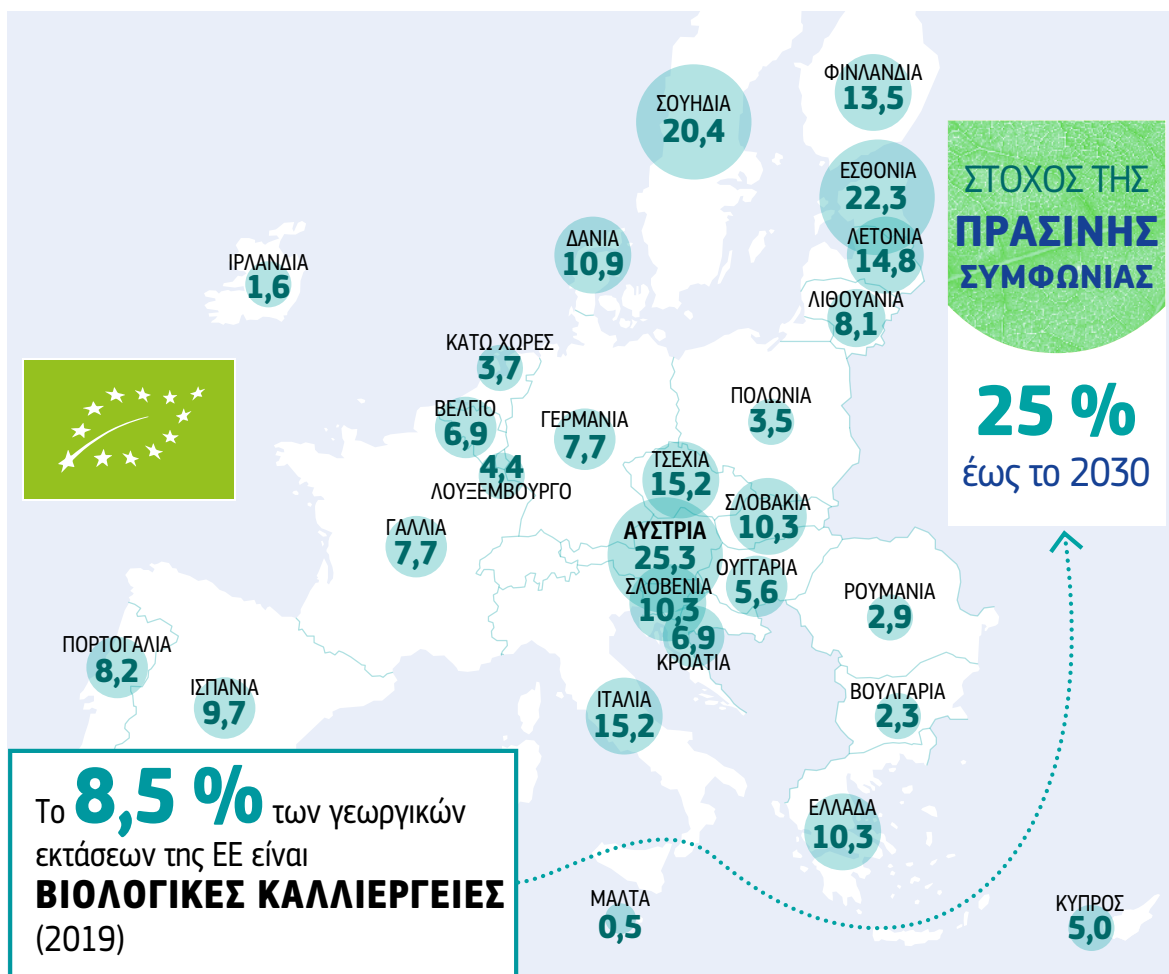
Η ΕΕ συνέβαλε σημαντικά στην πρώτη σύνοδο κορυφής των Ηνωμένων Εθνών για τα συστήματα τροφίμων, την οποία συγκάλεσε τον Σεπτέμβριο ο κ. Αντόνιο Γκουτέρες, γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών. Στα αποτελέσματα περιλαμβάνονται: δήλωση δράσης, οδοί μετασχηματισμού των συστημάτων τροφίμων και περισσότεροι από 30 συνασπισμοί για την ανάληψη δράσης. Η Επιτροπή συμβάλλει στις οδούς μετασχηματισμού, και θα συμμετέχει ενεργά σε πολλούς από τους συνασπισμούς. Κάθε 2 χρόνια θα διοργανώνεται παγκόσμια συνάντηση για τον έλεγχο της προόδου.

Γεωργία, αλιεία και αγροτικές περιοχές

Η νέα Κοινή Γεωργική Πολιτική (στο εξής: ΚΓΠ) για την περίοδο 2023-2027 εγκρίθηκε στις 2 Δεκεμβρίου 2021. Το παράγωγο δίκαιο που περιγράφει λεπτομερώς την εφαρμογή της νέας ΚΓΠ θα εγκριθεί στις αρχές του 2022. Η νέα ΚΓΠ θα είναι πιο πράσινη, πιο δίκαιη και πιο ευέλικτη, και θα επικεντρώνεται περισσότερο στην καινοτομία, διαφυλάσσοντας παράλληλα την επισιτιστική ασφάλεια του πληθυσμού στην ΕΕ. Θα είναι ουσιαστικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και κυρίως της στρατηγικής «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» και της στρατηγικής για τη βιοποικιλότητα,

Η κ. Ντούμπραγκα Σούιτσα, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα δημοκρατίας και δημογραφίας, παρουσιάζει το μακροπρόθεσμο όραμα για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 30 Ιουνίου 2021.

που εντάσσονται στο πλαίσιο της. Έως το τέλος του 2021 τα περισσότερα κράτη μέλη είχαν υποβάλει τα στρατηγικά τους σχέδια για την εφαρμογή της νέας ΚΓΠ σε εθνικό επίπεδο. Η Επιτροπή θα αξιολογήσει τα σχέδια, λαμβάνοντας υπόψη τον τρόπο με τον οποίο συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων για το 2030 που καθορίζονται στις δύο στρατηγικές. Μετά την έγκριση της Επιτροπής, τα σχέδια θα τεθούν σε εφαρμογή από το 2023.

Οι αγροτικές περιοχές καλύπτουν το 83 % του εδάφους της ΕΕ και ζει σε αυτές το 30 % του πληθυσμού. Το μακρόπνοο όραμα για τις αγροτικές περιοχές, η υλοποίηση του οποίου δρομολογήθηκε τον Ιούνιο, εξετάζει τις κοινωνικοοικονομικές προκλήσεις που συνδέονται με την επίτευξη ισχυρότερων, συνδεδεμένων και ανθεκτικών αγροτικών περιοχών που ευημερούν με ορίζοντα το 2040. Οι εν λόγω περιοχές είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη των στόχων βιωσιμότητας της ΕΕ, καθώς παρέχουν επισιτιστική ασφάλεια και βιώσιμες πρώτες ύλες, βελτιώνουν την ποιότητα των υδάτων και τη βιοποικιλότητα και λειτουργούν ως καταβόθρες άνθρακα. Επιδιώκεται τώρα η αναζωογόνηση των αγροτικών περιοχών και η επανεξέταση της ανάπτυξης ώστε να υπηρετούνται οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, οι τομεακές πολιτικές της ΕΕ, η δέσμη μέτρων για την ανάκαμψη NextGenerationEU, η Εδαφική Ατζέντα 2030 και οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης

των Ηνωμένων Εθνών, ενώ παράλληλα αντιμετωπίζονται οι αρνητικές δημογραφικές τάσεις.

Σε συνεργασία με τις τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές, το όραμα θα στηρίξει, μεταξύ άλλων, την έξυπνη εξειδίκευση, την προστασία του περιβάλλοντος, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, την ψηφιοποίηση και την κοινωνική ένταξη.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για τους βιώσιμους κύκλους άνθρακα, στην οποία καθορίζεται ο τρόπος αύξησης της απορρόφησης άνθρακα από την ατμόσφαιρα. Για να εξισορροπήσει τις επιπτώσεις των εκπομπών CO₂ της, η ΕΕ θα πρέπει να μειώσει δραστικά την εξάρτησή της από τον ορυκτό άνθρακα, να αναβαθμίσει την ανθρακοδεσμευτική γεωργία για την αποθήκευση περισσότερου άνθρακα στη φύση και να προωθήσει βιομηχανικές λύσεις για τη βιώσιμη και επαληθεύσιμη απορρόφηση και ανακύκλωση του άνθρακα. Η ανακοίνωση καθορίζει βραχυ-μεσοπρόθεσμες πρωτοβουλίες για την ανθρακοδεσμευτική γεωργία με σκοπό την ουσιαστικότερη επιβράβευση των διαχειριστών γης για την παγίδευση άνθρακα και την προστασία της βιοποικιλότητας. Έως το τέλος του 2022 η Επιτροπή θα προτείνει ένα ενωσιακό κανονιστικό πλαίσιο για την πιστοποίηση των απορροφήσεων άνθρακα.

Τον Μάρτιο η Επιτροπή ενέκρινε ένα σχέδιο δράσης για την ανάπτυξη της βιολογικής παραγωγής στην ΕΕ. Το σχέδιο θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας για διάθεση του 25 % των γεωργικών εκτάσεων στη βιολογική καλλιέργεια έως το 2030, σε συνδυασμό με σημαντική αύξηση της βιολογικής υδατοκαλλιέργειας. Αυτό θα επιτευχθεί με την τόνωση της καταναλωτικής ζήτησης, την επέκταση της παραγωγής και της προσφοράς βιολογικών προϊόντων και την αύξηση της βιωσιμότητας του τομέα.

Τα κράτη μέλη καλούνται στο πλαίσιο της νέας ΚΓΠ και των εθνικών σχεδίων δράσης να θέσουν στόχους και να στηρίξουν μέτρα για τη βιολογική παραγωγή. Επιπλέον, η Επιτροπή ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν την αύξηση της παραγωγής βιολογικής υδατοκαλλιέργειας στα εθνικά στρατηγικά τους σχέδια για την υδατοκαλλιέργεια, τα οποία είναι επί του παρόντος υπό αναθεώρηση από τα κράτη μέλη. Η καινοτομία, η έρευνα και η ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών θα ενισχυθούν σημαντικά σε ολόκληρη την ΕΕ για τη στήριξη της περαιτέρω βιώσιμης επέκτασης των βιολογικών προϊόντων. Επίσης, η βιολογική υδατοκαλλιέργεια θα λάβει στήριξη μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας για την περίοδο 2021-2027.

Η κρίση της νόσου COVID-19 κατέδειξε την ανθεκτικότητα του αγροδιατροφικού τομέα της ΕΕ. Η δράση της ΕΕ διασφάλισε τη συνέχιση της

λειτουργίας των γραμμών επισιτιστικού εφοδιασμού, αποτρέποντας την επιδείνωση της υγειονομικής κρίσης από ελλείψεις τροφίμων. Λαμβάνοντας υπόψη τις αυξανόμενες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος κατά την παραγωγή τροφίμων —σε συνδυασμό με τους κινδύνους που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία, τις κυβερνοαπειλές ή τις γεωπολιτικές μεταβολές που απειλούν τη λειτουργία της αλυσίδας επισιτιστικού εφοδιασμού—, τον Νοέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε σχέδιο έκτακτης ανάγκης για τη διασφάλιση του επισιτιστικού εφοδιασμού και την επισιτιστική ασφάλεια σε περιόδους κρίσης, όπως προβλέπεται στη στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο». Το σχέδιο αυτό βασίζεται στη συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων στην αλυσίδα τροφίμων, ώστε να διασφαλίζεται η ετοιμότητα σε περιόδους κρίσης.

Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας που θεσπίστηκε το 2021 στηρίζει την υλοποίηση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, της θαλάσσιας πολιτικής και του θεματολογίου για τη διεθνή διακυβέρνηση των ωκεανών. Το ταμείο προωθεί τη βιώσιμη χρήση και διαχείριση των θαλάσσιων πόρων και την ανάπτυξη μιας ανθεκτικής γαλάζιας οικονομίας. Ως παγκόσμιος παράγοντας όσον αφορά τους ωκεανούς και μία από τις μεγαλύτερες παραγωγούς ιχθύων και

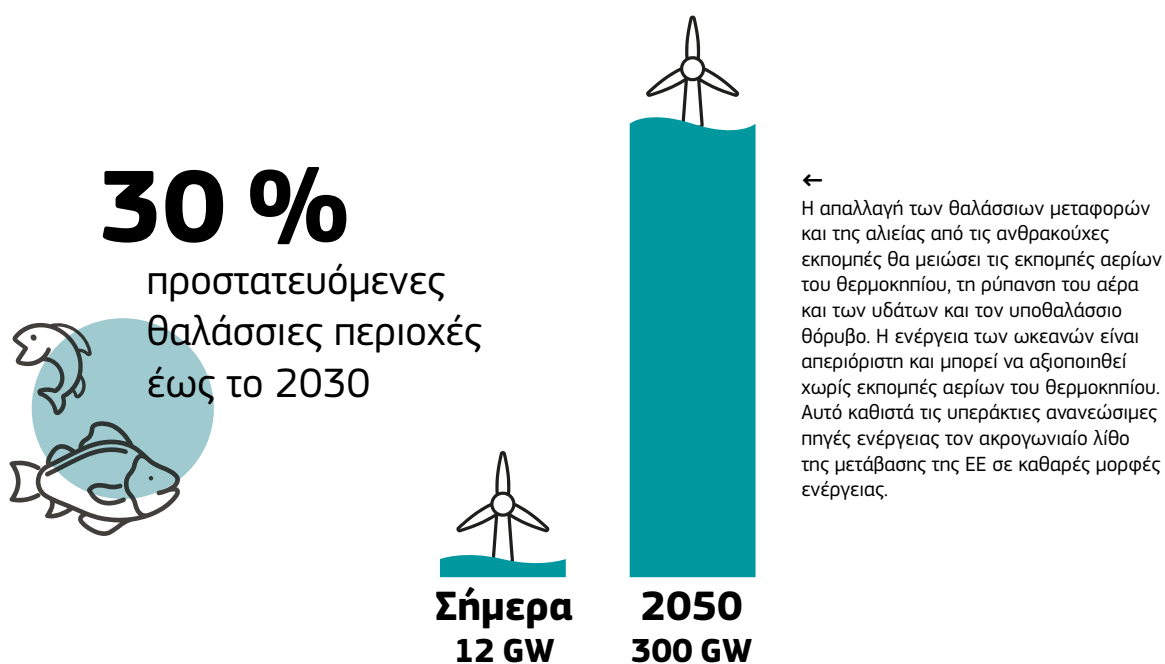
Ο κ. Γιάνους Βοϊτσεχόφσκι, Ευρωπαίος επίτροπος Γεωργίας, συμμετέχει στην Ημέρα Βιολογικής Παραγωγής της ΕΕ, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 23 Σεπτεμβρίου 2021.

θαλασσινών, η ΕΕ επιδιώκει να προστατεύσει τους ωκεανούς και τους πόρους τους αξιοποιώντας τους με βιώσιμο τρόπο, διασφαλίζοντας τη διαθεσιμότητα επισιτιστικών πόρων, την ανταγωνιστικότητα της θαλάσσιας οικονομίας και τα μέσα διαβίωσης των παράκτιων κοινοτήτων. Το ταμείο συμβάλλει επίσης στην επίτευξη του στόχου βιώσιμης ανάπτυξης 14 του ΟΗΕ («Διατήρηση και βιώσιμη χρήση των ωκεανών, των θαλασσών και των θαλάσσιων πόρων») και στην εκπλήρωση των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας.

Η στήριξη από το Ταμείο προσανατολίζεται ιδιαίτερα: σε καινοτόμα έργα που διευκολύνουν τη μετάβαση σε βιώσιμη αλιεία με χαμηλές ανθρακούχες εκπομπές· στην προστασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας· στην προσφορά ποιοτικών και υγιεινών ιχθύων και θαλασσινών· στην οικονομική και κοινωνική ζωτικότητα των παράκτιων κοινοτήτων· στη βελτίωση των δεξιοτήτων και των συνθηκών εργασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας· και στη διεθνή συνεργασία για υγιείς, ασφαλείς ωκεανούς μέσω βιώσιμης διαχείρισης. Ο συνολικός προϋπολογισμός για την περίοδο 2021-2027 ανέρχεται σε 6,1 δισ. ευρώ.

Η γαλάζια οικονομία

Η γαλάζια οικονομία της ΕΕ, η οποία περιλαμβάνει όλους τους κλάδους και τους τομείς που σχετίζονται με τους ωκεανούς, τις θάλασσες και τις ακτές, έχει θεμελιώδη σημασία για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και το σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη. Η νέα προσέγγιση της ΕΕ για μια βιώσιμη γαλάζια οικονομία αποτελεί απαραίτητο παράγοντα για την επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων της ΕΕ, με την προώθηση της ανάπτυξης υπεράκτιων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την απανθρακοποίηση των θαλάσσιων μεταφορών και τον οικολογικό προσανατολισμό των λιμένων· τη θέσπιση κατευθυντήριων γραμμών για τη βιώσιμη υδατοκαλλιέργεια· και την ανανέωση των προτύπων για τον σχεδιασμό αλιευτικών εργαλείων, την ανακύκλωση πλοίων και τον παροπλισμό υπεράκτιων πλατφορμών.

Ο κ. Βιργκίνιους Σινκέβιτσιους, Ευρωπαίος επίτροπος Περιβάλλοντος, Ωκεανών και Αλιείας, επισκέπτεται την Ένωση Αλιείας των Νήσων Όλαντ, Μαρίεχαμν, Φινλανδία, 30 Αυγούστου 2021.

Επιπλέον, η ανάπτυξη νέων πράσινων υποδομών στις παράκτιες περιοχές θα συμβάλει στη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των τοπίων, ενώ παράλληλα θα ωφελήσει τον τουρισμό και την παράκτια οικονομία. Η νέα προσέγγιση παρέχει συνοχή στους διάφορους τομείς της γαλάζιας οικονομίας, διευκολύνει τη συνύπαρξή τους και επιδιώκει συνέργειες στον θαλάσσιο χώρο. Επιπλέον, υπογραμμίζει την ανάγκη για επενδύσεις στην έρευνα, στις δεξιότητες και στην καινοτομία.

Διεθνής συνεργασία

Η ΕΕ έχει τη φιλοδοξία και την τεχνογνωσία να πρωτοστατήσει παγκοσμίως στη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία. Συνεργάστηκε με το Πρόγραμμα των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και με τον Οργανισμό Βιομηχανικής Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών για τη δρομολόγηση στις 21 Φεβρουαρίου της παγκόσμιας συμμαχίας για την κυκλική οικονομία και την αποδοτική χρήση των πόρων. Στόχος της συμμαχίας είναι η στήριξη μιας παγκόσμιας, δίκαιης

μετάβασης σε μια κλιματικά ουδέτερη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και κυκλική οικονομία, καθώς και η δικαιότερη χρήση των πόρων και η επίτευξη βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής. Βασίζεται στις διεθνείς προσπάθειες και θέτει την ΕΕ στην πρώτη γραμμή της πράσινης μετάβασης.

Μέθοδοι περιβαλλοντικού αποτυπώματος

Η βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των προϊόντων και των οργανισμών αποτελεί ουσιώδες μέρος της μετάβασης σε μια κυκλική οικονομία και είναι απαραίτητη για την επίτευξη άλλων στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση σχετικά με τη χρήση κοινών μεθόδων περιβαλλοντικού αποτυπώματος για τη μέτρηση και την κοινοποίηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των προϊόντων και των οργανισμών. Αυτές οι μέθοδοι θα βοηθήσουν πολλά άτομα και οργανισμούς που συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων για το περιβάλλον.

Προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας

Όραμα μηδενικής ρύπανσης για το 2050

Μείωση της ρύπανσης του αέρα, των υδάτων και του εδάφους σε επίπεδα που **να μην είναι πλέον επιβλαβή για την υγεία και τα φυσικά οικοσυστήματα**, δημιουργώντας έτσι ένα περιβάλλον απαλλαγμένο από τοξικές ουσίες.

Γιατί χρειαζόμαστε ένα σχέδιο δράσης για μηδενική ρύπανση;

- ▶ Στην ΕΕ, η ρύπανση ευθύνεται για **1 στους 8 θανάτους** κάθε χρόνο.
- ▶ Η ρύπανση μπορεί **να προκαλέσει καρκίνο, στεφανιαία νόσο, αποφρακτική πνευμονοπάθεια, ψυχικές και νευρολογικές παθήσεις, διαβήτη και άλλα προβλήματα**.
- ▶ Οι πιο **ευάλωτες ομάδες** πλήττονται περισσότερο, γεγονός που δημιουργεί περαιτέρω ανισότητες.
 - ▶ Η ρύπανση είναι **ένας από τους πέντε κύριους παράγοντες απώλειας βιοποικιλότητας**.
 - ▶ Η ρύπανση **απειλεί την επιβίωση 1 εκατομμυρίου και πλέον από τα φυτικά και ζωικά είδη του πλανήτη που υπολογίζονται σε 8 εκατομμύρια**.

© GettyImages/Mario De moya F

Τον Μάιο η Επιτροπή ενέκρινε το σχέδιο δράσης για μηδενική ρύπανση, με στόχο την επίτευξη μηδενικής ρύπανσης έως το 2050. Αυτό σημαίνει ότι η ρύπανση θα μειωθεί σε επίπεδα που δεν θα είναι πλέον επιβλαβή για την υγεία ή τα φυσικά οικοσυστήματα. Το σχέδιο δράσης συνδυάζει όλες τις σχετικές πολιτικές της ΕΕ για την αντιμετώπιση και την πρόληψη της ρύπανσης του αέρα, των υδάτων και του εδάφους, της θαλάσσιας ρύπανσης και της ηχορύπανσης, καθώς και της ρύπανσης που προκαλείται από καταναλωτικά προϊόντα. Μαζί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών, στις 16 Δεκεμβρίου η Επιτροπή εγκαινίασε την πλατφόρμα ενδιαφερόμενων μερών για μηδενική

ρύπανση, με σκοπό να φέρει σε επαφή άτομα από διάφορες κοινότητες και διαφορετικούς τομείς εμπειρογνωμοσύνης για την αντιμετώπιση αυτών των αλληλένδετων προκλήσεων.

Στη διάρκεια του 2021 η Επιτροπή εφάρμοσε κάποια από τα 80 μέτρα που είχαν εξαγγελθεί στη στρατηγική για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων του 2020. Καθιέρωσε διάσκεψη στρογγυλής τραπέζης υψηλού επιπέδου για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής σε διάλογο με τους εμπλεκόμενους φορείς. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πλέον επιβλαβείς χημικές ουσίες δεν θα χρησιμοποιούνται πλέον σε καταναλωτικά

Σχέδιο δράσης για μηδενική ρύπανση – Στόχοι για το 2030

- ▶ **Αέρας.** Μείωση των πρόωρων θανάτων που προκαλούνται από την ατμοσφαιρική ρύπανση κατά περισσότερο από **55 %**
- ▶ **Νερό.** Μείωση κατά **50 %** των αποβλήτων και των πλαστικών απορριμμάτων στη θάλασσα, και των μικροπλαστικών που απελευθερώνονται στο περιβάλλον κατά **30 %**
- ▶ **Έδαφος.** Μείωση κατά **50 %** των απωλειών σε θρεπτικές ουσίες και της χρήσης χημικών φυτοφαρμάκων
- ▶ **Βιοποικιλότητα.** Μείωση κατά **25 %** του αριθμού των οικοσυστημάτων της ΕΕ στα οποία η ατμοσφαιρική ρύπανση απειλεί τη βιοποικιλότητα
- ▶ **Θόρυβος.** Μείωση κατά **30 %** του ποσοστού των ατόμων που υφίστανται χρόνια ενόχληση από τον θόρυβο από μέσα μεταφοράς
- ▶ **Απόβλητα.** Σημαντική μείωση της συνολικής παραγωγής αποβλήτων και των υπολειμματικών αστικών αποβλήτων κατά **50 %**

© Gettyimages/istock

© Gettyimages/istock

προϊόντα, εκτός εάν είναι απαραίτητες για την κοινωνία, η Επιτροπή αναθεωρεί τη νομοθεσία και καθορίζει κριτήρια για την «απαραίτητη χρήση» μιας χημικής ουσίας. Μέσω του προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη», του προγράμματος LIFE, του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, των ταμείων συνοχής και του InvestEU δημιουργήθηκαν ευκαιρίες χρηματοδότησης για την έρευνα σχετικά με τις επιπτώσεις των χημικών ουσιών στην υγεία και για την πράσινη μετάβαση σε ασφαλείς και βιώσιμες χημικές ουσίες.

Στην τελευταία έκθεση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος με τίτλο «Ποιότητα του αέρα στην Ευρώπη 2021», η οποία δημοσιεύτηκε τον

Δεκέμβριο, διαπιστώνεται ότι, παρά τις βελτιώσεις, η ατμοσφαιρική ρύπανση εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό πρόβλημα για την υγεία των πολιτών. Ομοίως, στην έκθεση με τίτλο «Η δεύτερη έκδοση της Προοπτικής για καθαρό αέρα» επισημάνθηκε ότι η πλήρης εφαρμογή μέτρων για καθαρό αέρα και για το κλίμα θα μπορούσε να μειώσει τους πρόωρους θανάτους λόγω της ατμοσφαιρικής ρύπανσης κατά 55 % το 2030 σε σύγκριση με το 2005. Στην έκθεση τονίζεται επίσης ότι θα μπορούσαν να γίνουν πολλά περισσότερα, δεδομένου ότι εξακολουθούν να υπάρχουν πολλά μέτρα για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης των οποίων τα οφέλη για την κοινωνία υπερβαίνουν το κόστος.

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΥΛΩΝ ΣΕ ΑΡΙΘΜΟΥΣ

Το **80-85 %** των θαλάσσιων απορριμμάτων στις παραλίες της ΕΕ είναι πλαστικά.

Το **50 %** των θαλάσσιων απορριμμάτων της ΕΕ είναι πλαστικά αντικείμενα μίας χρήσης. Το **27 %** είναι αλιευτικά εργαλεία που περιέχουν πλαστικό.

Τα πλαστικά προκαλούν ετησίως ζημία **ύψους 13 δισ. ευρώ** στα θαλάσσια οικοσυστήματα σε όλο τον κόσμο.

Εκτιμάται ότι κάθε χρόνο ο τουρισμός και οι παράκτιες κοινότητες στην ΕΕ έχουν απώλειες **630 εκατ. ευρώ** λόγω της ρύπανσης από πλαστικά.

Τα πλαστικά κοστίζουν στον αλιευτικό κλάδο της ΕΕ περίπου **300 εκατ. ευρώ** ετησίως.

Φεύγουν...

Πλαστικά είδη μίας χρήσης που έπρεπε να έχουν απαγορευτεί έως το 2021:

μαχαιροπίρουνα

πίατα

καλαμάκια

αναδευτήρες

κύπελλα και δοχεία τροφίμων και ποτών από πολυστυρόλιο (καθώς και τα καπάκια τους)

μπατονέτες και ραβδιά μπαλονιών

όλα τα προϊόντα που κατασκευάζονται από οξοδιασπώμενο πλαστικό (που χρησιμοποιείται ευρέως για σακούλες αγορών).

Αναμενόμενος αντίκτυπος

Μείωση **κατά περισσότερο από 50 %** των απορριμμάτων που προέρχονται από τα 10 συχνότερα χρησιμοποιούμενα πλαστικά μίας χρήσης

Αποτροπή **3,4 εκατ. τόνων** εκπομπών CO₂ **ετησίως**

Πρόληψη περιβαλλοντικών ζημιών ύψους **22 δισ. ευρώ** έως το 2030

Εξοικονόμηση **6,5 δισ. ευρώ ετησίως** για τους καταναλωτές, καθώς θα ξοδεύουν λιγότερα σε προϊόντα μίας χρήσης

Έρχονται...

2021

Σαφής επισήμανση σε ποτήρια, υγρά μαντιλάκια, σερβιέτες, ταμπόν και απλικατέρ, καθώς και σε προϊόντα καπνού με φίλτρα, η οποία θα αναφέρει την περιεκτικότητά τους σε πλαστικό, τις συνιστώμενες μεθόδους απόρριψης και τους περιβαλλοντικούς κινδύνους.

2024

Καπάκια και πώματα κατασκευασμένα ώστε να **παραμένουν** σε δοχεία και φιάλες ποτών χωρητικότητας έως 3 λίτρων.

2025

Πλαστικά μπουκάλια που θα κατασκευάζονται από τουλάχιστον **25 % ανακυκλωμένο πλαστικό**.

Χωριστή συλλογή του 77 % των πλαστικών μπουκαλιών χωρητικότητας έως 3 λίτρων.

2026

Τα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να πετύχουν τον στόχο φιλόδοξων και συνεχών **μειώσεων της κατανάλωσης** πλαστικών κυπέλλων μίας χρήσης (καθώς και των καπακιών/καλυμμάτων τους) και περιεκτών τροφίμων σε σύγκριση με το 2022.

2029

Χωριστή συλλογή του 90 % των πλαστικών μπουκαλιών χωρητικότητας έως 3 λίτρων.

2030

Πλαστικά μπουκάλια που θα κατασκευάζονται από τουλάχιστον **30 % ανακυκλωμένο πλαστικό**.

Τα πλαστικά απόβλητα συσσωρεύονται σε θάλασσες, ωκεανούς και παραλίες στην ΕΕ και σε όλο τον κόσμο. Η ΕΕ λαμβάνει μέτρα κατά της ρύπανσης από πλαστικά. Οι κανόνες της ΕΕ για τα πλαστικά προϊόντα μίας χρήσης αποσκοπούν στην πρόληψη και τη μείωση του περιβαλλοντικού αντίκτυπου ορισμένων πλαστικών προϊόντων· οι εν λόγω κανόνες απαγορεύουν την κυκλοφορία στην αγορά της ΕΕ πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης, όπως πιάτα, μαχαιροπίρουνα, καλαμάκια, ραβδιά μπαλονιών και μπατονέτες, καθώς και κύπελλα, περιέκτες τροφίμων και ποτών από διογκωμένο πολυστυρένιο και όλα τα προϊόντα από οξοδιασπώμενα πλαστικά. Προκειμένου να μειωθεί η ρύπανση και τα απόβλητα από πλαστικά, η ΕΕ προωθεί την ανακύκλωση. Η Συμμαχία για την Ανακύκλωση των Πλαστικών φέρνει σε επαφή 300 εμπλεκόμενους φορείς και έχει δεσμευτεί να διασφαλίσει ότι τουλάχιστον 10 εκατομμύρια τόνοι ανακυκλωμένων πλαστικών θα διοχετεύονται σε νέα προϊόντα στην ΕΕ έως το 2025.

Προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση για την ενίσχυση της προστασίας του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου, εκπληρώνοντας μια βασική δέσμευση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Η πρόταση αποσκοπεί στην αποτελεσματικότερη προστασία του περιβάλλοντος, υποχρεώνοντας

τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα ποινικού δικαίου. Καθορίζει νέα περιβαλλοντικά εγκλήματα, ορίζει ένα ελάχιστο επίπεδο κυρώσεων και ενισχύει τη συνεργασία των αρχών επιβολής του νόμου. Επίσης, υποχρεώνει τα κράτη μέλη να στηρίζουν και να βοηθούν τα άτομα που καταγγέλλουν περιβαλλοντικά αδικήματα και συνεργάζονται με τις αρχές επιβολής του νόμου. Η πρόταση αυτή θα συμβάλει στην προστασία της φύσης και των φυσικών πόρων, καθώς και της δημόσιας υγείας και ευημερίας.

Διεθνής πρωτοβουλία κοραλλιογενών υφάλων

Τον Φεβρουάριο του 2021 η ΕΕ προσχώρησε στη Διεθνή πρωτοβουλία κοραλλιογενών υφάλων. Το γεγονός αυτό θα βοηθήσει την ΕΕ να τηρήσει τις αρχές του θεματολογίου για τη διεθνή διακυβέρνηση των ωκεανών, στηρίζοντας παράλληλα τη δράση για το κλίμα και επιβεβαιώνοντας τη δέσμευσή της για την προστασία της βιοποικιλότητας. Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας, η ΕΕ προωθεί τον στόχο της για την προστασία των ευάλωτων θαλάσσιων οικοσυστημάτων σε συνεργασία με άλλους οργανισμούς και χώρες που συμμερίζονται τις ίδιες απόψεις. Στο εν λόγω πλαίσιο περιλαμβάνεται και η υιοθέτηση ορθών πρακτικών για τη βιώσιμη διαχείριση των κοραλλιογενών υφάλων και των συναφών οικοσυστημάτων, την ανάπτυξη ικανοτήτων και την ευαισθητοποίηση.

Δάση

Τα δάση του πλανήτη υποβαθμίζονται και καταστρέφονται με ανησυχητικό ρυθμό. Περίπου το 80 % της αποψίλωσης των δασών παγκοσμίως οφείλεται στην επέκταση της γεωργίας· η ΕΕ καταναλώνει επίσης βασικά προϊόντα που συνδέονται με την αποψίλωση των δασών σε παγκόσμιο επίπεδο, όπως η σόγια, το φοινικέλαιο, το

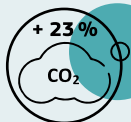
ξύλο, το κακάο και ο καφές. Με νομοθετική πρόταση που εγκρίθηκε τον Νοέμβριο για την απαγόρευση της πρόσβασης στην αγορά της ΕΕ βασικών προϊόντων που προέρχονται από αποψίλωση, η Επιτροπή επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει τη συμβολή της ΕΕ στην αποψίλωση και στην υποβάθμιση των δασών παγκοσμίως και να προωθήσει την κατανάλωση προϊόντων από αλυσίδες εφοδιασμού μηδενικής αποψίλωσης στην ΕΕ.

Η κατανάλωση βόειου κρέατος, φοινικέλαιου, σπόρων σόγιας, ξύλου, κακάου και καφέ στην ΕΕ προκαλεί αποψίλωση και υποβάθμιση των δασών σε όλο τον κόσμο. Στόχος της ΕΕ είναι να μπει τέλος στο φαινόμενο αυτό, απαγορεύοντας πλέον τη διάθεση εμπορευμάτων και προϊόντων που συνδέονται με την αποψίλωση των δασών στην αγορά.

© Avigator Fortuner/Shutterstock.com

Οι πολίτες υποστήριξαν τη δράση της ΕΕ για την αντιμετώπιση της αποψίλωσης και της υποβάθμισης των δασών όπως δείχνουν οι **1,2 εκατομμύρια απαντήσεις** σε δημόσια διαβούλευση.

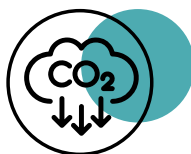

Η αποψίλωση και η υποβάθμιση των δασών αποτελούν σημαντικές αιτίες υπερθέρμανσης του πλανήτη και απώλειας βιοποικιλότητας. Το **23 % των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου** προέρχεται από τη γεωργία, τη δασοκομία και άλλες χρήσεις γης.

Ο νέος κανονισμός για την αποψίλωση των δασών θα:

- **διασφαλίζει** στους πολίτες της ΕΕ ότι όταν θα αγοράζουν, χρησιμοποιούν και καταναλώνουν τα απαριθμούμενα προϊόντα **δεν θα συμβάλλουν στην αποψίλωση και την υποβάθμιση των δασών παγκοσμίως**

- **μειώσει τις εκπομπές άνθρακα** στην ατμόσφαιρα από την κατανάλωση και την παραγωγή των αναφερόμενων βασικών προϊόντων στην ΕΕ κατά τουλάχιστον 32 εκατομμύρια τόνους ετησίως, εξοικονομώντας τουλάχιστον 3,2 δισ. ευρώ ετησίως και ενισχύοντας τη συμβολή των δασών στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής

- **αντιμετωπίζει την παράνομη αποψίλωση και υποβάθμιση των δασών**, καθώς και την αποψίλωση που οφείλεται στην επέκταση της γεωργίας για την παραγωγή των βασικών προϊόντων.

Η νέα δασική στρατηγική της ΕΕ για το 2030, που εγκρίθηκε τον Ιούλιο, θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της για τη βιοποικιλότητα και το κλίμα. Αναγνωρίζει τον κεντρικό και πολυλειτουργικό ρόλο των δασών, καθώς και τον ρόλο των δασοκόμων και της αξιακής αλυσίδας που βασίζεται στα δάση, στην επίτευξη μιας βιώσιμης και κλιματικά ουδέτερης οικονομίας έως το 2050 και στη διατήρηση ζωντανών αγροτικών περιοχών που ευημερούν. Η στρατηγική διαγράφει ένα όραμα και καθορίζει συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για την αύξηση της ποσότητας και τη βελτίωση της ποιότητας των δασών της ΕΕ και για επενδύσεις στην έρευνα και την καινοτομία ως κινητήριες δυνάμεις αλλαγής, και επίσης περιλαμβάνει δέσμευση για τη φύτευση 3 δισεκατομμυρίων επιπλέον δέντρων έως το 2030.

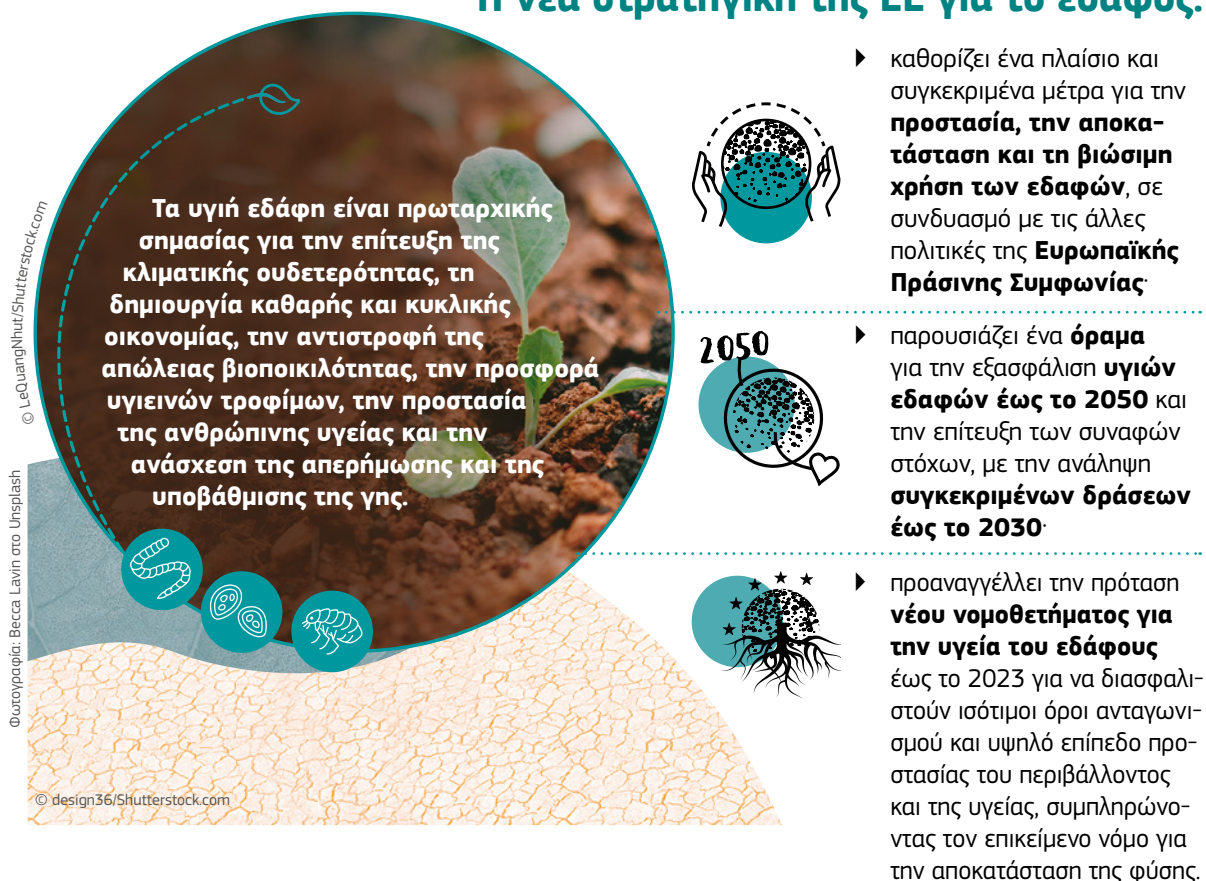
Τα υγιή δάση που χαρακτηρίζονται από βιοποικιλότητα είναι επίσης απαραίτητα για τη μείωση του κινδύνου δασικών πυρκαγιών, οι οποίες ήταν και πάλι ολέθριες σε πολλές περιοχές της Ευρώπης κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Οι προσπάθειες πρόληψης, προετοιμασίας και αντίδρασης στο πλαίσιο του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ για την καταπολέμηση των δασικών πυρκαγιών αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο της

δράσης της ΕΕ για την προστασία των ανθρώπων και της φύσης. Η Επιτροπή συνέχισε να ενισχύει τις ικανότητες εναέριας δασοπυρόσβεσης της ΕΕ για την αντιμετώπιση των εθνικών ελλείψεων όσον αφορά τις δασικές πυρκαγιές. Επιπλέον, η Επιτροπή δημοσίευσε νέες οδηγίες τον Μάρτιο του 2021 σχετικά με την πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους.

Στρατηγική για το έδαφος

Τα εδάφη φιλοξενούν το ένα τέταρτο του συνόλου της βιοποικιλότητας του πλανήτη, και έως το 2050 θα χρειάζεται να παράγουν τρόφιμα για σχεδόν 10 δισεκατομμύρια ανθρώπους. Ωστόσο, εδώ στην ΕΕ εξακολουθούν να υποβαθμίζονται. Τον Νοέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε τη στρατηγική της ΕΕ για το έδαφος με ορίζοντα το 2030, μαζί με την αποστολή στον τομέα της υγείας του εδάφους και των τροφίμων, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη», για την αποκατάσταση των εδαφών μας και την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα, αναγνωρίζοντας παράλληλα τον κρίσιμο ρόλο των γεωργών και των δασοκόμων.

Η νέα στρατηγική της ΕΕ για το έδαφος:

Τον Μάρτιο η Επιτροπή εγκαινίασε το Πάρκο Επικονιαστών, μια δυστοπική εμπειρία εικονικής πραγματικότητας, με σκοπό την ευαισθητοποίηση σχετικά με την ανησυχητική μείωση των επικονιαστών και την κινητοποίηση για την αντιμετώπισή της.

Καθαρό νερό

Οι περισσότεροι στην ΕΕ έχουν ήδη πολύ καλή πρόσβαση σε ασφαλές πόσιμο νερό, εν μέρει χάρη στην ενωσιακή νομοθεσία για την ποιότητα του πόσιμου νερού, η οποία μετράει ήδη πάνω από 30 χρόνια ζωής. Τον Ιανουάριο τέθηκε σε ισχύ η αναθεωρημένη οδηγία για το πόσιμο νερό. Ως άμεση συνέχεια της πρώτης επιτυχημένης Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών «Right2Water», η αναθεωρημένη οδηγία περιλαμβάνει μέτρα για τη βελτίωση και τη διατήρηση της πρόσβασης σε ασφαλές πόσιμο νερό για όλο τον πληθυσμό στην ΕΕ, και ιδίως για τις ευάλωτες και περιθωριοποιημένες ομάδες. Επιπλέον, λαμβάνει υπόψη τις τελευταίες επιστημονικές εξελίξεις και τους ρύπους που προκαλούν νέες ανησυχίες, υπηρετώντας τη φιλοδοξία της ΕΕ για μηδενική ρύπανση.

Η στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή τονίζει τη σημασία μέτρων όπως οι λύσεις που βασίζονται στη φύση, η μείωση της χρήσης νερού και η σταθερή παροχή καθαρού νερού. Στο πλαίσιο αυτό, τον Δεκέμβριο η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση αξιολόγησης των επικαιροποιημένων προγραμμάτων μέτρων των κρατών μελών βάσει της οδηγίας-πλαισίου για τα ύδατα και των επικαιροποιημένων προκαταρκτικών εθνικών αξιολογήσεων των κινδύνων πλημμύρας βάσει της οδηγίας για τις πλημμύρες.

Εμπόριο ελεφαντόδοντου

Παρά τη διεθνή απαγόρευση εμπορίας ελεφαντόδοντου στο πλαίσιο της Σύμβασης για το διεθνές εμπόριο ειδών που απειλούνται με εξαφάνιση, η λαθροθηρία ελεφάντων και το εμπόριο ελεφαντόδοντου έφτασαν πρόσφατα σε επίπεδα ρεκόρ. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή πρότεινε πρόσθετα μέτρα με στόχο την αποτελεσματική απαγόρευση των περισσότερων μορφών εμπορίου ελεφαντόδοντου στην ΕΕ. Μολονότι η ΕΕ δεν θεωρείται περιοχή που προκαλεί ανησυχία όσον αφορά το παράνομο εμπόριο ελεφαντόδοντου, η σχετική αναθεώρηση των υφιστάμενων κανόνων της ΕΕ επιβεβαιώνει εκ νέου και υλοποιεί

τη δέσμευση της ΕΕ να αναλάβει περαιτέρω δράση κατά της λαθροθηρίας ελεφάντων και της παράνομης διακίνησης ελεφαντόδοντου παγκοσμίως. Επιπλέον, εναρμονίζεται με τη δέσμευση που αναλήφθηκε στη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα σχετικά με την περαιτέρω αυστηροποίηση των κανόνων για το εμπόριο ελεφαντόδοντου στην ΕΕ. Οι αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής σχετικά με το ενωσιακό καθεστώς που διέπει το εμπόριο ελεφαντόδοντου αναστέλλουν ιδίως το εμπόριο ακατέργαστου ελεφαντόδοντου στην αγορά της ΕΕ, ενώ οι τροποποιήσεις υφιστάμενου κανονισμού της Επιτροπής διασφαλίζουν ότι κάθε εναπομένουσα συναλλαγή που θα αφορά παλαιά αντικείμενα από ελεφαντόδοντο θα υπόκειται πάντα σε προηγούμενη έγκριση.

Όγδοο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον

Το 8ο πρόγραμμα δράσης για το περιβάλλον επικεντρώνεται στην παροχή στήριξης για την υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και στην παρακολούθηση της προόδου. Το πρόγραμμα υπηρετεί το μακροπρόθεσμο όραμα για «καλή διαβίωση εντός των ορίων του πλανήτη» για το 2050 και θέτει έξι προτεραιότητες για την περίοδο έως το 2030: μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, κυκλική οικονομία, μηδενική ρύπανση, βιοποικιλότητα και αντιμετώπιση των κύριων περιβαλλοντικών και κλιματικών πιέσεων.

Το πρόγραμμα απαιτεί: χρηστή διακυβέρνηση· βιώσιμη χρηματοδότηση· ενσωμάτωση των προβληματισμών για το περιβάλλον σε όλους τους τομείς πολιτικής· μια σειρά από μέτρα που επιτρέπουν τη σταδιακή κατάργηση των επιζήμιων για το περιβάλλον επιδοτήσεων· και ανάπτυξη της γνώσης και της καινοτομίας για τη στήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία που συμβάλλει στην ευημερία. Το προτεινόμενο πρόγραμμα εγκρίθηκε από τα κράτη μέλη με προσωρινή πολιτική συμφωνία τον Δεκέμβριο.

Η έρευνα και η καινοτομία συμβάλλουν στην υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας

Πάνω από το 35 % των 95,5 δισ. ευρώ που προβλέπει ο προϋπολογισμός του προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη» για την περίοδο 2021-2027 θα επενδυθεί στην έρευνα και την καινοτομία για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Τον Ιούνιο η Επιτροπή πρότεινε μια σειρά νέων ευρωπαϊκών συμπράξεων στους τομείς του κλίματος, της ενέργειας και των μεταφορών. Οι συμπράξεις αυτές θα μοχλεύσουν πάνω από 22 δισ. ευρώ σε ιδιωτικές χρηματοδοτικές συνεισφορές και συνεισφορές σε είδος, και θα προωθήσουν την ανάπτυξη και την παράδοση νέων τεχνολογιών, υλικών και προϊόντων με χαμηλότερες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και καλύτερες συνολικές περιβαλλοντικές επιδόσεις.

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή δρομολόγησε πέντε νέες αποστολές της ΕΕ —έναν νέο τρόπο συνεργασίας για την αντιμετώπιση μεγάλων προκλήσεων στους τομείς της υγείας, του κλίματος και του περιβάλλοντος. Στο πλαίσιο των αποστολών, που είναι μια καινοτομία του προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη» και μια πρωτότυπη ιδέα όσον αφορά την ενωσιακή πολιτική, θα συνεργάζονται διάφορες υπηρεσίες της Επιτροπής υπό την εποπτεία εννέα μελών του Σώματος των επιτρόπων. Οι αποστολές θα στηρίξουν την έρευνα για την υλοποίηση των βασικών προτεραιοτήτων της Επιτροπής και την εξεύρεση απαντήσεων σε ορισμένες από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η κοινωνία. Οι αποστολές έργων έρευνας και καινοτομίας, μέτρων πολιτικής και νομοθετικών πρωτοβουλιών αποσκοπούν στην εξεύρεση λύσεων

σε βασικές παγκόσμιες προκλήσεις έως το 2030. Η Επιτροπή θα διαθέσει σχεδόν 2 δισ. ευρώ από το πρόγραμμα «Ορίζοντας Ευρώπη» μεταξύ 2021 και 2023 για την έναρξη των πέντε αποστολών, ενώ αναμένεται περαιτέρω χρηματοδότηση από άλλα προγράμματα. Από τις πέντε αποστολές που δρομολογήθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2021, οι τέσσερις αποσκοπούν στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας:

- προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή (για τη στήριξη τουλάχιστον 150 ευρωπαϊκών περιφερειών και κοινοτήτων ώστε να καταστούν ανθεκτικές στην κλιματική αλλαγή),
- 100 κλιματικά ουδέτερες και έξυπνες πόλεις,
- αποκατάσταση των ωκεανών και των υδάτων μας,
- ευρωπαϊκή συμφωνία για το έδαφος (100 ζωντανά εργαστήρια και φάροι επίδειξης καλών πρακτικών που θα πρωτοστατήσουν στη μετάβαση σε υγιή εδάφη).

Τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο η Επιτροπή ενέκρινε χρηματοδότηση ύψους 1 δισ. ευρώ για 73 έργα έρευνας και καινοτομίας για τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Εκτός από τις επενδύσεις σε βασικές τεχνολογίες σε ένα ευρύ φάσμα —από τις πηγές ενέργειας και τη βιομάζα έως τις τεχνολογίες και τις υποδομές μεταφορών—, η πρόσκληση υποβολής έργων περιλάμβανε επίσης δύο ανθρωποκεντρικούς τομείς: την ενίσχυση της γνώσης και την ενδυνάμωση των πολιτών.

Βιώσιμη χρηματοδότηση

Τον Απρίλιο η Επιτροπή ενέκρινε δέσμη πρωτοβουλιών για τη βελτίωση της ροής της χρηματοδότησης προς βιώσιμες δραστηριότητες σε ολόκληρη την ΕΕ. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη για την ταξινόμηση της ΕΕ για το κλίμα καθορίζει τα τεχνικά κριτήρια ελέγχου για τις οικονομικές δραστηριότητες που συμβάλλουν σημαντικά στην υλοποίηση των κλιματικών στόχων στο πλαίσιο του κανονισμού για την ταξινόμηση, χωρίς να υπονομεύουν σημαντικά άλλους περιβαλλοντικούς στόχους της ΕΕ. Η πρόταση οδηγίας όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες αποσκοπεί στη βελτίωση της ποιότητας των πληροφοριών περί βιωσιμότητας που υποβάλλουν. Θα καταστήσει συνεκτικότερη την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τη βιωσιμότητα από μέρους τους, έτσι ώστε οι χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, οι επενδυτές και το κοινό να έχουν πρόσβαση σε συγκρίσιμες και αξιόπιστες πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους και τον αντίκτυπο των δραστηριοτήτων των

εταιρειών όσον αφορά τη βιωσιμότητα. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις θα περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τη βιωσιμότητα στις διαδικασίες τους και στις επενδυτικές συμβουλές τους προς τους πελάτες, εκδόθηκαν έξι τροποποιητικές κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σχετικά με τα καθήκοντα καταπιστευματοδόχου και τις επενδυτικές και ασφαλιστικές συμβουλές.

Η στρατηγική για τη βιώσιμη χρηματοδότηση που εγκρίθηκε τον Ιούλιο του 2021 αποσκοπεί στη στήριξη της χρηματοδότησης της μετάβασης σε μια βιώσιμη οικονομία μέσω της ανάληψης δράσης σε τέσσερις τομείς: διευκόλυνση της χρηματοδότησης της μετάβασης· υποστήριξη ενός πιο περιεκτικού πλαισίου βιώσιμης χρηματοδότησης· επιτάχυνση των εργασιών όσον αφορά την ανθεκτικότητα και τον αντίκτυπο του χρηματοπιστωτικού τομέα· και εναρμόνιση με τις νέες παγκόσμιες φιλοδοξίες.

Η κ. Μαρέντ Μαγκίνες, Ευρωπαϊκή επίτροπος Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών, Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και Ένωσης Κεφαλαιαγορών, επισκέπτεται δάσος στη Φινλανδία, 11 Νοεμβρίου 2021. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής της στη χώρα, η επίτροπος συναντήθηκε επίσης με την κ. Σάνα Μάριν, πρωθυπουργό της Φινλανδίας, την κ. Ανίκα Σάρικο, υπουργό Οικονομικών, και τον κ. Γιάρι Λέπα, υπουργό Γεωργίας και Δασών, για να συζητήσουν το ενωσιακό σύστημα ταξινόμησης της βιώσιμης χρηματοδότησης, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα που σχετίζονται με την ενέργεια και τα δάση.

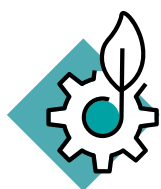
Χρηματοδότηση της μετάβασης στη βιωσιμότητα

Η στρατηγική αυτή παρέχει τα εργαλεία και τις πολιτικές που επιτρέπουν σε όλους δραστηριοποιούνται σε όλο το φάσμα της οικονομίας να χρηματοδοτούν τα σχέδια μετάβασής τους και να επιτυγχάνουν κλιματικούς και ευρύτερους περιβαλλοντικούς στόχους, ανεξάρτητα από το σημείο εκκίνησής τους.

Ανθεκτικότητα και συνεισφορά του χρηματοπιστωτικού τομέα

Η στρατηγική αυτή καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο και ο ίδιος ο χρηματοπιστωτικός τομέας μπορεί να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας, ώστε να καταστεί ταυτόχρονα ανθεκτικότερος και να καταπολεμήσει την προβολή ψευδοοικολογικής ταυτότητας.

Συμμετοχικότητα

Η στρατηγική αυτή καλύπτει τις ανάγκες ατόμων και μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, και παράλληλα τους παρέχει ευκαιρίες, για μεγαλύτερη πρόσβαση σε βιώσιμη χρηματοδότηση.

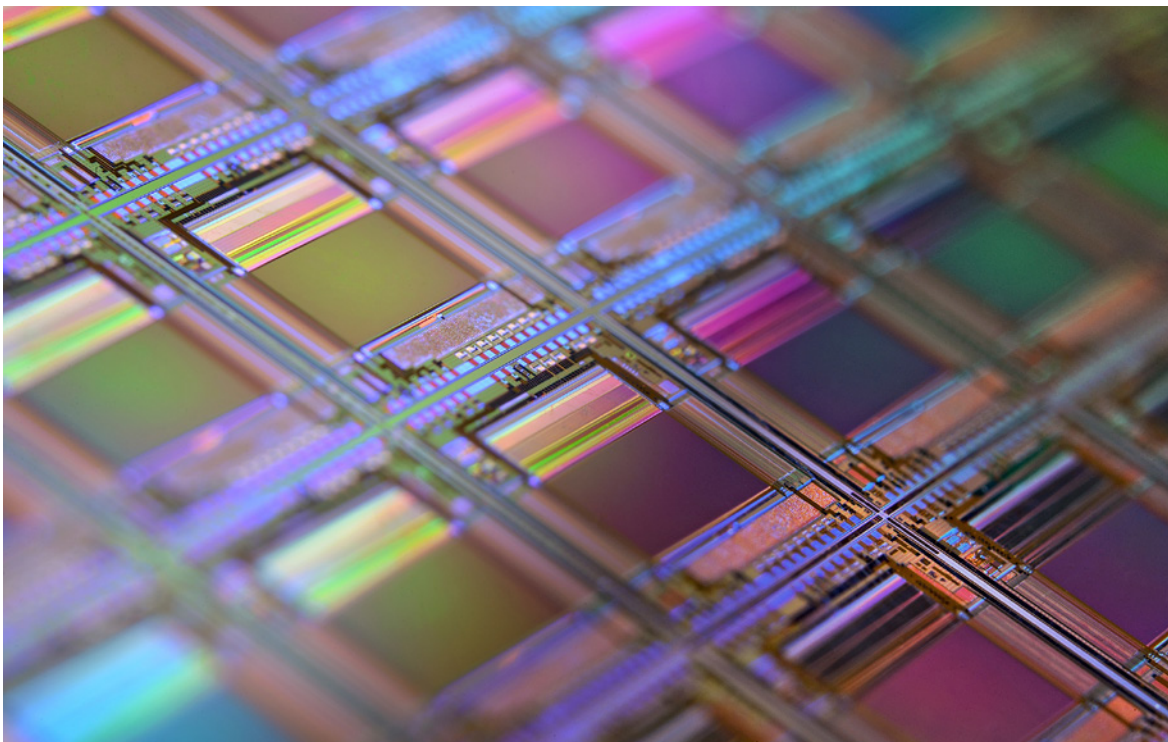
Παγκόσμια φιλοδοξία

Η στρατηγική αυτή καθορίζει τον τρόπο προώθησης της διεθνούς συνεργασίας για μια φιλόδοξη παγκόσμια ατζέντα για τη βιώσιμη χρηματοδότηση.

Τον Ιούλιο η Επιτροπή πρότεινε κανονισμό σχετικά με ένα ευρωπαϊκό πρότυπο πράσινων ομολόγων. Η πρόταση αυτή στοχεύει στη δημιουργία ενός εθελοντικού προτύπου υψηλής ποιότητας το οποίο θα είναι διαθέσιμο σε όλους τους εκδότες με στόχο τη χρηματοδότηση βιώσιμων επενδύσεων.

Τα πράσινα ομόλογα χρησιμοποιούνται ήδη για την άντληση χρηματοδότησης σε τομείς όπως η παραγωγή και διανομή ενέργειας, η αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων στέγαση και οι υποδομές μεταφορών με χαμηλές ανθρακούχες εκπομπές. Οι επενδυτές δείχνουν μεγάλο ενδιαφέρον για πράσινα ομόλογα, και υπάρχουν δυνατότητες περαιτέρω επέκτασης της αγοράς. Το ευρωπαϊκό πρότυπο πράσινων ομολόγων θα αποτελέσει σημείο αναφοράς για τον τρόπο με τον οποίο οι

επιχειρήσεις και οι δημόσιες αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν πράσινα ομόλογα για την άντληση κεφαλαίων από τις κεφαλαιαγορές με σκοπό τη χρηματοδότηση φιλόδοξων επενδύσεων, τηρώντας παράλληλα τις αυστηρές απαιτήσεις βιωσιμότητας και προστασίας των επενδυτών έναντι της προβολής ψευδοοικολογικής ταυτότητας. Συγκεκριμένα, οι εκδότες πράσινων ομολόγων θα έχουν στη διάθεσή τους ένα ισχυρό εργαλείο ώστε να αποδεικνύουν ότι χρηματοδοτούν πράσινα έργα που ευθυγραμμίζονται με την ταξινόμια της ΕΕ. Επιπλέον, οι επενδυτές που αγοράζουν τα ομόλογα θα είναι σε θέση να διαπιστώσουν ευκολότερα αν οι επενδύσεις τους είναι βιώσιμες, μειώνοντας έτσι τον κίνδυνο προβολής ψευδοοικολογικής ταυτότητας.

Μια Ευρώπη έτοιμη για την ψηφιακή εποχή

Η πανδημία COVID-19 έχει αναδιαμορφώσει τον ρόλο της ψηφιοποίησης στην κοινωνία και στην οικονομία μας, καθώς και την αντίληψή μας γι' αυτήν, και επίσης έχει επιταχύνει τον ρυθμό της. Οι ψηφιακές τεχνολογίες, οι οποίες ήταν ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της οικονομικής και κοινωνικής ζωής και για τη διασφάλιση της συνέχισης της εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια της κρίσης, θα αποτελέσουν τον βασικό παράγοντα διαφοροποίησης στην επιτυχή μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία και κοινωνία μετά την πανδημία.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει το όραμα και τους πόρους για να διασφαλίσει την επιτυχία της ψηφιακής μετάβασης. Το επίπεδο χρηματοδότησης που διατίθεται στο πλαίσιο του σχεδίου ανάκαμψης NextGenerationEU θα επιτρέψει την πρωτοφανούς κλίμακας και έντασης συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών που είναι απαραίτητη για έναν επιτυχημένο ψηφιακό μετασχηματισμό έως το 2030.

Ψηφιακή δεκαετία της Ευρώπης

Η ΕΕ αξιοποιεί την ευκαιρία αυτή για να μετατρέψει την επόμενη δεκαετία στην «ψηφιακή δεκαετία της Ευρώπης», με τη φιλοδοξία να καταστεί παγκόσμιο πρότυπο για την ψηφιακή οικονομία, να καθορίσει και να προωθήσει ψηφιακά πρότυπα και να εφαρμόσει ψηφιακές πολιτικές που θα ενδυναμώνουν τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Οι πολιτικές αυτές θα επικεντρώνονται: στη στήριξη των μικρών επιχειρήσεων για την υιοθέτηση νέας τεχνολογίας, στη διασφάλιση της λειτουργίας της τεχνολογίας προς όφελος των πολιτών μέσω της κατάρτισής τους σε βασικές και προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες και στην εξασφάλιση της πρόσβασης όλων στο διαδίκτυο και σε επιγραμμικές δημόσιες υπηρεσίες. Παράλληλα, η ΕΕ θα εξακολουθήσει να επιδιώκει την αριστεία σε προηγμένες τεχνολογίες όπως η κβαντική υπολογιστική, η νεφροϋπολογιστική και η τεχνητή νοημοσύνη, οι οποίες μπορούν να αντιμετωπίσουν επιτυχώς πολλές από τις προκλήσεις που βιώνει σήμερα η κοινωνία μας.

Η προσπάθεια για την επίτευξη των φιλοδοξιών της ΕΕ θα περιλαμβάνει την αντιμετώπιση των ζητημάτων που αναδείχθηκαν από την πανδημία, από τα κενά στη συνδεσιμότητα και τις ψηφιακές δεξιότητες έως το χάσμα μεταξύ των ψηφιακά προσαρμοσμένων επιχειρήσεων και εκείνων που δεν έχουν ακόμη υιοθετήσει ψηφιακές λύσεις. Η ψηφιοποίηση προσφέρει πολλές νέες ευκαιρίες απασχόλησης. Για παράδειγμα, περισσότερες από 500 000 θέσεις εργασίας για ειδικούς στον τομέα της κυβερνοασφάλειας και των δεδομένων στην ΕΕ παρέμεναν κενές το 2020.

Η Ψηφιακή Πυξίδα της Ευρώπης «μεταφράζει» τις ψηφιακές φιλοδοξίες της ΕΕ για το 2030 σε δράσεις και αποτελέσματα. Οι εν λόγω δράσεις επικεντρώνονται στους εξής στόχους:

- ένας πληθυσμός με ψηφιακές δεξιότητες και επαγγελματίες υψηλής ειδίκευσης στην ψηφιακή τεχνολογία·
- αξιόπιστες και ασφαλείς ψηφιακές υποδομές·
- υψηλό ποσοστό ψηφιοποιημένων επιχειρήσεων·
- εκσυγχρονισμένες δημόσιες υπηρεσίες που να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της κοινωνίας.

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Ενήλικες με βασικές ψηφιακές δεξιότητες

Απασχόληση ειδικών στις ΤΠΕ

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Κάλυψη δικτύου Gigabit

Κάλυψη 5G

ΨΗΦΙΑΚΟΣ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ:

Υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους

Μαζικά δεδομένα

Τεχνητή νοημοσύνη

ΜΜΕ με τουλάχιστον βασικό επίπεδο ψηφιακής έντασης

Υπάρχουν

ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Ηλεκτρονική πρόσβαση σε βασικές δημόσιες υπηρεσίες (που σχετίζονται με την επαγγελματική σταδιοδρομία, τις σπουδές, την οικογένεια, τις τακτικές επιχειρηματικές δραστηριότητες, τις μετακινήσεις από το ένα κράτος μέλος στο άλλο κ.λπ.)

ΣΤΟΧΟΣ Το **σύνολο** των πολιτών και των επιχειρήσεων

ΣΤΟΧΟΣ Το **100 %** των ατόμων στην ΕΕ να έχει πρόσβαση σε ψηφιακούς ιατρικούς φακέλους και

 το **80 %** των ατόμων να κάνει χρήση ψηφιακής ταυτότητας

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εργάζεται για να οριστικοποιήσει την πρότασή της για μια κοινή Δήλωση για τις Ψηφιακές Αρχές το 2022 από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Επιτροπή, προκειμένου ο ψηφιακός χώρος να απηχεί τις αξίες και να σέβεται τα δικαιώματα της ΕΕ. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί η δυνατότητα όλων να επωφεληθούν από τις ψηφιακές ευκαιρίες, για παράδειγμα από την καθολική πρόσβαση στο διαδίκτυο, από τους αλγόριθμους που σέβονται τους ανθρώπους και από ένα ασφαλές και αξιόπιστο επιγραμμικό περιβάλλον. Σύμφωνα με την ειδική έρευνα του Ευρωβαρόμετρου που διεξήχθη τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο του 2021, η συντριπτική πλειονότητα των πολιτών της ΕΕ πιστεύει ότι το διαδίκτυο και τα ψηφιακά εργαλεία θα παίζουν σημαντικό ρόλο στο μέλλον. Επιπλέον, μεγάλη μερίδα πολιτών θεωρεί ότι θα ήταν χρήσιμο για την ΕΕ να καθορίσει και να προωθήσει τα ευρωπαϊκά δικαιώματα και τις ευρωπαϊκές αρχές ώστε να εξασφαλίσει την επιτυχία του ψηφιακού μετασχηματισμού. Προηγουμένως,

η Επιτροπή είχε επίσης διεξαγάγει ανοικτή δημόσια διαβούλευση για τις ψηφιακές αρχές, από την οποία προέκυψε ευρεία υποστήριξη της πρωτοβουλίας.

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή πρότεινε σχέδιο για την υλοποίηση του ψηφιακού μετασχηματισμού της ΕΕ έως το 2030. Στόχος της πορείας προς την ψηφιακή δεκαετία είναι η δημιουργία ισχυρού πλαισίου διακυβέρνησης ώστε τα κράτη μέλη να μπορούν να εργάζονται συλλογικά για την επίτευξη των συμφωνημένων στόχων, αναγνωρίζοντας παράλληλα τα διαφορετικά σημεία εκκίνησής τους. Αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνει ένα σύστημα παρακολούθησης με σκοπό τη μέτρηση της προόδου για καθέναν από τους στόχους για το 2030 και πολυετείς χάρτες πορείας για κάθε κράτος μέλος, στους οποίους θα περιγράφουν τις πολιτικές και τα μέτρα που έχουν εγκρίνει ή προγραμματίσει. Πολυκρατικά έργα θα συγκεντρώνουν ενωσιακούς, εθνικούς και ιδιωτικούς πόρους ώστε να επιτευχθεί πρόοδος σε κρίσιμους τομείς που κανένα κράτος μέλος δεν θα μπορούσε να επιτύχει από μόνο του.

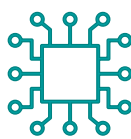
Τα πολυκρατικά έργα θα διευκολύνουν τις επενδύσεις σε τομείς όπως οι ακόλουθοι:

Κοινές υποδομές και υπηρεσίες δεδομένων

Αλυσίδα συστοιχιών (blockchain)

Επεξεργαστές χαμηλής κατανάλωσης

Πανευρωπαϊκή ανάπτυξη διαδρόμων 5G

Υπολογιστική υψηλών επιδόσεων

Ασφαλείς κβαντικές υποδομές και δίκτυο κέντρων κυβερνοασφάλειας

Ψηφιακή δημόσια διοίκηση

Κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας

Συνεργασίες υψηλής τεχνολογίας για ψηφιακές δεξιότητες

Η κ. Μαργκρέτε Βέστεϊγιερ, εκτελεστική αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδια για μια Ευρώπη Έτοιμη για την Ψηφιακή Εποχή και επίτροπος Ανταγωνισμού, στην τρίτη σύνοδο κορυφής του Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου για τις διατλαντικές επιχειρήσεις, Ουάσινγκτον, Ηνωμένες Πολιτείες, 9 Δεκεμβρίου 2021.

Η διεθνής διάσταση της Ψηφιακής Πυξίδας αναπτύσσεται μέσω μιας σειράς ψηφιακών εταιρικών σχέσεων. Τον Ιούνιο του 2021, στη σύνοδο κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ, συγκροτήθηκε το Συμβούλιο Εμπορίου και Τεχνολογίας. Έκτοτε 10 ομάδες εργασίας έχουν αρχίσει να προσδιορίζουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Εξετάζεται επίσης η σύναψη μιας ψηφιακής εταιρικής σχέσης με την Ιαπωνία, ενώ η ΕΕ εργάζεται ακόμα για τη θέσπιση ψηφιακής εταιρικής σχέσης με την Αφρική και ψηφιακής συμμαχίας με τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική.

Ψηφιακή εκπαίδευση

Τον Αύγουστο η Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση για μια σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τη μεικτή μάθηση με σκοπό να στηρίξει μια υψηλής ποιότητας πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς. Το Συμβούλιο ενέκρινε τη σύσταση αυτή μέσα σε μόλις 4 μήνες.

Η μεικτή μάθηση μπορεί να συμβάλει σε μια εκπαίδευση με λιγότερους αποκλεισμούς, κυρίως μέσω της ευελιξίας της. Ο όρος «μεικτή μάθηση» σημαίνει ότι το σχολείο, ο εκπαιδευτικός ή ο μαθητής υιοθετεί περισσότερες από μία προσεγγίσεις όσον αφορά τη μαθησιακή διαδικασία. Μπορεί να περιλαμβάνει έναν συνδυασμό σχολικών χώρων και άλλων φυσικών περιβαλλόντων (όπως εταιρείες, κέντρα κατάρτισης ή εξ αποστάσεως μάθηση) ή συνδυασμό διαφόρων ψηφιακών και μη ψηφιακών εργαλείων μάθησης. Η μεικτή μάθηση μπορεί, για παράδειγμα, να σημαίνει καλύτερη πρόσβαση στην εκπαίδευση σε απομακρυσμένες και αγροτικές περιοχές ή για άτομα τα οποία ανήκουν σε κοινότητες νομάδων ή νοσηλεύονται. Στο πλαίσιο των τακτικών εκθέσεων προόδου για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027 θα δοθεί έμφαση στην ανάπτυξη μιας προσέγγισης μεικτής μάθησης στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»

Με προϋπολογισμό ύψους 7,5 δισ. ευρώ για την επόμενη επταετία, το νέο πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» είναι το πρώτο χρηματοδοτικό πρόγραμμα της ΕΕ που επικεντρώνεται στην παροχή ψηφιακής τεχνολογίας στις δημόσιες διοικήσεις, στις επιχειρήσεις και στους πολίτες. Τα πρώτα προγράμματα εργασίας, ύψους 1,98 δισ. ευρώ, επικεντρώνονται σε επενδύσεις στους τομείς της τεχνητής νοημοσύνης, του υπολογιστικού νέφους και των χώρων δεδομένων, των υποδομών κβαντικής επικοινωνίας, των προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων, της κυβερνοασφάλειας και της ευρύτερης χρήσης ψηφιακών τεχνολογιών σε όλο το φάσμα της οικονομίας και της κοινωνίας. Οι πρώτες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» δημοσιεύθηκαν στα τέλη Νοεμβρίου, ενώ αναμένεται να δημοσιευτούν και άλλες μέσα στο 2022.

Πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες και πράξη για τις ψηφιακές αγορές

Η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες και η πράξη για τις ψηφιακές αγορές, οι οποίες προτάθηκαν από την Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2020, αποσκοπούν στη δημιουργία ενός ασφαλέστερου και πιο ανοικτού ψηφιακού χώρου για όλους τους χρήστες, εντός του οποίου τα θεμελιώδη δικαιώματά τους θα προστατεύονται ενώ θα τους παρέχεται πρόσβαση σε ποιοτικές ψηφιακές υπηρεσίες σε χαμηλότερες τιμές. Συμφωνία επί των προτάσεων αυτών αναμένεται να επιτευχθεί το 2022.

Κυβερνοασφάλεια, προστασία των δεδομένων και ασφάλεια στο διαδίκτυο

Καθώς η κοινωνική και οικονομική ζωή μετατοπίζεται όλο και περισσότερο προς το διαδίκτυο, οι κυβερνοεπιθέσεις καθίστανται σύννητες φαινόμενο, και είναι ολοένα και πιο καταστροφικές. Το 2021 πραγματοποιήθηκαν σε όλο τον κόσμο επιθέσεις με λυτρισμικό για την αποσταθεροποίηση συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης, δημόσιων διοικήσεων, εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας και άλλων υποδομών ζωτικής σημασίας. Η ΕΕ δεν είναι απρόσβλητη από τέτοιου είδους επιθέσεις.

Η ικανοποιητική προστασία από κυβερνοεπιθέσεις απαιτεί συντονισμένη δράση πέραν των εθνικών συνόρων. Επομένως, στο πλαίσιο της στρατηγικής της ΕΕ για την κυβερνοασφάλεια, η Επιτροπή δρομολόγησε το 2021 τη σύσταση της Κοινής Μονάδας Κυβερνοχώρου, μιας νέας πλατφόρμας που αποσκοπεί στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ και των εθνικών αρχών στα κράτη μέλη. Η νέα

μονάδα θα αξιοποιήσει επίσης την εμπειρογνώση του κλάδου της κυβερνοασφάλειας και θα παρέχει βοήθεια σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά την αντίδραση στις κυβερνοεπιθέσεις. Οι εργασίες ώστε να καταστεί επιχειρησιακή η Κοινή Μονάδα Κυβερνοχώρου συνεχίζονται.

Ύστερα από την έκδοση και την έναρξη ισχύος του κανονισμού για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Αρμοδιότητας για Βιομηχανικά, Τεχνολογικά και Ερευνητικά Θέματα Κυβερνοασφάλειας και του δικτύου εθνικών κέντρων συντονισμού, η Επιτροπή άρχισε να συνεργάζεται με τις ρουμανικές αρχές για τη συγκρότηση του Κέντρου στο Βουκουρέστι. Το εν λόγω Κέντρο θα ενισχύσει τις ικανότητες κυβερνοασφάλειας της ΕΕ, θα προαγάγει την αριστεία στην έρευνα και θα βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα του ευρωπαϊκού κλάδου της κυβερνοασφάλειας.

Στόχοι της Κοινής Μονάδας Κυβερνοχώρου

Διασφάλιση **συντονισμένης αντίδρασης της ΕΕ** σε μεγάλης κλίμακας απειλές, συμβάντα και κρίσεις κυβερνοασφάλειας.

Βελτίωση της **αντίληψης της κατάστασης** από τα ενδιαφερόμενα μέρη στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, καθώς και της επικοινωνίας με το ευρύ κοινό.

Διασφάλιση **κοινής ετοιμότητας**.

Προστασία των δεδομένων

Η διασφάλιση της προστασίας των δεδομένων και της ιδιωτικότητας αποτελεί προϋπόθεση προκειμένου να μπορούν τα άτομα να εμπιστεύονται τις νέες και καινοτόμες τεχνολογίες. Από την άποψη αυτή, η προστασία των δεδομένων και η ιδιωτικότητα αποτελούν μέρος της λύσης σε πολλά προβλήματα και διευκολύνουν τη διττή ψηφιακή και πράσινη μετάβαση.

Ο ηγετικός ρόλος της ΕΕ στον τομέα της προστασίας των δεδομένων δείχνει ότι οι κανόνες της στον τομέα αυτό μπορούν να αποτελέσουν τον χρυσό κανόνα για τη ρύθμιση της ψηφιακής οικονομίας. Ειδικότερα, όταν τρίτες χώρες διασφαλίζουν επίπεδο προστασίας των δεδομένων αντίστοιχο με εκείνο της ΕΕ, η ΕΕ μπορεί να κάνει χρήση του πιο ολοκληρωμένου μέσου της για τις διαβιβάσεις δεδομένων, κάτι το οποίο είναι γνωστό ως διαπίστωση επάρκειας. Σε αυτή τη βάση, τα δεδομένα μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα και με ασφάλεια μεταξύ της ΕΕ και της αντίστοιχης χώρας, διευκολύνοντας το εμπόριο και βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα της ρυθμιστικής συνεργασίας και της συνεργασίας στην επιβολή του νόμου προς όφελος των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Ύστερα από τη δημιουργία μαζί με την Ιαπωνία του μεγαλύτερου χώρου ελεύθερων και ασφαλών ροών δεδομένων στον κόσμο το 2019, η ΕΕ συνέχισε να συνεργάζεται με διεθνείς εταίρους για τη σύγκλιση των κανόνων προστασίας των δεδομένων με σκοπό τη διευκόλυνση των διαβιβάσεων δεδομένων, διασφαλίζοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται στο εξωτερικό.

Το 2021 η ΕΕ εξέδωσε δύο αποφάσεις επάρκειας για το Ηνωμένο Βασίλειο, συμπεριλαμβανομένης απόφασης που περιλαμβάνει για πρώτη φορά τις ανταλλαγές δεδομένων μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου στον τομέα του ποινικού δικαίου. Ολοκλήρωσε επίσης επιτυχώς τις συνομιλίες της με τη Νότια Κορέα, καταλήγοντας στην έκδοση απόφασης επάρκειας για τις διαβιβάσεις στους τομείς τόσο της εμπορικής όσο και της ρυθμιστικής συνεργασίας. Επιπλέον, καθ' όλη τη διάρκεια του 2021 πραγματοποιούνταν διαπραγματεύσεις μεταξύ της ΕΕ και των Ηνωμένων για πιθανή διάδοχη ρύθμιση του πλαισίου της ασπίδας προστασίας της ιδιωτικής ζωής, ύστερα από την ακύρωσή της από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το 2021 η Επιτροπή ενέκρινε επίσης νέες τυποποιημένες συμβατικές ρήτρες για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Οι ρήτρες αυτές βοηθούν τους οργανισμούς ώστε να συμμορφώνονται με τους κανόνες προστασίας των δεδομένων όταν αναθέτουν εργασίες επεξεργασίας σε εκτελούντες εντός της ΕΕ / του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου και όταν διαβιβάζουν δεδομένα στο εξωτερικό.

Η Επιτροπή έλαβε επίσης μέτρα για να διασφαλίσει την τήρηση από τα κράτη μέλη των υποχρεώσεων τους που απορρέουν από τους κανόνες της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων. Τον Φεβρουάριο το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η Ισπανία δεν είχε μεταφέρει εγκαίρως την οδηγία για την προστασία των δεδομένων στον τομέα της επιβολής του νόμου. Το Δικαστήριο επέβαλε οικονομικές κυρώσεις στην Ισπανία. Μετά την εν λόγω απόφαση, η Ισπανία έλαβε τα αναγκαία μέτρα για να τερματίσει την παράβαση αυτή.

Η κ. Μαργκρίτε Βέστεϊγιερ, εκτελεστική αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδια για μια Ευρώπη Έτοιμη για την Ψηφιακή Εποχή και επίτροπος Ανταγωνισμού, στη συνέντευξη Τύπου για την ευρωπαϊκή ψηφιακή ταυτότητα, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 3 Ιουνίου 2021.

Ευρωπαϊκή ψηφιακή ταυτότητα

Πολλοί χρησιμοποιούν ήδη ψηφιακά πορτοφόλια στα έξυπνα τηλέφωνα τους για την αποθήκευση των καρτών επιβίβασης όταν ταξιδεύουν ή ως εικονικές τραπεζικές κάρτες, και το 63 % των πολιτών της ΕΕ επιθυμεί ασφαλή ενιαία ψηφιακή ταυτότητα για όλες τις επιγραμμικές υπηρεσίες. Σύμφωνα με τους προτεινόμενους νέους κανόνες, τους οποίους παρουσίασε η Επιτροπή τον Ιούνιο, το ευρωπαϊκό πορτοφόλι ψηφιακής ταυτότητας θα είναι διαθέσιμο για κάθε πολίτη, κάτοικο ή επιχείρηση στην ΕΕ που επιθυμεί να το χρησιμοποιήσει. Πρόκειται για προσωπικά ψηφιακά πορτοφόλια που επιτρέπουν στον κάτοχό τους να αποθηκεύει και να χρησιμοποιεί δεδομένα για κάθε είδους υπηρεσίες, από την υποβολή φορολογικής δήλωσης έως την ενοικίαση αυτοκινήτου.

Με τα ευρωπαϊκά πορτοφόλια ψηφιακής ταυτότητας στο έξυπνο τηλέφωνό τους, οι πολίτες θα είναι σε θέση να αποδεικνύουν με ασφάλεια την ταυτότητά τους και να ανταλλάσσουν ηλεκτρονικά έγγραφα. Θα έχουν πρόσβαση σε διαδικτυακές υπηρεσίες μέσω της εθνικής τους ψηφιακής ταυτοποίησης, η οποία θα αναγνωρίζεται σε όλη την ΕΕ. Η ευρωπαϊκή ψηφιακή ταυτότητα θα συμβάλει στην επίτευξη ορισμένων από τους στόχους της Ψηφιακής Πυξίδας. Για παράδειγμα, έως το 2030 όλες οι βασικές δημόσιες υπηρεσίες θα πρέπει να είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο και όλοι οι πολίτες θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρονικά ιατρικά αρχεία, ενώ το 80 % των πολιτών θα πρέπει να χρησιμοποιεί ψηφιακή ταυτότητα.

Προηγμένη συνδεσιμότητα

Η Επιτροπή ενέκρινε το πρώτο πρόγραμμα εργασίας για το ψηφιακό σκέλος του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ – Ψηφιακός τομέας), το οποίο καθορίζει τους στόχους των μέτρων που υποστηρίζονται από την ΕΕ και απαιτούνται για τη βελτίωση των υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας της ΕΕ για μια περίοδο 3 ετών. Τα μέτρα αυτά θα λάβουν χρηματοδότηση άνω του 1 δισ. ευρώ από το 2021 έως το 2023. Με την προώθηση των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων, ο ΜΣΕ – Ψηφιακός τομέας θα συμβάλει στην ανάπτυξη υποδομών Gigabit και 5G, στον εξοπλισμό των κύριων οδών μεταφορών και των κοινοτήτων με δίκτυα 5G, στη διασύνδεση προηγμένων τεχνολογιών όπως οι υπηρεσίες υπολογιστικού νέφους και οι κβαντικές υπηρεσίες και, τέλος, στη δημιουργία επιχειρησιακών ψηφιακών πλατφορμών για την αποθήκευση, την ανταλλαγή και την επεξεργασία δεδομένων στον τομέα της ενέργειας και των μεταφορών.

Η κοινή επιχείρηση «Έξυπνα δίκτυα και υπηρεσίες», η οποία συστάθηκε το 2021 και εργάζεται για το 6G, ενέκρινε το πρώτο πρόγραμμα εργασίας της με ειδική δημόσια χρηματοδότηση ύψους περίπου 240 εκατ. ευρώ. Αποστολή της είναι η ανάπτυξη των ικανοτήτων της ΕΕ για συστήματα 6G.

Καλύτεροι όροι για τους καταναλωτές

Μετά τη σύσταση του 2020 για αύξηση των επενδύσεων στην ευρυζωνικότητα, τον Μάρτιο τα κράτη μέλη κατέληξαν σε συμφωνία σχετικά με μια κοινή εργαλειοθήκη βέλτιστων πρακτικών της ΕΕ. Στόχος της είναι να μειωθεί το κόστος της ανάπτυξης δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας και να διασφαλιστεί η έγκαιρη, αποτελεσματική και ευνοϊκή για τις επενδύσεις πρόσβαση στο ραδιοφάσμα 5G.

Τα τέλη περιαγωγής καταργήθηκαν το 2017, και έκτοτε οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν το τηλέφωνό τους χωρίς πρόσθετα τέλη όταν ταξιδεύουν εντός της ΕΕ. Για να διασφαλιστεί ότι θα εξακολουθήσουν να επωφελούνται από την ελεύθερη περιαγωγή, η Επιτροπή πρότεινε τον Φεβρουάριο την παράταση των ισχυόντων κανόνων, οι οποίοι πρόκειται να λήξουν το 2022, για άλλα 10 έτη. Ο κανονισμός εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τον Δεκέμβριο, και θα αρχίσει να ισχύει την 1η Ιουλίου 2022. Οι νέοι κανόνες θα εξασφαλίσουν ακόμη καλύτερες υπηρεσίες περιαγωγής για όσους ταξιδεύουν. Τα νέα οφέλη περιλαμβάνουν: ίδιες ταχύτητες δεδομένων κινητής στο εξωτερικό με αυτές στη χώρα τους, αποτελεσματική πρόσβαση σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης στο εξωτερικό και μεγαλύτερη διαφάνεια όσον αφορά το κόστος των ανοικτών τηλεφωνικών γραμμών και των αριθμών εξυπηρέτησης πελατών όταν βρίσκονται στο εξωτερικό.

Προστασία των καταναλωτών στο διαδίκτυο

Οι διαδικτυακές πωλήσεις αυξάνονται σταθερά τα τελευταία 20 χρόνια, και το 2020 περίπου το 71 % των καταναλωτών πραγματοποίησε διαδικτυακές αγορές, προτιμώντας συχνά προϊόντα νέας τεχνολογίας. Τον Ιούνιο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε την αναθεώρηση δύο δεσμών κανόνων της ΕΕ για την ενίσχυση των δικαιωμάτων των καταναλωτών υπό το πρίσμα των αλλαγών αυτών.

Ο νέος κανονισμός για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων, εφόσον εκδοθεί, θα αντιμετωπίσει τους κινδύνους που σχετίζονται με τα νέα αυτά τεχνολογικά προϊόντα, όπως ενδεχόμενους κινδύνους συνδεσιμότητας ή κυβερνοασφάλειας. Θα αντιμετωπίσει επίσης τους πιθανούς κινδύνους που σχετίζονται με τις διαδικτυακές αγορές, θεσπίζοντας,

για παράδειγμα, υποχρεώσεις για τις επιγραμμικές αγορές (πλατφόρμες) όσον αφορά την ασφάλεια των προϊόντων. Ο νέος κανονισμός θα διασφαλίζει την τήρηση των υποχρεώσεων αυτών από τις εν λόγω αγορές ώστε να μην προσφέρονται και να μην καταλήγουν στους καταναλωτές επικίνδυνα προϊόντα. Η πρόταση επιδιώκει γενικότερα να διασφαλίσει ότι όλα τα προϊόντα που φθάνουν στους καταναλωτές της ΕΕ, είτε αγοράζονται μέσω διαδικτύου είτε από τοπικά καταστήματα, είτε προέρχονται από την ΕΕ είτε από χώρες εκτός της ΕΕ, είναι ασφαλή. Οι νέοι κανόνες θα έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν την ταχεία απομάκρυνση επικίνδυνων προϊόντων από τις αγορές της ΕΕ στην περίπτωση που φθάσουν στους καταναλωτές τέτοια προϊόντα.

Η πρόταση αναθεώρησης της οδηγίας για την καταναλωτική πίστη έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι οι καταναλωτές θα λαμβάνουν σωστές πληροφορίες τη στιγμή που τις χρειάζονται, προσαρμοσμένες για ψηφιακές συσκευές, ώστε να κατανοούν ακριβώς τι συνεπάγεται η σύμβαση που υπογράφουν. Η οδηγία, εφόσον εκδοθεί, θα αφορά νέα ριψοκίνδυνα πιστωτικά προϊόντα και νέους παράγοντες της αγοράς και θα βελτιώσει τους κανόνες για την αξιολόγηση του κατά πόσον ένας καταναλωτής είναι σε θέση να εξοφλήσει το δάνειο, συμπεριλαμβανομένων των αξιολογήσεων που πραγματοποιούνται μέσω αυτοματοποιημένης λήψης αποφάσεων. Με την αναθεωρημένη οδηγία ζητείται από τα κράτη μέλη να προωθήσουν την οικονομική εκπαίδευση και να διασφαλίσουν την παροχή συμβουλών στους καταναλωτές σχετικά με την ανάληψη χρέους.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή τριών οδηγιών της ΕΕ για το δικαίωμα των καταναλωτών: την οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, την οδηγία για τα δικαιώματα των καταναλωτών και την οδηγία για την αναγραφή των τιμών. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές θα βοηθήσουν τα κράτη μέλη, τους καταναλωτές, τους εμπόρους, τους δικαστές, τους επαγγελματίες του νομικού κλάδου και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να κατανοήσουν καλύτερα τόσο τον τρόπο εφαρμογής του υφιστάμενου δικαίου της ΕΕ για τους καταναλωτές στις νέες πρακτικές, ιδίως σε ό,τι αφορά την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση, όσο και τις πρόσφατες αλλαγές που επήλθαν στις εν λόγω οδηγίες με την οδηγία για τον εκσυγχρονισμό.

Λύση για την ταλαιπωρία των καταναλωτών και για τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ

2,4 δισ. ευρώ

ξοδεύουν ετησίως οι καταναλωτές σε αυτόνομους φορτιστές.

Το 38 % των καταναλωτών

παραπονιέται για προβλήματα που προκαλούνται από ασύμβατους φορτιστές.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

11 000 τόνοι

ηλεκτρονικών αποβλήτων παράγονται ετησίως λόγω φορτιστών που απορρίπτονται ή δεν χρησιμοποιούνται.

Μόνο 2 στους 3 φορτιστές

χρησιμοποιούνται από τους κατόχους τους.

Ύστερα από πολυετή συνεργασία με τη βιομηχανία ηλεκτρονικών σε εθελοντική βάση, η οποία έχει ήδη συμβάλει στη μείωση του αριθμού των τύπων φορτιστών κινητών από 30 σε 3, η Επιτροπή πρότεινε τον Σεπτέμβριο νομοθεσία για την καθιέρωση ενός κοινού φορτιστή για όλες τις ηλεκτρονικές συσκευές. Η USB-C θα καταστεί η νέα πρότυπη θύρα φόρτισης για όλα τα έξυπνα τηλέφωνα, τις ταμπλέτες, τις φωτογραφικές

μηχανές, τα ακουστικά κεφαλής, τα φορητά ηχεία και τις κονσόλες βιντεοπαιχνιδιών χειρός. Επιπλέον, η Επιτροπή πρότεινε τον διαχωρισμό της πώλησης φορτιστών από την πώληση ηλεκτρονικών συσκευών. Μια ενιαία λύση όσον αφορά τη φόρτιση θα ήταν προτιμότερη για τους πολίτες και θα μείωνε τα ηλεκτρονικά απόβλητα, συμβάλλοντας σημαντικά τόσο στην ψηφιακή όσο και στην πράσινη μετάβαση.

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ

Στήριξη προς τους καταναλωτές ώστε να εξοικονομούν

250 εκατ. ευρώ

ετησίως από περιττές αγορές φορτιστών

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Μείωση των ηλεκτρονικών αποβλήτων κατά σχεδόν

1 000 τόνους

ετησίως

Δεξιότητες για την ψηφιακή εποχή

Τον Μάιο η Επιτροπή, σε συνεργασία με διάφορους εταίρους στα κράτη μέλη, εγκαίνιασε την πλατφόρμα ψηφιακών δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας, υπηρεσία μίας στάσης για πληροφορίες, πρωτοβουλίες και πόρους υψηλής ποιότητας στον τομέα των ψηφιακών δεξιοτήτων. Τη στιγμή που το 44 % των ατόμων στην ΕΕ δεν διαθέτει βασικές ψηφιακές δεξιότητες, η νέα πλατφόρμα θα συμβάλει στη γεφύρωση του χάσματος και θα ενισχύσει τον συνασπισμό για τις ψηφιακές δεξιότητες και τις ψηφιακές θέσεις εργασίας και τους 25 εθνικούς συνασπισμούς του. Τον Νοέμβριο η Επιτροπή δημιούργησε ένα ελεύθερο προς χρήση εργαλείο αυτοαξιολόγησης για τις ψηφιακές δεξιότητες σε 29 γλώσσες.

Ψηφιακή τεχνολογία για τη βιομηχανία

Για να ενισχύσει τη θέση της ΕΕ όσον αφορά την οικοδόμηση της επόμενης γενιάς μικροκυκλωμάτων, η Επιτροπή εγκαίνιασε τον Ιούλιο τη βιομηχανική συμμαχία για τους επεξεργαστές και τις τεχνολογίες ημιαγωγών. Στόχος της συμμαχίας είναι η ανάπτυξη της ικανότητας σχεδιασμού και παραγωγής που απαιτείται για την παραγωγή της νέας γενιάς επεξεργαστών και ηλεκτρονικών εξαρτημάτων. Θα εντοπίσει και θα αντιμετωπίσει υφιστάμενα σημεία συμφόρησης, καθώς και τις ανάγκες και τις εξαρτήσεις στο σύνολο του κλάδου. Η συμμαχία υπηρετεί την εκπλήρωση της φιλοδοξίας της Επιτροπής να ενισχύσει την τεχνολογική κυριαρχία της ΕΕ αυξάνοντας το μερίδιό της στην παγκόσμια παραγωγή ημιαγωγών από 10 % σε 20 % έως το 2030. Στην ομιλία της για την Κατάσταση της Ένωσης, η πρόεδρος της Επιτροπής κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν εξήγγειλε μια ευρωπαϊκή πράξη για τα μικροκυκλώματα με στόχο τη δημιουργία ενός οικοσυστήματος υπερσύγχρονων μικροκυκλωμάτων στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της παραγωγής. Η πρόταση εγκρίθηκε στις αρχές του 2022.

Ψηφιακός μετασχηματισμός

Τεχνητή νοημοσύνη

Η τεχνητή νοημοσύνη (ΤΝ), συμπεριλαμβανομένων των πλέον πρόσφατων τεχνικών μηχανικής μάθησης, χρησιμοποιείται για την εισαγωγή καινοτομιών σε ευρύ φάσμα τομέων, με αποτέλεσμα τη βελτίωση των υπηρεσιών, της ιατρικής περίθαλψης και των καταναλωτικών προϊόντων. Ωστόσο, είναι αναγκαίο οι πολίτες της ΕΕ να μπορούν να εμπιστεύονται τα συστήματα ΤΝ, σίγουροι ότι χρησιμοποιούνται με ασφαλή τρόπο και σύμφωνα με τον νόμο. Μολονότι τα συστήματα αυτά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την επιτυχή αντιμετώπιση πολλών προκλήσεων ενώπιον των οποίων βρίσκεται σήμερα η κοινωνία, ορισμένα δημιουργούν κινδύνους που πρέπει να αντιμετωπιστούν για να αποφευχθούν ανεπιθύμητα αποτελέσματα. Για παράδειγμα, συχνά δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστεί το γιατί ή το πώς ένα σύστημα ΤΝ έχει παραγάγει ένα ορισμένο αποτέλεσμα, όπως μια αυτοματοποιημένη απόφαση ή μια πρόβλεψη. Κατά συνέπεια, ενδέχεται να είναι δύσκολο να εκτιμηθεί αν κάποιος έχει περιέλθει άδικα σε μειονεκτική θέση, όπως θα μπορούσε να συμβεί με μια απόφαση πρόσληψης ή με την κατανομή παροχών κοινωνικής ασφάλισης.

Για την αντιμετώπιση αυτών και άλλων προβλημάτων, η Επιτροπή δημοσίευσε τον Απρίλιο την πρότασή της για το πρώτο παγκοσμίως νομικό πλαίσιο για την ΤΝ, συνοδευόμενη από επικαιροποιημένο συντονισμένο σχέδιο από κοινού με τα κράτη μέλη. Και οι δύο πρωτοβουλίες έχουν ως στόχο να μετατρέψουν την Ευρωπαϊκή Ένωση σε παγκόσμιο κόμβο για άριστη και αξιόπιστη τεχνητή νοημοσύνη. Οι νέοι κανόνες για τα μηχανολογικά προϊόντα θα συμπληρώσουν την εν λόγω προσέγγιση, προσαρμόζοντας τους κανόνες

ασφαλείας ώστε να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των χρηστών στη νέα πολυδύναμη γενιά προϊόντων. Ο νέος κανονισμός για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων, εφόσον εκδοθεί, θα συμπληρώσει αυτούς τους κανόνες παρέχοντας ένα δίκτυο ασφαλείας.

Ο νέος κανονισμός για την ΤΝ θα συμβάλει στην ενίσχυση της ασφάλειας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων και των επιχειρήσεων, δίνοντας παράλληλα ώθηση στην υιοθέτηση τεχνολογιών, στην επένδυση σε αυτές και στην καινοτομία που σχετίζεται με τις τεχνολογίες στο σύνολο της ΕΕ. Η πρόταση καθορίζει μια προσέγγιση με βάση τον κίνδυνο, συνιστώντας την υιοθέτηση αυστηρότερων απαιτήσεων για τα πιο ριψοκίνδυνα συστήματα ΤΝ.

Το συντονισμένο σχέδιο περιγράφει τις αλλαγές πολιτικής και τις επενδύσεις που απαιτούνται στα κράτη μέλη για να ενισχυθεί η ηγετική θέση της ΕΕ στην ανάπτυξη ανθρωποκεντρικής, βιώσιμης, ασφαλούς και αξιόπιστης ΤΝ χωρίς αποκλεισμούς. Το σχέδιο προτείνει κοινές δράσεις συνεργασίας προκειμένου όλες οι προσπάθειες να ευθυγραμμίζονται με τη στратηγική για την ΤΝ και την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις νέες προκλήσεις που δημιουργήσε η πανδημία COVID-19.

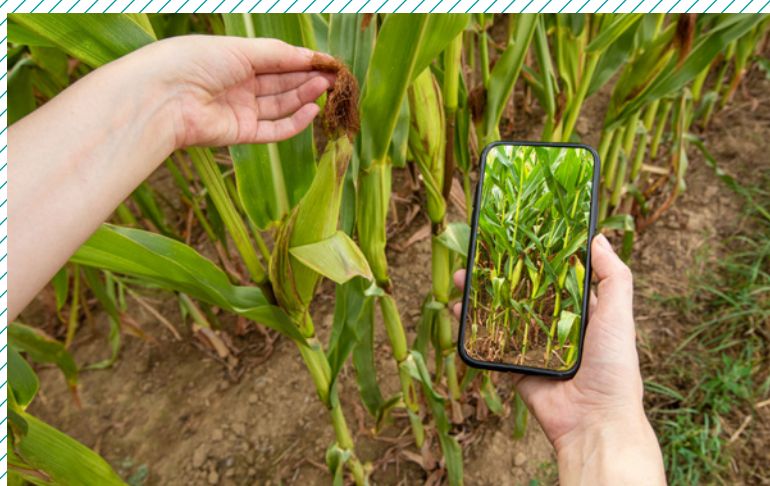
Η ΕΕ έχει ήδη χρηματοδοτήσει διάφορα έργα τεχνητής νοημοσύνης τα οποία προσφέρουν λύσεις σε πολλούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων της γεωργίας, της υγειονομικής περίθαλψης και της καταπολέμησης της παραπληροφόρησης.

Το έργο «Conscious Distributed Adaptive Control» έχει συμβάλει στην ανάπτυξη και την κλινική επικύρωση καινοτόμων τεχνολογιών που χρησιμοποιήθηκαν για την αποκατάσταση 3 000 και πλέον ασθενών που είχαν υποστεί εγκεφαλικό επεισόδιο σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Το Κέντρο Αριστείας για Προηγμένες Τεχνολογίες στη Βιώσιμη Γεωργία και την Επισιτιστική Ασφάλεια αναπτύσσει τεχνολογίες έξυπνων αισθητήρων και μαζικών δεδομένων που θα μπορούσαν να βοηθήσουν τους γεωργούς να παράγουν περισσότερα τρόφιμα κατά τρόπο βιώσιμο για την κοινωνία, τα γεωργικά εισοδήματα και το περιβάλλον.

Το WeVerify παρέχει συστήματα επαλήθευσης τα οποία μπορούν να βοηθήσουν τους ελεγκτές γεγονότων, τους δημοσιογράφους, τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τους πολίτες να απορρίπτουν ως ψευδή ή να ελέγχουν ως προς την ακρίβειά τους βίντεο ή εικόνες στο διαδίκτυο.

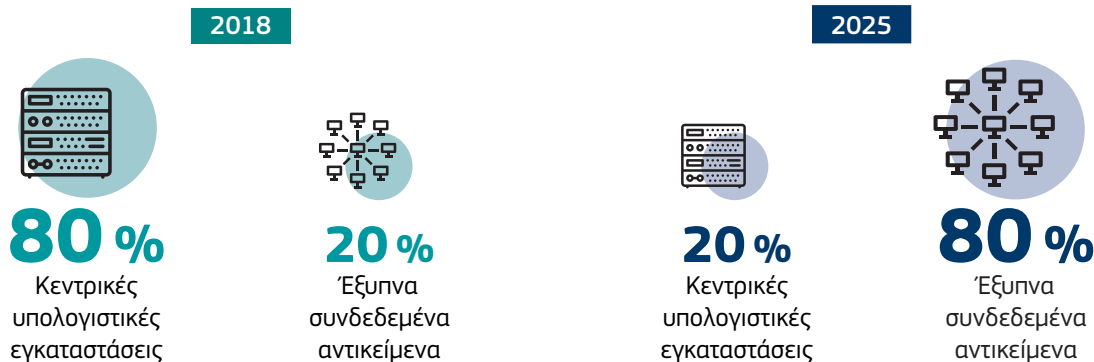
Ευρωπαϊκή συμμαχία για τα βιομηχανικά δεδομένα, την υπολογιστική παρυφών και το υπολογιστικό νέφος

Τα δεδομένα αποτελούν σημαντικό πόρο στη βιομηχανία και αποθηκεύονται όλο και περισσότερο στο υπολογιστικό νέφος. Οι επιχειρήσεις μπορούν να έχουν πρόσβαση σε υπολογιστικούς πόρους φιλοξενούμενους από τρίτους στο διαδίκτυο αντί να κατασκευάζουν δική τους υποδομή ΤΠ. Αυτή η δεξαμενή πόρων είναι ευρέως γνωστή ως υπολογιστικό νέφος. Το 2021 το 42 % των επιχειρήσεων της ΕΕ χρησιμοποίησαν υπολογιστικό νέφος (σε σύγκριση με 36 % το 2020 και 19 % το 2016). Προβλέπεται ότι έως το 2025 το 80 % όλων των δεδομένων θα υποβάλλεται σε επεξεργασία σε έξυπνες συσκευές εγγύτερες στον χρήστη

—πρακτική γνωστή ως υπολογιστική παρυφών— αντί σε μεγάλα κέντρα δεδομένων όπως σήμερα.

Για τους λόγους αυτούς η νέα ευρωπαϊκή συμμαχία για τα βιομηχανικά δεδομένα, την υπολογιστική παρυφών και το υπολογιστικό νέφος αποσκοπεί στην ενίσχυση της θέσης της βιομηχανίας της ΕΕ στις τεχνολογίες υπολογιστικού νέφους και παρυφών, φέρνοντας παράλληλα σε επαφή επιχειρήσεις, κράτη μέλη και εμπειρογνώμονες του τομέα. Η συμμαχία θα συμβάλει στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων του υπολογιστικού νέφους και της υπολογιστικής παρυφών και θα στηρίξει την ανάπτυξη αναδυόμενων τεχνολογιών, όπως η τεχνητή νοημοσύνη, το διαδίκτυο των πραγμάτων και το 5G. Αυτό θα επιτευχθεί με την παροχή βιώσιμων υποδομών υπολογιστικού νέφους και την ενίσχυση του ελέγχου των πολιτών της ΕΕ επί των δεδομένων τους.

Η ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΘΑ ΑΛΛΑΞΕΙ

© IZUM archive, 2021

Ο Vega, ο πρώτος υπερυπολογιστής παγκόσμιας κλάσης της ΕΕ, που εγκαινιάστηκε στο Μάριμπορ της Σλοβενίας τον Απρίλιο του 2021, μπορεί να εκτελέσει 6,9 εκατομμύρια δισεκατομμυρίων πράξεις ανά δευτερόλεπτο.

Υπερυπολογιστές

Καθώς παράγονται ολοένα και μεγαλύτεροι όγκοι δεδομένων, η φύση της πληροφορικής μεταβάλλεται. Σήμερα οι υπερυπολογιστές μπορούν να εκτελούν εκατομμύρια δισεκατομμυρίων —και σύντομα δισεκατομμύρια δισεκατομμυρίων— πράξεις ανά δευτερόλεπτο και συμβάλλουν στην επίλυση πολύπλοκων προβλημάτων. Οι πράξεις αυτές περιλαμβάνουν από την ανάλυση και τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την ενίσχυση των γνώσεων σε διάφορους επιστημονικούς τομείς έως την ανάπτυξη θεραπειών για τη νόσο COVID-19.

Για να μπορέσει η ΕΕ να αναδειχθεί παγκόσμιος ηγέτης στην υπερυπολογιστική, το 2018 δημιουργήθηκε η κοινή επιχείρηση για την ευρωπαϊκή υπολογιστική υψηλών επιδόσεων με σκοπό τη συγκέντρωση ευρωπαϊκών και εθνικών πόρων για την απόκτηση και την εγκατάσταση υπερυπολογιστών και τεχνολογιών υψηλού επιπέδου. Στην πρωτοβουλία συμμετέχουν η ΕΕ, τα 27 κράτη μέλη, τρεις άλλες χώρες και δύο μέλη από τον ιδιωτικό τομέα: η Ευρωπαϊκή τεχνολογική πλατφόρμα πληροφορικής υψηλών επιδόσεων και

η DAIRO / Ένωση για την αξιοποίηση των μεγάλων δεδομένων.

Τον Ιούλιο του 2021 η ΕΕ εξέδωσε νέο κανονισμό με τον οποίο ανοίγει ο δρόμος για την ανάπτυξη της επόμενης γενιάς υπερυπολογιστών στην Ευρώπη. Επιπλέον, αυτό θα ενεργοποιήσει την ικανότητα της κοινής επιχείρησης να αντλήσει κεφάλαια από το πρόγραμμα «Ορίζοντας Ευρώπη», το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» και τον ΜΣΕ - Ψηφιακός τομέας για περαιτέρω επενδύσεις στην υπερυπολογιστική και την κβαντική υπολογιστική και να στηρίξει το φιλόδοξο θεματολόγιο της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία. Μαζί με τις επενδύσεις από τις συμμετέχουσες χώρες και τα μέλη από τον ιδιωτικό τομέα, τα κεφάλαια αυτά θα ανέλθουν στα 7 δισ. ευρώ περίπου.

Η ΕΕ έχει αγοράσει επτά υπερυπολογιστές παγκόσμιας κλάσης. Ο Discoverer στη Βουλγαρία, ο Meluxina στο Λουξεμβούργο και ο Vega στη Σλοβενία τέθηκαν σε πλήρη λειτουργία το 2021, ενώ οι υπερυπολογιστές Karolina στην Τσεχία, Leonardo στην Ιταλία, Deucalion στην Πορτογαλία και LUMI στη Φινλανδία θα εγκαινιαστούν το 2022.

Ψηφιακός χρηματοοικονομικός τομέας

Το 2021 η Επιτροπή σημείωσε πρόοδο στις διαβουλεύσεις με τους συννομοθέτες όσον αφορά την πράξη για τις αγορές κρυπτοστοιχείων και την πράξη για την ψηφιακή επιχειρησιακή ανθεκτικότητα, τις οποίες είχε προτείνει τον Σεπτέμβριο του 2020 στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για τον ψηφιακό χρηματοοικονομικό τομέα. Επιπλέον, τον Δεκέμβριο τα κράτη μέλη ενέκριναν τη συμφωνία που είχε επιτευχθεί με το Κοινοβούλιο σχετικά με ένα πιλοτικό καθεστώς για τις υποδομές της αγοράς που βασίζονται στην τεχνολογία κατακευκτωμένου καθολικού (DLT). Τα κρυπτοστοιχεία συγκαταλέγονται στις βασικές εφαρμογές DLT για χρηματοοικονομικές υπηρεσίες. Το πιλοτικό καθεστώς καθορίζει τις προϋποθέσεις για την απόκτηση άδειας λειτουργίας υποδομής αγοράς DLT, ορίζει ποια χρηματοπιστωτικά μέσα DLT μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγμάτευσης και περιγράφει λεπτομερώς τη συνεργασία μεταξύ των διαχειριστών υποδομών της αγοράς DLT και των αρχών. Αυτό θα επιτρέψει στις ρυθμιστικές αρχές της ΕΕ και στους συμμετέχοντες στην αγορά να αποκτήσουν εμπειρία χρησιμοποιώντας τεχνολογία κατακευκτωμένου καθολικού (δηλαδή, την τεχνολογία που χρησιμοποιείται για τη διαπραγμάτευση και τον διακανονισμό χρηματοπιστωτικών μέσων με ψηφιακά κέρματα), διασφαλίζοντας παράλληλα ότι θα μπορούν να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους για την προστασία των επενδυτών, για την ακεραιότητα της αγοράς και για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Διεθνής συνδεσιμότητα

Συνδέοντας την πόλη Σίνες της Πορτογαλίας με τη Φορταλέζα της Βραζιλίας, το υπερατλαντικό καλώδιο EllaLink αποτελεί την πρώτη απευθείας, υψηλής δυναμικότητας σύνδεση δεδομένων μεταξύ Ευρώπης και Λατινικής Αμερικής. Η ΕΕ βοήθησε στη δημιουργία ενός ψηφιακού αυτοκινητόδρομου 34 000 χλμ. για τη στήριξη της ανταλλαγής δεδομένων έρευνας και εκπαίδευσης, μειώνοντας παράλληλα τη χρονική καθυστέρηση στο ήμισυ. Το σημαντικό αυτό επίτευγμα θα συμβάλει στην προώθηση περισσότερων συνεργασιών μεταξύ των δύο ηπείρων κατά τα επόμενα 25 χρόνια. Συνολικά, η πρωτοβουλία «Οικοδόμηση του ευρωπαϊκού συνδέσμου με τη Λατινική Αμερική», συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής δεδομένων υπολογιστικής υψηλών επιδόσεων και γεωσκόπησης, θα υποστηρίξει 65 εκατομμύρια χρήστες σε περισσότερους από 12 000 εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς οργανισμούς στην Ευρώπη, στη Λατινική Αμερική και στην Καραϊβική.

Προστασία

**των πολιτών και
των ελευθεριών**

Μια υγιέστερη Ευρωπαϊκή Ένωση

Η πανδημία COVID-19 έθεσε τη δημόσια υγεία στην κορυφή των προτεραιοτήτων της ΕΕ. Από τότε που η πρόεδρος κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν ανακοίνωσε, τον Σεπτέμβριο του 2020, την πρόθεσή της να οικοδομήσει μια ισχυρότερη Ευρωπαϊκή Ένωση Υγείας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έθεσε τα θεμέλια γι' αυτήν, αντλώντας διδάγματα από την πανδημία.

Προετοιμασία για μελλοντικές κρίσεις στον τομέα της υγείας και αντιμετώπισή τους

Ο πρώτος πυλώνας της Ένωσης Υγείας είναι η ετοιμότητα και η ικανότητα αντίδρασης σε περιπτώσεις κρίσεων. Η νομοθεσία της ΕΕ για τις διασυννοριακές απειλές κατά της υγείας είναι υπό αναθεώρηση προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα διδάγματα από τη νόσο COVID-19. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων, τα προπύργια της μάχης κατά της νόσου COVID-19, λαμβάνουν ισχυρότερη εντολή για την αντιμετώπιση μελλοντικών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας. Προβλέπεται ότι αυτοί οι βασικοί οργανισμοί υγείας της ΕΕ θα παρέχουν περισσότερη επιστημονική καθοδήγηση και αυξημένο συντονισμό κατά τη διάρκεια καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Ο κίνδυνος ελλείψεων φαρμάκων θα μειωθεί χάρη

στην καλύτερη παρακολούθηση και τη βελτίωση της ετοιμότητας. Εάν επιτευχθεί συμφωνία επί των προτάσεων της Επιτροπής, όταν το απαιτούν οι περιστάσεις θα είναι δυνατή η κήρυξη κατάστασης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας σε επίπεδο Ένωσης, διευκολύνοντας τη θέσπιση ορισμένων μέτρων για μια ισχυρότερη αντίδραση.

Αν και η πανδημία COVID-19 δεν έχει τελειώσει ακόμη, η ΕΕ πρέπει να είναι προετοιμασμένη για μελλοντικές διασυννοριακές απειλές κατά της υγείας. Τον Ιούνιο η Επιτροπή παρουσίασε ανακοίνωση σχετικά με τα πρώτα διδάγματα που αντλήθηκαν από την πανδημία και με τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να αξιοποιηθούν για την προώθηση της δράσης σε ενωσιακό και σε εθνικό επίπεδο. Αυτό θα συμβάλει στην καλύτερη πρόβλεψη των κινδύνων για τη δημόσια υγεία και θα βελτιώσει τον σχεδιασμό της αντιμετώπισης έκτακτων καταστάσεων με σκοπό ταχύτερες και αποτελεσματικότερες κοινές αντιδράσεις σε όλα τα επίπεδα. Η ανακοίνωση επικεντρώνεται στην ετοιμότητα και την αντίδραση στον τομέα της υγείας και παρουσιάζει 10 αρχικά διδάγματα από την κρίση στον τομέα της υγείας για τους τομείς όπου χρειάζεται να αναλάβει δράση η ΕΕ.

Στο πλαίσιο της αντίδρασής της, η Επιτροπή συγκρότησε την Ευρωπαϊκή Αρχή Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Υγειονομικής Ανάγκης (HERA). Ως κεντρικός άξονας

BINTEO Η Ευρωπαϊκή Αρχή Ετοιμότητας και Αντιμετώπισης Καταστάσεων Έκτακτης Υγειονομικής Ανάγκης.

της Ευρωπαϊκής Ένωσης Υγείας, η HERA λειτουργεί με δύο διαφορετικούς τρόπους: ο ένας τρόπος λειτουργίας αντιστοιχεί σε κατάσταση ετοιμότητας και ο άλλος σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης. Συνολικά, η αρχή θα προωθήσει την ανάπτυξη, την παρασκευή, την προμήθεια και τη διανομή βασικών ιατρικών αντιμέτρων (π.χ. εμβολίων, αντιβιοτικών, ιατρικού εξοπλισμού, διαγνωστικών εξετάσεων ή μέσων ατομικής προστασίας) εντός της ΕΕ.

Η δέσμη μέτρων με την οποία συστάθηκε η HERA εγκρίθηκε στις 16 Σεπτεμβρίου. Η Αρχή ξεκίνησε τις εργασίες της την 1η Οκτωβρίου, πάνω στα θεμέλια που είχε θέσει το εκκολαπτήριο HERA, το οποίο είχε αρχίσει να λειτουργεί τον Φεβρουάριο του 2021 για να προετοιμάσει την ΕΕ για την αντιμετώπιση της αυξημένης απειλής των παραλλαγών του κορονοϊού. Η HERA είναι λειτουργική από την 1η Ιανουαρίου 2022, με συνολικό ενδεικτικό προϋπολογισμό ύψους 6 δισ. ευρώ για την περίοδο 2022-2027.

Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της σε κατάσταση ετοιμότητας, η HERA θα εργάζεται για την αξιολόγηση απειλών και τη συλλογή πληροφοριών, για την προώθηση της έρευνας και της ανάπτυξης, για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της αγοράς, για τη διασφάλιση της παροχής ιατρικών αντιμέτρων και για την ενίσχυση γνώσεων και δεξιοτήτων.

Τα μέτρα έκτακτης ανάγκης της HERA περιλαμβάνουν την παρακολούθηση, προμήθεια, αγορά και παρασκευή ιατρικών αντιμέτρων για την κρίση, την ενεργοποίηση των εγκαταστάσεων EU FAB (δίκτυο εγκαταστάσεων παραγωγής εμβολίων και φαρμάκων που είναι πάντα έτοιμες να τεθούν σε λειτουργία), την ενεργοποίηση σχεδίων έρευνας και καινοτομίας έκτακτης ανάγκης, την κατάρτιση καταλόγου εγκαταστάσεων παραγωγής ιατρικών αντιμέτρων για την κρίση και τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης έκτακτης ανάγκης.

Η Αρχή θα επιφορτιστεί με την ανάληψη διαφόρων δραστηριοτήτων σε διεθνές επίπεδο. Σε αυτές περιλαμβάνονται: η συνεργασία με παγκόσμιους εταίρους για την εξάλειψη των σημείων συμφόρησης της διεθνούς αλυσίδας εφοδιασμού· η επέκταση της παγκόσμιας παραγωγής· η ενίσχυση της επιτήρησης σε παγκόσμιο επίπεδο· και η διευκόλυνση της συνεργασίας με τα ενδιαφερόμενα μέρη σε παγκόσμιο επίπεδο και της στήριξής τους ώστε να διασφαλιστεί η διαθεσιμότητα και η προσβασιμότητα των ιατρικών αντιμέτρων για τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις τρίτες χώρες. Περιλαμβάνονται επίσης

η απόκτηση εμπειρογνωμοσύνης για την ανάπτυξη τοπικών ικανοτήτων παρασκευής και διανομής και η στήριξη της πρόσβασης σε ιατρικά αντίμετρα χρηματοδοτούμενα ή προμηθευόμενα από την ΕΕ.

Η HERA συνεργάζεται με τα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τους οργανισμούς της ΕΕ και τα ενδιαφερόμενα μέρη —όπως ερευνητές, εταιρείες βιοτεχνολογίας, παρασκευαστές και ρυθμιστικές αρχές— για τον ταχύ εντοπισμό και τον χαρακτηρισμό νέων παραλλαγών, την προσαρμογή των εμβολίων ανάλογα με τις ανάγκες και την αύξηση των ικανοτήτων παραγωγής ιατρικών αντιμέτρων. Για παράδειγμα, κινητοποίησε την ομάδα εμπειρογνωμόνων για τις παραλλαγές του SARS-CoV-2 ώστε να παράσχει συμβουλές σχετικά με την ανάγκη ανάπτυξης νέων ή προσαρμοσμένων εμβολίων και την ανάγκη σχεδιασμού πρόσθετων μέτρων στον τομέα της δημόσιας υγείας σε επίπεδο ΕΕ λόγω των νεοεμφανιζόμενων παραλλαγών. Η Αρχή συνεργάζεται επίσης στενά με τα κράτη μέλη και τους παραγωγούς εμβολίων που έχουν αρχίσει να αναλύουν την παραλλαγή Όμικρον και να δοκιμάζουν την αποτελεσματικότητα των εμβολίων τους κατά της εν λόγω παραλλαγής. Πέραν αυτού, η HERA βρίσκεται σε επαφή με τρίτες χώρες διερευνώντας πιθανούς τομείς συνεργασίας και ανταλλαγών.

Ευρωπαϊκό σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου

Ο δεύτερος πυλώνας της Ένωσης Υγείας αντιμετωπίζει τη δεύτερη συχνότερη αιτία θανάτου στην ΕΕ. Το 2020 2,7 εκατομμύρια άνθρωποι στην ΕΕ διαγνώστηκαν με καρκίνο, γεγονός που επέφερε σημαντικά σωματικά και ψυχικά πλήγματα στους ασθενείς, στους επιζώντες και στα αγαπημένα τους πρόσωπα. Ο καρκίνος προκαλεί επίσης σημαντική επιβάρυνση των συστημάτων υγείας και των κοινωνικών συστημάτων και θέτει σε κίνδυνο την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας, καθώς και την υγεία του εργατικού δυναμικού. Ωστόσο, το 40 % των καρκίνων μπορούν να προληφθούν, καθώς συνδέονται με τον τρόπο ζωής (διατροφή, σωματική άσκηση, χρήση καπνού, κατανάλωση οινόπνευματων κ.λπ.) ή τη ρύπανση του περιβάλλοντος, ή υπάρχει διαθέσιμο εμβόλιο γι' αυτούς.

Η κ. Στέλλα Κυριακίδου, Ευρωπαϊκή επίτροπος Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων, κατά τη διάρκεια επίσκεψης στο Ινστιτούτο Έρευνας για τον Καρκίνο του Παιδιού της Αγίας Άννας (St Anna Kinderkrebsforschung), Βιέννη, Αυστρία, 1η Οκτωβρίου 2021.

Το ευρωπαϊκό σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου, που εγκρίθηκε τον Φεβρουάριο του 2021, αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της νόσου σε κάθε στάδιο μέσω μιας ολοκληρωμένης πολυσυμμετοχικής προσέγγισης και της ενσωμάτωσης της διάστασης της υγείας σε όλες τις πολιτικές. Βασίζεται σε 10 εμβληματικές πρωτοβουλίες για την επίτευξη βελτιώσεων —από την πρόληψη, την έγκαιρη ανίχνευση, τη διάγνωση και τη θεραπεία έως τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των καρκινοπαθών και των επιζώντων, εξασφαλίζοντας παράλληλα στους ασθενείς ισότιμη πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη υψηλής ποιότητας.

Η αποστολή της ΕΕ για τον καρκίνο στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη» —μία από τις πέντε νέες αποστολές της ΕΕ που ανακοινώθηκαν τον Σεπτέμβριο του 2021— θα συνεργαστεί με το σχέδιο για την καταπολέμηση του καρκίνου ώστε να βελτιώσει την ποιότητα ζωής άνω των 3 εκατομμυρίων ανθρώπων έως το 2030 μέσω καλύτερης πρόληψης και αποτελεσματικότερων θεραπειών. Συνολικά, το πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία» και άλλα μέσα της ΕΕ θα παράσχουν στήριξη ύψους περίπου 4 δισ. ευρώ στα κράτη μέλη και στα ενδιαφερόμενα μέρη ώστε να καταστήσουν τα συστήματα υγείας ισχυρότερα και ικανότερα για την πρόληψη και περίθαλψη του καρκίνου.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΡΚΙΝΟΥ

ΚΥΡΙΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Πρόληψη, διάγνωση, θεραπεία και ποιότητα ζωής

ΠΡΟΑΓΩΓΗ
υγιεινότερων
τρόπων ζωής

ΜΕΙΩΣΗ
της περιβαλλοντικής
ρύπανσης και της
επιβλαβούς
κατανάλωσης
οινοπνευματωδών
και καπνού

ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟΣ
τουλάχιστον του 90 %
των κοριτσιών στην ΕΕ
κατά του ιού των
ανθρώπινων θηλωμάτων
και σημαντική αύξηση του
εμβολιασμού των
αγοριών έως το 2030

ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ
πρόσβασης σε προσυμπτωματικούς
ελέγχους καρκίνου του μαστού, του
τραχήλου της μήτρας και του παχέος
εντέρου: 90 % του επιλέξιμου
πληθυσμού της ΕΕ έως το 2025

ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ
σε εθνικά ολοκληρωμένα
κέντρα καρκίνου: 90 %
των επιλέξιμων ασθενών
έως το 2030

ΜΙΑ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΕΦΙΚΤΗ

ΧΑΡΗ ΣΤΗ

**χρηματοδότηση
ύψους 4 δισ. ευρώ**

Στην ΕΕ υπάρχουν πάνω από 12 εκατομμύρια επιζώντες καρκίνου χάρη στην πρόοδο που έχει σημειωθεί στους τομείς της έγκαιρης διάγνωσης, της αποτελεσματικής θεραπείας και της υποστηρικτικής περίθαλψης

Με το πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία», η ΕΕ θα επενδύσει 5,3 δισ. ευρώ, σε τρέχουσες τιμές, σε πρωτοβουλίες όπου η δράση σε ενωσιακό επίπεδο προσδίδει προστιθέμενη αξία, συμπληρώνοντας τις πολιτικές των κρατών μελών και υπηρετώντας έναν ή περισσότερους από τους στόχους του προγράμματος αυτού:

Βελτίωση και ενίσχυση της υγείας στην Ένωση

Προστασία των πολιτών της ΕΕ έναντι σοβαρών διασυννοριακών απειλών κατά της υγείας

Βελτίωση των φαρμάκων, των ιατροτεχνολογικών προϊόντων και των αναγκών για την αντιμετώπιση κρίσεων προϊόντων

Ενίσχυση των συστημάτων υγείας

Φαρμακευτική στρατηγική για την Ευρώπη

Ο τρίτος πυλώνας είναι η φαρμακευτική στρατηγική για την Ευρώπη, η οποία δρομολογήθηκε το 2020. Αποτελεί πλήρη αναμόρφωση των συστημάτων της ΕΕ για τα φάρμακα. Θα αντιμετωπίσει μακροχρόνιες προκλήσεις για το φαρμακευτικό σύστημα της ΕΕ, θα προωθήσει την καινοτομία (π.χ. για μη καλυπτόμενες ιατρικές ανάγκες) και θα διασφαλίσει τη διαθεσιμότητα φαρμάκων, όχι μόνο σε καταστάσεις κρίσης αλλά και υπό κανονικές συνθήκες. Οι εμβληματικές δράσεις της περιλαμβάνουν αναθεώρηση της νομοθεσίας της ΕΕ για τα φαρμακευτικά προϊόντα και διαρθρωμένο διάλογο για την ασφάλεια του εφοδιασμού φαρμάκων. Ο τελευταίος αποτελεί διαδικασία που ξεκίνησε τον Φεβρουάριο του 2021 και αποσκοπεί

στον προσδιορισμό των μέτρων πολιτικής που θα ενισχύσουν την ανθεκτικότητα των αλυσίδων εφοδιασμού φαρμάκων και θα διασφαλίσουν τον εφοδιασμό με φάρμακα.

Η Επιτροπή επενδύει περισσότερο από ποτέ σε αυτές τις επείγουσες προτεραιότητες στον τομέα της υγείας. Το νέο πρόγραμμα «Η ΕΕ για την υγεία», το οποίο δρομολογήθηκε τον Μάρτιο, αποτελεί τη φιλόδοξη αντίδραση της ΕΕ στην πανδημία COVID-19. Υπερβαίνει την αντιμετώπιση κρίσεων, και θα επιδιώξει τη βελτίωση και τη θωράκιση της υγείας στην ΕΕ, την ενίσχυση των εθνικών συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε φάρμακα, ιατροτεχνολογικά προϊόντα και άλλα προϊόντα απαραίτητα εν μέσω κρίσης.

Ενίσχυση της δημοκρατίας μας

Ο δημοκρατικός διάλογος και οι τρόποι πρόσβασης των ατόμων στην πληροφόρηση έχουν αλλάξει τα τελευταία χρόνια, καθώς στρέφονται ολοένα και περισσότερο στο διαδίκτυο. Ταυτόχρονα, οι πολίτες που ασκούν το δημοκρατικό δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στις δημοτικές εκλογές στο κράτος μέλος διαμονής τους είναι περισσότεροι από ποτέ. Επιπλέον, η πολιτική διαφήμιση έχει αποκτήσει κεντρικότερη θέση στη διεξαγωγή προεκλογικής εκστρατείας στην ΕΕ. Για να αποτυπωθεί αυτό το μεταβαλλόμενο κλίμα και να ενισχυθεί η δημοκρατία και η ακεραιότητα των εκλογών, η Επιτροπή παρουσίασε τον Νοέμβριο νέες προτάσεις σχετικά με την πολιτική διαφήμιση, τα εκλογικά δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ που έχουν ασκήσει το δικαίωμά τους στην ελεύθερη κυκλοφορία και τη χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων.

Οι προτάσεις αξιοποιούν την πείρα που αποκτήθηκε κατά τη διάρκεια των ευρωπαϊκών εκλογών του 2019 και υπηρετούν τις προτεραιότητες που εξαγγέλθηκαν στο σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή δημοκρατία και στην Έκθεση του 2020 για την ιθαγένεια της ΕΕ. Στόχος είναι οι νέοι κανόνες να τεθούν σε ισχύ και να αρχίσουν να εφαρμόζονται πλήρως από τα κράτη μέλη έως την άνοιξη του 2023, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι εκλογές του 2024 για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα διεξαχθούν σύμφωνα με τα υψηλότερα δημοκρατικά πρότυπα.

Πολιτική διαφήμιση

Η ψηφιακή επικοινωνία και το διαδίκτυο παρέχουν πολλές ευκαιρίες στους πολιτικούς να προσεγγίσουν τους πολίτες και στους πολίτες να συμμετάσχουν στον δημοκρατικό διάλογο. Ωστόσο, η εμπειρία από κάποιες πρόσφατες εκλογές καταδεικνύει ότι η ψηφιοποίηση και η διαδικτυακή διαφήμιση μπορούν μερικές φορές να χρησιμοποιηθούν για χειραγώγηση και παραπληροφόρηση (βλ. επίσης κεφάλαιο 1 σχετικά με τη δράση κατά της παραπληροφόρησης).

Τον Νοέμβριο η Επιτροπή πρότεινε νομοθεσία για τη διασφάλιση μεγαλύτερης διαφάνειας όσον αφορά την πολιτική διαφήμιση. Οι εναρμονισμένες απαιτήσεις διαφάνειας θα περιλαμβάνουν την παροχή σχετικών πληροφοριών που θα επιτρέπουν στους πολίτες, στις αρμόδιες αρχές και σε άλλους ενδιαφερόμενους φορείς να αναγνωρίζουν σαφώς μια πολιτική διαφήμιση και να εξακριβώνουν τόσο την προέλευση του πολιτικού μηνύματος όσο και τον χορηγό του. Οι τεχνικές στόχευσης και ενίσχυσης θα επιτρέπονται μόνον εάν πληρούν ουσιαστικές απαιτήσεις διαφάνειας. Έτσι θα δοθεί η δυνατότητα στους πολίτες να διαπιστώνουν εάν και με ποιον τρόπο γίνονται στόχος πολιτικής διαφήμισης, και να αποφασίζουν εάν το επιθυμούν ή όχι.

Η πρόταση θα συμπληρώσει τους κανόνες που περιλαμβάνονται στην πρόταση της Επιτροπής για μια πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες, με στόχο τη θέσπιση ειδικών κανόνων πριν από τις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο του Μαΐου του 2024.

Ελευθερία των μέσων μαζικής επικοινωνίας

Η ελευθερία των μέσων μαζικής επικοινωνίας είναι ζωτικής σημασίας για τη λειτουργία της δημοκρατίας. Η ΕΕ, υλοποιώντας το σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή δημοκρατία, λαμβάνει μέτρα για τη διατήρηση της ελευθερίας των μέσων μαζικής επικοινωνίας και την αντιμετώπιση των απειλών που αντιμετωπίζει. Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση σχετικά με την ασφάλεια των δημοσιογράφων. Η εν λόγω σύσταση παρέχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης της σωματικής και διαδικτυακής ασφάλειας των δημοσιογράφων και των επαγγελματιών των μέσων μαζικής επικοινωνίας, με έμφαση στις νέες διαδικτυακές απειλές, ιδίως κατά των γυναικών δημοσιογράφων ή εκείνων που εκπροσωπούν ή καλύπτουν ειδησεογραφικά μειονότητες.

Ένα ακόμη βήμα είναι η προστασία των δημοσιογράφων και των υπερασπιστών δικαιωμάτων από καταχρηστικές αγωγές που αποσκοπούν στην αποθάρρυνση της εμπλοκής τους σε θέματα δημόσιου συμφέροντος. Τον Οκτώβριο η Επιτροπή ξεκίνησε δημόσια διαβούλευση για να εντοπίσει προβλήματα στον τομέα αυτόν, ζητώντας παράλληλα απόψεις επί του πρακτέου. Το 2022 αναμένεται να υποβληθεί πρόταση της Επιτροπής για

πρωτοβουλία της ΕΕ σχετικά με το θέμα αυτό. Η ΕΕ χρηματοδοτεί επίσης προγράμματα για την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων μαζικής επικοινωνίας. Ένα τέτοιο πρόγραμμα είναι το «Euromedia Ownership Monitor», που δρομολογήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2021 για την παροχή μιας βάσης δεδομένων ανά χώρα με πληροφορίες σχετικά με την ιδιοκτησία των μέσων μαζικής επικοινωνίας, για την αξιολόγηση των σχετικών νομικών πλαισίων και για τον εντοπισμό πιθανών κινδύνων για τη διαφάνεια της ιδιοκτησίας των μέσων επικοινωνίας.

Η Επιτροπή έθεσε επίσης σε εφαρμογή μέτρα που περιγράφονται στο σχέδιο δράσης για τα μέσα μαζικής επικοινωνίας και τον οπτικοακουστικό τομέα. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού δημοσίευσε πρόσκληση για συμπράξεις στον τομέα της ευρωπαϊκής δημοσιογραφίας στο πλαίσιο του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη». Η Επιτροπή προετοίμασε επίσης τα επόμενα βήματα με την εξαγγελία από την πρόεδρο κ. φον ντερ Λάιεν, στην ομιλία της για την Κατάσταση της Ένωσης το 2021, της πράξης για την ελευθερία των μέσων μαζικής επικοινωνίας που πρόκειται να εγκριθεί το 2022.

Παράλληλα, η Επιτροπή συνέχισε να παρακολουθεί την κατάσταση όσον αφορά την ελευθερία και την πολυφωνία των μέσων μαζικής επικοινωνίας σε όλα τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσής της για το κράτος δικαίου.

908 δημοσιογράφοι και εργαζόμενοι στα μέσα ενημέρωσης δέχτηκαν επιθέσεις σε **23 κράτη μέλη** το 2020.

175 δημοσιογράφοι και εργαζόμενοι στα μέσα ενημέρωσης υπήρξαν θύματα επιθέσεων ή άλλων συμβάντων κατά τη διάρκεια διαδηλώσεων στην ΕΕ το 2020.

73 % των γυναικών δημοσιογράφων βίωσαν διαδικτυακή βία το 2020.

23 δημοσιογράφοι έχουν δολοφονηθεί στην ΕΕ από το 1992, οι περισσότεροι την τελευταία εξαετία.

Προάσπιση του κράτους δικαίου

Τον Ιούλιο η Επιτροπή δημοσίευσε τη δεύτερη ετήσια έκθεσή της για το κράτος δικαίου στην ΕΕ, με χωριστά κεφάλαια για κάθε κράτος μέλος. Η έκθεση έχει σχεδιαστεί ως ετήσιος κύκλος για την προώθηση του κράτους δικαίου, την πρόληψη της εμφάνισης ή της επιδείνωσης προβλημάτων και την αντιμετώπισή τους. Καλύπτει τέσσερις βασικούς πυλώνες: εθνικά συστήματα δικαιοσύνης· πλαίσια για την αντιμετώπιση της διαφθοράς· πολυφωνία και ελευθερία των μέσων μαζικής επικοινωνίας· και άλλα θεσμικά ζητήματα που σχετίζονται με τους ελέγχους και τις εξισορροπήσεις που έχουν ουσιώδη σημασία για τη λειτουργία της δημοκρατίας.

Η έκδοση του 2021 παρουσιάζει τις εξελίξεις που μεσολάβησαν από την προηγούμενη έκθεση και λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19. Συνολικά, η έκθεση έδειξε ότι υπήρξαν πολλές θετικές εξελίξεις στα κράτη μέλη της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων περιπτώσεων αντιμετώπισης προκλήσεων που είχαν εντοπιστεί στην έκθεση του 2020.

Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες σε ορισμένα κράτη μέλη, για παράδειγμα όσον αφορά την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και την κατάσταση των μέσων μαζικής επικοινωνίας. Η πανδημία κατέδειξε επίσης τη σημασία της ικανότητας διατήρησης ενός συστήματος ελέγχων και εξισορροπήσεων για την υποστήριξη του κράτους δικαίου.

Η Επιτροπή συνέχισε επίσης να διαδραματίζει ρόλο θεματοφύλακα των Συνθηκών κινώντας διαδικασίες επί παραβάσει. Τον Απρίλιο παρέπεμψε την Πολωνία στο Δικαστήριο της ΕΕ σχετικά με τον νόμο του 2019 για το δικαστικό σώμα και με τη συνέχιση των δραστηριοτήτων του πειθαρχικού τμήματος του Ανώτατου Δικαστηρίου σε σχέση με υποθέσεις που αφορούν δικαστές. Η Επιτροπή ζήτησε επίσης από το Δικαστήριο να διατάξει προσωρινά μέτρα, τα οποία διέταξε τελικά στις 14 Ιουλίου.

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή ζήτησε από το Δικαστήριο να επιβάλει ημερήσιες χρηματικές κυρώσεις στην Πολωνία για όσο διάστημα δεν εφαρμόζεται πλήρως η διάταξη περί προσωρινών μέτρων του Δικαστηρίου της 14ης Ιουλίου. Στις 27 Οκτωβρίου το Δικαστήριο επέβαλε ημερήσια χρηματική ποινή ύψους 1 εκατ. ευρώ για μη συμμόρφωση.

Στο πλαίσιο άλλης διαδικασίας επί παραβάσει, η Επιτροπή απέστειλε επίσης προειδοποιητική επιστολή στην Πολωνία, σύμφωνα με το άρθρο 260 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επειδή δεν έλαβε τα αναγκαία μέτρα ώστε να συμμορφωθεί πλήρως με την απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 2021, με την οποία διαπιστωνόταν ότι ο πολωνικός νόμος για το πειθαρχικό καθεστώς των δικαστών δεν ήταν συμβατός με το δίκαιο της ΕΕ. Η απάντηση αναλύεται ενδελεχώς προκειμένου να ληφθεί απόφαση για τα επόμενα βήματα.

Τον Ιούλιο η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει κατά της Ουγγαρίας σχετικά με την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων. (Βλ. επίσης κεφάλαιο 7.)

Εκτός από τις διαδικασίες επί παραβάσει, οι οποίες αποσκοπούν στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων παραβάσεων του δικαίου της ΕΕ, το άρθρο 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση προβλέπει τη γενικότερη διαδικασία για την προάσπιση των κοινών αξιών της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του κράτους δικαίου. Δύο διαδικασίες εκκρεμούν ενώπιον του Συμβουλίου· η μία κινήθηκε από την Επιτροπή κατά της Πολωνίας το 2017 και η άλλη από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά της Ουγγαρίας το 2018, προκειμένου να διαπιστωθεί αν υπάρχει σαφής κίνδυνος σοβαρής παραβίασης των αξιών της Ένωσης. Η Επιτροπή ενημέρωσε το Συμβούλιο σχετικά με τις τελευταίες εξελίξεις στους τομείς που αφορούν τις αιτιολογημένες προτάσεις τόσο το 2020 όσο και το 2021.

Προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ

Ο κανονισμός του 2020 περί γενικού καθεστώτος αιρεσιμότητας για την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης διασφαλίζει στην ΕΕ τη δυνατότητα να αντιμετωπίζει αποτελεσματικότερα παραβιάσεις των αρχών του κράτους δικαίου που επηρεάζουν τον προϋπολογισμό της. Σε συνδυασμό με τα άλλα διαθέσιμα μέσα, διασφαλίζει ότι κάθε ευρώ θα πηγαίνει εκεί όπου χρειάζεται και θα δημιουργεί προστιθέμενη αξία για τους πολίτες.

Από την έναρξη ισχύος του κανονισμού τον Ιανουάριο του 2021, η Επιτροπή παρακολουθεί την κατάσταση σε όλα τα κράτη μέλη και συλλέγει σχετικές πληροφορίες. Η ετήσια έκθεση της Επιτροπής για το κράτος δικαίου είναι μία από τις πηγές πληροφοριών που μπορεί να χρησιμοποιήσει για τον εντοπισμό και την αξιολόγηση παραβιάσεων των αρχών του κράτους δικαίου βάσει του κανονισμού. Επιπλέον, οι αποφάσεις του Δικαστηρίου της ΕΕ, οι εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου και τα συμπεράσματα σχετικών διεθνών οργανισμών τροφοδοτούν και αυτά την ανάλυση της Επιτροπής. Η Επιτροπή προετοιμάζει σύνολο κατευθυντήριων γραμμών για την αποσαφήνιση ορισμένων στοιχείων που συνδέονται με τη λειτουργία του κανονισμού.

Επαφή με τους πολίτες

Τον Οκτώβριο το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν τροποποίηση του κανονισμού Aarhus η οποία θα ενισχύσει την ικανότητα της κοινωνίας των πολιτών της ΕΕ και του ευρύτερου κοινού να ελέγχουν τις αποφάσεις που επηρεάζουν το περιβάλλον. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μπορούν να ζητούν από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να επανεξετάσουν τις ενέργειές τους για να εξασφαλίσουν καλύτερη προστασία του

περιβάλλοντος και αποτελεσματικότερη δράση για το κλίμα.

Το 2021 η Επιτροπή απάντησε σε δύο Ευρωπαϊκές Πρωτοβουλίες Πολιτών, καθεμία από τις οποίες υποστηριζόταν από πάνω από 1 εκατομμύριο πολίτες της ΕΕ. Σε σχέση με το «Minority SafePack», που αφορά την πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία, η Επιτροπή περιέγραψε μη νομοθετική δράση παρακολούθησης, ενώ για την πρωτοβουλία «Τέλος στα Κλουβιά» ανακοίνωσε την πρόθεσή της να προτείνει πριν από το 2024 τη σταδιακή κατάργηση των κλουβιών για ορισμένα εκτρεφόμενα ζώα. Μετά την πρωτοβουλία «Right2Water» του 2014, άρχισε να ισχύει από τον Ιανουάριο και η αναθεωρημένη οδηγία για το πόσιμο νερό, ενώ σε συνέχεια της πρωτοβουλίας «Απαγόρευση της γλυφοσάτης» του 2017 τέθηκε σε εφαρμογή τον Μάρτιο ο κανονισμός για τη διαφάνεια και τη βιωσιμότητα της αξιολόγησης κινδύνου της ΕΕ στην τροφική αλυσίδα. Το 2021 καταχωρίστηκαν έντεκα νέες πρωτοβουλίες.

Η Επιτροπή ξεκίνησε 116 δημόσιες διαβουλεύσεις το 2021 και έλαβε 757 315 συνεισφορές, καθώς και 104 771 απαντήσεις σε άλλες ευκαιρίες ανατροφοδότησης (π.χ. χάρτες πορείας και σχέδια πράξεων). Η Επιτροπή έχει απαντήσει επίσης και στις 283 προτάσεις που έχουν ληφθεί μέχρι στιγμής στη δικτυακή πύλη της πρωτοβουλίας «Πείτε την άποψή σας: Απλούστευση!». Οι σχετικές προτάσεις εξετάζονται από την πλατφόρμα «Fit for Future», ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου, κατά την κατάρτιση του ετήσιου προγράμματος εργασιών της. Η ομάδα απαρτίζεται από αντιπροσώπους των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών των κρατών μελών, της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών και ενδιαφερόμενων φορέων που εκπροσωπούν επιχειρήσεις και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Το δίκτυο απεσταλμένων για τις ΜΜΕ παρέχει στοιχεία και εκπροσωπείται στις συνεδριάσεις ολομέλειας της ομάδας.

Μετανάστευση και άσυλο

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε την πρώτη της έκθεση προόδου σχετικά με το νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο, ένα έτος μετά την έγκρισή του τον Σεπτέμβριο του 2020. Σημείωσε ότι, χωρίς μια συνολική μεταρρύθμιση του συστήματος ασύλου και μετανάστευσης της ΕΕ, η Ένωση θα παραμένει ευάλωτη και ελλιπώς προετοιμασμένη όσον αφορά την αντίδραση στις μεταβαλλόμενες συνθήκες.

Τον Φεβρουάριο η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο την πρώτη τεκμηριωμένη με στοιχεία αξιολόγηση της όσον αφορά τη συνεργασία με τις χώρες-εταίρους για την επανεισδοχή σύμφωνα με τον αναθεωρημένο κώδικα θεωρήσεων και στο πλαίσιο της συνολικής προσέγγισης για τη μεταναστευτική πολιτική, όπως αυτή περιγράφεται στο νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο. Η πρώτη αυτή αξιολόγηση συνοδευόταν από ανακοίνωση στην οποία περιγραφόταν ο τρόπος με τον οποίο η ΕΕ προτίθεται να ενισχύσει τη συνεργασία για την επιστροφή και την επανεισδοχή.

Τον Απρίλιο του 2021 η Επιτροπή εξέδωσε την πρώτη στρατηγική της ΕΕ για την οικειοθελή επιστροφή και την επανένταξη, με στόχο την αύξηση του ποσοστού των οικειοθελών επιστροφών, στρατηγική η οποία συμβάλλει σε ανθρώπινες και αξιοπρεπείς επιστροφές και στη βελτίωση της συνεργασίας με τις χώρες-εταίρους όσον αφορά την επανεισδοχή. Ταυτόχρονα, η επανένταξη βοηθά τους επιστρέφοντες τόσο από κράτη μέλη της ΕΕ όσο και από τρίτες χώρες να αξιοποιήσουν ευκαιρίες στη χώρα καταγωγής τους, να συμβάλουν στην ανάπτυξη της κοινότητας και να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη στο σύστημα μετανάστευσης.

Η στρατηγική παρέχει εργαλεία και καθοδήγηση για τη βελτίωση της βιωσιμότητας των επιστροφών μέσω αύξησης της συνεργασίας στις χώρες εταίρους. Παράλληλα με τη στρατηγική, η Επιτροπή δημοσίευσε το πλαίσιο της ΕΕ για την παροχή συμβουλών σε θέματα επιστροφής και ένα εργαλείο

βοήθειας για την επανένταξη το οποίο καθορίζει (για τα κράτη μέλη) τις απαιτήσεις για τη δημιουργία δομών παροχής συμβουλών σε θέματα επιστροφής. Στις απαιτήσεις αυτές περιλαμβάνονται οι ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους και η χρηματοδότηση, σε συνδυασμό με τη χρήση του εργαλείου παραπομπής, το οποίο επιτρέπει την ασφαλή ροή πληροφοριών μεταξύ των συμβούλων επιστροφής και των παρόχων επανένταξης.

Τον Σεπτέμβριο, μετά τις προσπάθειες της Λευκορωσίας να αποσταθεροποιήσει την ΕΕ και τα κράτη μέλη της διευκολύνοντας την αντικανονική μετανάστευση που οδήγησαν στην απόφαση της Επιτροπής να αναστείλει τη συμφωνία επανεισδοχής ΕΕ-Λευκορωσίας, η Επιτροπή πρότεινε την αναστολή ορισμένων διατάξεων της συμφωνίας για την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων με τη Λευκορωσία, με στόχο μόνο κυβερνητικούς αξιωματικούς και όχι τους απλούς πολίτες της χώρας αυτής. Το Συμβούλιο ενέκρινε την πρόταση της Επιτροπής τον Νοέμβριο.

Η Επιτροπή εξέτασε τις οικονομικές και επιχειρησιακές ανάγκες της Λετονίας, της Λιθουανίας και της Πολωνίας, και διαθέτει 200 εκατ. ευρώ επιπλέον για τη διαχείριση των συνόρων, ιδίως ως αντίδραση στην κρατικά χρηματοδοτούμενη εργαλειοποίηση των μεταναστών στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ. Ταυτόχρονα, ενέτεινε τον διάλογο με τις ενδιαφερόμενες τρίτες χώρες για να τις προειδοποιήσει σχετικά με την κατάσταση ώστε να αποτρέψουν την εργαλειοποίηση των υπηκόων τους από τις αρχές της Λευκορωσίας.

Οι δραστηριότητες της Επιτροπής και του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας κ. Τζουζέπ Μπορέλ παρουσιάστηκαν σε κοινή ανακοίνωση με τίτλο «Αντίδραση στην κρατικά χρηματοδοτούμενη εργαλειοποίηση μεταναστών στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ», η οποία εκδόθηκε στις 23 Νοεμβρίου.

Την 1η Δεκεμβρίου η Επιτροπή πρότεινε να επιτρέπεται στα κράτη μέλη που πλήττονται περισσότερο να προσαρμόσουν προσωρινά τα συστήματα χορήγησης ασύλου τους στη νέα πραγματικότητα. Για να βοηθήσει τα ευάλωτα άτομα που είχαν εγκλωβιστεί στη Λευκορωσία, η Επιτροπή είχε κινητοποιήσει 700 000 ευρώ σε ανθρωπιστική χρηματοδότηση έως το τέλος του έτους, και είναι έτοιμη να παράσχει πρόσθετα κονδύλια. Η ΕΕ θα διαθέσει επίσης έως 3,5 εκατ. ευρώ για τη στήριξη των οικειοθελώς επιστρεφόντων από τη Λευκορωσία. Επιπλέον, προσωπικό από οργανισμούς της ΕΕ όπως ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (πρώην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο) και ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου είναι έτοιμο να αναπτυχθεί στα εξωτερικά σύνορα για να συνδράμει τα κράτη μέλη της ΕΕ όταν χρειαστεί, και δραστηριοποιείται ήδη στα οικεία κράτη μέλη. Με σκοπό την παροχή μόνιμου πλαισίου, η Επιτροπή ενέκρινε στις 14 Δεκεμβρίου πρόταση για την τροποποίηση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, καθώς και πρόταση κανονισμού για την αντιμετώπιση καταστάσεων εργαλειοποίησης.

Καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων

Τον Απρίλιο η Επιτροπή ενέκρινε τη στратηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, η οποία υιοθετεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που καλύπτει ζητήματα που εκτείνονται από την πρόληψη και την προστασία των θυμάτων έως τη δίωξη και την καταδίκη των δραστών. Η στρατηγική περιλαμβάνει νομικές, πολιτικές και επιχειρησιακές πρωτοβουλίες σε τέσσερις τομείς: μείωση της ζήτησης που ευνοεί την εμπορία ανθρώπων για κάθε μορφή εκμετάλλευσης· εξάρθρωση του επιχειρηματικού μοντέλου των διακινητών· προστασία, υποστήριξη και ενδυνάμωση των θυμάτων με ιδιαίτερη έμφαση στις γυναίκες και τα παιδιά· και διεθνής διάσταση. Ο νεοδιορισθείς συντονιστής δράσης κατά της εμπορίας σε επίπεδο ΕΕ ανέλαβε καθήκοντα την 1η Ιουλίου 2021.

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε το ανανεωμένο σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της παράνομης διακίνησης μεταναστών (2021–2025). Το σχέδιο προβλέπει μέτρα για την καταπολέμηση και την πρόληψη της παράνομης διακίνησης, καθώς και για τη διασφάλιση της πλήρους προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων των μεταναστών. Προτείνει επίσης την επέκταση των περιοριστικών μέτρων και την αυστηροποίηση των ποινικών κυρώσεων κατά των διακινητών, ενώ προτείνει μέτρα για την πρόληψη της εκμετάλλευσης των μεταναστών και την απόκτηση περισσότερων γνώσεων σχετικά με την παράνομη διακίνηση. Το

Το **72 %** των θυμάτων της εμπορίας ανθρώπων είναι γυναίκες και κορίτσια, το **23 %** είναι άνδρες και αγόρια (το φύλο του 5 % των θυμάτων είναι άγνωστο)

Σχεδόν **τα μισά** θύματα είναι πολίτες της ΕΕ

60 %

15 %

Το **60 %** των θυμάτων πέφτουν θύματα εμπορίας που έχει ως σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση, ενώ το **15 %** για λόγους εργασίας

Η κ. Ίλβα Γιούανσον, Ευρωπαϊκή επίτροπος Εσωτερικών Υποθέσεων, και ο κ. Νότης Μητράκης, υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου της Ελλάδας, κατά τη διάρκεια επίσκεψής τους στη Λέσβο, Ελλάδα, 29 Μαρτίου 2021. Η κ. Ίλβα Γιούανσον επισκέφθηκε επίσης τα κέντρα υποδοχής στη Λέσβο και τη Σάμο και αξιολόγησε την πρόοδο των νέων εγκαταστάσεων υποδοχής μεταναστών και αιτούντων άσυλο.

σχέδιο δράσης λαμβάνει υπόψη τον αυξανόμενο ρόλο των κρατικών φορέων που διευκολύνουν την αντικανονική μετανάστευση και χρησιμοποιούν ανθρώπους για την άσκηση πίεσης στα εξωτερικά σύνορα για πολιτικούς σκοπούς, όπως διαπιστώθηκε το 2021 στα σύνορα της ΕΕ με τη Λευκορωσία. Η Επιτροπή παρουσίασε επίσης μέτρα για την αύξηση της αποτελεσματικότητας της οδηγίας της ΕΕ για τις κυρώσεις κατά των εργοδοτών. Στόχος των εν λόγω μέτρων είναι η επιβολή κυρώσεων στους εργοδότες που προσλαμβάνουν άτομα χωρίς δικαίωμα παραμονής στην ΕΕ, η προστασία των δικαιωμάτων των αντικανονικών μεταναστών και η πρόβλεψη ελέγχων. Τα μέτρα θα εφαρμοστούν το 2022.

Τον Νοέμβριο η Επιτροπή και ο Ύπατος Εκπρόσωπος πρότειναν μέτρα για την πρόληψη και τον περιορισμό των δραστηριοτήτων των μεταφορέων που εμπλέκονται στην παράνομη διακίνηση ή την εμπορία ανθρώπων στην ΕΕ, ή τις διευκολύνουν. Κατά τον τρόπο αυτόν θα προστεθεί ένα νέο μέσο στην εργαλειοθήκη της ΕΕ για τη στήριξη των κρατών μελών στην αντιμετώπιση της αντικανονικής μετανάστευσης και της εμπορίας ανθρώπων.

Προστασία όσων χρειάζονται βοήθεια

Η Επιτροπή συνέχισε να εργάζεται για τη βελτίωση της διαχείρισης της μετανάστευσης και των συνθηκών υποδοχής και διαβίωσης των μεταναστών, ιδίως στην Ελλάδα. Αύξησε τη στήριξη προς τις εθνικές αρχές μέσω της ειδικής ομάδας για τη διαχείριση της μετανάστευσης, η οποία συστάθηκε το 2020 για τη βελτίωση της υποδοχής και των

συνθηκών διαβίωσης των μεταναστών στη Λέσβο και στα νησιά του Βορείου Αιγαίου. Το πρώτο από τα νέα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης στη Σάμο άνοιξε τον Σεπτέμβριο, ακολουθούμενο από τα κέντρα στην Κω και τη Λέρο τον Νοέμβριο. Νέα κέντρα θα ανοίξουν το 2022 στη Χίο και τη Λέσβο. Η Επιτροπή χορήγησε 276 εκατ. ευρώ στην Ελλάδα για την κατασκευή αυτών των πέντε κέντρων.

Η Επιτροπή διευκολύνει επίσης και συντονίζει τη μετεγκατάσταση διαφόρων ομάδων μεταναστών από την Ελλάδα, την Ιταλία και τη Μάλτα στα κράτη μέλη της ΕΕ που έχουν δεσμευτεί να τους δεχτούν. Μετά τις επίπονες προσπάθειες των εμπλεκόμενων οργανώσεων και την επίδειξη αλληλεγγύης των κρατών μελών με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το 2020 και το 2021 είχαν μετεγκατασταθεί από την Ελλάδα σε άλλα κράτη μέλη περισσότερα από 4 600 άτομα, ενώ από την Ιταλία και τη Μάλτα είχαν μετεγκατασταθεί σχεδόν 3 000 άτομα από το 2018 έως τα τέλη του 2021.

Τον Ιούλιο η Επιτροπή δρομολόγησε διαδικασία ανάληψης δεσμεύσεων για επανεγκατάσταση και εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους κατά την περίοδο 2021-2022. Συνολικά, τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν για 60 000 θέσεις επανεγκατάστασης και εισδοχής για ανθρωπιστικούς λόγους, για χώρες και περιοχές προτεραιότητας και για Αφγανούς που διατρέχουν κίνδυνο. Τα κράτη μέλη έχουν στη διάθεσή τους χρηματοδοτική στήριξη από την ΕΕ και επιχειρησιακή στήριξη από τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο για την υλοποίηση των δεσμεύσεών τους.

Τον Ιούνιο επιτεύχθηκε συμφωνία σχετικά με τη νέα εντολή της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο, η οποία τέθηκε σε ισχύ στις αρχές του 2022, όταν μετονομάστηκε σε Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο. Στόχος της νέας εντολής είναι να παράσχει στον οργανισμό ένα σταθερό νομικό, επιχειρησιακό και πρακτικό πλαίσιο ώστε να διαθέτει τα μέσα για να συνδράμει τα κράτη μέλη και να τα βοηθήσει να ενισχύσουν τα συστήματα ασύλου και υποδοχής τους. Το 2021 η Υπηρεσία συνέδραμε επιπλέον την Ισπανία, τη Λετονία και τη Λιθουανία (πέραν της Ελλάδας, της Ιταλίας, της Κύπρου και της Μάλτας).

Ενίσχυση του ελληνικού συστήματος υποδοχής των αιτούντων άσυλο

Με τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Ελλάδα δημιούργησε κρατικά καταλύματα για ευάλωτους αιτούντες άσυλο, με βάση το Πρόγραμμα στήριξης έκτακτης ανάγκης του ΟΗΕ για την ένταξη και τη στέγαση. Το 2019 η Ελλάδα συμφώνησε να αναλάβει τη διαχείριση του δικτύου διαμερισμάτων του εν λόγω προγράμματος. Πρόκειται για τεράστιο έργο, το οποίο απαιτούσε επιτόπου τεχνικές συμβουλές σε καθημερινή βάση. Η Επιτροπή παρείχε τεχνική υποστήριξη, η οποία χρηματοδοτήθηκε από το Πρόγραμμα Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων / Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης της ΕΕ. Το προσωπικό του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου χάρη στις συμβουλές αυτές ανέπτυξε τις ικανότητές του και μπορεί πλέον να εφαρμόζει ταχείες εσωτερικές διαδικασίες και να βασίζεται σε ένα αποτελεσματικό πλαίσιο νόμων και κανόνων για τη λειτουργία του συστήματος υποδοχής και την παρακολούθηση των συνθηκών.

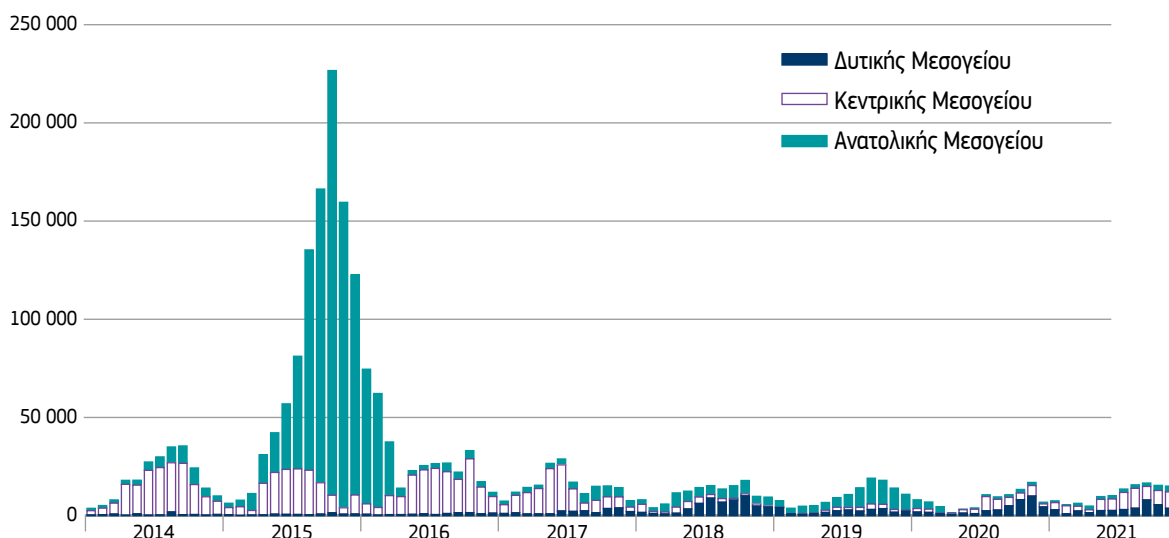
Η αντικανονική μετανάστευση σε αριθμούς

Μεταξύ Ιανουαρίου και Νοεμβρίου του 2021, υπήρχαν περίπου 182 600 αντικανονικοί μετανάστες σε όλες τις διαδρομές, έναντι 114 400 την ίδια περίοδο το 2020 (και 125 100 κατά τη διάρκεια ολόκληρου του εν λόγω έτους) και λίγο λιγότερων από 127 000 την ίδια περίοδο το 2019 (141 700 κατά τη διάρκεια ολόκληρου του έτους).

Με βάση τα δεδομένα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, από τον Νοέμβριο του 2021, μετά τη χαλάρωση των μέτρων για τη νόσο COVID-19, οι παράνομες διελεύσεις σε όλα τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ παρουσίασαν ανοδική τάση (+ 60 % σε σύγκριση με την ίδια περίοδο το 2020), με σημαντική κορύφωση στις διαδρομές της κεντρικής Μεσογείου και των Δυτικών Βαλκανίων.

Το 2021 σημειώθηκε επίσης αύξηση των παράτυπων διελεύσεων της Μάγχης. Τα παράκτια κράτη μέλη της ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο έχουν ήδη πρακτική, επιχειρησιακή συνεργασία για την καταπολέμηση ιδίως των δικτύων παράνομης διακίνησης, όπως προβλέπεται στη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου (βλ. Κοινή πολιτική δήλωση για το άσυλο και τις επιστροφές). Επιπλέον, τα κράτη μέλη υποστηρίζονται από οργανισμούς της ΕΕ, μεταξύ άλλων από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής, τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Ποινικής Δικαιοσύνης και τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου. Ειδικότερα, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής δρομολόγησε την κοινή επιχείρηση «Opal Coast» για τη στήριξη της Γαλλίας με εναέρια επιτήρηση, με στόχο την

ΠΑΡΑΝΟΜΗ ΔΙΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ ΣΤΙΣ ΚΥΡΙΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

Πηγή: Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής.

Σημείωση: Η διαδρομή της δυτικής Μεσογείου περιλαμβάνει τη διαδρομή του Ατλαντικού (δυτικής Αφρικής).

καταπολέμηση της διακίνησης ανθρώπων και την αποφυγή της απώλειας ανθρώπινων ζωών στη θάλασσα.

Από όλες τις γνωστές μεταναστευτικές οδούς στον κόσμο, η διαδρομή της κεντρικής Μεσογείου παραμένει αυτή με τους περισσότερους θανάτους, με περισσότερους από 20 000 θανάτους και εξαφανίσεις από το 2014. Το 2021 αναφέρθηκαν 2 819 νεκροί ή αγνοούμενοι μετανάστες κατά τη διέλευση μέσω της Μεσογείου και της διαδρομής της δυτικής Αφρικής, σε σύγκριση με 2 325 το 2020.

Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή

Η εφαρμογή του κανονισμού του 2019 για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή και η νέα εντολή του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (γνωστού και ως Frontex) προχώρησαν με επιτυχία, με την πρώτη ανάπτυξη του μόνιμου σώματος της Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής να αρχίζει την 1η Ιανουαρίου 2021, συμπεριλαμβανομένου του πρώτου ένστολου προσωπικού της ΕΕ.

Η ανάπτυξη του μόνιμου σώματος αναμένεται να αυξήσει την ικανότητα του οργανισμού να στηρίζει τα κράτη μέλη σε όλους τους επιχειρησιακούς τομείς, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την επιστροφή.

Κατά μέσο όρο, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής αναπτύσσει 2 000 συνοριοφύλακες και ακτοφύλακες στα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη. Ο οργανισμός έχει επίσης ενισχύσει σημαντικά το πλαίσιο θεμελιωδών δικαιωμάτων του, όπως προβλέπεται στον κανονισμό για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, διορίζοντας νέο υπεύθυνο θεμελιωδών δικαιωμάτων και προσλαμβάνοντας τους πρώτους παρατηρητές θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την ενσωμάτωση και την ένταξη

Το 2021 η ΕΕ συνέχισε να εφαρμόζει το σχέδιο δράσης για την ενσωμάτωση και την ένταξη για την περίοδο 2021-2027, το οποίο επικεντρώνεται στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, στην απασχόληση και τις δεξιότητες, στις υπηρεσίες υγείας και στη στέγαση. Τα νέα μέτρα το 2021 περιλάμβαναν την εταιρική σχέση μεταξύ της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών, η οποία δρομολογήθηκε τον Μάρτιο, για την ενίσχυση της συνεργασίας με τις πόλεις, τις περιφέρειες και τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ και τη στήριξη των προσπάθειών τους για τη διευκόλυνση της ένταξης των μεταναστών.

Δέσμη μέτρων για τις δεξιότητες και τα ταλέντα

Στο πλαίσιο του νέου συμφώνου του 2020 για τη μετανάστευση και το άσυλο, τον Ιούνιο του 2021 δρομολογήθηκε η πρωτοβουλία για τις εταιρικές σχέσεις προσέλκυσης ταλέντων προς ενίσχυση των σχέσεων με βασικές χώρες εταίρους στον τομέα της μετανάστευσης μέσω της αντιστοίχισης των αναγκών της αγοράς εργασίας της ΕΕ με τις δεξιότητες των εργαζομένων από τις εν λόγω χώρες. Οι εταιρικές σχέσεις θα είναι ανοικτές σε φοιτητές, πτυχιούχους και εργαζομένους όλων των επιπέδων δεξιοτήτων, ως μέσο για την παροχή ασφαλών και νόμιμων οδών μετανάστευσης. Θα παρέχουν επίσης ευκαιρίες για επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και στήριξη για την ένταξη των επιστρεφόντων μεταναστών.

Χώρος Σένγκεν

Τον Ιούνιο η Επιτροπή ενέκρινε στρατηγική προς έναν πλήρως λειτουργικό και ανθεκτικό χώρο Σένγκεν, συνοδευόμενη από πρόταση για την αναθεώρηση του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν. Πρότείνει την ανάληψη δράσης σε τρεις τομείς: αποτελεσματική διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ· μέτρα για την αντιστάθμιση της απουσίας ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα· και ισχυρή διακυβέρνηση (αξιολόγηση, παρακολούθηση και ετοιμότητα).

Η στρατηγική περιλαμβάνει πρωτοβουλίες για έναν ισχυρότερο και πληρέστερο χώρο Σένγκεν, ο οποίος θα αξιοποιήσει τα διδάγματα που αντλήθηκαν τα τελευταία 5 χρόνια, συμπεριλαμβανομένων αυτών από την πανδημία COVID-19. Καταγράφει την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την εφαρμογή ενός από τα πλέον προηγμένα από τεχνολογική άποψη συστήματα διαχείρισης συνόρων στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ και προβλέπει περαιτέρω πρωτοβουλίες στον τομέα αυτόν. Δίνει επίσης έμφαση σε μέτρα για την εσωτερική ενίσχυση του Σένγκεν, για παράδειγμα με την ενίσχυση της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας. Τέλος,

προτείνει την επέκταση του χώρου Σένγκεν χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα με τη συμπερίληψη της Βουλγαρίας, της Κροατίας και της Ρουμανίας, οι οποίες εφαρμόζουν το μεγαλύτερο μέρος των κανόνων Σένγκεν χωρίς να έχουν όλα τα οφέλη που απορρέουν από τη συμμετοχή στον χώρο Σένγκεν (μαζί με την Κύπρο, μόλις ολοκληρώσει με επιτυχία την τρέχουσα διαδικασία αξιολόγησης Σένγκεν).

Η πρόταση για τη μεταρρύθμιση του μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης Σένγκεν έχει ως στόχο να καταστήσει τον εν λόγω μηχανισμό αποτελεσματικότερο, αποδοτικότερο και ταχύτερο, καθώς και να αυξήσει την πολιτική του εστίαση και να τον καταστήσει κατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό. Βρίσκεται επί του παρόντος υπό διαπραγμάτευση στο Συμβούλιο, όπου η Επιτροπή καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να διευκολύνει την πρόοδο της διαδικασίας.

Στις 14 Δεκεμβρίου η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση για την τροποποίηση του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Με τον τρόπο αυτόν επιδιώκεται να διασφαλιστεί ότι δεν θα εισάγονται έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα παρά μόνον ως έσχατη λύση, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη το δικαίωμα των κρατών μελών να το πράττουν σε εξαιρετικές περιστάσεις. Η πρόταση αντιμετωπίζει επίσης τις προκλήσεις που απορρέουν από την εργαλειοποίηση της αντικανονικής μετανάστευσης. Παράλληλα εγκρίθηκε άλλη μία πρόταση για την αντιμετώπιση καταστάσεων εργαλειοποίησης στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου.

Η πρόοδος όσον αφορά τη δημιουργία κοινής αρχιτεκτονικής ΤΠ για την ΕΕ συνεχίστηκε, με νέα διασυνδεδεμένα συστήματα για τη διαχείριση των συνόρων, τη μετανάστευση και την επιβολή του νόμου. Μόλις η εν λόγω αρχιτεκτονική τεθεί σε εφαρμογή, η διαλειτουργικότητα θα διασφαλίζει ότι όλα τα συστήματα ΤΠ θα συνομιλούν μεταξύ τους και ότι οι εθνικές αρχές θα διαθέτουν πλήρη και ακριβή πληροφόρηση, με πλήρη σεβασμό των κανόνων προστασίας των δεδομένων.

Θέματα ασφάλειας

Καθώς εξακολουθούν να αναδύονται νέες και ολοένα πιο σύνθετες διασυνοριακές και διατομεακές απειλές κατά της ασφάλειας, η ΕΕ πρέπει να βελτιώσει τη συνεργασία και τον συντονισμό στον ευρύτερο τομέα της ασφάλειας. Η πανδημία COVID-19 έχει θέσει σε δοκιμασία την ανθεκτικότητα των υποδομών ζωτικής σημασίας της Ευρώπης και των συστημάτων ετοιμότητας για την αντιμετώπιση και τη διαχείριση κρίσεων. Το 2021 η ΕΕ συνέχισε να εφαρμόζει τη στρατηγική του 2020 για την Ένωση Ασφάλειας με στόχο την προστασία όλων των ατόμων στην επικράτειά της και την προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής μας, με νέες πρωτοβουλίες για την τρομοκρατία και τη ριζοσπαστικοποίηση, το οργανωμένο έγκλημα, την κυβερνοασφάλεια και τις υβριδικές απειλές.

Πρόληψη και αντιμετώπιση της τρομοκρατίας και της ριζοσπαστικοποίησης

Ο κανονισμός για την αντιμετώπιση της διάδοσης τρομοκρατικού περιεχομένου στο διαδίκτυο άρχισε να ισχύει στις 7 Ιουνίου 2021, και θα είναι πλήρως εκτελεστός 1 έτος αργότερα. Ο κανονισμός θα επιτρέπει στα κράτη μέλη να αποστέλλουν εντολές αφαίρεσης σε παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας που προσφέρουν υπηρεσίες στην ΕΕ. Τα κράτη μέλη θα είναι επίσης σε θέση να αφαιρούν εντός μίας ώρας υλικό που υποκινεί ή υποστηρίζει τρομοκρατικά εγκλήματα, προωθεί τις δραστηριότητες τρομοκρατικών ομάδων ή παρέχει οδηγίες και τεχνικές για την τέλεση τρομοκρατικών εγκλημάτων.

Επιπλέον, ο κανονισμός παρέχει διασφαλίσεις οι οποίες θα αυξήσουν τη λογοδοσία και τη διαφάνεια των μέτρων αφαίρεσης τρομοκρατικού περιεχομένου και θα παρέχουν προστασία από εσφαλμένες αφαιρέσεις νόμιμης ρητορικής. Θεσπίζει ακόμη μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, συμπεριλαμβανομένης της εξαίρεσης υλικού που διαδίδεται για εκπαιδευτικούς, δημοσιογραφικούς, καλλιτεχνικούς ή ερευνητικούς σκοπούς.

Το 2021 το φόρουμ της ΕΕ για το διαδίκτυο — μια πλατφόρμα υπό την προεδρία της Επιτροπής η οποία φέρνει σε επαφή κράτη μέλη και εταιρείες τεχνολογίας για να συζητήσουν τη χρήση του

διαδικτύου από τρομοκράτες και να αντιμετωπίσουν τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών στο διαδίκτυο— παρουσίασε δέσμη γνώσεων σχετικά με απαγορευμένες βίαιες ακροδεξιές ομάδες, καθώς και για τα σύμβολα και τις διακηρύξεις τους, ώστε να βοηθήσει τις διαδικτυακές πλατφόρμες να ελέγχουν το περιεχόμενο.

Τον Ιούλιο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε μια φιλόδοξη δέσμη νομοθετικών προτάσεων με στόχο την ενίσχυση των κανόνων της ΕΕ για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η δέσμη περιλαμβάνει πρόταση για τη δημιουργία νέας αρχής της ΕΕ για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Στόχος είναι να βελτιωθεί η ανίχνευση ύποπτων συναλλαγών και δραστηριοτήτων και να καλυφθούν τα κενά που εκμεταλλεύονται οι εγκληματίες για να νομιμοποιούν παράνομα έσοδα ή να χρηματοδοτούν τρομοκρατικές δραστηριότητες μέσω του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Τα μέτρα ενισχύουν σε μεγάλο βαθμό το υφιστάμενο πλαίσιο της ΕΕ, δεδομένου ότι λαμβάνονται υπόψη νέες και αναδυόμενες προκλήσεις που συνδέονται με την τεχνολογική καινοτομία. Σε αυτές περιλαμβάνονται τα εικονικά νομίσματα, οι πιο ολοκληρωμένες χρηματοοικονομικές ροές στην ενιαία αγορά και ο παγκόσμιος χαρακτήρας των τρομοκρατικών οργανώσεων. Οι προτάσεις θα συμβάλουν επίσης στη δημιουργία ενός πολύ πιο συνεκτικού πλαισίου σε ολόκληρη την ΕΕ, με άμεσα εφαρμόσιμους κανόνες, όπως ένα πανευρωπαϊκό όριο 10 000 ευρώ για τις πληρωμές μεγάλων ποσών σε μετρητά. Αυτό θα διευκολύνει τη συμμόρφωση των φορέων που υπόκεινται σε κανόνες για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ιδίως εκείνων που δραστηριοποιούνται σε διασυνοριακό επίπεδο.

Υπό το πρίσμα των εξελίξεων στο Αφγανιστάν, καταρτίστηκε σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας στο Αφγανιστάν από τον Συντονιστή Αντιτρομοκρατικής Δράσης σε συνεργασία με την Προεδρία του Συμβουλίου, την Επιτροπή, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και συναφείς οργανισμούς της ΕΕ.

Καταπολέμηση του οργανωμένου και του διασυνοριακού εγκλήματος

Τον Απρίλιο η Επιτροπή δημοσίευσε τη στратηγική της ΕΕ για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος, η οποία καθορίζει δράσεις για: την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου και της δικαστικής συνεργασίας· τη διασφάλιση αποτελεσματικής διερεύνησης για την εξάρθρωση των δομών του οργανωμένου εγκλήματος· την εξάλειψη των κερδών από το οργανωμένο έγκλημα· και την προσαρμογή των αρχών επιβολής του νόμου και των δικαστικών αρχών στην ψηφιακή εποχή. Η Επιτροπή πρότεινε επίσης μέτρα που θα επιτρέψουν στα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν στο έπακρο την Ευρωπαϊκή Πολυκλαδική Πλατφόρμα κατά των Εγκληματικών Απειλών.

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2021 η Επιτροπή ενέτεινε τις προσπάθειές της για τη διασφάλιση καλύτερου ελέγχου των πυροβόλων όπλων στην ΕΕ και στις γειτονικές χώρες. Θέσπισε μέτρα που θα παρέχουν στα κράτη μέλη βελτιωμένη πρόσβαση στις πληροφορίες που απαιτούνται για την έγκριση αιτήσεων απόκτησης ή κατοχής ορισμένων πυροβόλων όπλων (επί του παρόντος, τα κράτη μέλη δεν ενημερώνονται συστηματικά για τις αρνήσεις χορήγησης άδειας πυροβόλου όπλου σε άλλες χώρες της ΕΕ). Η έκθεση εφαρμογής που δημοσιεύτηκε τον Οκτώβριο υπογράμμιζε τα θετικά αποτελέσματα της ισχύουσας νομοθεσίας της ΕΕ, ιδίως την απαγόρευση των πλέον επικίνδυνων πυροβόλων όπλων και την πρόληψη της παράνομης μετατροπής όπλων σε φονικά πυροβόλα. Εντόπιζε επίσης τις εναπομένουσες ελλείψεις, για τις οποίες απαιτείται η κίνηση 76 διαδικασιών επί παραβάσει, καθώς και τομείς που επιδέχονται περαιτέρω βελτίωση, όπως η ψηφιοποίηση του ευρωπαϊκού δελτίου πυροβόλου όπλου και ο αυστηρότερος έλεγχος της απόκτησης και κατοχής σχεδίων για την τρισδιάστατη εκτύπωση όπλων.

Τα εγκληματικά δίκτυα έχουν **ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων**:

- ναρκωτικά
- οργανωμένο έγκλημα κατά της ιδιοκτησίας
- λαθραία διακίνηση μεταναστών
- εμπορία ανθρώπων
- κυβερνοέγκλημα

Η δράση τους έχει **διασυνοριακό** χαρακτήρα:

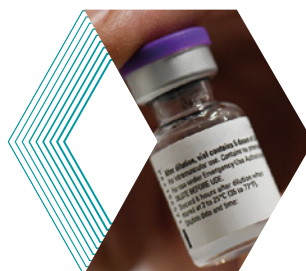
το **65 %** των εγκληματικών ομάδων έχει μέλη διαφόρων εθνικοτήτων

Παρεισφρέουν στη **νόμιμη οικονομία**:

σχεδόν το **70 %** συμμετέχει σε νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες
σχεδόν το **60 %** εμπλέκεται σε υποθέσεις διαφθοράς
πάνω από το **80 %** χρησιμοποιεί νόμιμες επιχειρηματικές δομές

Προσαρμόστηκαν γρήγορα στην πανδημία:

εντοπίστηκε η προσφορά **1,1 δισεκατομμυρίων δόσεων ψεύτικων εμβολίων** συνολικής αξίας 15,4 δισ. ευρώ

Ο κ. Ντιντιέ Ρεντέρς, Ευρωπαίος επίτροπος Δικαιοσύνης, παρουσιάζει τον πίνακα αποτελεσμάτων της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης για το 2021, που αξιολογεί την αποδοτικότητα, την ποιότητα και την ανεξαρτησία των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης σε όλα τα κράτη μέλη, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 8 Ιουλίου 2021. Κατά τη διάρκεια του έτους, ο πίνακας αποτελεσμάτων επικεντρώθηκε στην ψηφιοποίηση της δικαιοσύνης, χάρη στην οποία τα δικαστήρια εξακολούθησαν να λειτουργούν εν μέσω της πανδημίας COVID-19 και τα συστήματα απονομής δικαιοσύνης έγιναν πιο προσβάσιμα και αποδοτικά.

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή, σε συνέχεια της ανακοίνωσής της το 2020 σχετικά με την ψηφιοποίηση της δικαιοσύνης, παρουσίασε δέσμη πρωτοβουλιών για τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων απονομής δικαιοσύνης στην ΕΕ και για την επιτάχυνση της διασυνοριακής δικαστικής συνεργασίας σε αστικές, εμπορικές και ποινικές υποθέσεις. Η δέσμη περιλαμβάνει τρεις προτάσεις:

- έναν κανονισμό για τη βελτίωση της διασυνοριακής ψηφιακής επικοινωνίας μεταξύ των δικαστικών αρχών και τη διασφάλιση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη σε αστικές, εμπορικές και ποινικές υποθέσεις
- τροποποίηση του κανονισμού για την Eurojust με σκοπό τη δημιουργία νομικής βάσης για τη διεξαγωγή ακροάσεων μέσω βιντεοδιάσκεψης και την ενίσχυση του συντονισμού και της συνεργασίας για τρομοκρατικά αδικήματα μεταξύ των εθνικών αρχών έρευνας και δίωξης
- έναν κανονισμό για τη δημιουργία πλατφόρμας συνεργασίας με σκοπό την αύξηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των ερευνών και των διώξεων που διενεργούνται από κοινές ομάδες έρευνας σε διασυνοριακές υποθέσεις.

Οι πρωτοβουλίες αυτές αποσκοπούν στην υλοποίηση της φιλοδοξίας της Επιτροπής για τη δημιουργία ενός πραγματικά αποδοτικού και ανθεκτικού ευρωπαϊκού χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης.

Το 2021 η Επιτροπή συνέχισε τις διαπραγματεύσεις με διάφορες χώρες, συμπεριλαμβανομένου του Ισραήλ, της Νέας Ζηλανδίας και της Τουρκίας, σχετικά με την ανταλλαγή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου και των αρμόδιων αρχών τους.

Η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία άρχισε να λειτουργεί την 1η Ιουνίου 2021. Έως το τέλος του έτους είχε κινήσει περισσότερες από 500 έρευνες για απάτη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, με εκτιμώμενη συνολική ζημία ύψους 5 δισ. ευρώ για τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Το 2021 μια ειδική ομάδα του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου, αποτελούμενη από εκπροσώπους του Βελγίου, της Γερμανίας, της Ισπανίας, της Κροατίας και των Κάτω Χωρών, εξάρθρωσε συμμορία λαθρεμπορίου όπλων που είχε κατακλύσει την Ευρώπη με παρανόμως μετατραπέντα πυροβόλα όπλα. Συνελήφθησαν δεκαοκτώ άτομα και κατασχέθηκαν 350 όπλα. Η επιχείρηση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολυκλαδικής Πλατφόρμας κατά των Εγκληματικών Απειλών.

Μετά τις προτάσεις του 2020 για την αναθεώρηση της εντολής του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ), τον Δεκέμβριο η Επιτροπή πρότεινε κώδικα αστυνομικής συνεργασίας της ΕΕ για την ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της επιβολής του νόμου μεταξύ των κρατών μελών και την παροχή πιο σύγχρονων εργαλείων ανταλλαγής πληροφοριών στους αστυνομικούς στην ΕΕ. Ο κώδικας —ο οποίος περιλαμβάνει σύσταση για την επιχειρησιακή αστυνομική συνεργασία και νέους κανόνες για την ανταλλαγή πληροφοριών— θα συμβάλει στη βελτίωση των διασυνοριακών επιχειρήσεων, θα παράσχει σαφείς διαύλους και χρονοδιαγράμματα για την ανταλλαγή πληροφοριών και θα εξασφαλίσει ισχυρότερο ρόλο για την Ευρωπόλ.

Επιπλέον, οι αναθεωρημένοι κανόνες για την αυτοματοποιημένη ανταλλαγή ορισμένων κατηγοριών δεδομένων θα συμβάλουν στον εντοπισμό σύνδεσης μεταξύ εγκλημάτων σε ολόκληρη την ΕΕ με πολύ αποτελεσματικότερο τρόπο. Αυτό θα βοηθήσει στην κάλυψη των κενών πληροφόρησης και στην ενίσχυση της πρόληψης, της ανίχνευσης και της διερεύνησης ποινικών αδικημάτων στην ΕΕ, ενώ θα ενισχύσει την ασφάλεια για όλους τους πολίτες στην Ευρώπη. Η δέσμη μέτρων για την αστυνομική συνεργασία περιλαμβάνει τρεις νομοθετικές προτάσεις: σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την επιχειρησιακή αστυνομική συνεργασία· οδηγία για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου των κρατών μελών· και κανονισμός σχετικά με αυτοματοποιημένο μηχανισμό ανταλλαγής δεδομένων για την αστυνομική συνεργασία («Prüm II»).

Μαζί με τη δέσμη μέτρων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για να δοθεί στις αρχές επιβολής του νόμου πρόσβαση μελλοντικά στα διασυνδεδεμένα μητρώα τραπεζικών λογαριασμών. Αυτό θα επιτρέπει στις αρχές επιβολής του νόμου να διαπιστώνουν γρήγορα κατά πόσον ένας ύποπτος διατηρεί τραπεζικούς λογαριασμούς σε άλλα κράτη μέλη και, κατ' αυτόν τον τρόπο, θα διευκολύνει τις χρηματοοικονομικές έρευνες και την ανάκτηση περιουσιακών στοιχείων σε διασυνοριακές υποθέσεις.

Ο κ. Μαργαρίτης Σχοινάς, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για την προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής μας, στη συνέντευξη Τύπου σχετικά με τον κώδικα αστυνομικής συνεργασίας της ΕΕ, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 8 Δεκεμβρίου 2021.

Διαχείριση κρίσεων

Πολιτική προστασία

Η πανδημία COVID-19 κατέδειξε την ανάγκη για έναν ισχυρότερο μηχανισμό πολιτικής προστασίας της Ένωσης που θα επιτρέπει την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση σοβαρών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Τον Μάιο του 2021 άρχισε να ισχύει νέα νομοθεσία που παρέχει στην ΕΕ καλύτερα εργαλεία για την αντιμετώπιση καταστροφών που εκτείνονται σε πολλές χώρες ταυτόχρονα. Η ΕΕ αύξησε επίσης τα κονδύλια που διατίθενται για τη στήριξη του τομέα πολιτικής προστασίας των κρατών μελών της ΕΕ και των προσπαθειών τους όσον αφορά την αντίδραση σε καταστροφές.

Η ΕΕ συνέχισε να αναπτύσσει, από κοινού με τα κράτη μέλη της, το ιατρικό απόθεμα μέσω των ατομικών προστασίας και ιατρικού εξοπλισμού rescEU. Εξακολούθησε επίσης να ενισχύει τον στόλο πυροσβεστικών αεροσκαφών και ελικοπτέρων rescEU, συμπληρώνοντας τις εθνικές ικανότητες. Πρόσθετες ικανότητες rescEU θα είναι διαθέσιμες στο μέλλον για την αντιμετώπιση χημικών, βιολογικών, ραδιολογικών και πυρηνικών συμβάντων. Ταυτόχρονα, η ΕΕ θα προσφέρει σημαντική χρηματοδοτική στήριξη για την ενίσχυση των μέτρων πρόληψης και ετοιμότητας που μειώνουν τον κίνδυνο καταστροφών και βοηθούν

τις κοινότητες να καταστούν ανθεκτικότερες στις διάφορες κρίσεις.

Το 2021 ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ έλαβε έναν πρωτοφανή αριθμό αιτήσεων συνδρομής. Από τις 114 αιτήσεις, το 61 % σχετιζόταν με την πανδημία COVID-19.

Δεδομένου ότι η κλιματική αλλαγή επηρεάζει ήδη όλα τα μέρη του κόσμου, το καλοκαίρι του 2021 προσέφερε μια πρόγνωση για το πώς θα είναι πιθανόν το καλοκαίρι στην Ευρώπη στο μέλλον. Κατά την αντιπυρική περίοδο του 2021, πραγματοποιήθηκε μια από τις μεγαλύτερες κινητοποιήσεις του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ σε ευρωπαϊκό έδαφος την τελευταία δεκαετία, με έναν από τους μεγαλύτερους αριθμούς ταυτόχρονων ενεργοποιήσεων του μηχανισμού για δασικές πυρκαγιές που έχουν καταγραφεί ποτέ.

Για την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών σε ολόκληρη τη Μεσόγειο και τα Δυτικά Βαλκάνια, η ΕΕ ανέπτυξε στόλο 16 αεροσκαφών και τεσσάρων ελικοπτέρων, πάνω από 290 οχήματα και πάνω από 1 300 μέλη του προσωπικού πρώτης επέμβασης στην Αλβανία, την Αλγερία, τη Βόρεια Μακεδονία, την Ελλάδα, την Ιταλία, την Κύπρο και την Τουρκία μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ. Οι επιχειρήσεις έκτακτης ανάγκης υποστηρίχθηκαν από το διάστημα μέσω της υπηρεσίας διαχείρισης

Ο κ. Πάνες Λέναρτσκις, Ευρωπαϊός επίτροπος Διαχείρισης Κρίσεων (δεξιά), επισκέφθηκε κατά τη διάρκεια ταξιδιού στην Ελλάδα μονάδες πυροσβεστών στην περιοχή της Οινόης και το κέντρο rescEU, 25 Αυγούστου 2021.

Τα επακόλουθα των πλημμυρών στο Πέρινστερ του Βελγίου, 17 Ιουλίου 2021.

καταστάσεων έκτακτης ανάγκης Copernicus της ΕΕ, η οποία εκπόνησε επικαιροποιημένους χάρτες των πληττόμενων περιοχών. Μόνο το 2021 η υπηρεσία ταχείας χαρτογράφησης του δορυφόρου Copernicus παρήγαγε περισσότερους από 580 χάρτες διαφόρων περιοχών του κόσμου.

Όταν μια σειρά από καταστροφικές πλημμύρες έπληξαν αρκετές περιοχές της Ευρώπης τον Ιούλιο, η ΕΕ συντόνισε την αποστολή λέμβων διάσωσης, ελικοπτέρων και άνω των 150 διασωστών από τη Γαλλία, την Ιταλία και την Αυστρία προς το Βέλγιο. Το ευρωπαϊκό σύστημα προειδοποίησης για τις πλημμύρες του Copernicus ενημέρωσε τις αρχές για τους κινδύνους πλημμύρας πριν δημιουργηθεί κατάσταση έκτακτης ανάγκης, ενώ το Βέλγιο, η Γερμανία, η Ελβετία και οι Κάτω Χώρες ενεργοποίησαν την υπηρεσία ταχείας χαρτογράφησης για την υποστήριξη του προσωπικού πρώτης επέμβασης.

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2021, η ΕΕ παρείχε επίσης ζωτικής σημασίας στήριξη σε όσους επλήγησαν από καταστροφές σε ολόκληρο τον κόσμο, π.χ. σε ανθρώπους που επλήγησαν από τον σεισμό στην Αϊτή, από την έκρηξη του Έμπολα στη Γουινέα και από ηφαιστειακή έκρηξη στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό. Η ΕΕ, μετά τις εξελίξεις στο Αφγανιστάν, συντόνισε μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της τον επαναπατρισμό υπηκόων της και άλλων ευάλωτων ατόμων.

Καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης παιδιών

Τον Ιούλιο η ΕΕ εξέδωσε κανονισμό για προσωρινή παρέκκλιση από τις διατάξεις για το απόρρητο των επικοινωνιών και των δεδομένων κίνησης οι οποίες περιλαμβάνονται στους κανόνες που διέπουν την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες. Αυτός εντάσσεται στα οκτώ μέτρα της στρατηγικής της ΕΕ για αποτελεσματικότερη καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών που έχει ως σκοπό την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση αυτών των εγκλημάτων. Η στρατηγική επικεντρώνεται στη στήριξη πρωτοβουλιών πρόληψης ώστε να αποφευχθεί εξ αρχής το ενδεχόμενο να καταστούν τα παιδιά θύματα, στην παροχή βοήθειας στα θύματα και στην υποστήριξη των αρχών επιβολής του νόμου έτσι ώστε τα θύματα να διασώζονται γρήγορα από υφιστάμενη κακοποίηση και οι δράστες να συλλαμβάνονται.

Πηγή: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Brigitte Hase

←
Η πρώτη
συνεδρίαση
των ομάδων
Ευρωπαίων
πολιτών, από
τις 17 έως τις
19 Σεπτεμβρίου
2021.

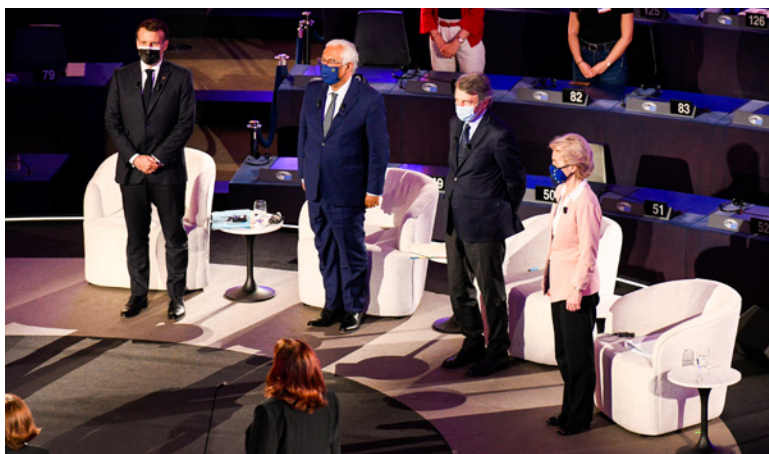
Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης

Το 2021 η Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης έθεσε τους πολίτες στο επίκεντρο της συζήτησης, ώστε να μοιραστούν τις ιδέες τους και να συμβάλουν στη διαμόρφωση του κοινού μας μέλλοντος.

Τον Μάρτιο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η πορτογαλική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμφώνησαν σε κοινή δήλωση σχετικά με τη Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης. Μια εκτελεστική επιτροπή αποτελούμενη από εκπροσώπους των τριών θεσμικών οργάνων και παρατηρητές, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών κοινοβουλίων, επιβλέπει τη διάσκεψη, επικουρούμενη από την κοινή γραμματεία. Η εναρκτήρια εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο κτίριο του Κοινοβουλίου στο Στρασβούργο στις 9 Μαΐου (Ημέρα της Ευρώπης).

Χάρη στη διαδικτυακή πλατφόρμα της και σε ζωντανές εκδηλώσεις, στις οποίες συμμετέχουν τόσο εξ αποστάσεως όσο και με φυσική παρουσία, πολίτες, υπεύθυνοι/-ες χάραξης πολιτικής, τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές, εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών και κοινωνικοί εταίροι από ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση συναντώνται και ανταλλάσσουν ιδέες για ευρύ φάσμα θεμάτων. Οι συζητήσεις διαρθρώνονται γύρω από εννέα θέματα και αφορούν, μεταξύ άλλων, την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον, την υγεία, τη μετανάστευση και την εκπαίδευση, αν και είναι επίσης δυνατή η υποβολή παρατηρήσεων για οποιοδήποτε άλλο θέμα που θεωρούν σημαντικό οι πολίτες. Οι συμμετέχοντες αλληλεπιδρούν μέσω της πλατφόρμας, η οποία είναι διαθέσιμη στις 24 επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εδώ ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τις εκδηλώσεις της Διάσκεψης, διατυπώνουν προτάσεις και υποστηρίζουν ή σχολιάζουν τις ιδέες άλλων.

Πηγή: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Eric Vidal

Από αριστερά προς τα δεξιά: Εμανουέλ Μακρόν, πρόεδρος της Γαλλίας, Αντόνιο Κόστα, πρωθυπουργός της Πορτογαλίας και ασκών την προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Ντάβιντ Σασόλι, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, και Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατά την εναρκτήρια εκδήλωση της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης, Στρασβούργο, Γαλλία, 9 Μαΐου 2021.

Τον Ιούνιο, παράλληλα με την εναρκτήρια σύνοδο ολομέλειας (το όργανο που είναι αρμόδιο για τη συζήτηση συστάσεων χωρίς προκαθορισμένο αποτέλεσμα, χωρίς να περιορίζει το πεδίο της συζήτησης σε προκαθορισμένους τομείς πολιτικής), πραγματοποιήθηκε στη Λισαβόνα της Πορτογαλίας και διαδικτυακά η Εκδήλωση Ευρωπαίων Πολιτών, με την οποία δρομολογήθηκε η συμμετοχή των πολιτών. Σε αυτή πήραν μέρος 27 εκπρόσωποι από εθνικές ομάδες πολιτών ή από εκδηλώσεις στα κράτη μέλη (ένας/μία ανά κράτος μέλος), η πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Νεολαίας, περισσότεροι από 50 πολίτες που επιλέχθηκαν να συμμετάσχουν στις ομάδες Ευρωπαίων πολιτών της Διάσκεψης, καθώς και μια ομάδα φοιτητών Erasmus. Συζητήσαν σχετικά με τις προσδοκίες τους για τη διάσκεψη με τα τρία πρόσωπα που ασκούν την προεδρία της εκτελεστικής επιτροπής: τον ευρωβουλευτή κ. Γκι Φερχόφστατ, την υπουργό Ευρωπαϊκών Υποθέσεων της Πορτογαλίας κ. Άνα Πάουλα Ζακαρίας και την αντιπρόεδρο της Επιτροπής κ. Ντούμπραβκα Σούιτσα.

Η Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης περιλαμβάνει τέσσερις ομάδες Ευρωπαίων πολιτών, οι οποίες πραγματεύονται τα θέματα της διαδικτυακής πλατφόρμας· σε καθεμία από αυτές συμμετέχουν περίπου 200 πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης από όλα τα κράτη μέλη, διαφόρων ηλικιών και από διαφορετικά υπόβαθρα. Οι νέες και οι νέοι διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στη διαμόρφωση του μέλλοντος του ευρωπαϊκού εγχειρήματος και συμμετέχουν ενεργά στη διάσκεψη: το ένα τρίτο κάθε ομάδας Ευρωπαίων πολιτών απαρτίζεται από άτομα ηλικίας 16 έως 25 ετών. Οι ομάδες έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο: συζητούν ιδέες που διαμορφώνονται από εκδηλώσεις οι οποίες πραγματοποιούνται σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και προτάσεις που υποβάλλονται μέσω της πλατφόρμας της διάσκεψης, και διατυπώνουν συστάσεις προς συζήτηση στην ολομέλεια της διάσκεψης.

Οι ομάδες Ευρωπαίων πολιτών ξεκίνησαν τις διαβουλεύσεις τους στο Στρασβούργο στις 17-19 Σεπτεμβρίου, και η πρώτη συνεδρίαση ομάδας είχε ως κεντρικά θέματα μια ισχυρότερη οικονομία, την κοινωνική δικαιοσύνη, τις θέσεις εργασίας, τον ψηφιακό μετασχηματισμό, την εκπαίδευση, τη νεολαία, τον πολιτισμό και τον αθλητισμό. Οι συζητήσεις βασίστηκαν στις απόψεις που είχαν διατυπώσει στη διαδικτυακή πλατφόρμα πολίτες από ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ομάδα για την ευρωπαϊκή δημοκρατία/τις ευρωπαϊκές αξίες, τα δικαιώματα, το κράτος δικαίου και την ασφάλεια ολοκλήρωσε τις εργασίες της και διατύπωσε σχέδια συστάσεων για τη σύνοδο ολομέλειας της διάσκεψης, που πραγματοποιήθηκε σε υβριδικό πλαίσιο (με φυσική παρουσία και εξ αποστάσεως) στη Φλωρεντία της Ιταλίας από τις 10 έως τις 12 Δεκεμβρίου. Το 2021 πραγματοποιήθηκαν, τόσο στο Στρασβούργο όσο και διαδικτυακά, άλλες επτά συνεδριάσεις στρογγυλής τραπέζης που αφορούσαν όλα τα θέματα της διάσκεψης.

Στις 23 Οκτωβρίου πραγματοποιήθηκε σύνοδος ολομέλειας σχετικά με το έργο των ομάδων Ευρωπαίων πολιτών, τις συνεισφορές στην πολύγλωσση ψηφιακή πλατφόρμα, τις εθνικές ομάδες πολιτών και άλλες εκδηλώσεις.

Το 2021 διοργανώθηκαν συνολικά 4 639 εκδηλώσεις σε όλα τα κράτη μέλη και συμμετείχαν σε αυτές πάνω από 340 000 άτομα. Στην πολύγλωσση ψηφιακή πλατφόρμα έχουν εγγραφεί πάνω από 41 000 άτομα, τα οποία διατύπωσαν πάνω από 12 500 ιδέες, έκαναν πάνω από 18 000 σχόλια και υποστήριξαν τις απόψεις άλλων πάνω από 52 000 φορές. Περισσότερα από 4,1 εκατομμύρια άτομα επισκέφθηκαν την πλατφόρμα το 2021. Τρεις ομάδες Ευρωπαίων πολιτών προβλέπεται να ολοκληρώσουν τις εργασίες τους τον Ιανουάριο και τον Φεβρουάριο του 2022. Σύνοδοι ολομέλειας της διάσκεψης έχουν προγραμματιστεί για τον Ιανουάριο, τον Μάρτιο και τον Απρίλιο. Η εκτελεστική επιτροπή της διάσκεψης αναμένεται να καταρτίσει την τελική έκθεση την άνοιξη του 2022.

Ενίσχυση της οικονομίας

Η οικονομική ανάκαμψη της Ευρώπης

Εν μέσω έντονης αβεβαιότητας, το 2021 η οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανακάμπτει δυναμικά μετά τη σοβαρή ύφεση που προκάλεσε η πανδημία το 2020. Η πρόοδος της εκστρατείας εμβολιασμού κατά της COVID-19 στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ο μετριασμός των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας υπήρξαν επιτεύγματα που έθεσαν τις βάσεις για μια βιώσιμη ανάκαμψη. Καθώς είχαν προχωρήσει οι εμβολιασμοί, άρχισαν να αίρονται οι περιορισμοί, έτσι η ανάπτυξη επανήλθε την άνοιξη και συνεχίστηκε το καλοκαίρι, χάρη στην επανεκκίνηση της οικονομίας. Έως το φθινόπωρο, η οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είχε ανακτήσει το επίπεδο παραγωγής που εμφάνιζε πριν από την πανδημία.

Συνολικά, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές οικονομικές προβλέψεις της Επιτροπής του 2021, το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν αναμενόταν να αυξηθεί κατά 5,0 % το 2021 και κατά 4,3 % το 2022, τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και στην ευρωζώνη. Παρόλο που η ταχύτητα της ανάκαμψης μπορεί να διαφέρει από χώρα σε χώρα, όλα τα κράτη μέλη προβλέπεται να φθάσουν τουλάχιστον στο προ της κρίσης οικονομικό επίπεδο έως τις αρχές του 2023. Καθώς η οικονομία επεκτείνεται το 2022, η αγορά εργασίας προβλέπεται να ολοκληρώσει την ανάκαμψή της. Εκτιμάται ότι θα δημιουργηθούν 3,4 εκατομμύρια θέσεις εργασίας το 2022 και το 2023, με αποτέλεσμα το ποσοστό ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση να μειωθεί στο 6,5 % το 2023.

Στην ανάκαμψη συνέβαλε η παροχή πρωτοφανών οικονομικών κινήτρων τόσο σε επίπεδο Ένωσης όσο και σε εθνικό επίπεδο κατά τις πρώτες ημέρες της κρίσης, όπως το «μέσο προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης» (SURE), η πρώτη πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη χρηματοδότηση καθεστώτων μειωμένου ωραρίου εργασίας (βλέπε κεφάλαιο 1). Εν τω μεταξύ, οι προσπάθειες για μακροπρόθεσμη ανάκαμψη επιταχύνθηκαν με τη δρομολόγηση το καλοκαίρι του NextGenerationEU, του σχεδίου ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ύψους 800 δισ. ευρώ (βλέπε κεφάλαιο 1). Η εφαρμογή του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην τόνωση των ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων κατά τους προσεχείς μήνες και τα επόμενα έτη. Στηρίζει τις μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις των κρατών μελών και στοχεύει στην άμβλυνση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας του κορονοϊού, καθώς και στην αύξηση της βιωσιμότητας, της ανθεκτικότητας και της ετοιμότητας των οικονομιών και των κοινωνιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έναντι των προκλήσεων και των ευκαιριών που ανακύπτουν από την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Επιπλέον, το πρόγραμμα InvestEU θα παράσχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση σημαντική μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση, προσελκύοντας ιδιωτικές επενδύσεις για να στηριχθεί η ανάκαμψη.

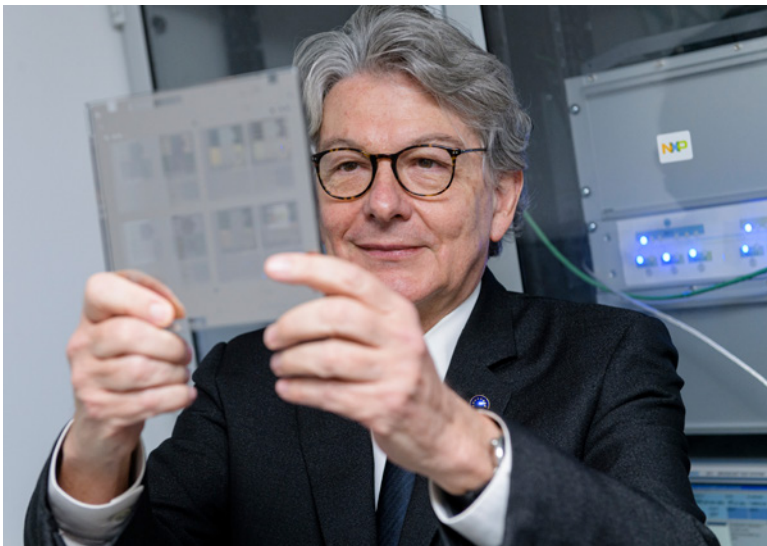
Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, το οποίο αποτελεί το πλαίσιο για την παρακολούθηση και τον συντονισμό των

οικονομικών πολιτικών και των πολιτικών απασχόλησης σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση, προσαρμόστηκε προσωρινά το 2021 για να συντονιστεί με τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Με τη δημοσίευση της ετήσιας στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη άνοιξε ο κύκλος του Εξαμήνου για το 2021, συνεχίζοντας παράλληλα την υλοποίηση της αναπτυξιακής στρατηγικής του 2020 με βάση την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και την έννοια της ανταγωνιστικής βιωσιμότητας. Όλα τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας προβλέπουν επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που περιλήφθηκαν στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, για παράδειγμα όσον αφορά τις αγορές εργασίας, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, την υγειονομική περίθαλψη, τη δικαιοσύνη και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών.

Μπορεί ο αντίκτυπος της πανδημίας στην οικονομική δραστηριότητα να έχει αποδυναμωθεί σημαντικά, όμως η COVID-19 δεν έχει ακόμη ηττηθεί. Η ανάκαμψη εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την εξέλιξη της πανδημίας, τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ. Θα εξαρτηθεί επίσης από τον ρυθμό με τον οποίο η προσφορά θα προσαρμόζεται στην ταχεία ανάκαμψη της ζήτησης μετά την επανεκκίνηση της οικονομίας. Οι αυξήσεις των τιμών της ενέργειας, κυρίως του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας, συνιστούν ένα ακόμη πρόβλημα για την οικονομία της ΕΕ βραχυπρόθεσμα.

Η κ. Ελίζα Φερέιρα, Ευρωπαία επίτροπος Συνοχής και Μεταρρυθμίσεων, σε συνέντευξη Τύπου σχετικά με το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης για την προώθηση των μεταρρυθμίσεων στα κράτη μέλη, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 2 Μαρτίου 2021. Την ίδια ημέρα η Επιτροπή ενέκρινε 226 έργα, τα οποία αφορούν και τα 27 κράτη μέλη και στηρίζουν τις εθνικές μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της βιώσιμης ανάπτυξης. Οι πρωτοβουλίες αυτές υλοποιούνται στο πλαίσιο του Μέσου Τεχνικής Υποστήριξης, το οποίο αποτελεί μέρος του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2021-2027 και του σχεδίου ανάκαμψης για την Ευρώπη. Αποσκοπεί στην προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της στήριξης των προσπαθειών των κρατών μελών για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων.

Ο Ευρωπαίος επίτροπος Εσωτερικής Αγοράς κ. Τιερρί Μπρετόν κατά τη διάρκεια επίσκεψης σε εγκαταστάσεις έρευνας και παραγωγής ημιαγωγών στη Δρέσδη, Γερμανία, 12 Νοεμβρίου 2021.

Βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη

Τον Μάιο η Επιτροπή επικαιροποίησε την ευρωπαϊκή βιομηχανική στρατηγική έτσι ώστε οι βιομηχανικές φιλοδοξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να λαμβάνουν υπόψη τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την κρίση της COVID-19, επαναβεβαιώνοντας παράλληλα τις πολιτικές της προτεραιότητες. Η επικαιροποίηση αυτή επικεντρώνεται: στην προετοιμασία της ενιαίας αγοράς για τη διαχείριση μελλοντικών κρίσεων· στην αντιμετώπιση των στρατηγικών εξαρτήσεων και τρωτών σημείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ευαίσθητες αλυσίδες εφοδιασμού και βιομηχανικά οικοσυστήματα· και στην επιτάχυνση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης της βιομηχανίας της Ένωσης.

Η επικαιροποιημένη στρατηγική επικεντρώνεται σε δράσεις σε τρεις βασικούς τομείς. Πρώτον, για να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα της ενιαίας αγοράς, η στρατηγική προέβη σε ανάλυση των 14 βιομηχανικών οικοσυστημάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πρότεινε τη δημιουργία ενός μέσου έκτακτης ανάγκης για την ενιαία αγορά με σκοπό την αντιμετώπιση των πιθανών επιπτώσεων μελλοντικών κρίσεων στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων, των αγαθών και των υπηρεσιών.

Δεύτερον, η στρατηγική παρουσίασε εμπεριστατωμένη ανάλυση των στρατηγικών εξαρτήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτή περιλαμβάνει τον προσδιορισμό 137 προϊόντων σε ευαίσθητα οικοσυστήματα στα οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από ξένες προμήθειες, καθώς και έξι εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις που αφορούν τις πρώτες ύλες, τους συσσωρευτές, τις δραστικές φαρμακευτικές ουσίες, το υδρογόνο, τους ημιαγωγούς και τις τεχνολογίες υπολογιστικού νέφους και υπολογιστικής παρυφών. Για την αντιμετώπιση των στρατηγικών εξαρτήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η επικαιροποίηση προτείνει τη δημιουργία διαφοροποιημένων διεθνών εταιρικών σχέσεων, καθώς και μέτρα για την ανάπτυξη των ικανοτήτων της Ένωσης. Σε αυτά περιλαμβάνεται η δημιουργία νέων βιομηχανικών συμμαχιών σε βασικούς

τομείς, οι οποίες θα συμβάλουν στην προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων σε πλήρη συμμόρφωση με τους κανόνες ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τον Ιούλιο δρομολογήθηκαν δύο νέες βιομηχανικές συμμαχίες στους τομείς της τεχνολογίας δεδομένων και υπολογιστικού νέφους, καθώς και των επεξεργαστών και των ημιαγωγών.

Τρίτον, η στρατηγική προανήγγειλε την ανάληψη δράσης για τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η στρατηγική περιλαμβάνει νέα μέτρα για τη συνδημιουργία οδών μετάβασης μέσω της σύμπραξης με τη βιομηχανία, τις δημόσιες αρχές, τους κοινωνικούς εταίρους και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Αυτή η προσέγγιση ξεκίνησε με τα οικοσυστήματα του τουρισμού και της ενεργόβιου βιομηχανίας, και ακολούθησαν οι κατασκευές και η κοινωνική οικονομία. Η στρατηγική υποστηρίζει επίσης ένα συνεκτικό κανονιστικό πλαίσιο για την επίτευξη των στόχων της δέσμης μέτρων για την υλοποίηση της Πράσινης Συμφωνίας και της ψηφιακής δεκαετίας της Ευρώπης, για παράδειγμα με την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τη διασφάλιση της πρόσβασης σε άφθονη και οικονομικά προσιτή ηλεκτρική ενέργεια χωρίς ανθρακούχες εκπομπές. Επικεντρώνεται επίσης στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις με τη θέσπιση συμβούλων βιωσιμότητας στο πλαίσιο του ανανεωμένου και ενισχυμένου «Enterprise Europe Network» (βλέπε παρακάτω) και επιχειρηματικών μοντέλων βασισμένων σε δεδομένα. Τέλος, ζητά να πραγματοποιηθούν επενδύσεις για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση του εργατικού δυναμικού, με σκοπό τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

Ενίσχυση της ενιαίας αγοράς

Τον Απρίλιο η Επιτροπή ενέκρινε το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά, μια δέσμη μέτρων ύψους 4,2 δισ. ευρώ για τη στήριξη και την ενίσχυση της διακυβέρνησης της ενιαίας αγοράς έως το 2027, με έμφαση στην

οικονομική ανάκαμψη. Το πρόγραμμα αυτό ενοποιεί μέτρα σε τομείς όπως η ασφάλεια των τροφίμων, η προστασία των καταναλωτών/-τριών, οι στατιστικές, η τυποποίηση και η ανταγωνιστικότητα. Θα εξασφαλίσει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στην ενιαία αγορά, ενώ παράλληλα θα βελτιώσει τη σχέση κόστους-οφέλους τόσο για τους/τις καταναλωτές/-τριες όσο και για τις επιχειρήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή δημοσίευσε προσκλήσεις υποβολής προτάσεων

για ένα ανανεωμένο και ενισχυμένο δίκτυο «Enterprise Europe Network» (το οποίο άρχισε να λειτουργεί την 1η Ιανουαρίου 2022) και για έργα Euroclusters, με έμφαση στην παροχή βοήθειας στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ώστε να πραγματοποιήσουν τη μετάβαση προς τη βιωσιμότητα, την ψηφιοποίηση και την ανθεκτικότητα και στην ενίσχυση της ικανότητάς τους να αναπτύσσονται τόσο εντός της ενιαίας αγοράς όσο και διεθνώς.

Οι τομείς εστίασης του νέου προγράμματος για την ενιαία αγορά

Αποτελεσματική ενιαία αγορά

- Εφαρμογή, επιβολή και περαιτέρω ανάπτυξη κανόνων σχετικών με το δίκαιο των επιχειρήσεων, τον ανταγωνισμό, την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και την ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων, αγαθών και υπηρεσιών
- Διασφάλιση ότι οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες ανταποκρίνονται στις ανάγκες των καταναλωτών, της κοινωνίας των πολιτών και των τελικών χρηστών
- Αποτελεσματικότερη επιβολή των κανόνων ανταγωνισμού στην ψηφιακή οικονομία και ενίσχυση της συνεργασίας με τα κράτη μέλη
- Υποστήριξη των αγοραστών του δημόσιου τομέα ώστε να αξιοποιούν καλύτερα τα χρήματα των πολιτών

Ευρωπαϊκές στατιστικές

- Παροχή χρηματοδότησης για την παραγωγή και διάδοση στατιστικών υψηλής ποιότητας με στόχο τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων και τη μέτρηση του αντικτύπου

Αποτελεσματικά πρότυπα

- Παροχή χρηματοδοτικής στήριξης για την ανάπτυξη πανευρωπαϊκών προτύπων ποιότητας και ασφάλειας για προϊόντα και υπηρεσίες

Ασφάλεια των τροφίμων

- Πρόληψη, έλεγχος και εξάλειψη των ασθενειών των ζώων και των επιβλαβών για τα φυτά οργανισμών, με παράλληλη στήριξη της βιώσιμης παραγωγής τροφίμων και της καλής μεταχείρισης των ζώων

Προστασία των καταναλωτών

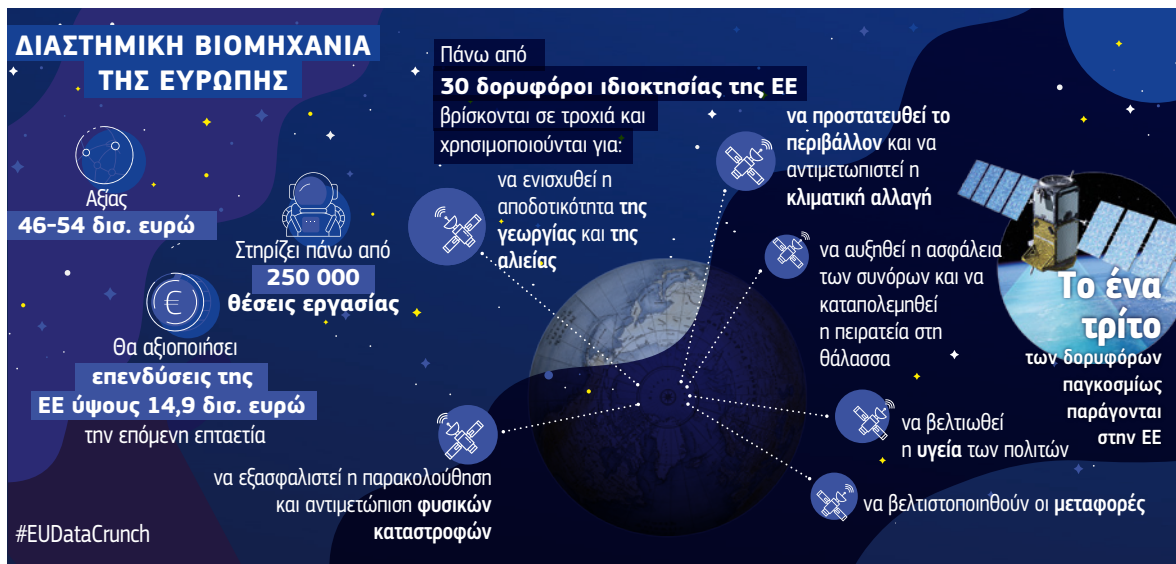
- Μέριμνα ώστε τα προϊόντα που κυκλοφορούν στην αγορά να είναι ασφαλή και οι καταναλωτές να γνωρίζουν τους κανόνες
- Συνδρομή προς τις εθνικές αρχές με σκοπό την αποτελεσματική συνεργασία τους

Ανταγωνιστικότητα

Στήριξη των επιχειρήσεων:

- παροχή χρηματοδοτικής υποστήριξης, όπως επιχορηγήσεις και εγγυήσεις δανείων για ΜΜΕ, στο πλαίσιο του ταμείου InvestEU
- διευκόλυνση της πρόσβασης στις αγορές και μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης
- προώθηση της διείσδυσης της καινοτομίας και αντιμετώπιση των παγκόσμιων και των κοινωνικών προκλήσεων
- διαμόρφωση ευνοϊκού περιβάλλοντος για τις επιχειρήσεις και καλλιέργεια επιχειρηματικής νοοτροπίας

Πολιτική διαστήματος

Το διαστημικό πρόγραμμα της ΕΕ εγκρίθηκε τον Απρίλιο του 2021, με προϋπολογισμό 14,9 δισ. ευρώ, ο μεγαλύτερος στα χρονικά για διαστημική πρωτοβουλία της Ένωσης. Το πρόγραμμα εκσυγχρονίζει και ενοποιεί τρία εμβληματικά προγράμματα της Ένωσης: το Galileo, το EGNOS (Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υπέρθεσης για τη Γεωστατική Πλοήγηση) και το Copernicus. Δημιουργεί τη βάση στήριξης της διαστημικής βιομηχανίας και προωθεί την τεχνολογική υπεροχή και ανθεκτικότητα της Ευρώπης στο διάστημα.

Δεδομένης της αυξανόμενης σημασίας του διαστήματος για την προώθηση των στόχων της ΕΕ, όπως η ανάπτυξη, η ανταγωνιστικότητα, η βιωσιμότητα και η ασφάλεια, ο Οργανισμός του Ευρωπαϊκού GNSS που ιδρύθηκε το 2010 αντικαταστάθηκε τον Ιούνιο του 2021 από τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Διαστημικό Πρόγραμμα, ο οποίος έχει ευρύτερη αποστολή. Η Επιτροπή υπέγραψε επίσης χρηματοδοτική συμφωνία εταιρικής σχέσης με τον νέο αυτό οργανισμό και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Διαστήματος.

Ορισμένοι τομείς εφαρμογής

Γεωργία

Το **διαστημικό πρόγραμμα της ΕΕ** επιτρέπει τη γεωργία ακριβείας και ολοκληρωμένες γεωργικές λύσεις. Βοηθά τους γεωργούς να αυξήσουν τις αποδόσεις τους πάνω από 10 % και να εξοικονομήσουν περισσότερο από 20 % σε λιπάσματα, καύσιμα και φυτοφάρμακα, ενώ επιτρέπει και τη λειτουργία αυτόνομων μηχανημάτων.

Απόκριση σε φυσικές καταστροφές

Το **διαστημικό πρόγραμμα της ΕΕ** στηρίζει επιχειρήσεις διάσωσης κατά τη διάρκεια πλημμυρών, πυρκαγιών, σεισμών και τυφώνων, καθώς και ανθρωπογενών καταστροφών.

Έξυπνες πόλεις

Το **διαστημικό πρόγραμμα της ΕΕ** είναι ζωτικής σημασίας για την πολεοδομική χαρτογράφηση και τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση των αστικών υποδομών, βελτιώνοντας ιδίως τις αστικές μεταφορές και την έξυπνη διαχείριση των αποβλήτων.

Ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές

Το **διαστημικό πρόγραμμα της ΕΕ** στηρίζει τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αξιολογώντας τη δυναμική παραγωγή ενέργειας και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις.

Υγεία

Το **διαστημικό πρόγραμμα της ΕΕ** συμβάλλει στην πρόβλεψη της ποιότητας του αέρα και της υπερϊώδους ακτινοβολίας, που έχουν αντίκτυπο στην υγεία μας.

Το διαστημικό πρόγραμμα της ΕΕ παρέχει υποδομές ζωτικής σημασίας για τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Τα διαστημικά δεδομένα αποτελούν βασικό καταλύτη ψηφιακών καινοτομιών, όπως είναι τα αυτόνομα οχήματα, οι έξυπνες λύσεις και τα ασύρματα δίκτυα τηλεπικοινωνιών πέμπτης γενιάς (5G).

Για την περαιτέρω ανάπτυξη της δικής της διαστημικής βιομηχανίας, η Ευρώπη πρέπει να θέσει τέλος στη σημερινή έλλειψη επιχειρηματικών κεφαλαίων και την έλλειψη ανταγωνισμού σε ορισμένες διαστημικές αγορές. Με τον τρόπο αυτό, θα βελτιωθεί κατά τα προσεχή έτη η παροχή τεχνολογίας στο διαστημικό πρόγραμμα και θα

ενισχυθεί η αυτονομία της ΕΕ στο διάστημα. Θα μπορούσαν επίσης να δημιουργηθούν έτσι πολλές θέσεις εργασίας υψηλής ειδίκευσης σε άλλους τομείς, όπως στους τομείς των προϊόντων και υπηρεσιών που βασίζονται σε διαστημικά δεδομένα. Το νέο ταμείο Cassini με κεφάλαια ύψους 1 δισεκατομμυρίου ευρώ θα βοηθήσει τις καινοτόμες επιχειρήσεις να επεκταθούν σε νέες, συναφείς με το διάστημα αγορές, προσελκύοντας περισσότερες ιδιωτικές επενδύσεις. Θα ενισχύσει επίσης την ανάπτυξη της ευρύτερης διαστημικής βιομηχανίας της Ένωσης, βοηθώντας τις νεοφυείς επιχειρήσεις να αξιοποιήσουν καλύτερα τα διαστημικά δεδομένα που παράγονται από υποδομές της ΕΕ.

Διαστημικό πρόγραμμα της ΕΕ για ένα ανταγωνιστικό διαστημικό οικοσύστημα

Galileo

Το διαστημικό πρόγραμμα της ΕΕ θα επιταχύνει την ανάπτυξη του Galileo δεύτερης γενιάς, ώστε να βελτιωθούν οι επιδόσεις και η ευρωστία του.

Copernicus

Το διαστημικό πρόγραμμα της ΕΕ θα επιταχύνει τον εκσυγχρονισμό των υποδομών και των υπηρεσιών του Copernicus για την ενίσχυση της ηγετικής θέσης της ΕΕ στη γεωσκόπηση παγκοσμίως.

Cassini

Η ΕΕ θα δημιουργήσει **Ταμείο Διαστημικών Επενδύσεων ύψους 1 δισ. ευρώ** για την επιτάχυνση της επέκτασης καινοτόμων ΜΜΕ και νεοφυών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα του διαστήματος και για την ανάπτυξη ρηζικέλευθων τεχνολογιών και διαδικασιών.

Τον Φεβρουάριο του 2021 η ΕΕ, με στόχο να ενισχύσει το τεχνολογικό και βιομηχανικό της πλεονέκτημα, υιοθέτησε σχέδιο δράσης για τις συνέργειες μεταξύ της μη στρατιωτικής, της αμυντικής και της διαστημικής βιομηχανίας. Το σχέδιο δράσης πρότεινε φιλόδοξες πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της καινοτομίας μέσα από τη διερεύνηση και την αξιοποίηση του ανατρεπτικού δυναμικού των τεχνολογιών που βρίσκονται στο σημείο τομής των αμυντικών, των διαστημικών και των μη στρατιωτικών χρήσεων, όπως είναι οι μικροεπεξεργαστές, οι κυβερνοτεχνολογίες, οι κβαντικές τεχνολογίες και η τεχνητή νοημοσύνη.

Κύριοι στόχοι του σχεδίου είναι: η ενίσχυση της συμπληρωματικότητας μεταξύ των σχετικών προγραμμάτων και μέσων της ΕΕ· η διάχυση στο σύνολο της κοινωνίας των οικονομικών και τεχνολογικών οφελών από την ενωσιακή χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας στον τομέα της άμυνας· και η διευκόλυνση της χρήσης ερευνητικών επιτευγμάτων της μη στρατιωτικής βιομηχανίας καθώς και μη στρατιωτικών καινοτομιών από τις αμυντικές βιομηχανίες. Δρομολογούνται έντεκα πρωτοβουλίες ώστε να ανταποκριθεί η ΕΕ στον γεωπολιτικό ανταγωνισμό και να ενισχυθεί η τεχνολογική της κυριαρχία. Το σχέδιο δράσης προβλέπει τη

δημιουργία Παρατηρητηρίου Κρίσιμων Τεχνολογιών. Προετοιμάζει επίσης το έδαφος για τη δρομολόγηση τριών εμβληματικών έργων (που θα παρουσιάσει η Επιτροπή εντός του 2022) τα οποία έχουν τη δυνατότητα να αλλάξουν τα δεδομένα:

- τεχνολογίες δρόνων για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας της ΕΕ σε αυτό τον κρίσιμο τομέα·
- ασφαλής συνδεσιμότητα στο διάστημα με στόχο την παροχή ανθεκτικής συνδεσιμότητας υψηλής ταχύτητας με βάση την κβαντική κρυπτογράφηση για όλους και όλες στην ΕΕ· και
- διαχείριση της διαστημικής κυκλοφορίας για την αποφυγή συγκρούσεων που ενδέχεται να σημειωθούν λόγω της αύξησης του αριθμού των δορυφόρων και των διαστημικών αποβλήτων.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας, η δημιουργία του οποίου εγκρίθηκε τον Απρίλιο του 2021, θα στηρίξει τη συνεργατική έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της άμυνας και θα προωθήσει τη συγκρότηση μιας καινοτόμου και ανταγωνιστικής αμυντικής τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης. Με την έγκριση του πρώτου ετήσιου προγράμματος εργασίας τον Ιούνιο άρχισαν οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για χρηματοδότηση από την ΕΕ ύψους 1,2 δισ. ευρώ.

Το κόστος από την έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας εκτιμάται ότι ανέρχεται από 25 έως 100 δισ. ευρώ τον χρόνο.

Επί του παρόντος, ο σχεδιασμός αμυντικών δυνατοτήτων και περίπου το 80 % των δημόσιων συμβάσεων στον τομέα της άμυνας υλοποιούνται σε αμιγώς εθνική βάση, με αποτέλεσμα τη δαπανηρή επικάλυψη αμυντικών δυνατοτήτων.

Μόνο το 9 % της έρευνας και της τεχνολογίας στον τομέα της άμυνας αποτελεί αντικείμενο συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών.

Το Ταμείο αυξάνει τα τεχνολογικά πλεονεκτήματα της ΕΕ και αναπτύσσει τις ικανότητες που είναι καίριας σημασίας για την ανοικτή στρατηγική αυτονομία και την ανθεκτικότητά της, λειτουργώντας ως καταλύτης για μια ασφαλέστερη και ανταγωνιστικότερη Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πρόγραμμα εργασίας αποσκοπεί στη συγκέντρωση πόρων και στην εξάλειψη του κατακερματισμού της αμυντικής αγοράς της ΕΕ, εξασφαλίζοντας έτσι καλύτερη σχέση ποιότητας-τιμής και, παράλληλα, αναπτύσσοντας τεχνολογίες και εξοπλισμό αιχμής που δεν θα μπορούσαν να δημιουργηθούν με μεμονωμένη δράση.

Το νέο Ταμείο συνδυάζεται με δύο πρόδρομα προγράμματα: την προπαρασκευαστική ενέργεια για την έρευνα στον τομέα της άμυνας και το ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας. Το δεύτερο μάλιστα χορήγησε τον Ιούνιο χρηματοδότηση ύψους 158 εκατ. ευρώ σε 26 νέα έργα αμυντικών ικανοτήτων σε ποικίλους και συμπληρωματικούς τομείς, όπως η ασφάλεια στη θάλασσα, η επίγνωση της κατάστασης στον κυβερνοχώρο και οι χερσαίες και εναέριες μάχες.

Η κ. Κριστίν Λαγκάρντ, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (δεξιά), και ο κ. Πάσκαλ Ντόναχου, πρόεδρος της Ευρωομάδας, στη συνεδρίαση των υπουργών Οικονομικών της ζώνης του ευρώ, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 8 Νοεμβρίου 2021.

Χρηματοπιστωτικά συστήματα, τραπεζική ένωση και Ένωση Κεφαλαιαγορών

Ανοικτά και ανθεκτικά οικονομικά και χρηματοπιστωτικά συστήματα

Η ΕΕ παραμένει προσηλωμένη στον στόχο για μια πιο ανθεκτική και ανοικτή παγκόσμια οικονομία, εύρυθμη λειτουργία των διεθνών χρηματοπιστωτικών αγορών και ένα βασιζόμενο σε κανόνες πολυμερές σύστημα.

Η Επιτροπή παρουσίασε τον Ιανουάριο μια νέα στρατηγική για την προώθηση του ανοικτού χαρακτήρα, της ισχύος και της ανθεκτικότητας του οικονομικού και χρηματοπιστωτικού συστήματος της ΕΕ για τα επόμενα έτη. Η στρατηγική βασίζεται σε τρεις αλληλοϋποστηριζόμενους πυλώνες: ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ, αύξηση της ανθεκτικότητας των υποδομών των χρηματοπιστωτικών αγορών της ΕΕ και βελτίωση της αποτελεσματικότητας του καθεστώτος κυρώσεων της ΕΕ. Η στρατηγική έχει ως στόχο να βοηθήσει αποτελεσματικότερα την ΕΕ να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στην παγκόσμια οικονομική διακυβέρνηση, προστατεύοντάς την παράλληλα από αθέμιτες και καταχρηστικές πρακτικές όπως μέτρα από τρίτες χώρες με εξωεδαφικές επιπτώσεις ή αθέμιτη πολιτική επιρροή σε παράγοντες της ΕΕ.

Πέρα από την ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης και την περαιτέρω προώθηση της Ένωσης Κεφαλαιαγορών, η Επιτροπή σχεδιάζει να ενισχύσει τον διεθνή ρόλο του ευρώ προσεγγίζοντας εταίρους εκτός ΕΕ για την προώθηση της χρήσης του και

στηρίζοντας την ανάπτυξη μέσω των δεικτών αναφοράς σε ευρώ. Η έκδοση ομολόγων υψηλής ποιότητας σε ευρώ στο πλαίσιο του NextGenerationEU, η οποία προτάθηκε τον Ιούλιο, θα προσθέσει σημαντικό βάθος και ρευστότητα στις κεφαλαιαγορές της ΕΕ κατά τα επόμενα έτη και θα τις καταστήσει, όπως και το ευρώ, ελκυστικότερες για τους επενδυτές. Η ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ αφενός θα ωφελήσει την ΕΕ και αφετέρου θα βελτιώσει τη σταθερότητα του συνολικού χρηματοπιστωτικού συστήματος, προσφέροντας περισσότερες ευκαιρίες διαφοροποίησης των συναλλαγματικών αποθεμάτων και μειώνοντας έτσι τον βαθμό ευπάθειας σε εξωτερικούς νομισματικούς κλυδωνισμούς.

Τον Ιανουάριο του 2021 η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα συμφώνησαν να συνεργαστούν για την ανάλυση των διαφόρων επιλογών σχεδιασμού και των αντίστοιχων κανονιστικών επιπτώσεων του ψηφιακού ευρώ· πρόκειται για μια ψηφιακή μορφή χρήματος κεντρικής τράπεζας που θα προσφέρει περισσότερες επιλογές στους καταναλωτές και στις επιχειρήσεις. Το ψηφιακό ευρώ θα είναι συμπληρωματικό ως προς τη χρήση μετρητών, τα οποία θα πρέπει να παραμείνουν ευρέως διαθέσιμα και χρησιμοποιήσιμα. Θα μπορούσε να στηρίξει τις στρατηγικές της ΕΕ για τον ψηφιακό χρηματοοικονομικό τομέα και τις λιανικές πληρωμές, χάρη στις δυνατότητες που προσφέρει ως πρόσθετο, καινοτόμο και ασφαλές

μέσο πληρωμής. Το ψηφιακό ευρώ θα μπορούσε επίσης να ενισχύσει τον διεθνή ρόλο του κοινού νομίσματος και να στηρίξει την ανοικτή στρατηγική αυτονομία της ΕΕ. Τον Ιούλιο η Επιτροπή εξέφρασε την ικανοποίησή της για την απόφαση της Τράπεζας να ξεκινήσει την έρευνα για το ψηφιακό ευρώ. Κατά τη διετή αυτή φάση θα εξεταστούν οι πιθανές επιλογές σχεδιασμού, οι απαιτήσεις των χρηστών, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να παρέχονται χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες με τη χρήση του ψηφιακού ευρώ. Η Επιτροπή συνεργάζεται επί του παρόντος με την Τράπεζα σχετικά με τις διάφορες επιλογές και τον τρόπο με τον οποίο αυτές αλληλεπιδρούν με τους στόχους πολιτικής της ΕΕ.

Εμβάθυνση της Ένωσης Κεφαλαιαγορών

Η δέσμη μέτρων για την Ένωση Κεφαλαιαγορών, που εγκρίθηκε τον Νοέμβριο, αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την προώθηση της σταθερής ανάπτυξης και τη διασφάλιση επαρκούς πρόσβασης των εταιρειών στην ΕΕ σε χρηματοδότηση. Οι προτάσεις έχουν ως στόχο να διασφαλιστεί ότι οι επενδυτές θα έχουν ευκολότερη πρόσβαση σε δεδομένα εταιρειών και συναλλαγών. Τα μέτρα θα προωθήσουν επίσης τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις και θα καταστήσουν ευκολότερη και ασφαλέστερη τη διασυννοριακή κυκλοφορία επενδυτικών κεφαλαίων. Συνολικά, στόχος των προτάσεων είναι να «συνδεθούν» οι εταιρείες της ΕΕ με τους επενδυτές αποτελεσματικότερα, να βελτιωθεί η πρόσβασή τους σε χρηματοδότηση, να διευρυνθούν οι ευκαιρίες για τους ιδιώτες επενδυτές και να ολοκληρωθούν περαιτέρω οι κεφαλαιαγορές της ΕΕ.

Η δέσμη μέτρων αποτελείται από τέσσερις πυλώνες: την πρόταση για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Σημείο Πρόσβασης, την επανεξέταση του κανονισμού για τα ευρωπαϊκά μακροπρόθεσμα επενδυτικά κεφάλαια, την επανεξέταση της οδηγίας σχετικά με τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων και την επανεξέταση του κανονισμού για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων, με την καθιέρωση ενός «ενοποιημένου δελτίου της ΕΕ».

Η πρόταση για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Σημείο Πρόσβασης αναμένεται να αυξήσει την ορατότητα και την προσβασιμότητα των πληροφοριών σχετικά με τις εταιρείες της ΕΕ και τα επενδυτικά προϊόντα της. Θα αντιμετωπίσει τον κατακερματισμό των δεδομένων σε εθνικό επίπεδο διασφαλίζοντας την

πρόσβαση σε αυτές τις πληροφορίες σε επίπεδο ΕΕ και, ως εκ τούτου, θα αυξήσει τις επενδυτικές δυνατότητες ευκαιρίες προσελκύοντας θεσμικούς και ιδιώτες επενδυτές. Θα καταστήσει πιο άμεσα διαθέσιμη τη χρηματοδότηση επιχειρήσεων της ΕΕ, ιδίως των μικρότερων οι οποίες δραστηριοποιούνται σε μικρότερες αγορές. Αναμένεται επίσης ότι το Ενιαίο Σημείο Πρόσβασης θα διαθέτει πληροφορίες που δημοσιεύουν οι εταιρείες σχετικά με τη βιωσιμότητα. Με αυτό τον τρόπο θα βοηθηθεί η μετάβαση σε βιώσιμες επενδύσεις, κάτι που αποτελεί έναν από τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Ως κοινός χώρος δεδομένων, το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Σημείο Πρόσβασης θα αποτελέσει ακρογωνιαίο λίθο της στρατηγικής ψηφιακών χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.

Η επανεξέταση του ζητήματος των ευρωπαϊκών μακροπρόθεσμων επενδυτικών κεφαλαίων θα διευκολύνει τις επενδύσεις από επαγγελματίες και ιδιώτες επενδυτές σε ψηφιακά ή βιώσιμα έργα ή τις μακροπρόθεσμες επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, διασφαλίζοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας των ιδιωτών επενδυτών.

Σκοπός της επανεξέτασης της οδηγίας σχετικά με τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων είναι να προωθηθούν η αποτελεσματικότητα και η ολοκλήρωση της αγοράς των οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων. Η πρόταση εναρμονίζει τους κανόνες για τους οργανισμούς που χορηγούν δάνεια σε εταιρείες. Η εναρμόνιση θα διευκολύνει τη χορήγηση δανείων στην πραγματική οικονομία, ενώ παράλληλα θα προστατεύει καλύτερα τους επενδυτές και θα διασφαλίζει χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Με την επανεξέταση αποσαφηνίζονται επίσης οι κανόνες σχετικά με τη μεταβίβαση λειτουργιών οι οποίοι επιτρέπουν στους διαχειριστές οργανισμών να αντλούν εμπειρογγνωμοσύνη από χώρες εκτός ΕΕ, χωρίς να διαταράσσεται η επιχειρηματική πρακτική που έχει συμβάλει στην παγκόσμια επιτυχία των προγραμμάτων των ταμείων της ΕΕ. Με την επανεξέταση θα διασφαλιστεί η επαρκής ενημέρωση και ο επαρκής συντονισμός μεταξύ των ενωσιακών εποπτικών αρχών.

Οι προσαρμογές των κανόνων συναλλαγών της ΕΕ θα φέρουν μεγαλύτερη διαφάνεια στις κεφαλαιαγορές. Θα διασφαλίσουν αποτελεσματικότερα ίσους όρους ανταγωνισμού μεταξύ χρηματιστηρίων και τραπεζών επενδύσεων.

Με την επανεξέταση θα καθιερωθεί ένα ενοποιημένο δελτίο της ΕΕ, το οποίο θα παρέχει στους επενδυτές πρόσβαση σε δεδομένα συναλλαγών σε σχεδόν πραγματικό χρόνο για μετοχές, ομόλογα και παράγωγα, σε όλους τους τύπους διαπραγμάτευσης στην ΕΕ. Μέχρι στιγμής, η πρόσβαση αυτή ήταν περιορισμένη καθώς αφορούσε λίγους επαγγελματίες επενδυτές μόνο. Το δελτίο θα βοηθήσει τους επενδυτές να κινούνται ευκολότερα στις δημόσιες αγορές και θα αυξήσει τη διαφάνεια και την αποδοτικότητα όσον αφορά τις μετοχές, τα ομόλογα και τα παράγωγα. Τα χρηματιστήρια, ιδίως τα μικρότερα, θα λαμβάνουν ένα δίκαιο μερίδιο των εσόδων που παράγονται για τα δεδομένα που παρέχουν για το δελτίο.

Ασφαλίσεις

Οι ασφαλιστικές εταιρείες διαδραματίζουν καίριο ρόλο σε πολλές πτυχές της οικονομίας της ΕΕ: παρέχουν μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση στις επιχειρήσεις, διοχετεύουν αποταμιεύσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές και στην πραγματική οικονομία και προσφέρουν ζωτικής σημασίας προστασία σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά, όπως λύσεις σε σχέση με το συνταξιοδοτικό εισόδημα.

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε τη συνολική επανεξέταση των κανόνων της ΕΕ που διέπουν την ασφάλιση (γνωστοί ως «Φερεγγυότητα II»). Οι γενικότεροι στόχοι της είναι να συμβάλει ώστε να εξακολουθήσουν οι ασφαλιστικές και οι αντασφαλιστικές εταιρείες στην ΕΕ να επενδύουν

και να στηρίξει τις πολιτικές προτεραιότητες της ΕΕ, ιδίως τη χρηματοδότηση της ανάκαμψης από την πανδημία COVID-19, την ολοκλήρωση της Ένωσης Κεφαλαιαγορών και τη διοχέτευση κεφαλαίων στην υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Η επανεξέταση καλύπτει επίσης τα κενά στους ισχύοντες κανόνες και καθιστά τον τομέα των ασφαλίσεων και αντασφαλίσεων πιο ανθεκτικό, ώστε να μπορεί να αντιμετωπίζει μελλοντικές κρίσεις και να προστατεύει καλύτερα τους ασφαλισμένους.

Δέσμη μέτρων για τον τραπεζικό τομέα

Τον Οκτώβριο η Επιτροπή ενέκρινε επανεξέταση των τραπεζικών κανόνων της ΕΕ, οριστικοποιώντας την εφαρμογή της συμφωνίας «Βασιλεία III» στην ΕΕ. Η επανεξέταση περιλαμβάνει νομοθετική πρόταση για την τροποποίηση της οδηγίας για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, νομοθετική πρόταση για την τροποποίηση του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και χωριστή νομοθετική πρόταση για την τροποποίηση του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις στον τομέα της εξυγίανσης.

Οι νέοι αυτοί κανόνες θα διασφαλίσουν ότι οι τράπεζες στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα είναι πιο ανθεκτικές σε ενδεχόμενους μελλοντικούς οικονομικούς κλυδωνισμούς, συμβάλλοντας παράλληλα στην ανάκαμψη της ΕΕ από την πανδημία COVID-19 και στη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα.

Βασιλεία III: νέοι κανόνες για τα εσωτερικά υποδείγματα

Θα θεσπιστεί νέο όριο έτσι ώστε να μην υποτιμώνται οι κίνδυνοι όταν οι τράπεζες χρησιμοποιούν τα δικά τους μοντέλα υπολογισμού.

Καλύτερη εποπτεία

Οι εποπτικές αρχές θα διαθέτουν ισχυρότερα εργαλεία για την επίβλεψη των τραπεζών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των σύνθετων τραπεζικών ομίλων. Θα θεσπιστούν ελάχιστα πρότυπα για την εποπτεία υποκαταστημάτων τραπεζών τρίτων χωρών στην ΕΕ.

Βιωσιμότητα

Οι τράπεζες θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τους περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και σχετικούς με τη διακυβέρνηση κινδύνους κατά τη διαχείριση των δραστηριοτήτων τους.

Δίκαιη, απλή και σύγχρονη φορολογία και τελωνεία

Τον Μάιο η Επιτροπή παρουσίασε ανακοίνωση σχετικά με τη φορολογία των επιχειρήσεων για τον 21ο αιώνα. Σε αυτήν εξαγγέλλεται μια σειρά μέτρων για την ενίσχυση της φορολογικής δικαιοσύνης και της διαφάνειας, καθώς και για τη διαμόρφωση μακρόπνοου οράματος για ένα ενωσιακό σύστημα φορολογίας των επιχειρήσεων. Στόχος είναι η δημιουργία ενός φορολογικού περιβάλλοντος ευνοϊκού για τις επιχειρήσεις που θα στηρίξει την ανάκαμψη, τη βιώσιμη ανάπτυξη και τις επενδύσεις. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή διεξάγει συστηματικά συζητήσεις σε διεθνές επίπεδο για τη μεταρρύθμιση της φορολογίας των εταιρειών, συζητήσεις οι οποίες αναμένεται ότι θα εξασφαλίσουν εντέλει τη δίκαιη φορολόγηση των εταιρειών οπουδήποτε και αν αυτές δραστηριοποιούνται. Οι εν λόγω συνομιλίες οδήγησαν στην ιστορική συμφωνία για τη διεθνή φορολογική μεταρρύθμιση από 136 δικαιοδοσίες, την οποία προσυπέγραψαν τον Ιούλιο οι υπουργοί οικονομικών της Ομάδας των 20 (G20).

Η νομοθετική πρόταση της Επιτροπής τον Δεκέμβριο του 2021 έχει ως ιδιαίτερο στόχο να μεταφερθεί ταχέως στο ενωσιακό δίκαιο η διεθνής συμφωνία για την ελάχιστη πραγματική φορολόγηση των πολυεθνικών, η οποία είναι γνωστή ως «Πυλώνας 2» της διεθνούς συμφωνίας. Η πρόταση καθορίζει τον τρόπο ώστε οι αρχές περί πραγματικού φορολογικού συντελεστή 15 % να εφαρμόζονται ορθά και με συνέπεια στην πράξη εντός της ΕΕ.

Επιπλέον, τον Δεκέμβριο η Επιτροπή ενέκρινε νέα πρωτοβουλία για την καταπολέμηση της κατάχρησης εικονικών οντοτήτων για αθέμιτους φορολογικούς

σκοπούς. Η πρόταση αναμένεται να εξασφαλίσει ότι οι οντότητες οι οποίες έχουν μηδενική ή ελάχιστη οικονομική δραστηριότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θα μπορούν να απολαμβάνουν φορολογικά πλεονεκτήματα και δεν θα επιβαρύνουν οικονομικά τους φορολογούμενους.

Το 2020 η συνολική αξία του ηλεκτρονικού εμπορίου στην ΕΕ ανήλθε σε 757 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 10 % σε σχέση με τα 690 δισ. ευρώ του προηγούμενου έτους. Το 2020 ήταν ένα ιδιαίτερο έτος, το οποίο χαρακτηρίστηκε από την πανδημία COVID-19 και τη σημαντική συνεισφορά του ηλεκτρονικού εμπορίου τόσο στην κοινωνία όσο και στην οικονομία. Τον Ιούλιο του 2021 άρχισαν να ισχύουν νέοι κανόνες για τον ΦΠΑ στις διαδικτυακές αγορές. Οι κανόνες αποσκοπούν στην απλούστευση των διαδικασιών που αφορούν το διασυνοριακό ηλεκτρονικό εμπόριο και στη διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού μεταξύ εταιρειών και πλατφορμών εντός και εκτός ΕΕ. Εξασφαλίζουν επίσης μεγαλύτερη διαφάνεια για τους διαδικτυακούς αγοραστές στην ΕΕ όσον αφορά την τιμολόγηση και τις επιλογές των καταναλωτών/-τριών.

Το 2021 η τελωνειακή ένωση «οχυρώθηκε» σε μεγάλο βαθμό έναντι απειλών κατά της ασφάλειας, με το νέο σύστημα ελέγχου εισαγωγών 2. Το σύστημα αυτό επιτρέπει στις τελωνειακές υπηρεσίες να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικότερα την παράνομη διακίνηση εμπορευμάτων στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ και να διαχειρίζονται τον αυξανόμενο κίνδυνο εισόδου μη ασφαλών εμπορευμάτων μέσω του ηλεκτρονικού εμπορίου.

Θεμιτός ανταγωνισμός

Ο υγιής ανταγωνισμός αυξάνει την ανθεκτικότητα της οικονομίας της ΕΕ, καθώς παρέχει στους παράγοντες της αγοράς κίνητρα για καινοτομία, επενδύσεις και αύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους. Με τις αποφάσεις της στους τομείς της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας, των συγκεντρώσεων και των κρατικών ενισχύσεων, η Επιτροπή προστατεύει τους/τις καταναλωτές/-τριες από αθέμιτες επιχειρηματικές πρακτικές και διασφαλίζει την πρόσβασή τους στην ευρύτερη δυνατή επιλογή ποιοτικών και καινοτόμων προϊόντων σε δίκαιες τιμές. Για παράδειγμα, σύμφωνα με συντηρητικές εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, χάρη σε απαγορεύσεις συμπράξεων και παρεμβάσεις σε συγκεντρώσεις εταιρειών στην ΕΕ οι πελάτες εξοικονομούν ετησίως 14-23,3 δισ. ευρώ.

Η αυστηρή και δίκαιη επιβολή των ενωσιακών κανόνων ανταγωνισμού προωθεί τη συνοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ίση μεταχείριση των παραγόντων της αγοράς, δημιουργώντας

ανάπτυξη και απασχόληση. Το 2021 η Επιτροπή συνέχισε να επιβάλλει τους κανόνες ανταγωνισμού σε όλες τις αγορές. Για να προλάβει τις εξελίξεις, επιτάχυνε επίσης την τρέχουσα επανεξέταση των εργαλείων της πολιτικής ανταγωνισμού. Ειδικότερα, αποτέλεσμα αυτής της διαδικασίας το 2021 ήταν οι νέες κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις στους τομείς του κλίματος, της ενέργειας και του περιβάλλοντος, οι οποίες συμβάλλουν ακόμη περισσότερο στον οικολογικό προσανατολισμό της οικονομίας, σύμφωνα με τους στόχους πολιτικής της Επιτροπής.

Οι τρέχουσες εργασίες, πλαίσιο των οποίων αποτελεί η ανακοίνωση με τίτλο «Μια πολιτική ανταγωνισμού κατάλληλη για νέες προκλήσεις», έχουν ως στόχο να συνεχιστεί η στήριξη της οικονομίας εν μέσω πανδημίας (βλ. επίσης κεφάλαιο 1), να επιταχυνθεί η ανάκαμψη και να προετοιμαστεί το έδαφος για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και επίσης για μια ανθεκτικότερη ενιαία αγορά.

Οικοδόμηση μιας δίκαιης και κοινωνικής Ευρώπης

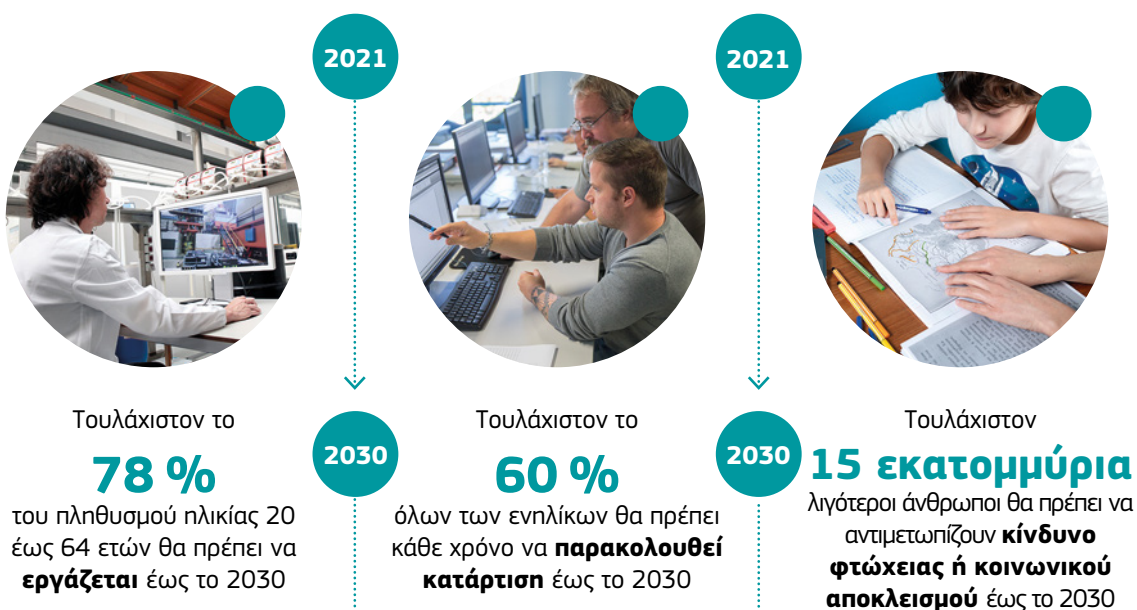
Μια οικονομία χωρίς αποκλεισμούς

Σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων

Τον Μάρτιο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε ένα σχέδιο δράσης όπου καθορίζονται συγκεκριμένες πρωτοβουλίες με στόχο οι 20 αρχές του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων να γίνουν πραγματικότητα. Με βάση μια ευρεία δημόσια διαβούλευση με περισσότερες από 1 000 γραπτές συμμετοχές, πρότεινε τρεις πρωταρχικούς στόχους για την ΕΕ έως το 2030. Οι στόχοι αυτοί είναι: απασχόληση για τουλάχιστον το 78 % του πληθυσμού ηλικίας 20 έως 64 ετών· επήρσια κατάρτιση για τουλάχιστον το 60 % του συνόλου των ενηλίκων· και τουλάχιστον 15 εκατομμύρια λιγότερα άτομα σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων 5 εκατομμυρίων παιδιών. Οι ηγέτες/-ίδες της ΕΕ ενέκριναν τη νέα δέσμη στόχων κατά την κοινωνική σύνοδο κορυφής του Πόρτο στις 7 και 8 Μαΐου. Εκεί συναντήθηκαν οι ηγέτες της ΕΕ, οι κοινωνικοί εταίροι και εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών και δεσμεύτηκαν για την επέκταση της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, δηλώνοντας ότι είναι πλέον ώρα για αυτά αποτελέσματα.

Ασφαλέστεροι και υγιέστεροι χώροι εργασίας

Για την καλύτερη προστασία εκατομμυρίων εργαζομένων από ατυχήματα και ασθένειες που συνδέονται με την εργασία, η ΕΕ ενέκρινε τον Ιούνιο το στρατηγικό πλαίσιο για την υγεία και την ασφάλεια στον χώρο εργασίας για την περίοδο 2021-2027. Προσδιορίζει τις βασικές προκλήσεις, θέτει στόχους και παρουσιάζει μέτρα για τη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων κατά τα επόμενα έτη. Ανταποκρίνεται επίσης στις μεταβαλλόμενες ανάγκες προστασίας των εργαζομένων που προκύπτουν από την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση, τις νέες μορφές εργασίας και την πανδημία της COVID-19. Ταυτόχρονα, το πλαίσιο θα συνεχίσει να αντιμετωπίζει τους παραδοσιακούς κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, όπως τα εργατικά ατυχήματα ή την έκθεση σε επικίνδυνες χημικές ουσίες. Προωθεί ένα «όραμα μηδενικών απωλειών» για την εξάλειψη των θανάτων που σχετίζονται με την εργασία στην ΕΕ.

Προστασία των ατόμων που εργάζονται μέσω πλατφορμών

Οι ψηφιακές πλατφόρμες εργασίας παρέχουν θέσεις εργασίας και εισόδημα σε περίπου 28 εκατομμύρια άτομα στην ΕΕ. Την τελευταία πενταετία η οικονομία των πλατφορμών έχει πενταπλασιαστεί. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή πρότεινε μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των ατόμων που εργάζονται μέσω πλατφορμών. Με βάση την προτεινόμενη οδηγία, εκτιμάται ότι από 1,7 έως 4,1 εκατομμύρια άτομα θα μπορούσαν να

επαναχαρακτηριστούν ως εργαζόμενοι και να αποκτήσουν τα δικαιώματα και την κοινωνική προστασία που δικαιούνται. Άλλοι θα συνεχίσουν να χαρακτηρίζονται αυτοαπασχολούμενοι, και σε αυτούς θα παρέχεται η πλήρης αυτονομία και η προστασία σε εθνικό επίπεδο που συνεπάγεται η αυτοαπασχόληση. Η οδηγία θα διασφαλίσει επίσης ότι οι αλγόριθμοι που χρησιμοποιούνται στην εργασία σε πλατφόρμες θα γίνονται καλύτερα κατανοητοί από όλους όσους εργάζονται μέσω πλατφορμών και από τους εκπροσώπους τους, και θα υπόκεινται πάντοτε σε έλεγχο από τους πολίτες.

Τι θα μπορούσαν να αποκομίσουν τα πρόσωπα που κατηγοριοποιούνται ως εργαζόμενοι;

Εγγυημένη διάρκεια ανάπαυσης και άδεια μετ' αποδοχών

Άδεια μητρότητας, άδεια πατρότητας και γονική άδεια

Τουλάχιστον τον εθνικό ή κλαδικό κατώτατο μισθό (κατά περίπτωση)

Συνταξιοδοτικά δικαιώματα

Ασφάλεια και προστασία της υγείας

Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες

Παροχές ανεργίας, ασθένειας και υγειονομικής περιθαλψης

Τον Σεπτέμβριο η Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας διοργάνωσε την πρώτη κοινή επιθεώρηση μεταξύ δύο κρατών μελών, της Γαλλίας και της Βουλγαρίας. Στόχος ήταν η αντιμετώπιση των επανειλημμένων σοβαρών παραβιάσεων των εργασιακών και κοινωνικών δικαιωμάτων των εποχιακών εργαζομένων στον γεωργικό τομέα.

Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας

Τον Μάιο του 2021 η Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας άρχισε να λειτουργεί ανεξάρτητα από την Επιτροπή. Η αποστολή της είναι να συμβάλει στην επιβολή των κανόνων της ΕΕ για την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης με δίκαιο, απλό και αποτελεσματικό τρόπο, καθώς και να διευκολύνει τα άτομα και τις επιχειρήσεις να αποκομίσουν τα οφέλη της ενιαίας αγοράς.

Καταπολέμηση της αστεγίας

Η ΕΕ, τα κράτη μέλη και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών δεσμεύτηκαν για πρώτη φορά να συνεργαστούν για την καταπολέμηση της αστεγίας στην ΕΕ. Τον Ιούνιο εγκαινίασαν από κοινού την ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της αστεγίας με σκοπό την έναρξη διαλόγου, τη διευκόλυνση της αμοιβαίας μάθησης, τη βελτίωση

των στοιχείων και της παρακολούθησης, καθώς και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των οργανώσεων για την καταπολέμηση της αστεγίας. Η δήλωση της Λισαβόνας τον Ιούνιο σχετικά με τη νέα πλατφόρμα θέτει φιλόδοξους στόχους: προσβάσιμο, ασφαλές και κατάλληλο κατάλυμα έκτακτης ανάγκης για όλους όσοι το έχουν ανάγκη· προσφορά κατάλληλης στέγασης για άτομα που βγαίνουν από ιδρύματα όπως φυλακές ή νοσοκομεία· χρήση επείγουσας ή μεταβατικής στέγασης μόνο όταν είναι απολύτως αναγκαία· και καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω αστεγίας. Από το 2022 οι δραστηριότητες της πλατφόρμας θα περιλαμβάνουν τη δρομολόγηση ενός έργου για την καταμέτρηση των ατόμων χωρίς στέγη σε διάφορες πόλεις σε ολόκληρη την ΕΕ, καθώς και εκδηλώσεων αμοιβαίας μάθησης με στόχο τον εντοπισμό και την προώθηση τεκμηριωμένων ορθών πρακτικών και τη χρήση της χρηματοδότησης της ΕΕ.

Ο κ. Νικολά Σμιτ, Ευρωπαίος επίτροπος Απασχόλησης και Κοινωνικών Δικαιωμάτων (δεύτερος από αριστερά), και ο κ. Μιλάν Κράινιακ, υπουργός Εργασίας, Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικογένειας της Σλοβακίας (δεξιά), επισκέπτονται το καταφύγιο Σεντ Λουίζ ντε Μαριγιάκ, το οποίο διαχειρίζεται η φιλανθρωπική οργάνωση Ντεπόλ Σλοβένσκο, με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους, Μπρατισλάβα, Σλοβακία, 8 Νοεμβρίου 2021.

←
ΒΙΝΤΕΟ Στο πλαίσιο της κατάρτισης για το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης, η Βίρνα εξηγεί πώς εμπνεύστηκε την ιδέα του σχεδίου αλληλεγγύης της και ποιες ερωτήσεις έθεσε στον εαυτό της προκειμένου να υλοποιήσει την ιδέα της.

Δημιουργία περισσότερων ευκαιριών για τους νέους

Τον Δεκέμβριο του 2021 το ποσοστό ανεργίας των νέων ανερχόταν σε 14,9 % στην ΕΕ, που αντιστοιχεί σε 2,75 εκατομμύρια άτομα ηλικίας κάτω των 25 ετών. Τον Σεπτέμβριο η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ανακοίνωσε μια νέα πρωτοβουλία με την ονομασία ALMA [Aim, Learn, Master, Achieve (στόχος, μάθηση, τελειοποίηση, επιτυχία)] για την αύξηση της στήριξης της ΕΕ προς τους νέους που δεν έχουν κανενός είδους απασχόληση, εκπαίδευση ή κατάρτιση και βρίσκονται σε μειονεκτική θέση, για παράδειγμα λόγω έλλειψης προσόντων ή αναπηρίας ή επειδή προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Η πρωτοβουλία ALMA θα τους βοηθήσει να βρουν τον δρόμο τους στην αγορά εργασίας συνδυάζοντας την εξατομικευμένη καθοδήγηση και κατάρτιση στο κράτος μέλος καταγωγής τους με μια θέση εργασίας σε άλλο κράτος μέλος. Στόχος είναι: η βελτίωση των δεξιοτήτων, των γνώσεων και της εμπειρίας των νέων· να τους δοθεί η ευκαιρία να δημιουργήσουν νέες σχέσεις και επαφές σε ολόκληρη την Ευρώπη, οι οποίες διαφορετικά δεν θα ήταν δυνατές· και, τελικά, να τους βοηθήσει να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Η πρωτοβουλία ALMA θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+, με εκτιμώμενο ετήσιο προϋπολογισμό 15 εκατ. ευρώ.

Τον Απρίλιο η Επιτροπή δρομολόγησε το νέο πρόγραμμα του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης για την περίοδο 2021-2027. Με προϋπολογισμό άνω του 1 δισ. ευρώ, θα προσφέρει ευκαιρίες σε περίπου 275 000 νέους να συμβάλουν στην αντιμετώπιση κοινωνικών και ανθρωπιστικών προκλήσεων μέσω του εθελοντισμού ή δικών τους έργων αλληλεγγύης. Χάρη στη θεματική εστίαση των έργων του Σώματος, το πρόγραμμα στηρίζει γενικές πολιτικές προτεραιότητες της ΕΕ, όπως η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση, η ένταξη και η συμμετοχή των νέων στις δημοκρατικές διαδικασίες και η συμμετοχή τους στα κοινά.

Τον Σεπτέμβριο η Επιτροπή εγκαινίασε τη νέα ηλεκτρονική εφαρμογή για το Erasmus+, μια υπηρεσία μίας στάσης για τους μετακινούμενους φοιτητές του Erasmus+ η οποία διαθέτει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τις σπουδές και τη διαμονή στο εξωτερικό. Η εν λόγω εφαρμογή παρέχει μια ψηφιακή ευρωπαϊκή φοιτητική κάρτα σε μετακινούμενους σπουδαστές. Η κάρτα θα ισχύει σε ολόκληρη την ΕΕ επιτρέποντας την ασφαλή και εύκολη ταυτοποίηση στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και την πρόσβαση σε υπηρεσίες. Επιπλέον, σηματοδοτεί ένα σημαντικό βήμα προς τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα Erasmus για νέους επιχειρηματίες επεκτάθηκε το 2021 στον Καναδά, τη Νότια Κορέα και την Ταϊβάν, παρέχοντας περισσότερες ευκαιρίες για την απόκτηση εμπειρίας δίπλα σε κάποιον επιχειρηματία στο εξωτερικό.

Η πρόεδρος κ. φον ντερ Λάιεν ανακοίνωσε επίσης, τον Σεπτέμβριο, πρόταση της Επιτροπής να ανακηρυχθεί το 2022 Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας. Στόχος είναι να ενθαρρυνθούν η ΕΕ, τα κράτη μέλη και οι περιφερειακές και τοπικές αρχές να τιμήσουν, να στηρίξουν και να συνεργαστούν με τους νέους στο μεταπανδημικό περιβάλλον. Ειδικότερα, το Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας θα ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των νέων σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ· θα προωθήσει την προσωπική, κοινωνική και επαγγελματική τους εξέλιξη· και θα καταδείξει πώς η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση μπορούν να τους προσφέρουν νέες προοπτικές.

Τον Οκτώβριο η Επιτροπή δρομολόγησε τη διαδικασία διανομής 60 000 καρτών δωρεάν σιδηροδρομικών μετακινήσεων στο πλαίσιο του DiscoverEU. Η πρωτοβουλία αυτή δίνει σε 18χρονους από κάθε υπόβαθρο την ευκαιρία να ταξιδέψουν σε ολόκληρη την ΕΕ, να αντλήσουν διδάγματα από άλλες κουλτούρες, να οικοδομήσουν νέες φιλίες και να εξερευνήσουν την ευρωπαϊκή τους ταυτότητα. Δεδομένου ότι το 2020 δεν διανεμήθηκαν κάρτες λόγω της πανδημίας COVID-19, το 2021 επετράπη να συμμετάσχουν και οι νέοι ηλικίας 19 ετών.

Σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή παρουσίασε ένα σχέδιο δράσης για να βοηθήσει την ευρωπαϊκή κοινωνική οικονομία να ανθίσει, αξιοποιώντας το δυναμικό της όσον αφορά την οικονομία και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Το σχέδιο θα συμβάλει επίσης τόσο στη δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψη, όσο και στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Οι οργανώσεις της κοινωνικής οικονομίας θέτουν και υπηρετούν κατά προτεραιότητα κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς στόχους, επανεπενδύοντας το μεγαλύτερο μέρος των κερδών τους στην ίδια την οργάνωση. Υπάρχουν 2,8 εκατομμύρια φορείς κοινωνικής οικονομίας στην ΕΕ, οι οποίοι απασχολούν 13,6 εκατομμύρια άτομα και προσφέρουν λύσεις στην αντιμετώπιση κοινωνικών προκλήσεων. Οι οργανώσεις αυτές μπορεί να αντιμετωπίσουν δυσκολίες κατά την ανάπτυξη και την κλιμάκωση των δραστηριοτήτων τους διότι δεν είναι επαρκώς κατανοητές και αναγνωρισμένες. Χρειάζονται περισσότερη και καλύτερη στήριξη για να αναπτυχθούν, να ευδοκιμήσουν και να έχουν ακόμη μεγαλύτερο αντίκτυπο στην κοινωνία. Το σχέδιο δράσης αποσκοπεί στη διευκόλυνση της εκκίνησης και επέκτασης των οργανώσεων της κοινωνικής οικονομίας.

Ανάπτυξη των γνώσεων και των δεξιοτήτων των πολιτών

Όλο και περισσότεροι άνθρωποι στην ΕΕ χρειάζεται να επικαιροποιούν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητές τους για να γεφυρώσουν το χάσμα μεταξύ της επίσημης εκπαίδευσης που έχουν λάβει και των αναγκών που δημιουργούνται από μια κοινωνία και μια αγορά εργασίας οι οποίες μεταβάλλονται με ταχείς ρυθμούς. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση για συστάσεις του Συμβουλίου σχετικά με τους ατομικούς λογαριασμούς μάθησης και τα μικροδιαπιστευτήρια, όπως είχε εξαγγελθεί στο ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων και στην ανακοίνωση για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης του 2020.

Οι ατομικοί λογαριασμοί μάθησης περιλαμβάνουν ατομικά δικαιώματα κατάρτισης. Η πρόταση αποσκοπεί στην αύξηση της χαμηλής συμμετοχής

των ενηλίκων στην κατάρτιση και στη μείωση των ελλείψεων δεξιοτήτων, συμβάλλοντας παράλληλα σε μια ανταγωνιστική οικονομία και στην κοινωνική δικαιοσύνη. Για τον σκοπό αυτό, η προτεινόμενη σύσταση ασχολείται με τα κύρια εμπόδια στην πρόσβαση στην κατάρτιση —κίνητρα, χρόνο και χρηματοδότηση— ζητώντας από τα κράτη μέλη να προβούν στις ακόλουθες ενέργειες σε συνεργασία με τους κοινωνικούς εταίρους:

- να καθιερώσουν ατομικούς λογαριασμούς μάθησης και να παρέχουν δικαιώματα κατάρτισης για όλους τους ενήλικες σε παραγωγική ηλικία·
- να συντάξουν κατάλογο μαθημάτων κατάρτισης επιλέξιμων για χρηματοδότηση από τους ατομικούς λογαριασμούς μάθησης και να τον κάνουν προσβάσιμο μέσω ψηφιακού μητρώου·
- να παρέχουν επαγγελματικό προσανατολισμό και επικύρωση δεξιοτήτων που έχουν αποκτηθεί στο παρελθόν, καθώς και άδεια κατάρτισης μετ' αποδοχών.

Τα μικροδιαπιστευτήρια πιστοποιούν τα μαθησιακά αποτελέσματα μιας βραχυπρόθεσμης μαθησιακής εμπειρίας όπως ένας σύντομος κύκλος μαθημάτων ή ένα μάθημα κατάρτισης. Αποτελούν έναν ευέλικτο, στοχευμένο τρόπο βοήθειας ώστε οι άνθρωποι να μπορούν να αναπτύξουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις ικανότητες που είναι απαραίτητες για την προσωπική και επαγγελματική τους εξέλιξη. Η πρόταση της Επιτροπής επιδιώκει να καταστήσει τα μικροδιαπιστευτήρια λειτουργικά σε όλα τα θεσμικά όργανα, σε κάθε είδους επιχειρήσεις και τομείς, καθώς και πέραν των συνόρων. Στόχος είναι να εξασφαλιστεί η υψηλή ποιότητα των μικροδιαπιστευτηρίων και η έκδοσή τους με διαφανή τρόπο ώστε να αποτελούν αξιόπιστη πιστοποίηση.

Για την εφαρμογή μέτρων για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων των πολιτών είναι διαθέσιμα διάφορα κονδύλια της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (βλ. κεφάλαιο 1). Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ είναι το κύριο μέσο της ΕΕ για την πραγματοποίηση επενδύσεων στο ανθρώπινο δυναμικό. Με συνολικό προϋπολογισμό περίπου 99 δισ. ευρώ για την περίοδο 2021–2027, προωθεί μια υψηλού επιπέδου και βιώσιμη απασχόληση, εκπαίδευση και κατάρτιση.

Το ταμείο αποσκοπεί επίσης στη διασφάλιση επαρκούς και αξιοπρεπούς κοινωνικής προστασίας, στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας, καθώς και στη βελτίωση των συνθηκών εργασίας. Για την περίοδο 2021-2027 το πρόγραμμα για την απασχόληση και την κοινωνική καινοτομία και το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους θα ενσωματωθούν στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+.

Το νέο πρόγραμμα Erasmus+ για την περίοδο 2021-2027 δρομολογήθηκε τον Μάρτιο. Με προϋπολογισμό 26,2 δισ. ευρώ, ο οποίος συμπληρώνεται με περίπου 2,2 δισ. ευρώ από τα εξωτερικά μέσα της ΕΕ, το ανανεωμένο πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει έργα μαθησιακής κινητικότητας και διασυνοριακής συνεργασίας για 10 εκατομμύρια Ευρωπαίους όλων των ηλικιών και των υποβάθρων. Θα επιδιώξει να είναι ακόμη πιο συμπεριληπτικό και να στηρίξει την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, όπως προβλέπεται στις προτεραιότητες για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης.

Έρευνα, καινοτομία και Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας

Τον Νοέμβριο όλα τα κράτη μέλη κατέληξαν σε ένα «σύμφωνο για την έρευνα και την καινοτομία στην Ευρώπη» και συμφώνησαν επίσης σχετικά με τη διακυβέρνηση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας, καθορίζοντας προτεραιότητες και ένα εξορθολογισμένο πλαίσιο διακυβέρνησης για τον τομέα, συμπεριλαμβανομένου ενός θεματολογίου πολιτικής για την περίοδο 2022-2024. Τα ανωτέρω θα συμβάλουν στην καλύτερη ευθυγράμμιση των περιφερειακών, εθνικών και ενωσιακών στρατηγικών και επενδύσεων έρευνας και καινοτομίας. Τα κράτη μέλη, σε διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη, θα καθορίζουν και θα παρακολουθούν την πρόοδο σύμφωνα με ένα κοινό θεματολόγιο πολιτικής για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας. Τα καλυπτόμενα πεδία περιλαμβάνουν από τις αξίες και αρχές έρευνας και καινοτομίας έως τις στρατηγικές προτεραιότητες για επενδύσεις, π.χ. στις ερευνητικές υποδομές. Η Επιτροπή θα στηρίξει κοινές δράσεις για τη διασφάλιση μακροπρόθεσμων επενδύσεων στην έρευνα και στην καινοτομία και μεταρρυθμίσεις πολιτικής.

Η κ. Μαρίγια Γκαμπριέλ, Ευρωπαία επίτροπος Καινοτομίας, Έρευνας, Πολιτισμού, Εκπαίδευσης και Νεολαίας, δίνει συνέντευξη Τύπου για το Erasmus+, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 25 Μαρτίου 2021.

Η κ. Χέλενα Ντάλι, Ευρωπαϊκή επίτροπος Ισότητας, παρακολουθεί έκθεση σχετικά με την έμφυλη βία με τίτλο «Τι φορούσατε εκείνη την ημέρα;», η οποία διοργανώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τη Διεθνή Αμνηστία, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 16 Νοεμβρίου 2021.

Μια Ένωση ισότητας

Ίση αμοιβή για ίδια εργασία

Τα νέα μέτρα για τη μισθολογική διαφάνεια έχουν ως στόχο να διασφαλίσουν ότι οι γυναίκες και οι άνδρες στην ΕΕ θα λαμβάνουν ίση αμοιβή για ίδια εργασία ή για εργασία ίσης αξίας. Η πρόταση της Επιτροπής, η οποία εγκρίθηκε τον Μάρτιο, προβλέπει μέτρα όπως η ενημέρωση των ατόμων που αναζητούν εργασία σχετικά με τις αμοιβές, η αναγνώριση του δικαιώματος να γνωρίζουν οι εργαζόμενοι που εκτελούν την ίδια εργασία ή εργασία ίσης αξίας τα επίπεδα αμοιβών, καθώς και η υποχρέωση των μεγάλων εταιρειών να υποβάλλουν εκθέσεις και

αξιολογήσεις όσον αφορά το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων. Επιπλέον, οι εργοδότες δεν θα μπορούν να ζητούν από τα άτομα που αναζητούν εργασία το μισθολογικό τους ιστορικό, εμποδίζοντας έτσι τη διαιώνιση του μισθολογικού χάσματος κατά την αλλαγή θέσεων εργασίας. Η πρόταση αποσκοπεί επίσης στην ενίσχυση των εργαλείων που επιτρέπουν στους εργαζομένους να διεκδικούν τα δικαιώματά τους και στη διευκόλυνση της πρόσβασής τους στη δικαιοσύνη, για παράδειγμα με την προώθηση του δικαιώματος αποζημίωσης για μισθολογικές διακρίσεις.

Από το
1957
οι άνδρες και οι γυναίκες στην
ΕΕ έχουν δικαίωμα σε ίση
αμοιβή

Το μισθολογικό χάσμα
μεταξύ των φύλων στην ΕΕ
ανέρχεται σε

14 %

Το συνταξιοδοτικό χάσμα
μεταξύ των φύλων στην ΕΕ
ανέρχεται σε

30 %

Δικαιώματα του παιδιού

Για να είναι η ΕΕ έτοιμη για την επόμενη γενιά Ευρωπαίων, η Επιτροπή πρότεινε το 2021 μια ολοκληρωμένη νέα στρατηγική για τα δικαιώματα του παιδιού και μια ευρωπαϊκή εγγύηση για τα παιδιά. Αυτές οι σημαντικές πρωτοβουλίες πολιτικής θα συμβάλουν στην προστασία όλων των παιδιών και θα τα βοηθήσουν να ασκήσουν τα δικαιώματά τους. Και οι δύο πρωτοβουλίες έχουν υλοποιηθεί μετά από εκτενείς διαβουλεύσεις με τους πολίτες, τα ενδιαφερόμενα μέρη και, κυρίως, περισσότερα από

10 000 παιδιά, σε μια αποφασιστική προσπάθεια να τεθούν στο επίκεντρο της χάραξης πολιτικής της ΕΕ. Η στρατηγική παρουσιάστηκε επίσης σε ευανάγνωστες εκδόσεις για παιδιά διαφορετικών ηλικιών και ικανοτήτων ανάγνωσης.

Η στρατηγική για τα δικαιώματα του παιδιού βασίζεται στη θεμελιώδη αρχή ότι κάθε παιδί στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σε ολόκληρο τον κόσμο θα πρέπει να απολαμβάνει τα ίδια δικαιώματα και να ζει χωρίς διακρίσεις.

Αποσκοπεί στην ενσωμάτωση των δικαιωμάτων του παιδιού στις σχετικές ενωσιακές και εθνικές πολιτικές. Συνεπάγεται δράσεις παρακολούθησης σε έξι θεματικούς τομείς:

- ενδυνάμωση των παιδιών ώστε να είναι ενεργοί πολίτες και σε δημοκρατικές κοινωνίες,
- καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης, της υγείας και της εκπαίδευσης,
- καταπολέμηση όλων των μορφών βίας κατά των παιδιών και διασφάλιση της προστασίας των παιδιών,
- προαγωγή μιας φιλικής προς τα παιδιά δικαιοσύνης,
- στήριξη και προστασία των παιδιών κατά την ψηφιακή μετάβαση, και
- εντατικοποίηση των προσπαθειών της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού στο πλαίσιο της εξωτερικής της δράσης.

Στην πράξη, η στρατηγική αυτή συμβάλλει επίσης στην ανάδειξη της ΕΕ ως βασικού παράγοντα προώθησης και προστασίας των δικαιωμάτων του παιδιού παγκοσμίως.

Η στρατηγική συγκεντρώνει, σε ένα ολοκληρωμένο και συνεκτικό πλαίσιο, όλα τα νέα και υφιστάμενα νομοθετικά, πολιτικά και χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ που συμβάλλουν στην προστασία και στην προώθηση των δικαιωμάτων του παιδιού. Η Επιτροπή έχει δεσμευτεί να αναλάβει δράση, εγκρίνοντας μια ευρωπαϊκή εγγύηση για τα παιδιά το 2021 και μια επικαιροποιημένη Ευρωπαϊκή στρατηγική για ένα διαδίκτυο καλύτερα προσαρμοσμένο στα παιδιά το 2022.

Η ευρωπαϊκή εγγύηση για τα παιδιά, η οποία προτάθηκε τον Μάρτιο, έχει ως στόχο να διασφαλίσει σε κάθε παιδί στην ΕΕ που διατρέχει κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού την πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για την προώθηση των ίσων ευκαιριών. Σε αυτές περιλαμβάνονται η προσχολική αγωγή και φροντίδα, η εκπαίδευση και οι εξωσχολικές δραστηριότητες, τουλάχιστον ένα υγιεινό γεύμα κάθε σχολική μέρα, η υγειονομική περίθαλψη και η πρόσβαση σε υγιεινό τρόφιμα και κατάλληλη στέγαση. Το Συμβούλιο ενέκρινε τη σύσταση αυτή σε μόλις 3 μήνες, και τα κράτη μέλη έχουν ορίσει εθνικούς συντονιστές

Εγγύησης για τα Παιδιά οι οποίοι θα εποπτεύουν την εφαρμογή της εγγύησης. Τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλουν τα εθνικά τους σχέδια έως τον Μάρτιο του 2022.

Καταπολέμηση του ρατσισμού

Τον Μάιο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διόρισε την πρώτη συντονίστριά της για την καταπολέμηση του ρατσισμού, υλοποιώντας μια σημαντική δέσμευση του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού του 2020. Η συντονίστρια συνεργάζεται με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τα κράτη μέλη, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και την ακαδημαϊκή κοινότητα για την ενίσχυση των μέτρων πολιτικής στον τομέα της καταπολέμησης του ρατσισμού. Συνεργάζεται στενά με άτομα που ανήκουν σε φυλετικές ή εθνοτικές μειονότητες και μεταφέρει τις ανησυχίες τους στην Επιτροπή. Η συντονίστρια θα ενώσει τις δυνάμεις της με τις υπηρεσίες της Επιτροπής για την καταπολέμηση του ρατσισμού μέσω των πολιτικών απασχόλησης, εκπαίδευσης, υγείας και στέγασης ή με χρηματοδοτικά προγράμματα όπως το «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες» και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+.

Προκειμένου να καταπολεμηθεί ο ρατσισμός με συνεκτικό τρόπο, το 2021 η Επιτροπή συνεργάστηκε με τα κράτη μέλη, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους φορείς ισότητας στηρίζοντας την κατάρτιση εθνικών σχεδίων δράσης κατά του ρατσισμού και των φυλετικών διακρίσεων και ενισχύοντας τον αντίκτυπο των δράσεων της συντονίστριας στην εφαρμογή του σχεδίου δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού.

Στο πλαίσιο αυτό, συστάθηκε υποομάδα συνεργασίας με τα κράτη μέλη επικεντρωμένη στην εφαρμογή του σχεδίου δράσης σε εθνικό επίπεδο. Η Επιτροπή οργάνωσε στις 19 Μαρτίου την ευρωπαϊκή σύνοδο κορυφής για την καταπολέμηση του ρατσισμού. Συνδιοργανωτές ήταν η πορτογαλική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η διακομματική ομάδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την καταπολέμηση του ρατσισμού και την πολυμορφία.

Η κ. Βιέρα Γιούροβα, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για θέματα Αξιών και Διαφάνειας, εκφωνεί ομιλία στη 14η συνεδρίαση της ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την ένταξη των Ρομά, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 21 Σεπτεμβρίου 2021.

Ισότητα, ένταξη και συμμετοχή των Ρομά

Η σύσταση του Συμβουλίου για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά, η οποία εγκρίθηκε τον Μάρτιο, περιέχει πλήρη κατάλογο μέτρων για: την καταπολέμηση των διακρίσεων και του αντιαθιγγανισμού· την προώθηση της κοινωνικής ένταξης· την ενίσχυση της συμμετοχής και της ενεργού άσκησης των πολιτικών δικαιωμάτων· και την εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτική εκπαίδευση, απασχόληση, υγεία και στέγαση. Τα μέτρα αυτά εκτείνονται από την καταπολέμηση των πολλαπλών μορφών διαθρονητικών διακρίσεων κατά των Ρομά έως τη διασφάλιση της πρόσβασης των Ρομά στην απασχόληση σε δημόσιους οργανισμούς σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Η σύσταση αποτελεί μέρος του δεκαετούς στρατηγικού πλαισίου για την προώθηση της ισότητας των Ρομά σε ολόκληρη την ΕΕ, και χαρακτηρίζεται από μεγαλύτερη έμφαση στις εταιρικές σχέσεις και τη θεσμική ικανότητα, στη στήριξη της κοινωνίας των πολιτών και της ανάπτυξης των κοινοτήτων, στην καλύτερη χρήση των κονδυλίων και στην ενίσχυση της παρακολούθησης. Η καταπολέμηση του αντιαθιγγανισμού, ως ειδικής μορφής ρατσισμού, συζητήθηκε στη σύνοδο κορυφής της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού και κατά τη 14η συνεδρίαση της ευρωπαϊκής πλατφόρμας για την ένταξη των Ρομά τον Σεπτέμβριο.

Ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ

Τον Νοέμβριο του 2020 η Επιτροπή ενέκρινε τη στρατηγική για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ 2020–2025, η οποία καθορίζει τους βασικούς στόχους και τις κύριες πρωτοβουλίες για την προώθηση της ισότητας των λεσβίων, των ομοφυλοφίλων, των αμφιφυλοφίλων, των διεμφυλικών, των κουίρ

και των ίντερσεξ. Έκτοτε η Επιτροπή έχει συστήσει υποομάδα για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ στο πλαίσιο της ομάδας υψηλού επιπέδου για την καταπολέμηση των διακρίσεων, την ισότητα και την πολυμορφία, με σκοπό την ενίσχυση και την παρακολούθηση της προόδου στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης εθνικών σχεδίων δράσης για την ισότητα των ΛΟΑΤΚΙ.

Τον Ιούλιο η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες επί παραβάσει κατά της Ουγγαρίας και της Πολωνίας σχετικά με την ισότητα και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Οι υποθέσεις στην Ουγγαρία αφορούν τον πρόσφατα εγκριθέντα νόμο ο οποίος, συγκεκριμένα, απαγορεύει ή περιορίζει την πρόσβαση σε περιεχόμενο που προωθεί ή απεικονίζει «παρέκκλιση από την ταυτότητα που αντιστοιχεί στο φύλο κατά τη γέννηση, αλλαγή φύλου ή ομοφυλοφιλία» σε άτομα κάτω των 18 ετών, καθώς και τη δήλωση αποποίησης ευθύνης που επιβάλλεται σε κάθε παιδικό βιβλίο με περιεχόμενο ΛΟΑΤΚΙ. Δεδομένου ότι οι ανησυχίες της Επιτροπής δεν ελήφθησαν υπόψη, στις 2 Δεκεμβρίου αποφάσισε να αποστείλει αιτιολογημένη γνώμη στην Ουγγαρία, η οποία είχε προθεσμία δύο μηνών για να απαντήσει και να διορθώσει την κατάσταση. Διαφορετικά, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να παραπέμψει το κράτος μέλος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όσον αφορά την Πολωνία, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι πολωνικές αρχές δεν απάντησαν ολοκληρωμένα και κατάλληλα στα ερωτήματα που προέκυψαν από την έρευνά της σχετικά με τη φύση και τον αντίκτυπο των αποφάσεων περί «ζωνών απαλλαγμένων από την ιδεολογία ΛΟΑΤ», οι οποίες έχουν εγκριθεί από διάφορες περιφέρειες και δήμους της Πολωνίας. Η Επιτροπή έλαβε απάντηση από την Πολωνία στην προειδοποιητική επιστολή της, και στο τέλος του 2021 ανέλυε αυτή την απάντηση πριν αποφασίσει σχετικά με τα επόμενα βήματά της.

Καταπολέμηση του αντισημιτισμού

Τον Οκτώβριο η Επιτροπή ενέκρινε την πρώτη στα χρονικά στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση του αντισημιτισμού και τη διαφύλαξη της εβραϊκής ζωής (2021-2030). Καθώς ο αντισημιτισμός αυξάνεται ανησυχητικά, η στρατηγική καθορίζει μια σειρά μέτρων με τρεις άξονες: την πρόληψη και καταπολέμηση κάθε μορφής αντισημιτισμού· την προστασία και προώθηση της εβραϊκής ζωής στην ΕΕ· και την εκπαίδευση, την έρευνα και τη μνήμη του Ολοκαυτώματος. Τα κράτη μέλη έχουν ήδη δεσμευτεί να προλαμβάνουν και να καταπολεμούν όλες τις μορφές αντισημιτισμού μέσω εθνικών στρατηγικών και σχεδίων δράσης για την πρόληψη του ρατσισμού, της ξενοφοβίας, της ριζοσπαστικοποίησης και του βίαιου εξτρεμισμού.

Ο σύγχρονος αντισημιτισμός εμφανίζεται με πολλές μορφές, παλιές και νέες, από τη ρητορική μίσους στο διαδίκτυο, τα εγκλήματα μίσους και τις επιθέσεις κατά Εβραίων, των περιουσιών και των θεσμών τους έως τη βεβήλωση νεκροταφείων και μνημείων.

- Οι μισοί από τους πολίτες της ΕΕ θεωρούν τον αντισημιτισμό πρόβλημα.
- Εννέα στους 10 (89 %) Εβραίους στην ΕΕ θεωρούν ότι ο αντισημιτισμός έχει αυξηθεί στο κράτος μέλος όπου ζουν.
- Το 79 % των Εβραίων δεν έχει αναφέρει σε κανέναν οργανισμό το σοβαρότερο περιστατικό αντισημιτισμού το οποίο έχουν βιώσει.
- Οι Εβραίοι αποτελούν έναν από τους μεγαλύτερους στόχους τοξικής γλώσσας στο διαδίκτυο. Η τοξική γλώσσα απευθύνεται σε αυτούς στο 6,3 % έως 27 % των περιπτώσεων, ανάλογα με την ερευνώμενη κάθε φορά πλατφόρμα.

Καταπολέμηση των εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή ζήτησε επίσημα από το Συμβούλιο να επεκτείνει τον ενωσιακό κατάλογο εγκλημάτων που ορίζεται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ώστε να συμπεριλάβει τη ρητορική μίσους και τα εγκλήματα μίσους. Η απόφαση-πλαίσιο για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου απαιτεί την ποινικοποίηση της ρατσιστικής και ξενοφοβικής ρητορικής μίσους και των εγκλημάτων μίσους για ορισμένους μόνο λόγους, όπως η φυλή, το χρώμα, η θρησκεία, οι γενεαλογικές καταβολές ή η εθνική ή εθνοτική καταγωγή. Ως προς την ποινικοποίηση άλλων μορφών ρητορικής μίσους και εγκλημάτων μίσους —για παράδειγμα, λόγω φύλου, γενετήσιου προσανατολισμού, ηλικίας και αναπηρίας—, υπάρχουν διαφορές μεταξύ των κρατών μελών. Μια απόφαση του Συμβουλίου για την επέκταση του καταλόγου των «ενωσιακών εγκλημάτων» θα επιτρέψει στην Επιτροπή να προτείνει στο μέλλον ελάχιστους κανόνες για την ποινικοποίηση της ρητορικής μίσους και των εγκλημάτων μίσους για λόγους πέραν του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

Η Επιτροπή συνεχίζει να εργάζεται για να διασφαλίσει την ορθή μεταφορά και εφαρμογή της απόφασης-πλαισίου μέσω διαλόγου με τις εθνικές αρχές και, όπου απαιτείται, διαδικασιών επί παραβάσει. Το 2020 και το 2021 η Επιτροπή κίνησε διαδικασίες κατά 13 κρατών μελών.

Η Επιτροπή συνέχισε το έργο της στον τομέα των πολιτικών για την καταπολέμηση των ρατσιστικών και ξενοφοβικών εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους, παρέχοντας καθοδήγηση και ανταλλάσσοντας ορθές πρακτικές με τις εθνικές αρχές και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στο πλαίσιο της ομάδας υψηλού επιπέδου για την καταπολέμηση του ρατσισμού, της ξενοφοβίας και άλλων μορφών μισαλλοδοξίας. Όσον αφορά την εφαρμογή του κώδικα δεοντολογίας για την καταπολέμηση της παράνομης ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο, η Επιτροπή ανακοίνωσε τον Ιούνιο τη συμμετοχή του ιστότοπου δικτύωσης LinkedIn. Τον Οκτώβριο το θεσμικό όργανο δημοσίευσε τα αποτελέσματα της ετήσιας αξιολόγησης της εφαρμογής του κώδικα δεοντολογίας, από τα οποία προκύπτει ότι, παρότι τα στοιχεία παραμένουν θετικά, η πρόοδος επιβραδύνθηκε.

Στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία

Ογδόντα επτά εκατομμύρια άτομα στην ΕΕ έχουν κάποια μορφή αναπηρίας. Κάθε άνθρωπος έχει εγγενές δικαίωμα σε μια ζωή χωρίς εμπόδια, γι' αυτό και τα άτομα με αναπηρία έχουν το δικαίωμα σε ίσες ευκαιρίες, να συμμετέχουν στα κοινωνικά δρώμενα σε ισότιμη βάση με τους άλλους και να μην υφίστανται διακρίσεις και βία.

Μόνο το **50,8 %** των ατόμων με αναπηρία απασχολείται, σε σύγκριση με το **75 %** των ατόμων χωρίς αναπηρία.

Το **28,4 %** των ατόμων με αναπηρία αντιμετωπίζει κίνδυνο φτώχειας, σε σύγκριση με το **17,8 %** των ατόμων χωρίς αναπηρία.

Μόλις το **29,4 %** των ατόμων με αναπηρία έχει πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, σε σύγκριση με το **43,8 %** των ατόμων χωρίς αναπηρία.

Το **52 %** των ατόμων με αναπηρία αισθάνεται ότι υφίσταται διακρίσεις.

Η στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030 —η οποία εγκρίθηκε τον Μάρτιο και δημοσιεύτηκε επίσης σε ευανάγνωστη μορφή (στην αγγλική)— αποσκοπεί στη διασφάλιση της πλήρους συμμετοχής τους στην κοινωνία. Η δεκαετής στρατηγική απαντά στις ποικίλες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία. Καθορίζει δράσεις για την ενίσχυση της ισότητας σε όλες τις πτυχές της καθημερινής ζωής, για παράδειγμα σε ό,τι αφορά την ικανοποιητική ποιότητα ζωής, την ανεξάρτητη διαβίωση και την πλήρη άσκηση ανθρωπίνων και ενωσιακών δικαιωμάτων όπως η ελεύθερη κυκλοφορία και το δικαίωμα ψήφου. Η στρατηγική προωθεί επίσης την ισότιμη πρόσβαση στην εργασία, στη δικαιοσύνη, στην εκπαίδευση, στην υγειονομική περίθαλψη, στον πολιτισμό, στον αθλητισμό και στον τουρισμό, καθώς και την προστασία από κάθε μορφή διακρίσεων.

Προστασία και προώθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων βάσει του Χάρτη

Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή εξέδωσε την «ετήσια έκθεσή της για το 2021 σχετικά με την εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ», η οποία επικεντρωνόταν στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην ψηφιακή εποχή. Η Επιτροπή οργάνωσε επίσης εκστρατεία ευαισθητοποίησης σχετικά με τα δικαιώματα των πολιτών βάσει του Χάρτη και τους φορείς όπου πρέπει να απευθυνθούν σε περίπτωση παραβίασης των δικαιωμάτων τους. Δημοσίευσε επίσης πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την προώθηση και την προστασία των αξιών της ΕΕ στο πλαίσιο του προγράμματος «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες». Αυτή η πρόσκληση υποβολής προτάσεων ύψους 51 εκατ. ευρώ θα στηρίξει τις προσπάθειες των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην ΕΕ για την προστασία και την προώθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και αξιών. Η έκθεση και η πρόσκληση υποβολής προτάσεων αποτελούν παραδοτέα της στρατηγικής για την ενίσχυση της εφαρμογής του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στην ΕΕ την οποία δημοσίευσε η Επιτροπή το 2020.

Γήρανση και δημογραφική πολιτική

Η Ευρώπη έχει γνωρίσει, και εξακολουθεί να βιώνει, ριζικές δημογραφικές αλλαγές. Τις τελευταίες πέντε δεκαετίες το προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση στην ΕΕ αυξήθηκε κατά 10 έτη τόσο για τους άνδρες, όσο και για τις γυναίκες. Οι διάφορες πολιτικές πρέπει να προβλέπουν και να αντιμετωπίζουν αυτή την τάση, η οποία μετασχηματίζει τις κοινωνίες και τον τρόπο ζωής. Τον Ιανουάριο η Επιτροπή δημοσίευσε την πράσινη βίβλο για τη γήρανση, ξεκινώντας έτσι δημόσια συζήτηση σχετικά με τις ευκαιρίες και τις προκλήσεις της γήρανσης. Η προσέγγιση της βίβλου όσον αφορά τον κύκλο ζωής αντικατοπτρίζει τον καθολικό αντίκτυπο της γήρανσης σε όλες τις γενιές και αποσκοπεί στην επίτευξη της σωστής ισορροπίας μεταξύ βιώσιμων λύσεων για τα οικεία συστήματα κοινωνικής πρόνοιας αφενός και δικαιοσύνης και αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών αφετέρου.

Τον Απρίλιο η Επιτροπή εγκαινίασε τον Δημογραφικό Άτλαντα, ένα διαδραστικό εργαλείο για την παρακολούθηση και αξιολόγηση των δημογραφικών τάσεων σε ενωσιακό, εθνικό και τοπικό επίπεδο. Περιέχει επίσημες στατιστικές και προβλέψεις της Eurostat, αλλά και νέα δεδομένα που παράγει το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής, μαζί με «ιστορίες δεδομένων» για συγκεκριμένα θέματα που παρέχουν ευρύ φάσμα δημογραφικών στοιχείων, φέρνοντας τη δημογραφική ανάλυση στο επίκεντρο της χάραξης πολιτικής της ΕΕ. Τον Ιούνιο το Συμβούλιο και η Επιτροπή δημοσίευσαν εκθέσεις σχετικά με τη μακροχρόνια φροντίδα και την επάρκεια των συντάξεων, στις οποίες περιγράφεται η κατάσταση σε ό,τι αφορά την ευημερία των ηλικιωμένων στην ΕΕ κατά τις επόμενες δεκαετίες. Ο αριθμός των ατόμων που ενδεχομένως χρειάζονται μακροχρόνια περίθαλψη στην ΕΕ-27 προβλέπεται να αυξηθεί από 30,8 εκατομμύρια το 2019 σε 38,1 εκατομμύρια το 2050, ενώ οι δαπάνες για μακροχρόνια περίθαλψη στην ΕΕ προβλέπεται να ανέλθουν από το 1,7 % του ΑΕγχΠ το 2019 στο 2,5 % του ΑΕγχΠ το 2050.

Πρώθηση των ευρωπαϊκών συμφερόντων και αξιών στον κόσμο

Ένα νέο κέντρο υποδοχής προσφύγων, το οποίο συστάθηκε από κοινού με την ΕΕ, παρέχει ασφαλείς συνθήκες υποδοχής τηρώντας τα μέτρα πρόληψης της COVID-19, περιφέρεια Κικίουμππε, δυτική Ουγκάντα, 25 Ιανουαρίου 2021.

Από αριστερά προς τα δεξιά: ο κ. Σαρλ Μισέλ, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ο κ. Αντόνιο Γκουτέρες, γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, και η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συμμετείχαν στην 76η σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών στη Νέα Υόρκη, Ηνωμένες Πολιτείες, 20 Σεπτεμβρίου 2021.

Η ΕΕ ως εταίρος με πολυμερή προσέγγιση

Η πανδημία COVID-19 κατέδειξε και πάλι ότι η προσέγγιση «πρώτα η χώρα μας» δεν είναι αποτελεσματική. Γι' αυτό η Ευρωπαϊκή Ένωση πιστεύει σε μια πολυμερή προσέγγιση για την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων και προβλημάτων ενώπιον των οποίων βρίσκεται η ανθρωπότητα. Η ΕΕ συνεργάζεται με παγκόσμιους εταίρους σε πολυμερείς οργανισμούς, διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και συνασπισμούς για τη βελτίωση της ζωής, της υγείας και της ασφάλειας των πολιτών στην Ευρώπη και σε ολόκληρο τον κόσμο. Η στήριξη μιας διεθνούς τάξης βασισμένης σε κανόνες δεν αποτελεί απλώς ένα δόγμα για την ΕΕ: η πολυμερής προσέγγιση έχει οδηγήσει στη μεγαλύτερη περίοδο παγκόσμιας ειρήνης, σταθερότητας και προόδου ως προς τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Οι κύριοι πολυμερείς οργανισμοί παρατηρούν μια αυξανόμενη τάση αρνησικυρίας και προαγωγής εθνικών στόχων αντί της αναζήτησης κοινού εδάφους. Κατά συνέπεια, το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών βρίσκεται σε αδιέξοδο, ενώ ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας και ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου (στο εξής: ΠΟΕ) θεωρούν ότι οι πολιτικές τους αμφισβητούνται.

Η ΕΕ επιθυμεί και χρειάζεται την επιτυχία αυτών των οργανισμών. Δεδομένης της αυξανόμενης δυσπιστίας του κοινού σχετικά με τα οφέλη της πολυμερούς συνεργασίας, είναι κρίσιμο να καταδειχθεί γιατί η συνεργασία με διεθνείς εταίρους, όπως ο ΟΗΕ, εξακολουθεί να είναι σημαντική και αναγκαία. Για τον λόγο αυτό η ΕΕ συνέχισε το 2021 να στηρίζει

τις προσπάθειες του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ να μεταρρυθμίσει το πολυμερές σύστημα και να το καταστήσει κατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό,

και ιδίως για την υλοποίηση της Ατζέντας του 2030 για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Το 2021 η ΕΕ και ο ΟΗΕ συνεργάστηκαν σε περισσότερες από 170 χώρες

στην πρόληψη και αντιμετώπιση κρίσεων

στην προστασία όσων διατρέχουν κίνδυνο από πολέμους, ασθένειες και φυσικές καταστροφές

στη στήριξη της μη διάδοσης και του αφοπλισμού

στην αντιμετώπιση της πείνας και του υποσιτισμού

στην οικοδόμηση δημοκρατικών και συμπεριληπτικών κοινωνιών

στην παροχή βασικών υπηρεσιών

στη στήριξη της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και της αξιοπρεπούς εργασίας

στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής

στην αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19

←

Ο κ. Τζουζέπ Μπορέλ, ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας και αντιπρόεδρος της Επιτροπής (δεξιά), στη σύνοδο των υπουργών Εξωτερικών και Ανάπτυξης της G7 για τη συζήτηση σχετικά με τις γεωπολιτικές προκλήσεις και τις προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας, με (από αριστερά προς τα δεξιά) τον κ. Τεοντόρο Λ. Λόκσιν, υπουργό Εξωτερικών των Φιλιππίνων, την κ. Αναλένα Μπέρμποκ, ομοσπονδιακή υπουργό Εξωτερικών της Γερμανίας, τον κ. Λουίτζι Ντι Μάιο, υπουργό Εξωτερικών και Διεθνούς Συνεργασίας της Ιταλίας, την κ. Λιζ Τρας, υπουργό Εξωτερικών, Κοινοπολιτείας και Ανάπτυξης του Ηνωμένου Βασιλείου, και την κ. Μελανί Ζολί, υπουργό Εξωτερικών του Καναδά, Λίβερπουλ, Ηνωμένο Βασίλειο, 12 Δεκεμβρίου 2021.

Τον Φεβρουάριο η ΕΕ παρουσίασε τις προσδοκίες και τις φιλοδοξίες της για το πολυμερές σύστημα σε κοινή ανακοίνωση που προωθεί τον εκσυγχρονισμό των βασικών θεσμικών οργάνων και υποστηρίζει την ανάπτυξη νέων παγκόσμιων κανόνων και τη δημιουργία πλατφορμών συνεργασίας σε τομείς όπως η φορολογία, το ψηφιακό περιβάλλον και η τεχνητή νοημοσύνη.

Ανάληψη ηγετικού ρόλου σε πολυμερή φόρουμ

Η ΕΕ αποτελεί σημαντικό παράγοντα ώθησης της διεθνούς συνεργασίας. Το 2021 συνέχισε να έχει ηγετικό ρόλο θέτοντας φιλόδοξους στόχους για τη βιωσιμότητα ενόψει της διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή COP26 στη Γλασκόβη του Ηνωμένου Βασιλείου (βλ. κεφάλαιο 2)

και της διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για τη βιοποικιλότητα στο Κουνμίνγκ της Κίνας, καθώς και να ηγείται παγκοσμίως στην υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

Τον Μάιο η ΕΕ, μαζί με την ιταλική Προεδρία της G20, συνδιοργάνωσαν παγκόσμια σύνοδο κορυφής για την υγεία, η οποία προέβη σε μια διακήρυξη αρχών που θα κατευθύνουν τις παγκόσμιες δράσεις για θέματα υγείας κατά τα επόμενα έτη. Κατά τη σύνοδο κορυφής των ηγετών της G7 τον Ιούνιο στην Κορνουάλη του Ηνωμένου Βασιλείου, η παγκόσμια ανάκαμψη από την πανδημία ήταν ψηλά στην ημερήσια διάταξη και η ΕΕ ανέλαβε ηγετικό ρόλο. Οι ηγέτες της G7 δεσμεύτηκαν να διαθέσουν 1 δισεκατομμύριο δόσεις εμβολίων σε χώρες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος και να επιταχύνουν την παραγωγή εμβολίων και την παράδοσή τους σε όλο τον κόσμο.

→

Ο κ. Πάολο Τζεντιλόνι, Ευρωπαίος επίτροπος Οικονομίας (δεξιά), με την κ. Τζάνετ Γέλεν, υπουργό Οικονομικών των ΗΠΑ, Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο, 5 Ιουνίου 2021. Οι σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ ήταν κρίσιμες για τις διαπραγματεύσεις που οδήγησαν στη συμφωνία του Ιουλίου για τη διασφάλιση δικαιότερης φορολογίας των πολυεθνικών επιχειρήσεων.

Ο κ. Σαρλ Μισέλ, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, και η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μαζί με άλλους ηγέτες της G20 στη σύνοδο κορυφής της G20 στη Ρώμη, Ιταλία, 30 και 31 Οκτωβρίου 2021.

Κατά τη σύνοδο κορυφής της G20 τον Οκτώβριο στη Ρώμη, οι ηγέτες της G20 ενέκριναν πρόταση των υπουργών Οικονομικών τους για τη θέσπιση παγκόσμιου ελάχιστου φορολογικού συντελεστή τουλάχιστον 15 % για τις πολυεθνικές εταιρείες. Πρόκειται για μια σημαντική και ρηξικέλευθη συμφωνία 136 περιοχών δικαιοδοσίας μετά από πολλά χρόνια διαπραγματεύσεων. Η συμφωνία θα διασφαλίσει επίσης ότι οι πλέον κερδοφόρες πολυεθνικές εταιρείες στον κόσμο θα καταβάλλουν φόρους και στις χώρες όπου αποκτούν τα έσοδά τους και όχι μόνο στις χώρες όπου έχουν την έδρα τους.

Στις 28 και 29 Ιουνίου ο ύπατος εκπρόσωπος κ. Τζουζέπ Μπορέλ συμμετείχε στις πρώτες διά ζώσης υπουργικές συνεδριάσεις στο πλαίσιο της ιταλικής Προεδρίας της G20 στη Ματέρα της Ιταλίας. Ακολούθησε κοινή συνεδρίαση των υπουργών Εξωτερικών και Ανάπτυξης, στην οποία συμμετείχε η κ. Γιούτα Ουρπιλάνιν, επίτροπος Διεθνών Εταιρικών Σχέσεων. Οι υπουργοί Εξωτερικών συζήτησαν για την πολυμερή προσέγγιση και την παγκόσμια διακυβέρνηση, καθώς και για το πώς μπορεί να καταπολεμηθεί από κοινού η πανδημία και να επιτευχθεί καλύτερη ανοικοδόμηση. Συζήτησαν επίσης τρόπους ανανέωσης της δυναμικής των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης, ιδίως στην Αφρική.

Ο κ. Φρανς Τίμερμανς, εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (δεξιά), με τον κ. Σίντζιρο Κοϊζούμι, υπουργό Περιβάλλοντος της Ιαπωνίας, στην κοινή υπουργική σύνοδο της G20 για το κλίμα και την ενέργεια, Νάπολη, Ιταλία, 22 Ιουλίου 2021.

Ειρήνη και ασφάλεια

Σε ένα παγκόσμιο περιβάλλον γεμάτο προκλήσεις, η ΕΕ πρέπει να βελτιώσει την ικανότητά της να προλαμβάνει τις συγκρούσεις και να ενισχύει τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. Με τον νέο ευρωπαϊκό μηχανισμό για την ειρήνη (ΕΜΕ), η ΕΕ αναλαμβάνει περισσότερες ευθύνες ως παγκόσμιος πάροχος ασφάλειας. Ο μηχανισμός θα χρηματοδοτήσει τις κοινές δαπάνες στρατιωτικών αποστολών και

επιχειρήσεων στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας, καθώς και μέτρα συνδρομής για τη στήριξη εταίρων σε στρατιωτικά και αμυντικά θέματα. Η παρεχόμενη συνδρομή μπορεί να ωφεληθεί εταίρους σε ολόκληρο τον κόσμο οι οποίοι αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας και τους οποίους τα κράτη μέλη της ΕΕ αποφασίζουν να στηρίξουν.

Ο ευρωπαϊκός μηχανισμός για την ειρήνη **θα μεγιστοποιήσει τον αντίκτυπο, την αποτελεσματικότητα και τη βιωσιμότητα** της συνολικής εξωτερικής δράσης της ΕΕ για την ειρήνη και την ασφάλεια:

► διασφαλίζοντας τη διαθεσιμότητα ενωσιακής χρηματοδότησης σε αξιόπιστη και προβλέψιμη βάση

► καθιστώντας δυνατή την ταχεία αντιμετώπιση κρίσεων και την παροχή επείγουσας βοήθειας

► παρέχοντας μακροπρόθεσμη στήριξη για την ανάπτυξη ικανοτήτων στους εταίρους της ΕΕ.

5 δισ. ευρώ
(2021-2027)

Ο ευρωπαϊκός μηχανισμός για την ειρήνη είναι ένα **νέο ταμείο ύψους 5 δισ. ευρώ**, που χρηματοδοτείται εκτός του πλαισίου προϋπολογισμού της ΕΕ για επταετή περίοδο (2021-2027), το οποίο:

► δημιουργεί **ενιαίο μηχανισμό** για τη χρηματοδότηση όλων των δράσεων της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας στον στρατιωτικό και τον αμυντικό τομέα

► **αντικαθιστά τον μηχανισμό Αθηνά και το μέσο στήριξης της ειρήνης στην Αφρική**, αναλαμβάνοντας τις στρατιωτικές και αμυντικές πτυχές που καλύπτονταν προηγουμένως από τα εν λόγω μέσα.

Ο ύπατος εκπρόσωπος κ. Τζουζέπ Μπορέλ, από κοινού με τα κράτη μέλη, έχει προωθήσει τις εργασίες για την ανάπτυξη της στρατηγικής πυξίδας. Η στρατηγική πυξίδα καθορίζει ένα όραμα για την ασφάλεια και την άμυνα για τα επόμενα 5 έως 10 έτη και παρουσιάζει συγκεκριμένες προτάσεις για δράση της ΕΕ σε διάφορες πτυχές της ασφάλειας

και της άμυνας, από τη διαχείριση κρίσεων και την ανθεκτικότητα έως τις ικανότητες και τις εταιρικές σχέσεις. Το πρώτο σχέδιο της στρατηγικής πυξίδας υποβλήθηκε από τον ύπατο εκπρόσωπο στα κράτη μέλη τον Νοέμβριο του 2021 και αναμένεται να εγκριθεί τον Μάρτιο του 2022.

→

Στις 14 Αυγούστου 2021 ένας ισχυρότατος σεισμός έπληξε την Αϊτή. Κατέστρεψε κτίρια και σπίτια, προκάλεσε σοβαρές ζημιές σε νοσοκομεία και σχολεία και διαταραχές στα δίκτυα ύδρευσης, τους δρόμους και τις γέφυρες. Η ΕΕ κινητοποίησε άμεσα στήριξη, προκειμένου να την αποστείλει σ' αυτή την ήδη εξαιρετικά ευάλωτη χώρα.

Η ΕΕ διέθεσε 3 εκατ. ευρώ σε ανθρωπιστική χρηματοδότηση για την αντιμετώπιση των πλέον επείγουσών αναγκών των κοινοτήτων που επλήγησαν. Η ΕΕ διοργάνωσε επίσης τρεις επιχειρήσεις ανθρωπιστικής αερογέφυρας, παραδίδοντας υλικό ζωτικής σημασίας στην Αϊτή, και συντόνισε τη βοήθεια που παρασχέθηκε από τα κράτη μέλη και διοχετεύθηκε μέσω του μηχανισμού πολιτικής προστασίας της ΕΕ.

→

Το καλοκαίρι του 2021 η ΕΕ διοργάνωσε αερογέφυρα ανθρωπιστικής βοήθειας προς τη Μοζαμβίκη. Τρεις πτήσεις παρέδωσαν την αναγκαία ανθρωπιστική βοήθεια, συμπεριλαμβανομένων δωρεών από την Ιταλία και την Πορτογαλία, για τη στήριξη της επαρχίας Κάμπο Ντελγκάντο αμέσως μετά την έξαρση της βίας στην περιοχή.

Αναπτυξιακή και ανθρωπιστική βοήθεια

Η ΕΕ και τα 27 κράτη μέλη της αύξησαν σημαντικά τη βοήθειά τους προς τις χώρες εταίρους το 2020 σε 66,8 δισ. ευρώ. Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος χορηγός βοήθειας παγκοσμίως, παρέχοντας το 46 % της παγκόσμιας βοήθειας.

Το 2021 η ΕΕ διέθεσε πάνω από 2,1 δισ. ευρώ σε ανθρωπιστική βοήθεια, μεταξύ άλλων για την αντιμετώπιση των επείγουσών αναγκών που προέκυψαν λόγω της νόσου COVID-19. Οι πτήσεις της ανθρωπιστικής αερογέφυρας που οργανώθηκαν από την ΕΕ παρέδωσαν πάνω από 20 τόνους ανθρωπιστικής βοήθειας στη Μοζαμβίκη και πάνω από 177 τόνους στην Αϊτή μετά τον καταστροφικό σεισμό στη χώρα αυτή.

Η ΕΕ στήριξε ευάλωτα άτομα, παρέχοντας σωτήρια βοήθεια σε χώρες που έχουν κατακλυστεί από συγκρούσεις, όπως η Αιθιοπία, το Αφγανιστάν και η Υεμένη. Η ΕΕ συνέχισε να στηρίζει τα ευάλωτα άτομα εντός της Συρίας, καθώς και τους Σύριους πρόσφυγες στην Τουρκία και σε άλλες χώρες της περιοχής.

Μπροστά σε μια πρωτοφανή σειρά προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι ανθρωπιστικές προσπάθειες, η Επιτροπή ενέκρινε τον Μάρτιο μια ανανεωμένη στρατηγική προοπτική για να ενισχύσει τον ανθρωπιστικό αντίκτυπο της ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο και να συνεχίσει να αναλαμβάνει ηγετικό ρόλο. Η ανακοίνωση σχετικά με την ανθρωπιστική δράση της ΕΕ πρότεινε βασικές δράσεις για την αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων: ταχύτερη παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας μέσω της στήριξης των εταίρων στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας —μεταξύ άλλων με τη δημιουργία ικανότητας ευρωπαϊκής ανθρωπιστικής δράσης, χρησιμοποιώντας την προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη»· επέκταση της βάσης δωρητών εντός και εκτός Ευρώπης· και αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών των κρίσεων με την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε στενή συνεργασία με αναπτυξιακούς οργανισμούς και οργανισμούς οικοδόμησης της ειρήνης. Πρότεινε συγκεκριμένα μέτρα για να τεθεί η συμμόρφωση με το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο σταθερά στο επίκεντρο της εξωτερικής δράσης της ΕΕ και καθόρισε σχέδια για την αντιμετώπιση των δραματικών ανθρωπιστικών επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Μεταξύ του 2021 και του 2027, ο Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Η Ευρώπη στον κόσμο, με κονδύλια ύψους 79,5 δισ. ευρώ —εκ των οποίων 60,39 δισ. ευρώ για

γεωγραφικά προγράμματα—, θα χρηματοδοτήσει τη συνεργασία της ΕΕ με τρίτες χώρες (με εξαίρεση τους δικαιούχους προενταξιακής βοήθειας και τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη).

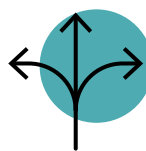
Ο Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Η Ευρώπη στον κόσμο θα είναι το κύριο χρηματοδοτικό εργαλείο της ΕΕ που θα συμβάλει στην εξάλειψη της φτώχειας και στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, της ευημερίας και της σταθερότητας.

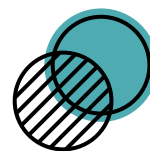
Αυξημένη χρηματοδότηση για την εξωτερική δράση της ΕΕ

Απλούστευση: λιγότερα μέσα, και ένταξη του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης στον προϋπολογισμό

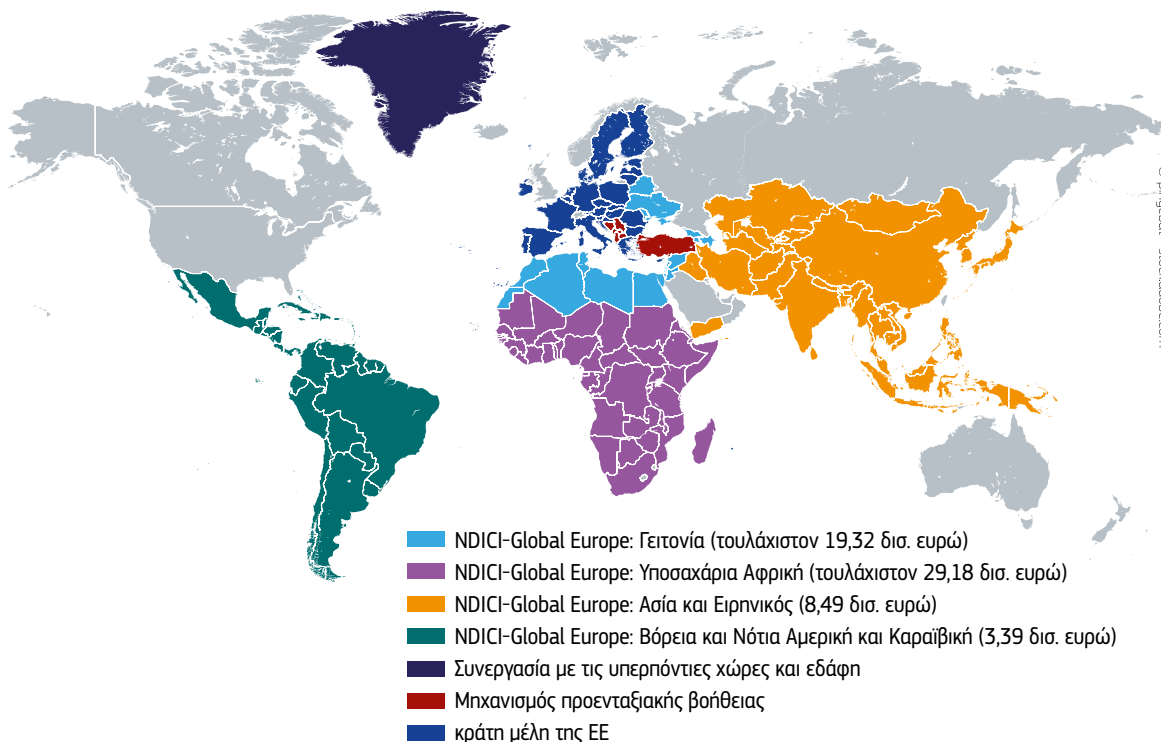

Ευελιξία σε πολυετή βάση με σκοπό την ανταπόκριση στις μεταβαλλόμενες συνθήκες

Ενίσχυση της **διαφάνειας** και του δημοκρατικού ελέγχου

Ο ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΠΥΛΩΝΑΣ του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Η Ευρώπη στον κόσμο (NDICI-Global Europe), με προϋπολογισμό ύψους 60,39 δισ. ευρώ, θα προωθήσει τον **διάλογο και τη συνεργασία** με τις χώρες εκτός ΕΕ. Κάθε περιφερειακό κονδύλιο θα προσαρμόζεται στις ανάγκες και τις προτεραιότητες των αντίστοιχων χωρών και περιφερειών και θα αντανάκλα τις στρατηγικές προτεραιότητες της ΕΕ.

Με τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Η Ευρώπη στον κόσμο (NDICI-Global Europe) η ΕΕ ενισχύει τη δράση του νέου Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+. Το ταμείο θα στηρίξει περαιτέρω επενδύσεις σε χώρες-εταίρους που αλλιώς δεν θα πραγματοποιούνταν.

Πρωώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας παγκοσμίως

Το σχέδιο δράσης για θέματα φύλου που εγκρίθηκε τον Νοέμβριο του 2020 επιδιώκει να καταστεί η ισότητα των φύλων και η χειραφέτηση των γυναικών και των κοριτσιών προτεραιότητα της εξωτερικής δράσης της ΕΕ. Έως το 2025, το 85 % των νέων πρωτοβουλιών της ΕΕ θα πρέπει να συμβάλει στην επίτευξη αυτού του στόχου.

Τον Ιούλιο, στην παγκόσμια σύνοδο κορυφής για την εκπαίδευση στο Λονδίνο του Ηνωμένου Βασιλείου, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της δεσμεύτηκαν να χορηγήσουν ως «Ομάδα Ευρώπη» 1,7 δισ. ευρώ στην Παγκόσμια Σύμπραξη για την Εκπαίδευση, με στόχο να βοηθήσουν στον μετασχηματισμό των εκπαιδευτικών συστημάτων για περισσότερα από 1 δισεκατομμύριο κορίτσια και αγόρια σε έως και 90 χώρες και εδάφη. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη συνεισφορά προς την Παγκόσμια Σύμπραξη για την Εκπαίδευση.

Τον Δεκέμβριο η πρόεδρος κ. φον ντερ Λάιεν εκπροσώπησε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη σύνοδο κορυφής για τη δημοκρατία που διοργάνωσε ο πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών κ. Τζο Μπάιντεν. Η σύνοδος κορυφής έφερε σε επαφή αρχηγούς κυβερνήσεων, την κοινωνία των πολιτών και τον ιδιωτικό τομέα σε μια προσπάθεια να δρομολογηθεί ένα θετικό θεματολόγιο για τη δημοκρατική ανανέωση και την αντιμετώπιση των μεγαλύτερων απειλών για τις δημοκρατίες σήμερα μέσω συλλογικής δράσης. Επίσης τον Δεκέμβριο η πρόεδρος κ. φον ντερ Λάιεν ανακοίνωσε το νέο πρόγραμμα «Η Ευρώπη στον κόσμο — ανθρώπινα δικαιώματα και δημοκρατία», ύψους 1,5 δισ. ευρώ.

Το 2021 η ΕΕ χρησιμοποίησε για πρώτη φορά το παγκόσμιο καθεστώς κυρώσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα που είχε θεσπίσει τον Δεκέμβριο του 2020. Επιβλήθηκαν κυρώσεις κατά προσώπων και οντοτήτων από τη Βόρεια Κορέα, την Ερυθραία,

την Κίνα, τη Λιβύη, το Νότιο Σουδάν και τη Ρωσία που ευθύνονται για σοβαρές παραβιάσεις και καταπατήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, από βασανιστήρια, εξωδικαστικές εκτελέσεις και θανατώσεις έως βίαιες εξαφανίσεις ατόμων, αυθαίρετες συλλήψεις ή κρατήσεις και συστηματική χρήση καταναγκαστικής εργασίας.

Η παρακολούθηση εκλογών εξακολουθεί να αποτελεί ορατή απόδειξη της δέσμευσης της ΕΕ να στηρίξει τις δημοκρατικές διαδικασίες. Το 2021, παρά τους περιορισμούς της COVID-19, η ΕΕ πραγματοποίησε έξι αποστολές για την παρακολούθηση εκλογών στην Ονδούρα, το Ιράκ, το Κόσσοβο (η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/1999 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσόβου), την Γκάμπια, τη Βενεζουέλα και τη Ζάμπια. Μικρότερες αποστολές εκλογικών εμπειρογνομόνων, μαζί με αποστολές μετεκλογικής παρακολούθησης, πραγματοποιήθηκαν σε περισσότερες από 10 χώρες, προκειμένου να αναλύσουν τις εκλογές, να αξιολογήσουν την πρόοδο όσον αφορά την εφαρμογή προηγούμενων συστάσεων της ΕΕ και να συμβάλουν στη βελτίωση των συνθηκών για τις μελλοντικές εκλογικές διαδικασίες. Λαμβανομένων υπόψη των νέων προκλήσεων για τη δημοκρατία που απορρέουν από τις ψηφιακές τεχνολογίες, έχουν εισαχθεί καινοτόμα στοιχεία όσον αφορά την παρακολούθηση εκλογών εκ μέρους της ΕΕ για την ανάλυση της διαδικτυακής διάστασης όλων των εκλογικών διαδικασιών. Επιπλέον, η Επιτροπή έχει εγκρίνει και προωθεί σε διεθνές επίπεδο κοινές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την παρακολούθηση διαδικτυακών εκστρατειών και σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές για τις εκλογικές τεχνολογίες.

BINTEO: η νέα πολιτική της ΕΕ για την Αρκτική με απλά λόγια.

Αρκτική διάσταση

Τον Οκτώβριο η ΕΕ επικαιροποίησε την πολιτική της για την Αρκτική, δίνοντας έμφαση στη δράση για το κλίμα και στην προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και στις πράσινες θέσεις εργασίας και στην αύξηση της διεθνούς συνεργασίας σε ολόκληρη την περιοχή της Αρκτικής, συμπεριλαμβανομένων επιστημονικών πρωτοβουλιών υπό την καθοδήγηση της Ευρώπης. Τον Νοέμβριο η Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης διοργάνωσαν ένα φόρουμ για την Αρκτική και διάλογο με τους αυτόχθονες πληθυσμούς, για να ακούσουν τις ανάγκες και τις απόψεις των κατοίκων της περιοχής. Η εν λόγω πολιτική αυξάνει τη δραστηριοποίηση της ΕΕ στην Αρκτική και την ευθυγραμμίζει με τους στόχους της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και τον γεωπολιτικό ρόλο της ΕΕ στον κόσμο. Η ΕΕ θα συνεχίσει να συνεργάζεται με τους εταίρους της για να διασφαλίσει ότι η Αρκτική θα παραμείνει μια ειρηνική περιοχή όπου θα υπάρχει αποτελεσματική διεθνής συνεργασία.

Ωκεανοί

Κατά τη διάρκεια του Διεθνούς Φόρουμ για τη Διακυβέρνηση των Ωκεανών του 2021, η ΕΕ παρουσίασε τις συστάσεις της σχετικά με τη βιωσιμότητα των ωκεανών. Η διεθνής διακυβέρνηση των ωκεανών διαδραματίζει καίριο ρόλο στην ανασχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα επικαιροποιήσει το θεματολόγιο της ΕΕ για τη διεθνή διακυβέρνηση των ωκεανών το 2022, ώστε να διασφαλιστεί ότι θα παραμείνει κατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Τον Απρίλιο και τον Σεπτέμβριο ο κ. Βιργκίνιους Σινκέβιτσιους, επίτροπος Περιβάλλοντος, Ωκεανών και Αλιείας, διοργάνωσε υπουργικές συνόδους για να διαμορφώσει συνθήκες στήριξης όσον αφορά τον καθορισμό νέων προστατευόμενων θαλάσσιων περιοχών στον Νότιο Ωκεανό. Οι συνεδριάσεις πραγματοποιήθηκαν πριν από την 40ή ετήσια συνεδρίαση της Επιτροπής για τη Διατήρηση της Θαλάσσιας Χλωρίδας και Πανίδας της Ανταρκτικής τον Οκτώβριο και χρησίμευσαν για τον συντονισμό των δράσεων των συνυποστηρικτών.

Global Gateway

Τον Δεκέμβριο η ΕΕ δρομολόγησε την πρωτοβουλία Global Gateway, μια νέα πρωτοβουλία για την ανάπτυξη έξυπνων, καθαρών και ασφαλών συνδέσεων στους τομείς της ψηφιακής τεχνολογίας, της ενέργειας και των μεταφορών και για την ενίσχυση των συστημάτων υγείας, εκπαίδευσης και έρευνας σε ολόκληρο τον κόσμο. Η πανδημία COVID-19 αποκάλυψε κενά στις παγκόσμιες υποδομές, τα οποία έχουν ως αποτέλεσμα διαταραχές των αλυσίδων εφοδιασμού και την επακόλουθη έλλειψη ιατρικών και άλλων αγαθών, με σημαντικές ανθρώπινες και οικονομικές συνέπειες. Η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση δημιουργούν επίσης πρόσθετες ανάγκες για υποδομές. Η πρωτοβουλία Global Gateway θα αναπτύξει βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υποδομές, διασφαλίζοντας παράλληλα την οικονομική βιωσιμότητα, με χρηματοδότηση από την ΕΕ, τα

κράτη μέλη της και ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (Ομάδα Ευρώπη), καθώς και με τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα. Αποσκοπεί στην κινητοποίηση επενδύσεων συνολικού ύψους έως 300 δισ. ευρώ μεταξύ 2021 και 2027.

Οι βελτιώσεις στην υλική υποδομή (όπως περισσότερα καλώδια οπτικών ινών) θα συμπληρωθούν με φιλικούς προς τις επιχειρήσεις όρους συναλλαγών και κανονιστική σύγκλιση για τον περιορισμό των κραδασμών στο παγκόσμιο σύστημα διανομής. Οι δημοκρατικές αξίες, οι ισότιμες εταιρικές σχέσεις, η χρηστή διακυβέρνηση, η κλιματική ουδετερότητα και η ασφάλεια θα αποτελέσουν οδηγό για όλες τις δαπάνες στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Global Gateway, σύμφωνα με τις αρχές εξωτερικής δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης και τους στόχους της συμφωνίας του Παρισιού.

Η Global Gateway – βασικοί τομείς εταιρικής σχέσης

Ψηφιοποίηση.

Η ΕΕ θα υποστηρίξει ένα ανοικτό και ασφαλές διαδίκτυο

Κλίμα και ενέργεια.

Η ΕΕ θα ενισχύσει τις επενδύσεις και τους κανόνες που προετοιμάζουν το έδαφος για τη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας

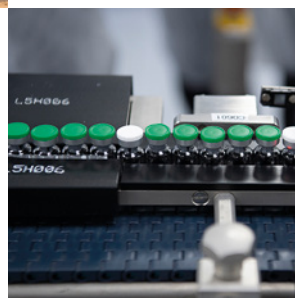
Μεταφορές.

Η ΕΕ θα στηρίξει όλα τα μέσα πράσινης, έξυπνης και ασφαλούς μεταφοράς

Υγεία.

Η ΕΕ θα συμβάλει στην ενίσχυση των αλυσίδων εφοδιασμού και στην τοπική παραγωγή εμβολίων

Εκπαίδευση και έρευνα.

Η ΕΕ θα επενδύσει σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση, με ιδιαίτερη έμφαση στα κορίτσια, στις γυναίκες και στις ευάλωτες ομάδες

Εμπόριο

Η έκθεση της Επιτροπής του 2021 για το εμπόριο και την απασχόληση διαπίστωσε ότι περισσότερες από 38 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην ΕΕ υποστηρίζονται από τις εξαγωγές της ΕΕ, δηλαδή 11 εκατομμύρια περισσότερες απ' ό,τι πριν από μία δεκαετία. Αυτές οι θέσεις εργασίας είναι κατά μέσο όρο 12 % καλύτερα αμειβόμενες σε σχέση με τις θέσεις εργασίας στο σύνολο της οικονομίας.

Η Επιτροπή παρουσίασε τον Φεβρουάριο τη στρατηγική για μια ανοικτή, βιώσιμη και δυναμική εμπορική πολιτική. Η εν λόγω στρατηγική δίνει προτεραιότητα σε μια σημαντική μεταρρύθμιση του ΠΟΕ, ώστε να συμπεριληφθούν παγκόσμιες δεσμεύσεις για το εμπόριο και το κλίμα· νέοι κανόνες για το ψηφιακό εμπόριο· ενισχυμένοι κανόνες για την αντιμετώπιση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού· και η αποκατάσταση του συστήματος του ΠΟΕ για τη δεσμευτική επίλυση διαφορών.

Η νέα στρατηγική δίνει έμφαση επίσης στην ενίσχυση της ικανότητας του εμπορίου να στηρίζει την ψηφιακή και την κλιματική μετάβαση. Θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, προωθώντας την πράσινη μετάβαση μέσω εμπορικών συμφωνιών, μέσω του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων και μέσω δεσμεύσεων στο πλαίσιο του ΠΟΕ. Επιπλέον, θα άρει τους αδικαιολόγητους εμπορικούς φραγμούς στην ψηφιακή οικονομία, ώστε να αξιοποιηθούν όσο το δυνατόν περισσότερο οι ψηφιακές τεχνολογίες στο εμπόριο. Ενισχύοντας τις συμμαχίες της, όπως η διατλαντική εταιρική σχέση, και εστιάζοντας περισσότερο στις γειτονικές χώρες και την Αφρική, η ΕΕ θα είναι σε θέση να διαμορφώσει καλύτερα την παγκόσμια αλλαγή.

Παράλληλα, η ΕΕ έχει υιοθετήσει μια πιο αποφασιστική προσέγγιση για την εφαρμογή και την επιβολή των εμπορικών συμφωνιών της, για την καταπολέμηση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών,

για την προάσπιση των αξιών και των προτύπων της ΕΕ στο εξωτερικό, για την παροχή βοήθειας σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ώστε να κάνουν χρήση των εμπορικών συμφωνιών της ΕΕ και για την αντιμετώπιση των ζητημάτων βιωσιμότητας.

Το 2021 η ΕΕ συμμετείχε σε μια σειρά διαπραγματεύσεων προτεραιότητας του ΠΟΕ. Οι διαπραγματεύσεις για τις επιδοτήσεις στον τομέα της αλιείας είναι οι μόνες εν εξελίξει διαπραγματεύσεις που περιλαμβάνουν όλα τα μέλη του ΠΟΕ και, ως εκ τούτου, είναι εξαιρετικά σημαντικές. Παράλληλα, η ΕΕ πρότεινε μια πρωτοβουλία για τη διατήρηση ανοικτών αλυσίδων εφοδιασμού όσον αφορά προϊόντα και εμβόλια που σχετίζονται με τη νόσο COVID-19, μειώνοντας τους περιττούς περιορισμούς στις εξαγωγές και ενισχύοντας την παραγωγή και διανομή εμβολίων. Τέλος, η ΕΕ πρότεινε να θεθεί ως προτεραιότητα η δέσμευση για τον προσδιορισμό του τρόπου με τον οποίο οι κανόνες του ΠΟΕ μπορούν να τονώσουν περαιτέρω την περιβαλλοντική βιωσιμότητα και να μετριάσουν την κλιματική αλλαγή.

Παρά το γεγονός ότι η 12η υπουργική διάσκεψη του ΠΟΕ δυστυχώς αναβλήθηκε, αυτό δεν εμπόδισε εντελώς την επίτευξη προόδου. Το 2021 η ΕΕ, μαζί με 67 άλλα μέλη του ΠΟΕ, συνήψε συμφωνία για την απλούστευση του εμπορίου υπηρεσιών, την κοινή πρωτοβουλία για τις εγχώριες κανονιστικές ρυθμίσεις στον τομέα των υπηρεσιών. Πρόκειται για το πρώτο παραδοτέο του ΠΟΕ στον τομέα του εμπορίου υπηρεσιών εδώ και πολύ καιρό, ενώ οι πρώτες εκτιμήσεις δείχνουν ότι η συμφωνία αυτή θα μειώσει το κόστος του παγκόσμιου εμπορίου υπηρεσιών κατά περισσότερο από 150 δις. δολάρια ΗΠΑ ετησίως. Η ΕΕ προσχώρησε επίσης σε τρεις νέες πρωτοβουλίες στον τομέα του εμπορίου και του περιβάλλοντος και στον τομέα του εμπορίου και του κλίματος.

Ο κ. Βάλντις Ντομπρόβσκις, εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για μια Οικονομία στην Υπηρεσία των Ανθρώπων και επίτροπος Εμπορίου, σε συνέντευξη Τύπου για την παρουσίαση της προτεινόμενης νέας νομικής πράξης για την αντιμετώπιση της χρήσης του οικονομικού εξαναγκασμού από τρίτες χώρες, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 8 Δεκεμβρίου 2021.

Σύστημα Γενικευμένων Προτιμήσεων

Τον Σεπτέμβριο, η Επιτροπή ενέκρινε νομοθετική πρόταση για τη μεταρρύθμιση του συστήματος γενικευμένων προτιμήσεων της ΕΕ για την περίοδο 2024-2034. Το σύστημα στηρίζει τις οικονομίες των αναπτυσσόμενων χωρών μειώνοντας ή καταργώντας τους δασμούς στις εξαγωγές τους προς την ΕΕ και επιτρέποντας την αυξημένη συμμετοχή και την ενεργό παρουσία τους στις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας. Η πρόταση νέου κανονισμού βοηθά το σύστημα να εστιάσει στη μείωση της φτώχειας και στην αύξηση των εξαγωγικών ευκαιριών για τις χώρες που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη βοήθειας. Διευρύνει επίσης τον κατάλογο των συμβάσεων για τα ανθρώπινα και τα εργασιακά δικαιώματα, το περιβάλλον και τη χρηστή διακυβέρνηση, με τα οποία πρέπει να συμμορφώνονται οι χώρες-δικαιούχοι, και διευκολύνει τη δυνατότητα ανάκλησης των προτιμήσεων της ΕΕ για την αντιμετώπιση σοβαρών και συστηματικών παραβιάσεων των εν λόγω συμβάσεων.

Εν εξελίξει / νέες εμπορικές διαπραγματεύσεις

Η ενίσχυση των εμπορικών σχέσεων με την Ασία και την Αφρική εξακολούθησε να αποτελεί προτεραιότητα το 2021. Η ΕΕ εμβαθύνει τις υφιστάμενες συμφωνίες της με την ανατολική και μεσημβρινή Αφρική και διαπραγματεύεται συμφωνία διευκόλυνσης των επενδύσεων με την Αγκόλα. Όσον αφορά την περιοχή Ασίας-Ειρηνικού, συνεχίστηκαν οι διαπραγματεύσεις με την Αυστραλία, τη Χιλή, την Ινδονησία και τη Νέα Ζηλανδία.

Τον Μάιο η ΕΕ και η Ινδία συμφώνησαν να επανεκκινήσουν τις διαπραγματεύσεις για μια ισορροπημένη, φιλόδοξη, συνολική και αμοιβαία επωφελή εμπορική συμφωνία και να αρχίσουν διαπραγματεύσεις τόσο για μια αυτόνομη συμφωνία προστασίας των επενδύσεων όσο και για μια συμφωνία σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις.

Μέσο για την αποτροπή και την αντιμετώπιση μέτρων εξαναγκασμού από τρίτες χώρες

Ο οικονομικός εξαναγκασμός αναφέρεται σε συγκεκριμένες καταστάσεις στις οποίες μια τρίτη χώρα επιδιώκει να πιέσει την ΕΕ ή τα κράτη μέλη της να προβούν σε συγκεκριμένη επιλογή πολιτικής μέσω επίσημων ή ανεπίσημων μέτρων, όπως η επιβολή δασμών ή η παύση των μεταφορών. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή πρότεινε μια νέα πράξη για την αποτροπή ή, εν ανάγκη, την αντιμετώπιση του οικονομικού εξαναγκασμού. Η πράξη κατά των μέτρων εξαναγκασμού έχει σχεδιαστεί με σκοπό την αποκλιμάκωση και την παύση συγκεκριμένων μέτρων εξαναγκασμού μέσω του διαλόγου ως πρώτου βήματος. Ωστόσο, όταν δεν υπάρχει άλλος τρόπος αντιμετώπισης του οικονομικού εκφοβισμού, η αντίδραση της ΕΕ μπορεί να συνίσταται σε ήπια μέτρα (διαπραγματεύσεις, χαρακτηρισμός της πράξης της τρίτης χώρας ως καταναγκαστικής) ή, ως έσχατη λύση, σε αντίμετρα υπό μορφή εμπορικών, επενδυτικών ή άλλων περιορισμών.

Έλεγχος των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης

Το 2021 η ΕΕ ενίσχυσε την ικανότητά της να ανταποκρίνεται στους νέους κινδύνους για την ασφάλεια που εγκυμονούν οι αναδυόμενες τεχνολογίες. Ο νέος κανονισμός για τον έλεγχο των εξαγωγών τέθηκε σε ισχύ τον Σεπτέμβριο και κατέστησε αυστηρότερους τους ελέγχους στο εμπόριο ειδών διπλής χρήσης —μη στρατιωτικών ειδών και τεχνολογιών με πιθανή στρατιωτική χρήση ή χρήση στον τομέα της ασφάλειας—, ενώ ταυτόχρονα θα ενισχύσει την ικανότητα της ΕΕ να προστατεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα και να στηρίζει την ασφάλεια των αλυσίδων εφοδιασμού για στρατηγικά είδη.

Το νέο πλαίσιο δίνει τη δυνατότητα στην ΕΕ να εφαρμόσει σειρά σημαντικών μέτρων για τη συγκέντρωση εμπειρογνώσας και για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προκλήσεων, ιδίως σε σχέση με την κυβερνοεπιτήρηση —τομέας για τον οποίο προετοιμάζονται κατευθυντήριες γραμμές δέουσας επιμέλειας— αλλά και όσον αφορά τις αναδυόμενες τεχνολογίες διπλής χρήσης όπως είναι η προηγμένη υπολογιστική.

Έλεγχος των άμεσων ξένων επενδύσεων

Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, το άνοιγμα της ΕΕ στις άμεσες ξένες επενδύσεις πρέπει να εξισορροπηθεί με κατάλληλα εργαλεία ελέγχου για τη διαφύλαξη της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή συνεργάζονται στενά για να διασφαλίσουν ότι ελέγχεται αποτελεσματικά κάθε τέτοια επένδυση που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια των κρατών μελών της ΕΕ ή των κρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της ΕΕ. Η πρώτη ετήσια έκθεση ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων δημοσιεύτηκε τον Νοέμβριο του 2021.

Έρευνα και καινοτομία

Τον Μάιο η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με τη συνολική προσέγγιση για την έρευνα και την καινοτομία. Η νέα στρατηγική επικεντρώνεται σε δύο κύριους στόχους. Πρώτος στόχος είναι ένα περιβάλλον έρευνας και καινοτομίας βασισμένο σε κοινές αξίες και συμφωνημένους κανόνες, το οποίο είναι υποβοηθητικό για τη συνεργασία ερευνητών και φορέων καινοτομίας σε όλο τον κόσμο στο πλαίσιο πολυμερών συμπράξεων και για την εξεύρεση απαντήσεων σε παγκόσμιες προκλήσεις. Δεύτερος στόχος είναι η διασφάλιση αμοιβαιότητας και ισότιμων όρων ανταγωνισμού όσον αφορά τη διεθνή συνεργασία στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας. Η δράση περιλαμβάνει στήριξη για τους ερευνητές και τις οργανώσεις τους, ώστε να συμβάλουν στην επιτάχυνση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε χώρες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος, μεταξύ άλλων μέσω της φιλόδοξης πρωτοβουλίας για την Αφρική στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη», που θα ενισχύσει τη συνεργασία με τις αφρικανικές χώρες. Το πρόγραμμα εργασίας του προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη» για το 2021 και το 2022 περιλαμβάνει περίπου 40 θέματα με προϋπολογισμό περίπου 350 εκατ. ευρώ στο πλαίσιο προσκλήσεων υποβολής προτάσεων που αφορούν ιδιαίτερα τη συνεργασία με την Αφρική.

Η κ. Γιούτα Ουρπιλάινεν, Ευρωπαϊκή επίτροπος Διεθνών Εταιρικών Σχέσεων (δεξιά), και ο κ. Ρομπέρ Ντουσέ, Τογκολέζος υπουργός Εξωτερικών, Αφρικανικής Ολοκλήρωσης και Τογκολέζκης Διασποράς, πρόεδρος της κεντρικής ομάδας διαπραγματεύσεων και επικεφαλής διαπραγματευτής του Οργανισμού Κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΟΚΑΚΕ), συμμετείχαν στην τελετή μονογράφησης της νέας συμφωνίας εταιρικής σχέσης ΟΚΑΚΕ-ΕΕ (η οποία αναφέρεται επίσης ως συμφωνία μετά το Κοτονού), Βρυξέλλες, Βέλγιο, 15 Απριλίου 2021.

Αφρική

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2021, η ΕΕ συνέχισε να συνεργάζεται στενά με τους εταίρους της στην Αφρική βάσει της κοινής ανακοίνωσης του 2020 για μια ολοκληρωμένη στρατηγική με την Αφρική. Οι υπουργοί Εξωτερικών της Αφρικής και της ΕΕ συναντήθηκαν στο Κιγκάλι της Ρουάντας τον Οκτώβριο για να προβούν σε απολογισμό της εταιρικής σχέσης Αφρικής-ΕΕ και να καθορίσουν κοινές προτεραιότητες ενόψει της επόμενης συνόδου κορυφής Ευρωπαϊκής Ένωσης - Αφρικανικής Ένωσης τον Φεβρουάριο του 2022. Συμφώνησαν να συνεχίσουν τη συνεργασία για την αντιμετώπιση της νόσου COVID-19, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε εμβόλια, την οικονομική ανάκαμψη, την επένδυση στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, την ειρήνη, την ασφάλεια και τη διακυβέρνηση, καθώς και τη μετανάστευση και την κινητικότητα.

Το επιχειρηματικό φόρουμ ΕΕ-Αφρικής τον Απρίλιο συγκέντρωσε περισσότερους από 3 000 συμμετέχοντες —συμπεριλαμβανομένων εκπροσώπων κυβερνήσεων, επιχειρηματικών ηγετών και επενδυτών— από την Αφρική και την Ευρώπη. Συζήτησαν πώς μπορεί να επιταχυνθεί η μετάβαση της Αφρικής στην πράσινη ενέργεια, να διευρυνθεί η πρόσβαση στην ενέργεια και, στο πλαίσιο αυτό, να δημιουργηθούν θέσεις εργασίας και να επιτευχθεί βιώσιμη οικονομική ανάκαμψη από τη νόσο COVID-19. Στο πλαίσιο της διαδικτυακής σειράς συζητήσεων Αφρικής-ΕΕ, φορείς λήψης αποφάσεων, εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών και εκπρόσωποι της νεολαίας και από τις δύο ηπείρους είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με τις μελλοντικές προτεραιότητες.

Η πρωτοβουλία «Ομάδα Ευρώπη» στηρίζει την τοπική παρασκευή εμβολίων, φαρμάκων, την παραγωγή τεχνολογιών υγείας στην Αφρική και την εξασφάλιση πρόσβασης σ' αυτά. Η στήριξη αυτή ενισχύεται από ποσό ύψους 1 δισ. ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τους ευρωπαϊκούς οργανισμούς αναπτυξιακής χρηματοδότησης, καθώς και μέσω της συνεργασίας μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων και του Αφρικανικού Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νόσων.

Στις 15 Απριλίου 2021 μονογραφήθηκε νέα συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ της ΕΕ και των μελών του Οργανισμού Κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού. Η εν λόγω συμφωνία θεσπίζει ένα εικοσαετές πλαίσιο πολιτικών και οικονομικών σχέσεων και προτεραιοτήτων συνεργασίας. Περιλαμβάνει επίσης ένα ουσιαστικό και εκτεταμένο πρωτόκολλο για την Αφρική —ένα από τα τρία περιφερειακά πρωτόκολλα— με έμφαση στις ειδικές ανάγκες της ηπείρου.

Ο γεωγραφικός πυλώνας του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας - Η Ευρώπη στον κόσμο προωθεί τον διάλογο και τη συνεργασία με χώρες εκτός της ΕΕ. Ο προϋπολογισμός ύψους 60,39 δισ. ευρώ γι' αυτόν τον πυλώνα του μηχανισμού περιλαμβάνει τουλάχιστον 29,18 δισ. ευρώ για την υποσαχάρια Αφρική (για την περίοδο 2021-2027).

Ο κ. Σαρλ Μισέλ, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (στο κέντρο), επισκέπτεται το Ινστιτούτο Παστέρ, Ντακάρ, Σενεγάλη, 6 Δεκεμβρίου 2021. Η επίσκεψη πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του Διεθνούς Φόρουμ του Ντακάρ για την Ειρήνη και την Ασφάλεια στην Αφρική, το οποίο πραγματοποιήθηκε στις 5 και 6 Δεκεμβρίου 2021.

Αιθιοπία

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2021, η ΕΕ συνέχισε να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς την κατάσταση στην Αιθιοπία. Η σύγκρουση στην περιοχή του Τιγκράι έχει οδηγήσει σε μια καταστροφική ανθρωπιστική κρίση, υπονομεύοντας την εδαφική ακεραιότητα και τη σταθερότητα της χώρας και επηρεάζοντας ολόκληρη την περιοχή. Η βία έχει αναγκάσει σχεδόν 3 εκατομμύρια ανθρώπους να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους, ενώ περισσότερα από 5 εκατομμύρια άτομα χρειάζονται επείγουσα ανθρωπιστική βοήθεια. Τον Δεκέμβριο, η ΕΕ ζήτησε την άμεση κατάπαυση του πυρός και παρότρυνε όλα τα μέρη να συμμετάσχουν σε έναν εθνικό διάλογο χωρίς αποκλεισμούς και με διαφάνεια. Η διασφάλιση της προστασίας των αμάχων και η παροχή απρόσκοπτης πρόσβασης στην ανθρωπιστική βοήθεια παραμένουν βασικές προτεραιότητες. Η ΕΕ στηρίζει τις προσπάθειες διαμεσολάβησης σε περιφερειακό επίπεδο και σε επίπεδο Αφρικανικής Ένωσης, με επικεφαλής τον κ. Ολουσέγκουν Ομπασάντζο, ύπατο εκπρόσωπο για το Κέρα της Αφρικής. Η ΕΕ παραμένει πρόθυμη να χρησιμοποιήσει όλα τα εργαλεία της εξωτερικής της πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των περιοριστικών μέτρων, προκειμένου να προωθήσει την ειρήνη και την τήρηση του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και να συμβάλει στον τερματισμό των συγκρούσεων. Το 2021 η ΕΕ διέθεσε πάνω από 85,2 εκατ. ευρώ σε ανθρωπιστικά έργα στην Αιθιοπία, συμπεριλαμβανομένων 48 εκατ. ευρώ ειδικά για τους πληθυσμούς που πλήττονται από τη σύγκρουση στη βόρεια Αιθιοπία.

Σαχέλ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένας από τους μεγαλύτερους χορηγούς ανθρωπιστικής βοήθειας στις χώρες του Σαχέλ στην Αφρική. Τον Δεκέμβριο διέθεσε 15 εκατ. ευρώ σε πρόσθετη ανθρωπιστική χρηματοδότηση στην περιοχή, ανταποκρινόμενη στην άμεση προηγούμενη επισιτιστική κρίση που πλήττει πάνω από 8,7 εκατομμύρια ανθρώπους στο Μάλι, τη Μαυριτανία, την Μπουρκίνα Φάσο και τον Νίγηρα. Κατά τη διάρκεια του έτους, η ΕΕ διέθεσε συνολικά 237,4 εκατ. ευρώ στο Σαχέλ. Μέρος αυτής της χρηματοδότησης χρησιμοποιήθηκε για να συμβάλει στην αντιμετώπιση της επισιτιστικής κρίσης στην περιοχή, η οποία συνεχίζεται για τέταρτο συνεχόμενο έτος και πλήττει κυρίως ανθρώπους σε περιοχές που μαστίζονται από συγκρούσεις. Τον Ιούνιο η ΕΕ επιβεβαίωσε τη στήριξή της στις προσπάθειες των χωρών της G5 του Σαχέλ (Μάλι, Μαυριτανία, Μπουρκίνα Φάσο, Νίγηρας και Τσαντ) για την ενίσχυση της διακυβέρνησης, του κράτους δικαίου και της παροχής δημόσιων υπηρεσιών στο έδαφός τους.

Οι ηγέτες της ΕΕ καταδίκασαν απερίφραστα το πραξικόπημα που πραγματοποιήθηκε στο Μάλι στις 24 Μαΐου 2021 και δήλωσαν ότι η ΕΕ είναι έτοιμη να εξετάσει στοχευμένα περιοριστικά μέτρα. Τον Δεκέμβριο το Συμβούλιο θέσπισε αυτόνομο πλαίσιο κυρώσεων κατά όσων ευθύνονται για ενέργειες που απειλούν την ειρήνη, την ασφάλεια ή τη σταθερότητα του Μάλι ή παρεμποδίζουν την υλοποίηση της πολιτικής μετάβασης στη χώρα.

Δυτικά Βαλκάνια και διεύρυνση

Η προσήλωση της ΕΕ στην ευρωπαϊκή προοπτική της περιοχής και στη διαδικασία διεύρυνσης επιβεβαιώθηκε εκ νέου στη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων στο Μπρντο pri Κράνιου της Σλοβενίας τον Οκτώβριο του 2021. Η Επιτροπή άρχισε να εφαρμόζει την αναθεωρημένη μεθοδολογία διεύρυνσης, η οποία αντικατοπτρίζεται επίσης στη δέσμη μέτρων της Επιτροπής για τη διεύρυνση του 2021, που εγκρίθηκε στις 19 Οκτωβρίου, στο οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για την περιοχή και στο νομικό πλαίσιο του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας.

Το οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για τα Δυτικά Βαλκάνια αντιπροσωπεύει μια σημαντική δέσμη επενδύσεων, κινητοποιώντας έως και 30 δισ. ευρώ σε επενδύσεις κατά την επόμενη επταετία, ποσό που αντιστοιχεί στο ένα τρίτο του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της περιοχής. Ο Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας θα αποτελέσει την κύρια πηγή χρηματοδότησης για το σχέδιο αυτό, συμβάλλοντας στη μακροπρόθεσμη ανάκαμψη μετά την πανδημία, ενισχύοντας την οικονομική ανάπτυξη και τη σύγκλιση και στηρίζοντας τις απαιτούμενες μεταρρυθμίσεις για να σημειωθεί πρόοδος στην ευρωπαϊκή πορεία της περιοχής.

Στη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων, οι ηγέτες δρομολόγησαν το θεματολόγιο των Δυτικών Βαλκανίων για την καινοτομία, την έρευνα, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, τη νεολαία και τον αθλητισμό. Θα προωθήσει την επιστημονική αριστεία και τη μεταρρύθμιση των εκπαιδευτικών συστημάτων της περιοχής, θα δημιουργήσει περαιτέρω ευκαιρίες για τους νέους και θα συμβάλει στην πρόληψη της διαρροής εγκεφάλων. Οι ηγέτες ενέκριναν επίσης την προετοιμασία του χάρτη πορείας για την περιαγωγή μεταξύ της ΕΕ και των Δυτικών Βαλκανίων, με βάση την «περιαγωγή με χρέωση εσωτερικού» —περιαγωγή χωρίς χρέωση εντός της περιοχής— που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου.

Η Αλβανία και η Βόρεια Μακεδονία συνέχισαν να πληρούν τις προϋποθέσεις για την επίσημη έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων. Η ΕΕ εξέφρασε την ικανοποίησή της για το άνοιγμα της ομάδας 4 με θέμα «Πράσινο θεματολόγιο και βιώσιμη συνδεσιμότητα» με τη Σερβία τον Δεκέμβριο και πραγματοποίησε δύο πολιτικές διακυβερνητικές διασκέψεις με το Μαυροβούνιο.

Ο κ. Όλιβερ Βάρχει, Ευρωπαίος επίτροπος Γειτονίας και Διεύθυνσης (αριστερά), κατά τη διάρκεια συνάντησης με την κ. Χάλα Ζαγέντ, υπουργό Υγείας της Αιγύπτου, Κάιρο, Αίγυπτος, 24 Οκτωβρίου 2021. Κατά τη διάρκεια της επίσκεψής του, ο επίτροπος συμμετείχε επίσης στην Εβδομάδα Νερού του Καΐρου και επισκέφθηκε ορισμένα έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ.

Πολιτική γειτονίας

Νότια Γειτονία

Τον Φεβρουάριο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο ύπατος εκπρόσωπος ενέκριναν το νέο θεματολόγιο για τη Μεσόγειο για την ανανέωση της εταιρικής σχέσης με τη Νότια Γειτονία. Το θεματολόγιο επαναλαμβάνει τη σημασία ενός αναβαθμισμένου και εντατικού πολιτικού διαλόγου σε ολόκληρη τη Μεσόγειο για την ενίσχυση της συνεργασίας σε θέματα όπως η ειρήνη και η ασφάλεια, το κράτος δικαίου, οι μεταρρυθμίσεις της δημόσιας διοίκησης,

η υγεία, η μετανάστευση, η κλιματική αλλαγή και η ψηφιακή μετάβαση. Περιλαμβάνει επίσης ειδικό οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο, με πρωτοβουλίες σε στρατηγικούς τομείς για την τόνωση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς μακροπρόθεσμης κοινωνικοοικονομικής ανάκαμψης —μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19—, για την οικοδόμηση της ευημερίας, την αύξηση των εμπορικών συναλλαγών και τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας.

Βασικά θέματα

- ▶ Ανθρώπινη ανάπτυξη, χρηστή διακυβέρνηση και κράτος δικαίου
- ▶ Ανθεκτικότητα, ευημερία και ψηφιακή μετάβαση
- ▶ Ειρήνη και ασφάλεια
- ▶ Μετανάστευση και κινητικότητα
- ▶ Πράσινη μετάβαση: ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή, ενέργεια και περιβάλλον

Χρηματοδότηση

Το νέο θεματολόγιο θα κατευθύνει τις διμερείς, περιφερειακές και διαπεριφερειακές συνεργασίες της ΕΕ στο πλαίσιο του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Η Ευρώπη στον κόσμο.

Για την περίοδο **2021-2027** η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει την κινητοποίηση **έως και 7 δισ. ευρώ** στο πλαίσιο του μηχανισμού, με ειδικά εργαλεία που παρέχονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+ και την Επενδυτική Πλατφόρμα Γειτονίας. Αυτό θα συνέβαλλε στην κινητοποίηση **ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων έως και 30 δισ. ευρώ** στη Νότια Γειτονία.

Η πρώτη αποστολή εμβολίων κατά της COVID-19 από τον μηχανισμό COVAX φθάνει στην Ιορδανία, 13 Μαρτίου 2021.

Συρία

Η πέμπτη διάσκεψη των Βρυξελλών με θέμα «Στηρίζοντας το μέλλον της Συρίας και της ευρύτερης περιοχής» σηματοδότησε μια τραγική επέτειο: 10 χρόνια μετά την έναρξη της σύγκρουσης περισσότεροι από 400 000 άνθρωποι έχουν χάσει τη ζωή τους, η οικονομία βρίσκεται σε ελεύθερη πτώση και το 90 % των Σύριων ζουν σε συνθήκες φτώχειας. Η πανδημία COVID-19 έχει επιδεινώσει μια ήδη δεινή κατάσταση. Η διάσκεψη απέφερε 5,3 δισ. ευρώ σε νέες παγκόσμιες δεσμεύσεις, συμπεριλαμβανομένων 3,7 δισ. ευρώ από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της για τη στήριξη ανθρωπιστικών δραστηριοτήτων, καθώς και δραστηριοτήτων ανθεκτικότητας, σταθεροποίησης και ανάπτυξης στη Συρία και την ευρύτερη περιοχή. Η ΕΕ θα συνεχίσει να στηρίζει τις προσπάθειες των Ηνωμένων Εθνών και του ειδικού απεσταλμένου των Ηνωμένων Εθνών κ. Γκιάρνι Πέντερσεν, καθώς και να καταβάλλει προσπάθειες σε διπλωματικό επίπεδο για την επίτευξη συναίνεσης που μπορεί να θέσει τέλος στον πόλεμο.

Λιβύη

Στόχος της ΕΕ είναι να βοηθήσει τη Λιβύη και τον λαό της Λιβύης να αποκαταστήσουν την ειρήνη και να επανέλθουν σε πορεία εκδημοκρατισμού. Τον Ιούνιο η ΕΕ επιβεβαίωσε την προσήλωσή της στη διαδικασία σταθεροποίησης της Λιβύης υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών. Μετά την αναβολή των εκλογών, που επρόκειτο να διεξαχθούν τον Δεκέμβριο του 2021, η ΕΕ κάλεσε τη Λιβύη να καταρτίσει σχέδιο και ένα σαφές χρονοδιάγραμμα για τη διεξαγωγή ελεύθερων, χωρίς αποκλεισμούς, δίκαιων και αδιάβλητων προεδρικών και βουλευτικών εκλογών το συντομότερο δυνατόν, και σε πλήρη συμμόρφωση με τον πολιτικό χάρτη πορείας που έχει συμφωνηθεί. Η ΕΕ προσφέρθηκε να στηρίξει τις λιβυκές αρχές στην προετοιμασία της εκλογικής διαδικασίας.

Ανατολική Εταιρική Σχέση

Τον Δεκέμβριο, κατά την έκκτη σύνοδο κορυφής της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, οι ηγέτες της ΕΕ, των κρατών μελών και του Αζερμπαϊτζάν, της Αρμενίας, της Γεωργίας, της Μολδαβίας και της Ουκρανίας παρουσίασαν το κοινό τους όραμα για το μέλλον της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης. Η πρώτη κατά την

τελευταία τετραετία διά ζώσης σύνοδος κορυφής των ηγετών, η οποία πραγματοποιήθηκε σε μια κρίσιμη γεωπολιτική περίοδο στην περιοχή και εν μέσω των συνεχιζόμενων σοβαρών κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, αποτέλεσε ευκαιρία για να σταλεί ένα μήνυμα αλληλεγγύης μεταξύ της ΕΕ και των εταίρων της. Η Λευκορωσία είχε κενή έδρα στη συνάντηση ως ένδειξη της στήριξης της ΕΕ προς τον λαό της Λευκορωσίας που αντιμετωπίζει καταστολή από το καθεστώς.

Η σύνοδος κορυφής ενέκρινε το ανανεωμένο θεματολόγιο συνεργασίας για την Ανατολική Εταιρική Σχέση, το οποίο περιγράφεται στην πρόταση που υπέβαλαν η Επιτροπή και ο ύπατος εκπρόσωπος τον Ιούλιο. Στόχος είναι η αύξηση των εμπορικών συναλλαγών, η τόνωση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, η βελτίωση της συνδεσιμότητας, η ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών και του κράτους δικαίου, η στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και η προώθηση δίκαιων κοινωνιών με ισότητα των φύλων και χωρίς αποκλεισμούς. Το θεματολόγιο υποστηρίζεται από ένα οικονομικό και επενδυτικό σχέδιο για την περιοχή, το οποίο έχει τη δυνατότητα να κινητοποιήσει έως και 17 δισ. ευρώ σε δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις για την επιτάχυνση της βιώσιμης ανάκαμψης μετά την πανδημία και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των ανατολικών εταίρων.

Τον Μάιο η Επιτροπή παρουσίασε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο παροχής οικονομικής στήριξης σε μια μελλοντικά δημοκρατική Λευκορωσία. Το σχέδιο, ύψους έως 3 δισ. ευρώ, αντικατοπτρίζει τη δέσμευση της ΕΕ να στηρίξει τις προσπάθειες του λαού της Λευκορωσίας για μια ειρηνική δημοκρατική μετάβαση. Τον Δεκέμβριο η Επιτροπή ανακοίνωσε επίσης περαιτέρω άμεση στήριξη ύψους 30 εκατ. ευρώ για τον λαό της Λευκορωσίας, ιδίως για τη νεολαία και τα ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης.

Τον Ιούνιο η Επιτροπή ανακοίνωσε σχέδιο οικονομικής ανάκαμψης για τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, το οποίο θα κινητοποιήσει έως 600 εκατ. ευρώ για την προώθηση επενδύσεων που θα στηρίξουν μια βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψη από την κρίση COVID-19 στη χώρα. Τον Νοέμβριο η ΕΕ ανακοίνωσε έκτακτη στήριξη ύψους 60 εκατ. ευρώ προς τη Μολδαβία, για να τη βοηθήσει να αντιμετωπίσει την αύξηση των τιμών

του φυσικού αερίου και να ενισχύσει την πράσινη μετάβαση και την ενεργειακή ασφάλεια της χώρας.

Τον Οκτώβριο πραγματοποιήθηκε στο Κίεβο η 23η σύννοδος κορυφής Ευρωπαϊκής Ένωσης-Ουκρανίας. Οι ηγέτες συζήτησαν την πρόοδο σε διάφορους τομείς συνεργασίας, καθώς και τρόπους για την αναβάθμιση της συνεργασίας. Επιβεβαίωσαν τη συνεχή προσήλωση στην ενίσχυση της πολιτικής σύνδεσης και της οικονομικής ενοποίησης της Ουκρανίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, με βάση τη συμφωνία σύνδεσης και τη σφαιρική και σε βάθος ζώνη ελεύθερων συναλλαγών της. Οι τομείς στους οποίους οι ηγέτες συμφώνησαν να ενισχύσουν περαιτέρω την οικονομική ολοκλήρωση και συνεργασία περιλαμβάνουν την ενοποίηση των ενεργειακών αγορών και των ενεργειακών συστημάτων της Ουκρανίας με την ενεργειακή αγορά της ΕΕ, την καθιέρωση ισότιμων όρων ανταγωνισμού, τη συνέχιση της διαμετακόμισης φυσικού αερίου μέσω της Ουκρανίας μετά το 2024, τον εκσυγχρονισμό του ουκρανικού συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου και την ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας στην ΕΕ.

Η ΕΕ και η Ουκρανία εφαρμόζουν τη συμφωνία σύνδεσης και διερευνούν δυνατότητες για περαιτέρω τομεακή συνεργασία. Η συνεργασία έχει ενισχυθεί σε διάφορους τομείς, για παράδειγμα στον ψηφιακό τομέα, όπου η Ουκρανία είναι πολύ προηγμένη, και στον διάλογο υψηλού επιπέδου για την Πράσινη Συμφωνία, προκειμένου να βοηθηθεί η Ουκρανία στην πράσινη μετάβασή της. Η ΕΕ παρέχει ουσιαστική στήριξη για μεταρρυθμίσεις στην Ουκρανία, μεταξύ άλλων για την αγροτική μεταρρύθμιση, τη μεταρρύθμιση όσον αφορά την αποκέντρωση και τη μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης.

Στο πλαίσιο των προκλήσεων για την ευρωπαϊκή ασφάλεια που θέτει η Ρωσία, η ΕΕ αύξησε τη στήριξη, για να διασφαλίσει την ανθεκτικότητα της Ουκρανίας. Η αυξημένη αυτή στήριξη περιλαμβάνει τη θέσπιση μέτρου συνδρομής —ύψους 31 εκατ. ευρώ— στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού μηχανισμού για την ειρήνη, προκειμένου να αναπτυχθούν οι ικανότητες των ουκρανικών ενόπλων δυνάμεων, συμπεριλαμβανομένων των στρατιωτικών ιατρικών μονάδων, της υλικοτεχνικής υποστήριξης και της κυβερνοάμυνας. Το 2021 η ΕΕ ξεκίνησε επίσης διάλογο με την Ουκρανία για την κυβερνοασφάλεια.

Τον Οκτώβριο η Ουκρανία υπέγραψε συμφωνία με την ΕΕ σχετικά με τη συμμετοχή της στο πρόγραμμα «Ορίζοντας Ευρώπη» (το πρόγραμμα-πλαίσιο της ΕΕ για την έρευνα και την καινοτομία), καθώς και στα προγράμματα έρευνας και κατάρτισης της Ευρατόμ.

Η ΕΕ συνέχισε τη στενή συνεργασία της με τη Γεωργία το 2021. Η ΕΕ ενέτεινε επίσης τις προσπάθειές της για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας, της συμφιλώσης και της οικοδόμησης της ειρήνης στον Νότιο Καύκασο, ιδίως μέσω της παροχής άνω των 17 εκατ. ευρώ σε ανθρωπιστική βοήθεια και βοήθεια για έκκαιρη αποκατάσταση στα άτομα που έχουν πληγεί περισσότερο από τις πρόσφατες εχθροπραξίες στο Ναγκόρνο Καραμπάχ.

Η συνολική και ενισχυμένη συμφωνία εταιρικής σχέσης ΕΕ-Αρμενίας τέθηκε σε ισχύ τον Μάρτιο του 2021 και αποσκοπεί στην εμβάθυνση και στην ενίσχυση των σχέσεων.

Ο κ. Μάρος Σέφτσοβιτς, αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για τις Διοργανικές Σχέσεις και τη Διερεύνηση Προοπτικών (δεύτερος από αριστερά), και ο κ. Ντένις Σμιχάλ, πρωθυπουργός της Ουκρανίας (αριστερά), επισκέπτονται μια μονάδα παραγωγής τιτανίου, Ζιτόμιρ, Ουκρανία, 12 Ιουλίου 2021. Συμμετείχαν στη διάσκεψη υψηλού επιπέδου για τη στρατηγική εταιρική σχέση μεταξύ ΕΕ και Ουκρανίας όσον αφορά τις κρίσιμες πρώτες ύλες και τους συσσωρευτές, ενώ στη συνέχεια πήραν μέρος στην τελετή υπογραφής του μνημονίου συμφωνίας για τη στρατηγική εταιρική σχέση μεταξύ ΕΕ και Ουκρανίας όσον αφορά τις πρώτες ύλες και τους συσσωρευτές.

Τουρκία

Το 2021 οι σχέσεις ΕΕ-Τουρκίας παρέμειναν στο επίκεντρο των πολιτικών συζητήσεων. Και οι δύο πλευρές κατέβαλαν προσπάθειες για την επανεκκίνηση της συνεργασίας, προκειμένου να μειωθούν οι εντάσεις, ενισχύοντας τον διάλογο και αυξάνοντας τις συζητήσεις για θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Τον Μάρτιο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο ύπατος εκπρόσωπος εξέδωσαν κοινή ανακοίνωση σχετικά με την πορεία των πολιτικών, των οικονομικών και των εμπορικών σχέσεων ΕΕ-Τουρκίας, την οποία επικρότησε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 25 Μαρτίου 2021. Η ΕΕ συμφώνησε να συνεργαστεί με την Τουρκία με σταδιακό, αναλογικό και αναστρέψιμο τρόπο για την ενίσχυση της συνεργασίας σε ορισμένους τομείς κοινού ενδιαφέροντος, υπό την προϋπόθεση ότι η αποκλιμάκωση θα διατηρηθεί και ότι η Τουρκία θα τηρήσει εποικοδομητική στάση, και με την επιφύλαξη των καθορισμένων προϋποθέσεων. Ενώ εξακολουθούν να υφίστανται διαφορές και εντάσεις όσον αφορά την κατάσταση στην ανατολική Μεσόγειο, οι οποίες προκλήθηκαν κυρίως από ανησυχτικές εξελίξεις στα Βαρώσια, η γενική κατάσταση αποκλιμακώθηκε σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.

Μετά από σχετική εντολή του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (δήλωση της 25ης Μαρτίου 2021 και συμπεράσματα της 24ης και 25ης Ιουνίου 2021) να ξεκινήσουν εργασίες σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος, η ΕΕ πραγματοποίησε διαλόγους υψηλού επιπέδου με την Τουρκία για το κλίμα, τη μετανάστευση και την ασφάλεια, καθώς και για την υγεία. Συνεχίστηκε ο διάλογος σε επίπεδο ανώτερων υπαλλήλων για θέματα καταπολέμησης της τρομοκρατίας. Στον τομέα της μετανάστευσης, η δήλωση ΕΕ-Τουρκίας του Μαρτίου του 2016 συνέχισε να παράγει αποτελέσματα και παρέμεινε

το βασικό πλαίσιο συνεργασίας σε θέματα μετανάστευσης. Η Τουρκία συνέχισε τις αξιέπαινες προσπάθειές της, φιλοξενώντας περίπου 4 εκατομμύρια πρόσφυγες από τη Συρία και άλλες χώρες, και η ΕΕ συνέχισε να παρέχει σημαντική χρηματοδοτική στήριξη για τον σκοπό αυτό. Τόσο η ΕΕ όσο και η Τουρκία συνέχισαν να αποκομίζουν οφέλη από τις εμπορικές τους σχέσεις, αν και οι εμπορικοί φραγμοί συνέχισαν να παρεμποδίζουν την ομαλή συνεργασία και την πρόοδο παρά τις επανειλημμένες προσπάθειες της ΕΕ να θέσει το ζήτημα αυτό στην Τουρκία.

Όσον αφορά την εσωτερική κατάσταση και ιδίως την κατάσταση στον τομέα των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, η Τουρκία δεν αντέστρεψε την αρνητική τάση της περαιτέρω απομάκρυνσής της από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα ζητήματα του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Τουρκία, όπως η στοχοποίηση πολιτικών κομμάτων και μέσων ενημέρωσης, εξακολουθούν να αποτελούν βασική πηγή ανησυχίας για την ΕΕ και αντιβαίνουν στην υποχρέωση της Τουρκίας να σέβεται τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα δικαιώματα των γυναικών. Η αποχώρηση της Τουρκίας από τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και η άρνησή της να εφαρμόσει τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων προκάλεσαν σοβαρές ανησυχίες. Η ΕΕ συνέχισε να θέτει τα ζητήματα αυτά στις τουρκικές αρχές σε όλα τα επίπεδα, δεδομένου ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των υποχρεώσεων της Τουρκίας ως υποψήφιας χώρας, ενώ η απουσία προόδου στον τομέα αυτό παρεμποδίζει σοβαρά τις προοπτικές ενίσχυσης της συνεργασίας ΕΕ-Τουρκίας. Οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης της Τουρκίας παρέμειναν στάσιμες.

Η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με τον κ. Τζο Μπάιντεν, πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών, στη σύνοδο κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 15 Ιουνίου 2021.

Ηνωμένες Πολιτείες

Η ορκωμοσία του προέδρου κ. Τζο Μπάιντεν και της νέας κυβέρνησής του άνοιξαν ένα νέο κεφάλαιο στις σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ. Η σύνοδος κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ στις 15 Ιουνίου στις Βρυξέλλες σηματοδότησε την έναρξη μιας ανανεωμένης διατλαντικής εταιρικής σχέσης και καθόρισε ένα κοινό θεματολόγιο για τη συνεργασία ΕΕ-ΗΠΑ στην εποχή μετά την πανδημία. Η σύνοδος κορυφής επικεντρώθηκε στη συνεργασία σε τέσσερις βασικούς τομείς: αντιμετώπιση της νόσου COVID-19 και παγκόσμια υγεία· κλίμα και βιοποικιλότητα· εμπόριο και τεχνολογία· και παγκόσμια δράση και ασφάλεια. Τα βασικά παραδοτέα της συνόδου κορυφής περιλαμβάνουν τρεις σημαντικές νέες εμπορικές πρωτοβουλίες. Οι ηγέτες συμφώνησαν να δημιουργήσουν ένα πλαίσιο συνεργασίας για τα μεγάλα αεροσκάφη πολιτικής αεροπορίας, προκειμένου να διευθετηθεί, μεταξύ άλλων, η διαφορά μεταξύ Airbus και Boeing στο πλαίσιο του ΠΟΕ· να επιλύσουν τις διαφορές όσον αφορά τα μέτρα σχετικά με τον χάλυβα και το αλουμίνιο έως

το τέλος του έτους· και να συστήσουν ένα Συμβούλιο Εμπορίου και Τεχνολογίας ΕΕ-ΗΠΑ. Αυτή ήταν η πρώτη σύνοδος κορυφής ΕΕ-ΗΠΑ από το 2014 και η πρώτη επίσκεψη προέδρου των ΗΠΑ στα θεσμικά όργανα της ΕΕ από το 2017.

Το Συμβούλιο Εμπορίου και Τεχνολογίας ΕΕ-ΗΠΑ, το οποίο συστάθηκε από την πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν και τον πρόεδρο των ΗΠΑ κ. Τζο Μπάιντεν, έχει ως στόχο να λειτουργήσει ως φόρουμ για τον συντονισμό των προσεγγίσεων σε βασικά εμπορικά, οικονομικά και τεχνολογικά ζητήματα παγκόσμιου ενδιαφέροντος και για την εμβάθυνση των διατλαντικών εμπορικών και οικονομικών σχέσεων με βάση κοινές δημοκρατικές αξίες. Η πρώτη σύνοδος του συμβουλίου πραγματοποιήθηκε στις 29 Σεπτεμβρίου στο Πίτσμπουργκ των Ηνωμένων Πολιτειών, κατά τη διάρκεια της οποίας οι δύο πλευρές εξέδωσαν κοινή δήλωση στην οποία περιγράφεται περαιτέρω το

Ο κ. Βάλντις Ντομπρόβσκις, εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αρμόδιος για μια Οικονομία στην Υπηρεσία των Ανθρώπων, συμμετέχει στην πρώτη συνεδρίαση του Συμβουλίου Εμπορίου και Τεχνολογίας ΕΕ-ΗΠΑ, Πίτσμπουργκ, Ηνωμένες Πολιτείες, 29 Σεπτεμβρίου 2021.

πεδίο δραστηριοτήτων και το πρόγραμμα εργασίας του συμβουλίου.

Τον Οκτώβριο η ΕΕ και οι Ηνωμένες Πολιτείες κατέληξαν σε συμφωνία για μέτρα σχετικά με τον χάλυβα και το αλουμίνιο, τα οποία οδήγησαν στην αποκατάσταση των αδασολόγητων εισαγωγών χάλυβα και αλουμινίου στις ΗΠΑ από την ΕΕ με βάση τον ιστορικό όγκο, ενώ η ΕΕ ανέστειλε τους σχετικούς δασμούς για τα προϊόντα από τις ΗΠΑ. Στο πλαίσιο της συμφωνίας αυτής, οι δύο πλευρές προτίθενται να διαπραγματευθούν, για πρώτη φορά, έναν παγκόσμιο διακανονισμό για την απανθρακοποίηση της παραγωγής χάλυβα.

Στις 23 Οκτωβρίου 2021 η Κροατία προσχώρησε στο αμερικανικό πρόγραμμα απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης. Η επίτευξη πλήρους αμοιβαιότητας όσον αφορά την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης με τις Ηνωμένες Πολιτείες εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα της ΕΕ, ενώ συνεχίζονται οι προσπάθειες για να περιληφθούν στο πρόγραμμα τα τρία κράτη μέλη των οποίων η ένταξη εκκρεμεί (Βουλγαρία, Κύπρος και Ρουμανία).

Καναδάς

Στη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Καναδά που πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο στις Βρυξέλλες, οι ηγέτες συζήτησαν τρόπους συνεργασίας για τον τερματισμό της πανδημίας COVID-19 και για την υλοποίηση μιας βιώσιμης, ανθρωποκεντρικής και χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψης. Επιβεβαίωσαν τις φιλόδοξες δεσμεύσεις τους για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς και την αποφασιστικότητά τους να προωθήσουν τις δημοκρατικές αξίες, την ειρήνη και την ασφάλεια. Δρομολόγησαν επίσης έναν νέο διάλογο Καναδά-ΕΕ για την υγεία, ένα φόρουμ εταιρικής σχέσης για τους ωκεανούς και στρατηγική εταιρική σχέση για τις πρώτες ύλες.

Λατινική Αμερική

Η σύνοδος των ηγετών ΕΕ-Λατινικής Αμερικής και Καραϊβικής στις 2 Δεκεμβρίου 2021 σηματοδότησε την επανέναρξη του διπεριφερειακού διαλόγου στο υψηλότερο επίπεδο, 6 χρόνια μετά την τελευταία

σύνοδο κορυφής. Οι ηγέτες αμφοτέρων των περιφερειών προσδιόρισαν τρόπους συνεργασίας για την ανάκαμψη από την πανδημία COVID-19, την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, την κοινωνική ένταξη και την αντιμετώπιση των ανισοτήτων. Οι μελλοντικές κοινές εργασίες θα υποστηριχθούν από τον γεωγραφικό πυλώνα του νέου μηχανισμού «Η Ευρώπη στον κόσμο», ο οποίος έχει δεσμεύσει τουλάχιστον 3,395 δισ. ευρώ για τη Βόρεια και τη Νότια Αμερική και την Καραϊβική για την περίοδο 2021-2027.

Στο πλαίσιο της ανανεωμένης συνεργασίας υψηλού επιπέδου της ΕΕ με την περιοχή, ο ύπατος εκπρόσωπος κ. Τζουζέπ Μπορέλ πραγματοποίησε τον Νοέμβριο το πρώτο του ταξίδι στη Λατινική Αμερική, το οποίο περιλάμβανε επισκέψεις στη Βραζιλία και το Περού. Στην περίπτωση του Περού, της χώρας που έχει πληγεί περισσότερο από κάθε άλλη στον κόσμο από τη νόσο COVID-19, η επίσκεψη κατέδειξε την πλήρη υποστήριξη της ΕΕ κατά τη διάρκεια αυτής της δύσκολης περιόδου. Στη Βραζιλία, η επίσκεψη του ύπατου εκπροσώπου κατέδειξε την προσήλωση της ΕΕ στην επανέναρξη της συνεργασίας μ' αυτόν τον βασικό στρατηγικό εταίρο, συμπεριλαμβανομένης της κρίσιμης συνεργασίας στα περιβαλλοντικά ζητήματα. Της επίσκεψης προηγήθηκε η συμμετοχή του κ. Σαρλ Μισέλ, προέδρου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στη σύνοδο κορυφής της Κοινότητας των κρατών της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής στο Μεξικό τον Σεπτέμβριο.

Οι εργασίες για τη σύναψη και την υπογραφή των συμφωνιών σύνδεσης της ΕΕ με τη Mercosur, τη Χιλή και το Μεξικό συνεχίστηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του 2021, προκειμένου να ανανεωθούν οι σχέσεις της ΕΕ με τη Λατινική Αμερική και να προωθηθούν οι κοινές αξίες και η οικονομική ανάκαμψη και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού.

Σε εναρμόνιση με τις προσπάθειες της ΕΕ για τη στήριξη μιας ειρηνικής και δημοκρατικής λύσης στην κρίση στη Βενεζουέλα, απεστάλησαν εκλογικοί παρατηρητές της ΕΕ στις περιφερειακές και τοπικές εκλογές που διεξήχθησαν στις 21 Νοεμβρίου. Η ΕΕ έστειλε επίσης εκλογικούς εμπειρογνώμονες στις βουλευτικές και προεδρικές εκλογές στο Περού. Στην Κολομβία, η στήριξη της ειρηνευτικής διαδικασίας, που συμπλήρωσε την πέμπτη επέτειό της το 2021, εξακολούθησε να είναι πολύ σημαντική για την ενισχυμένη εταιρική σχέση της ΕΕ με την Κολομβία.

Ρωσία

Στις 16 Ιουνίου ο ύπατος εκπρόσωπος και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασαν κοινή ανακοίνωση για τις σχέσεις ΕΕ-Ρωσίας, στην οποία περιγράφονται τα βασικά σημεία της πολιτικής της ΕΕ έναντι της Ρωσίας. Η ανακοίνωση πρότείνει να συνεχιστεί μια ισορροπημένη προσέγγιση, σύμφωνα με την οποία η ΕΕ θα έρθει σε αντιπαράθεση, θα ασκήσει πίεση και θα συνεργαστεί με τη Ρωσία. Ταυτόχρονα, υπογράμμισε ότι η εποικοδομητική στάση της ρωσικής ηγεσίας είναι απαραίτητη για τη βελτίωση των σχέσεων ΕΕ-Ρωσίας. Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 24ης και 25ης Ιουνίου τονίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι η πλήρης εφαρμογή των συμφωνιών του Μινσκ, οι οποίες στόχο έχουν να οδηγήσουν σε ειρηνική επίλυση της σύγκρουσης στην ανατολική Ουκρανία, εξακολουθεί να αποτελεί βασική προϋπόθεση για οποιαδήποτε ουσιαστική αλλαγή στις σχέσεις της ΕΕ με τη Ρωσία.

Η ΕΕ συνέχισε να παρακολουθεί με μεγάλη προσοχή τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Ρωσία, συμπεριλαμβανομένης της καταστολής των ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης. Η ΕΕ επέκρινε αυτές τις εξελίξεις και υπερασπίζεται τις δημοκρατικές αξίες στο πλαίσιο της δημόσιας επικοινωνίας και των διαβημάτων της, καθώς και μέσω της επιβολής κυρώσεων. Η ΕΕ θα συνεχίσει να θέτει στις ρωσικές αρχές και σε διεθνή φόρουμ τα ζητήματα που σχετίζονται με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες.

Μετά τη συγκέντρωση στρατιωτικών δυνάμεων της Ρωσίας μέσα στην Ουκρανία και γύρω απ' αυτή και την επιθετική ρητορική της Ρωσίας, στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου τονίζεται ότι είναι επείγουσα ανάγκη η Ρωσία να αποκλιμακώσει τις εντάσεις, επαναλαμβάνεται η πλήρης στήριξη της ΕΕ στην κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της Ουκρανίας και επισημαίνεται ότι οποιαδήποτε περαιτέρω στρατιωτική επίθεση κατά της Ουκρανίας θα προκαλέσει αντίδραση με τεράστιες συνέπειες και βαρύ κόστος, μεταξύ άλλων περιοριστικά μέτρα σε συντονισμό με τους εταίρους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση συντονίζεται και συνεργάζεται στενά με τους διατλαντικούς εταίρους της, τόσο σε διμερές επίπεδο όσο και σε πολυμερή φόρουμ όπως η G7 και ο Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη.

Ινδοειρηνικός

Η αυξανόμενη οικονομική, δημογραφική και πολιτική βαρύτητα της περιοχής του Ινδοειρηνικού —η οποία εκτείνεται από την ανατολική ακτή της Αφρικής έως τα νησιωτικά κράτη του Ειρηνικού— την καθιστά βασικό παράγοντα στη διαμόρφωση της βασισμένης σε κανόνες διεθνούς τάξης και στην αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων. Η περιοχή περιλαμβάνει επτά μέλη της G20 (Αυστραλία, Ιαπωνία, Ινδία, Ινδονησία, Κίνα, Νότια Αφρική και Νότια Κορέα), καθώς και τον Σύνδεσμο Κρατών της Νοτιοανατολικής Ασίας (στο εξής: ASEAN). Τον Σεπτέμβριο του 2021, η Επιτροπή και ο ύπατος εκπρόσωπος εξέδωσαν κοινή ανακοίνωση η οποία καθορίζει τη στρατηγική της ΕΕ για τη συνεργασία στον Ινδοειρηνικό. Στον απόηχο της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19, η ΕΕ θα επικεντρωθεί στη δημιουργία των προϋποθέσεων για βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνικοοικονομική ανάκαμψη, θα συνεργαστεί δε ενεργά με τους εταίρους της στους ακόλουθους επτά τομείς:

- βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ευημερία·
- πράσινη μετάβαση·
- διακυβέρνηση των ωκεανών·
- ψηφιακή διακυβέρνηση και εταιρικές σχέσεις·
- συνδεσιμότητα·
- ασφάλεια και άμυνα· και
- ανθρώπινη ασφάλεια.

Τον Ιούνιο ο ύπατος εκπρόσωπος κ. Τζουζέπ Μπορέλ επισκέφθηκε την Ινδονησία και την έδρα του ASEAN, επιβεβαιώνοντας την επιθυμία της ΕΕ για εμβάθυνση των σχέσεων με την Ινδονησία —μία από τις μεγαλύτερες δημοκρατίες και οικονομίες στον κόσμο, η οποία θα ασκήσει την προεδρία της G20 το 2022 και την προεδρία του ASEAN το 2023— και για την περαιτέρω ανάπτυξη της στρατηγικής εταιρικής σχέσης της ΕΕ με τον ASEAN. Τον Δεκέμβριο του 2020 η ΕΕ και ο ASEAN έγιναν στρατηγικοί εταίροι, ανοίγοντας ένα νέο κεφάλαιο στη μακροχρόνια σχέση τους και αναλαμβάνοντας τη δέσμευση να διοργανώνουν τακτικές συνόδους κορυφής.

Ο κ. Τζουζέπ Μπορέλ, ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας και αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (πίσω δεξιά), κατά τη διάρκεια βιντεοδιάσκεψης με τον κ. Γουάνγκ Γι, υπουργό Εξωτερικών της Κίνας και σύμβουλο του κινεζικού κράτους, κατά τη διάρκεια του 11ου στρατηγικού διαλόγου ΕΕ-Κίνας, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 28 Σεπτεμβρίου 2021.

Κίνα

Η σχέση της ΕΕ με την Κίνα είναι μία από τις σημαντικότερες σχέσεις της ΕΕ αλλά και μία απ' αυτές που παρουσιάζουν τις μεγαλύτερες προκλήσεις. Το 2021 η ΕΕ συνέχισε να εφαρμόζει την πολύπλευρη προσέγγισή της έναντι της Κίνας, η οποία βασίζεται στην κοινή ανακοίνωση του Μαρτίου του 2019 με τίτλο «Στρατηγική προοπτική». Στο πλαίσιο αυτής της προσέγγισης, η ΕΕ συναλλάσσεται με την Κίνα ταυτόχρονα ως εταίρος συνεργασίας, ως οικονομικός ανταγωνιστής και ως συστημικός αντίπαλος.

Η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κίνα συνέχισε να αποτελεί πηγή ανησυχίας για την ΕΕ το 2021. Στις 22 Μαρτίου η ΕΕ επέβαλε κυρώσεις στο πλαίσιο του παγκόσμιου καθεστώτος κυρώσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα σε τέσσερα πρόσωπα και σε μία οντότητα από την Κίνα, γεγονός που αντικατοπτρίζει τη σοβαρότητα των ανησυχιών της ΕΕ για σοβαρές παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Σιντζιάνγκ. Η ΕΕ εξέφρασε τη λύπη της για τα δυσανάλογα αντίμετρα που έλαβε η Κίνα μετά τις κυρώσεις της ΕΕ. Στις 19 Ιουλίου ο ύπατος εκπρόσωπος κ. Τζουζέπ Μπορέλ, εξ ονόματος της ΕΕ, κάλεσε τις αρχές της χώρας να λάβουν μέτρα κατά των κακόβουλων κυβερνοδραστηριοτήτων που εκτελούνται από την επικράτειά της. Όσον αφορά τον ειδικό διάλογο ΕΕ-Κίνας για τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ΕΕ άσκησε συνεχείς πιέσεις για τη διεξαγωγή του διαλόγου αυτού.

Η ΕΕ συνέχισε να συνεργάζεται με την Κίνα με σκοπό την προώθηση των αξιών και των συμφερόντων της, καθώς και για την αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων, όπως η κλιματική αλλαγή. Στο πλαίσιο του διαλόγου υψηλού επιπέδου ΕΕ-Κίνας για το περιβάλλον και το κλίμα πραγματοποιήθηκαν δύο συνεδριάσεις το 2021, την 1η Φεβρουαρίου και στις 27 Σεπτεμβρίου. Η τελευταία συνεδρίαση κατέληξε στην έκδοση κοινού ανακοινωθέντος. Η πιθανή συνεργασία στον τομέα της ασφάλειας και της εξωτερικής πολιτικής συζητήθηκε στο πλαίσιο του στρατηγικού διαλόγου ΕΕ-Κίνας στις 28 Σεπτεμβρίου. Πραγματοποιήθηκαν αρκετές άλλες συνεδριάσεις υψηλού επιπέδου και σε επίπεδο ομάδων εργασίας, οι οποίες αντικατοπτρίζουν την ευρεία διάρθρωση του διαλόγου που εξακολουθεί να διεξάγεται μεταξύ της ΕΕ και της Κίνας.

Την 1η Μαρτίου 2021 τέθηκε σε ισχύ η διμερής συμφωνία ΕΕ-Κίνας για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων στην Κίνα και την ΕΕ. Η συμφωνία προστατεύει περίπου 200 ονομασίες αγροδιατροφικών προϊόντων της ΕΕ και της Κίνας από την απομίμηση, προσφέροντας αμοιβαία εμπορικά οφέλη και δίνοντας τη δυνατότητα στους καταναλωτές να ανακαλύψουν γνήσια προϊόντα από τις δύο περιοχές. Εντός τεσσάρων ετών από την έναρξη ισχύος της, η συμφωνία θα επεκταθεί ώστε να καλύψει 350 ονομασίες επιπλέον και από τις δύο πλευρές. Η κινεζική αγορά έχει υψηλό δυναμικό ανάπτυξης για τα ευρωπαϊκά τρόφιμα και ποτά. Το 2020 η Κίνα αποτελούσε την τρίτη μεγαλύτερη αγορά για τα αγροδιατροφικά προϊόντα της ΕΕ, με εξαγωγές αξίας 17,7 δισ. ευρώ.

Ιαπωνία

Το 2021 σηματοδότησε την 20ή επέτειο της στρατηγικής εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ιαπωνίας. Κατά την 27η σύνοδο κορυφής ΕΕ-Ιαπωνίας, που πραγματοποιήθηκε μέσω βιντεοδιάσκεψης στις 27 Μαΐου, οι ηγέτες συμφώνησαν να δημιουργήσουν μια Πράσινη Συμμαχία, την πρώτη τέτοιου είδους διμερή πρωτοβουλία μεταξύ της ΕΕ και μιας χώρας εταίρου (βλ. επίσης κεφάλαιο 2). Οι ηγέτες εξέδωσαν επίσης κοινή δήλωση για ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, η οποία καλύπτει τους τρεις κύριους πυλώνες των συζητήσεων της συνόδου κορυφής: παγκόσμια ζητήματα, διμερείς σχέσεις και εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας.

Ινδία

Η ΕΕ και η Ινδία πραγματοποίησαν σύνοδο σε επίπεδο ηγετών στο Πόρτο της Πορτογαλίας στις 8 Μαΐου, σε υβριδική μορφή (με φυσική παρουσία και εξ αποστάσεως), με τη συμμετοχή όλων των κρατών μελών της ΕΕ. Η σύνοδος σηματοδότησε την περαιτέρω ενίσχυση της στρατηγικής εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ινδίας, αξιοποιώντας τη δυναμική της τελευταίας συνόδου κορυφής τον Ιούνιο του 2020. Κατά τη διάρκεια της συνόδου, οι δύο πλευρές συμφώνησαν για μία ολοκληρωμένη εταιρική σχέση συνδεσιμότητας που καλύπτει τη συνεργασία στους τομείς της ψηφιακής τεχνολογίας, της ενέργειας, των μεταφορών και της διαπροσωπικής συνδεσιμότητας. Η εν λόγω εταιρική σχέση βασίζεται στη στήριξη της διττής ψηφιακής και πράσινης μετάβασης. Η ΕΕ και η Ινδία αντιπροσωπεύουν σήμερα από κοινού μια αγορά 1,8 δισεκατομμυρίων ανθρώπων, με συνδυασμένο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν ύψους 16,5 τρις. ευρώ ετησίως. Ως εκ τούτου, η νέα εταιρική σχέση αποσκοπεί στη συγκέντρωση πόρων, κανόνων και εμπειρογνωμοσύνης για την εξυπηρέτηση των αναγκών της επόμενης γενιάς βιώσιμων και ποιοτικών υποδομών. Περιλαμβάνει κοινές εργασίες για τα πρότυπα και το ρυθμιστικό περιβάλλον, καθώς και για συγκεκριμένα έργα υποδομής. Η εταιρική σχέση συνδεσιμότητας ΕΕ-Ινδίας είναι η δεύτερη εταιρική σχέση αυτού του είδους, μετά απ' αυτή που υπεγράφη με την Ιαπωνία τον Σεπτέμβριο του 2019. (Βλ. την ενότητα «Εμπόριο» ανωτέρω για πληροφορίες σχετικά με την εμπορική σχέση ΕΕ-Ινδίας.)

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας της συνόδου των ηγετών, πραγματοποιήθηκε στις 28 Απριλίου 2021 η πρώτη συνεδρίαση του διαλόγου υψηλού επιπέδου ΕΕ-Ινδίας για την κλιματική αλλαγή.

Μιανμάρ/Βιρμανία

Η διαδικασία εκδημοκρατισμού στη Μιανμάρ/Βιρμανία διακόπηκε από βίαιο στρατιωτικό πραξικόπημα την 1η Φεβρουαρίου 2021, ημέρα κατά την οποία επρόκειτο να ορκιστεί το νέο κοινοβούλιο υπό την κ. Αούνγκ Σαν Σου Τσι. Η ΕΕ ζήτησε την άμεση απελευθέρωση όλων των κρατουμένων και την αποκατάσταση των δημοκρατικά εκλεγμένων αρχών. Η ΕΕ, ενώ διπλασίασε την άμεση ανθρωπιστική βοήθεια προς τους πλέον ευάλωτους πληθυσμούς σύμφωνα με τις διεθνείς ανθρωπιστικές αρχές, ανέστειλε αμέσως όλα τα προγράμματα αναπτυξιακής βοήθειας και τις πληρωμές προς την κυβέρνηση και θέσπισε κυρώσεις κατά των βασικών προσώπων που ευθύνονται για το πραξικόπημα, συμπεριλαμβανομένου του ανώτατου διοικητή των ενόπλων δυνάμεων και του αναπληρωτή του. Τα μέτρα αποτελούν μήνυμα προς το χουντικό καθεστώς ότι οι ενέργειές τους έχουν συνέπειες. Παράλληλα, η ΕΕ, από κοινού με τα κράτη μέλη της, έχει αναλάβει δραστήρια διπλωματική πρωτοβουλία, προσεγγίζοντας όλους τους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς (τον ASEAN, την Κίνα, την Ινδία και την Ιαπωνία), σε στενό συντονισμό με τους εταίρους της από το Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ. Η ΕΕ αύξησε επίσης την ανθρωπιστική της βοήθεια για την αντιμετώπιση των περιφερειακών επιπτώσεων της κρίσης στη Μιανμάρ/Βιρμανία, στηρίζοντας ιδίως τους πρόσφυγες Ροχίνγκια στο Μπανγκλαντές και σε άλλα μέρη στην ευρύτερη περιοχή.

Αφγανιστάν

Έπειτα από τις εξελίξεις στο Αφγανιστάν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, κατά τη σύνοδο της G20 για το Αφγανιστάν τον Οκτώβριο και ενώ η αναπτυξιακή βοήθεια είχε ανασταλεί, η Επιτροπή ανακοίνωσε δέσμη μέτρων ανθρωπιστικής στήριξης ύψους 1 δισ. ευρώ για τον αφγανικό λαό και τις γειτονικές χώρες για την αντιμετώπιση των

επείγουσών αναγκών. Η ΕΕ δεν αναγνώρισε το καθεστώς των Ταλιμπάν και συνέδεσε το επίπεδο της συνεργασίας με την εκπλήρωση βασικών κριτηρίων αναφοράς.

Όταν οι Ταλιμπάν ανέλαβαν την εξουσία στο Αφγανιστάν, η μεγαλύτερη προσοχή δόθηκε στην εκκένωση όχι μόνο των πολιτών της ΕΕ, αλλά και των 800 Αφγανών που συνδέονται με την ΕΕ και οι οποίοι ένωσαν να απειλούνται και θέλησαν να εγκαταλείψουν τη χώρα. Μέχρι στιγμής, μέσω των συντονισμένων προσπάθειών της ΕΕ και των κρατών μελών της, περίπου 29 000 άτομα έχουν οδηγηθεί σε ασφαλές μέρος, μεταξύ αυτών το τοπικό προσωπικό, υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και άτομα που έχει εκπαιδεύσει η ΕΕ, όπως οι γυναίκες δικαστές.

Για να ανταποκριθεί στις ανάγκες προστασίας των Αφγανών πολιτών, η Επιτροπή ανακοίνωσε ένα πρόγραμμα στήριξης για τους Αφγανούς πολίτες που βρίσκονται σε κίνδυνο. Το πρόγραμμα συνδυάζει βραχυπρόθεσμα μέτρα (απομακρύνσεις και παροχή ασφαλούς διέλευσης) με μεσομακροπρόθεσμα μέτρα, ιδίως την επανεγκατάσταση, την εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους και άλλες συμπληρωματικές οδούς, καθώς και την ένταξη. Τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν αναλάβει συγκεκριμένες δεσμεύσεις για επανεγκατάσταση και εισδοχή για ανθρωπιστικούς λόγους, τις οποίες θα υλοποιήσουν έως το τέλος του 2022 με τη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ και την επιχειρησιακή στήριξη του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο.

πηγή: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Daina Lelardic

Ο κ. Ντάβιντ Σασόλι, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (δεξιά), με τον κ. Βουόνγκ Ντιν Χουέ, πρόεδρο της Εθνοσυνέλευσης του Βιετνάμ, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 8 Σεπτεμβρίου 2021.

Συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου

Το 2021 σηματοδότησε την έναρξη μιας νέας σχέσης με το Ηνωμένο Βασίλειο μετά την αποχώρησή του από την ΕΕ στις 31 Ιανουαρίου 2020 και τη λήξη της μεταβατικής περιόδου στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Στόχος της ΕΕ είναι η εδραίωση μιας θετικής και σταθερής σχέσης με το Ηνωμένο Βασίλειο. Η ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο παραμένουν εταίροι με κοινές αξίες και θα πρέπει να αντιμετωπίσουν διάφορες παγκόσμιες προκλήσεις σχηματίζοντας ενιαίο μέτωπο.

Τέσσερις συνθήκες διέπουν πλέον τις σχέσεις ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου. Το 2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επικεντρώθηκε στη διασφάλιση της πλήρους και αποτελεσματικής εφαρμογής τους και της λειτουργίας των δομών διακυβέρνησής τους.

Η εφαρμογή της συμφωνίας αποχώρησης σημείωσε πρόοδο μέσω των πολυάριθμων συνεδριάσεων των οργάνων της, ιδίως της μεικτής επιτροπής και των ειδικών θεματικών επιτροπών. Καταβλήθηκαν σημαντικές προσπάθειες για την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών και δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή στη συνεργασία με το Ηνωμένο Βασίλειο για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου για τις Ιρλανδία / Βόρεια Ιρλανδία. Ανταποκρινόμενη στις ανησυχίες των ενδιαφερόμενων μερών, η Επιτροπή πρότεινε πρακτικές λύσεις στους τομείς των τροφίμων, της υγείας των φυτών και των ζώων, των τελωνείων, της προμήθειας φαρμάκων και της συνεργασίας με τις αρχές της Βόρειας Ιρλανδίας και τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η εφαρμογή της συμφωνίας εμπορίου και συνεργασίας ξεκίνησε την 1η Μαΐου 2021 και σημείωσε πρόοδο κυρίως μέσω των εναρκτήριων συνεδριάσεων των κοινών οργάνων που συστάθηκαν με τη συμφωνία, συμπεριλαμβανομένων του συμβουλίου εταιρικής σχέσης, της επιτροπής εμπορικής εταιρικής σχέσης, των ειδικών επιτροπών και των ειδικών επιτροπών σε θέματα εμπορίου. Τα ζητήματα που σχετίζονται με την αλιεία και τη διασφάλιση ισότιμων όρων ανταγωνισμού απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή.

Τον Οκτώβριο του 2021 η Επιτροπή ξεκίνησε επίσης διαπραγματεύσεις για μια μελλοντική συμφωνία ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου σχετικά με το Γιβραλτάρ, με στόχο να καταργηθούν όλοι οι φυσικοί έλεγχοι και οι έλεγχοι προσώπων και αγαθών που διακινούνται μεταξύ Ισπανίας και Γιβραλτάρ, με παράλληλη διατήρηση του χώρου Σένγκεν και της ενιαίας αγοράς της ΕΕ.

Παράλληλα, ο κανονισμός σχετικά με το αποθεματικό προσαρμογής στο Brexit τέθηκε σε ισχύ στις 11 Οκτωβρίου 2021 για τον μετριασμό των επιπτώσεων του Brexit στην ΕΕ. Θα διατεθούν πάνω από 5 δισ. ευρώ στα κράτη μέλη για τη στήριξη των περιφερειών, των τομέων και των κοινοτήτων στην ΕΕ που έχουν πληγεί περισσότερο από την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου.

Θεσμικές εξελίξεις

Από τα αριστερά προς τα δεξιά: ο κ. Σαρλ Μισέλ, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, ο κ. Ντάβιντ Σασόλι, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και ο κ. Αντόνιο Κόστα, πρωθυπουργός της Πορτογαλίας και ασκών την Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην κοινωνική σύνοδο κορυφής του Πόρτο για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, Πόρτο, Πορτογαλία, 7 Μαΐου 2021.

Βελτίωση της νομοθεσίας

Συνεχίζοντας τις προσπάθειες για τη βελτίωση της νομοθεσίας της ΕΕ, η Επιτροπή εξέδωσε τον Απρίλιο την ανακοίνωση του 2021 για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Η ανακοίνωση παρουσίασε μια σειρά δράσεων, που περιλαμβάνουν:

- την απλοποίηση των ευκαιριών ανατροφοδότησης με την ενοποίηση των δημόσιων διαβουλεύσεων σε μια ενιαία διαδικασία συγκέντρωσης στοιχείων μέσω της διαδικτυακής πύλης «Πείτε την άποψή σας»·
- την ενίσχυση της διαφάνειας με τη βελτίωση της πρόσβασης στα αποδεικτικά στοιχεία που στηρίζουν κάθε νομοθετική πρόταση, μεταξύ άλλων με τη βελτίωση της διασύνδεσης μεταξύ των διαφόρων μπτρώων αποδεικτικών στοιχείων και με τη δημιουργία κοινού μπτρώου αποδεικτικών στοιχείων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- την εφαρμογή της αρχής «για κάθε θέσπιση, μία κατάργηση», ώστε να εξασφαλιστεί ότι τυχόν νέες επιβαρύνσεις αντισταθμίζονται με την άρση ισοδύναμων επιβαρύνσεων στον ίδιο τομέα πολιτικής·
- την ενσωμάτωση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών στο πλαίσιο για τη βελτίωση της νομοθεσίας, καθώς και τη βελτίωση των εκτιμήσεων επιπτώσεων μέσω καλύτερης ανάλυσης και υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις κύριες επιπτώσεις, ιδίως εκείνες που σχετίζονται με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και την κοινωνικά δίκαιη και ισότιμη διάστασή τους·
- την ενσωμάτωση των στρατηγικών προβλέψεων στο θεματολόγιο για τη βελτίωση της νομοθεσίας.

Η ετήσια έρευνα του φόρτου για το 2020, η οποία δημοσιεύτηκε τον Ιούνιο, κατέδειξε τον τρόπο με τον οποίο απλοποιήθηκε η νομοθεσία της ΕΕ σε τομείς πολιτικής όπως οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, οι μεταφορές, η φορολογία, τα τελωνεία και το περιβάλλον. Τον Νοέμβριο του 2021 η Επιτροπή έδωσε συνέχεια στην ανακοίνωση για τη βελτίωση της νομοθεσίας με τη δημοσίευση νέων κατευθυντήριων γραμμών για τη βελτίωση της νομοθεσίας και μιας νέας εργαλειοθήκης, που περιέχουν ολοκληρωμένη καθοδήγηση, βασικά ερωτήματα και συγκεκριμένα παραδείγματα, μαζί με ένα σύνολο 69 εργαλείων.

Στρατηγικές προβλέψεις

Η έκθεση στρατηγικών προβλέψεων 2021, που παρουσιάστηκε τον Σεπτέμβριο, προσδιορίζει βασικές παγκόσμιες megatrends που θα συνεχίσουν να επηρεάζουν την ΕΕ με ορίζοντα το 2050: κλιματική αλλαγή και άλλες περιβαλλοντικές προκλήσεις· υπερσυνδεδεσιμότητα και τεχνολογικοί μετασχηματισμοί· πιέσεις στη δημοκρατία και τις αξίες· και αλλαγές στην παγκόσμια τάξη και τη δημογραφία. Προσδιορίζει επίσης 10 τομείς στους οποίους η ΕΕ μπορεί να ενισχύσει την ικανότητα και την ελευθερία δράσης της. Επιπλέον, η Επιτροπή εκπόνησε μια σειρά πιο εστιασμένων εκθέσεων ανάλυσης προοπτικών, για παράδειγμα σχετικά με την αμυντική και διαστημική βιομηχανία, τα ευρωπαϊκά εδάφη και το μέλλον της απασχόλησης που είναι οι «πράσινες» θέσεις εργασίας.

Για την ανάπτυξη της συνεργασίας με τα κράτη μέλη στον τομέα των προβλέψεων, τον Απρίλιο δρομολογήθηκε το πανευρωπαϊκό δίκτυο προβλέψεων και τον Μάιο πραγματοποιήθηκε η πρώτη υπουργική σύνοδος. Τέλος, η επικαιροποιημένη εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας περιλαμβάνει ένα ειδικό εργαλείο προβλέψεων για τις εκτιμήσεις επιπτώσεων και τις αξιολογήσεις. Η διάσκεψη του Ευρωπαϊκού Συστήματος Στρατηγικής και Πολιτικής Ανάλυσης του 2021 πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο, με συνδιοργανωτές το Κοινοβούλιο και την Επιτροπή. Επί 2 ημέρες η συζήτηση επικεντρώθηκε στις μακροπρόθεσμες παγκόσμιες τάσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν την Ευρώπη, καθώς και στον ρόλο των προβλέψεων στην προσπάθεια να προετοιμαστούμε καλύτερα για την υλοποίηση μεταβάσεων και την αντιμετώπιση μελλοντικών κλυδωνισμών.

Η σημαία της σλοβενικής Προεδρίας του Συμβουλίου αναρτάται στο κτίριο Justus Lipsius του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, Βρυξέλλες, Βέλγιο, 1η Ιουλίου 2021.

Θεσμικές υποθέσεις

Η συμφωνία μεταξύ του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με ένα υποχρεωτικό μπτρώο διαφάνειας τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιουλίου. Η συμφωνία επεκτείνει για πρώτη φορά το πεδίο εφαρμογής του μπτρώου διαφάνειας στο Συμβούλιο. Επιπλέον, καθιστά υποχρεωτική την καταχώριση, ενώ τα υπογράφοντα θεσμικά όργανα πρέπει πλέον να καταστήσουν την καταχώριση των εκπροσώπων συμφερόντων στο μπτρώο απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση πίεσης ή επιρροής από ομάδες συμφερόντων.

Η αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 και οι σχετικές εργασίες συντονισμού της ΕΕ παρέμειναν κορυφαία προτεραιότητα τόσο για την πορτογαλική όσο και για τη σλοβενική Προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ. Η πορτογαλική Προεδρία εξασφάλισε την έγκριση των αναθεωρημένων συστάσεων για ταξίδια εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και με προορισμό την Ευρωπαϊκή Ένωση. Διαπραγματεύτηκε επίσης τη νομοθεσία για το ψηφιακό πιστοποιητικό COVID της ΕΕ και διασφάλισε την έγκαιρη θέσπισή της ενόψει του καλοκαιριού. Η σλοβενική Προεδρία που ακολούθησε προέβη σε μια επανεξέταση των διδαγμάτων που αντλήθηκαν από την COVID-19, εστιάζοντας στον διασυννοριακό αντίκτυπο των μέτρων που εφαρμόζονται σε βασικούς τομείς, όπως η ενιαία αγορά.

Το Κοινοβούλιο ενέκρινε πολλά μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 μέσω επείγουσας διαδικασίας. Ειδικότερα, κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, εξέτασε απευθείας στην ολομέλεια πιθανές τροποποιήσεις στο ψηφιακό πιστοποιητικό COVID της ΕΕ, γεγονός που επέτρεψε στο Κοινοβούλιο να διεξαχθεί και να ολοκληρώσει τις διοργανικές διαπραγματεύσεις εγκαίρως ενόψει του καλοκαιριού, χωρίς να υπονομευθεί ο δημοκρατικός έλεγχος και ο νομοθετικός του ρόλος.

Το Κοινοβούλιο συνέχισε να συνεδριάζει με υβριδικό τρόπο (με φυσική παρουσία και εξ αποστάσεως), τόσο οι επιτροπές όσο και η ολομέλεια, για το

μεγαλύτερο μέρος του έτους. Τον Ιούνιο άρχισε να πραγματοποιεί εκ νέου τις συνόδους ολομέλειάς του στο Στρασβούργο. Τον Νοέμβριο εισήγαγε την υποχρεωτική χρήση του πιστοποιητικού COVID για την πρόσβαση στις εγκαταστάσεις του, επανεκκινώντας τις δραστηριότητες με πλήρη φυσική παρουσία, πριν επιστρέψει σε υβριδικές συνεδριάσεις για τις τελευταίες συνόδους του έτους. Η Επιτροπή ήταν παρούσα διά ζώσης σε όλες τις συνόδους ολομέλειας.

Τον Σεπτέμβριο το Κοινοβούλιο φιλοξένησε την ετήσια ομιλία για την Κατάσταση της Ένωσης της κ. Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, προέδρου της Επιτροπής.

Η πορτογαλική Προεδρία έθεσε την ανάκαμψη στην κορυφή της ατζέντας της. Παράλληλα, διασφάλισε την οριστικοποίηση και την επίσημη έγκριση προτάσεων για διάφορες τομεακές πράξεις στο πλαίσιο του τρέχοντος μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού. Διευκόλυνε την έγκριση της απόφασης για τους ιδίους πόρους, η οποία ήταν απαραίτητη για να μπορέσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προβεί σε δανεισμό για την ανάκαμψη στο πλαίσιο του NextGenerationEU. Το πρώτο ομόλογο NextGenerationEU εκδόθηκε επίσης κατά τη διάρκεια της πορτογαλικής Προεδρίας, τον Ιούνιο του 2021.

Η συμφωνία σχετικά με το ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα ήταν ακόμα ένα σημαντικό επίτευγμα της θτείας της πορτογαλικής Προεδρίας. Η πορτογαλική Προεδρία διαδραμάτισε περαιτέρω καθοριστικό ρόλο στην προώθηση των εργασιών σχετικά με βασικές προτάσεις του ψηφιακού θεματολογίου, όπως η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες, η πράξη για τις ψηφιακές αγορές και η πράξη για τη διακυβέρνηση των δεδομένων. Επιπλέον, η Πορτογαλία διαδραμάτισε καίριο ρόλο στην έναρξη της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης και διοργάνωσε επιτυχή κοινωνική σύνοδο κορυφής στο Πόρτο.

Η Προεδρία του Συμβουλίου πέρασε από την Πορτογαλία στη Σλοβενία τον Ιούλιο. Η Σλοβενία

Ο κ. Σαρλ Μισέλ, πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, στην κοινωνική σύνοδο κορυφής στο Πόρτο, Πορτογαλία, 7 Μαΐου 2021.

έδωσε προτεραιότητα στην έγκριση των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας —που είναι απαραίτητα για την αποδέσμευση της χρηματοδότησης στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας— και διασφάλισε την έγκριση ειδικών συμπερασμάτων σχετικά με την ανθεκτικότητα έναντι μελλοντικών κρίσεων. Η Σλοβενία επικεντρώθηκε επίσης στη δέσμη προτάσεων για την υλοποίηση της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, παράλληλα με την προετοιμασία της διάσκεψης COP26 του ΟΗΕ για το κλίμα στη Γλασκόβη και της διάσκεψης COP15 για τη βιοποικιλότητα. Συνέβαλε καθοριστικά στην προώθηση των εργασιών όσον αφορά τις τιμές της ενέργειας σε συνθήκες κρίσης.

Η Σλοβενία συνέχισε τις εργασίες σχετικά με τη δέσμη μέτρων για τον ψηφιακό χρηματοοικονομικό τομέα, την πράξη για τις ψηφιακές αγορές και την πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες, και εξασφάλισε πολιτική συμφωνία σχετικά με την πράξη για τη διακυβέρνηση των δεδομένων. Η υγεία αποτέλεσε άλλη μια βασική προτεραιότητα αυτής της Προεδρίας, με τη συμφωνία για τον ενισχυμένο ρόλο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Φαρμάκων και την ανανέωση της εντολής του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων. Κατά τη διάρκεια της σλοβενικής Προεδρίας, η Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης εισήλθε σε κρίσιμη φάση συζητήσεων με τους πολίτες.

Τέλος, η Σλοβενία συντόνισε τις συζητήσεις για το Αφγανιστάν, τη Λευκορωσία και τις εξωτερικές πτυχές της μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης. Μεγάλη σημασία δόθηκε επίσης στη συνεργασία της ΕΕ με εταίρους μέσω της προετοιμασίας διαφόρων συνόδων κορυφής, συμπεριλαμβανομένης της συνόδου κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων.

Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών

Αμφότερες οι επιτροπές παρέιχαν σημαντικές και καίριες πληροφορίες στην Επιτροπή, καταρτίζοντας μεταξύ άλλων γνωμοδοτήσεις.

Ειδικότερα, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ενέκρινε ψήφισμα σχετικά με τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ενώ η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών παρουσίασε το ετήσιο περιφερειακό και τοπικό βαρόμετρο της ΕΕ. Και οι δύο επιτροπές συνέβαλαν ενεργά στην προετοιμασία του προγράμματος εργασίας της Επιτροπής για το 2022 και της Διάσκεψης για το μέλλον της Ευρώπης.

Επικοινωνήστε με την ΕΕ

Αυτοπροσώπως

Σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση υπάρχουν εκατοντάδες κέντρα πληροφόρησης Europe Direct. Μπορείτε να βρείτε τη διεύθυνση του πλησιέστερου σε σας κέντρου στον ιστότοπο Europa: https://europa.eu/european-union/contact_el

Τηλεφωνικά ή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου

Η Europe Direct είναι μια υπηρεσία που απαντά στις ερωτήσεις σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μπορείτε να επικοινωνήσετε με αυτή την υπηρεσία:

- καλώντας ατελώς τον αριθμό 00 800 6 7 8 9 10 11 (ορισμένα δίκτυα τηλεφωνίας ενδέχεται να χρεώνουν τις κλήσεις αυτές),
- καλώντας τον αριθμό +32 22999696 ή
- μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου από τον ιστότοπο Europa: https://europa.eu/european-union/contact_el

Βρείτε πληροφορίες σχετικά με την ΕΕ

Στο διαδίκτυο

Πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο Europa: https://europa.eu/european-union/index_el

Στις εκδόσεις της ΕΕ

Μπορείτε να καταφορτώσετε ή να παραγγείλετε δωρεάν και επί πληρωμή εκδόσεις της ΕΕ στην ακόλουθη διεύθυνση: <https://op.europa.eu/el/publications>. Μπορείτε να ζητήσετε πολλαπλά αντίγραφα δωρεάν εκδόσεων επικοινωνώντας με την υπηρεσία Europe Direct ή με το τοπικό σας κέντρο πληροφόρησης (βλ. https://europa.eu/european-union/contact_el).

Στη νομοθεσία της ΕΕ και σε σχετικά έγγραφα

Για πρόσβαση σε νομικές πληροφορίες της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του συνόλου της ενωσιακής νομοθεσίας από το 1951 σε όλες τις επίσημες γλώσσες, μεταβείτε στον ιστότοπο EUR-Lex, στην ακόλουθη διεύθυνση: <http://eur-lex.europa.eu>

Στα δημόσια δεδομένα από την ΕΕ

Η Πύλη Δημόσιων Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (<http://data.europa.eu/euodp/el>) παρέχει πρόσβαση σε σύνολα δεδομένων από την ΕΕ. Τα δεδομένα μπορούν να καταφορτωθούν και να επαναχρησιμοποιηθούν δωρεάν, τόσο για εμπορικούς όσο και για μη εμπορικούς σκοπούς.

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης